Hulánova láska - Díl první - Válečná pokladna
Karl May
Klára, 1993

Část první I.
Parník na Mosele, který odjíždí ráno o půl sedmé z Koblence, aby po přenocování v TrabenTrarbachu dopravil cestující do Trieru, opustil svůj cíl a znova pokračoval na vlnách řeky proti proudu.
Mezi cestující, kteří většinou obsadili druhou třídu, vešla společnost mladých pánů. Pánové se odebrali na první místo se sebevědomou nevšímavostí, která bývá vlastní příslušníkům vyšších společenských vrstev. Měřili ostatní cestující svrchu a zaujali místo pod ochrannou střechou, napjatou na palubě. Bylo jim jedno, že připravují ostatní o oprávněnou vyhlídku na usměvavé břehy a že jsou jim na obtíž. Jejich francouzský rozhovor byl tak hlučný, že se na ně oči všech káravě upíraly, ale mladí páni se o to nestarali. U lidí, kteří patří k nižším třídám, by takové jednání bylo nazváno neotesaným. Tady však všichni mlčeli a jejich chování přehlíželi.
Jeden z nich, který měl na oku obrovský monokl, ukázal hůlkou na břeh a řekl hlasitě, takže ho mohli všichni na lodi slyšet:
"Milý hrabě, není to hanba, že řeka tak krásná a země tak nádherná má být pro naši Francy navždy ztracena? Kdy konečně přitáhneme, abychom si vzali celý levý břeh Rýna, jenž nám patří? Mám Němců plné oči!"
"A přece jedete jejich zemí, nejmilejší plukovníku!" odpověděl posměšně ten, k němuž pán se sklíčkem v oku promluvil.
"Bah!" odpověděl plukovník. "Vždyť víme, proč člověk

cestuje. Nebo není potřeba prozkoumat a poznat předmět, který chceme nabýt?"
Tato slova pronesl takovým hlasem, jako by měl jejich smysl důležité tajemství. Byl to muž opravdu hezký, a protože ve svém mládí měl už hodnost plukovníka, bylo možné soudit, že to byl muž urozený a že měl mocné styky.
"Hrome, tiše!" řekl mu jeho soused potichu. "Mohl by ses snadno ocitnout v nebezpečí, že by tě tito dobří Teutoni považovali za tajného emisara."
"Ať si! Tito šosáci jsou velmi málo nebezpeční. Boj s jejich statečnými vojsky musí být opravdový požitek. Jsem přesvědčený, že podnikneme velmi zajímavou procházku až do Berlína, dojdeli k válce, aniž bychom byli po celou cestu někde zadrženi!"
"Co se týče procházky, o tom není pochybnosti. Ale jestli to bude zábava, není jisté. Němci jsou národ nadmíru nudný a hrubý. Jenom se tu porozhlédni! Spatříš mezi ženami jedinou tvář, která by stála za to, aby byla políbena? Podívám se ještě do kajuty, abych se přesvědčil,'jestli je tam snad něco lepšího!"
Zvedl se a odešel po úzkých schodech, které vedly dolů podpalubu.
Kdo viděl obě dámy sedící dole na pružném, sametovém divaně, musel uznat, že tady hrabě najde, co hledal.
Byla to plavovláska a bruneta. První byla střední postavy a velmi jemných, ale mladistvě plných tvarů. Zpod dlouhých, měkkých řas zářil jas dvou chrpově modrých očí, kterými bylo možné vidět až na dno něžné, oddané duše. Tato dívka nebyla právě krasavice, ale svou něhou a roztomilostí by i ve vybrané dámské společnosti vynikla.
Pravým opakem byla byineta. Byla postavy vysoké, robustní a zdálo se, zeje stvořena jen k poroučení. Její tahy se podobaly těm, které malíř propůjčuje perským krasavicím, které jsou stvořeny k tomu, aby zatemnily hvězdy celého harému. Její hlava byla korunovaná takovým množstvím kaštanově hnědých vlasů, že je komorná jen stěží dovedla upravit. Na bílém čele se rýsovala šlechetnost, která propůjčovala celému obličeji charakter nedostupnosti. Veliké oči pod nádherně klenutým obočím měly tvar podobný mandlím, takový, jaký jen slunný Orient propůjčuje svým ohnivým dcerám. Tento tvar však přece nebyl tak výrazný,

jak tomu bývá u Israelových dětí. Nosík lehce a nadmíru rozkošně ohnutý byl velmi jemný, obě růžově nadechnutá chrípí se však dovedla zcela energicky rozechvět. Malá ústa měla tvar přímo čarovný. Byla jako stvořená k žhavým polibkům. Granátově rudé rty nebyly však přece tak kypré, na jaké si dělávají právo obzvláště smyslné povahy. A když se usmála, objevily se dvě řady zoubků malých jako perly. Zvláštní, rozkošný tah rtů v sobě tajil vzdor a něhu, pýchu a mírnost, sebevědomí i oddanost, odvahu i ženskou váhavost. Je tajemstvím, která z těchto vlastností bude mocnější a obličeji dodá trvalý výraz.
Přiléhavé cestovní šaty z jemné látky nestačily, aby úplně zakryly nádherné tvary těla. Silná ruka byla jen k tomu určená, aby se vroucně tiskla k srdci, a zpod lemu lehce odhrnutých šatů vykukovala nožka, která by vzbudila závist

tisícerých dam.
Obě tyto dívky byly velmi horlivě zabrány do rozhovoru. I když byly v kajutě docela samy, mluvily spolu tiše. Z toho bylo patrné, že si sdělovaly tajemství velice důležité.
"Ale, milá Mariou," pravila plavovláska, "o tom jsem dosud nic nevěděla! Myslím, že jsme nikdy neměly žádné tajemství, a teď se dovídám k nemalému úžasu, že jsi mi tak dlouho zamlčovala právě to, co je pro dívku nejdůležitější!"
Obočí druhé dívky se lehce zachvělo, když odpovídala:
"Nejsem vinna, má dobrá Nanon. Vždyť jsem se o tomto tajemství sama dověděla teprve z posledního dopisu, který mi papá psal. Tady je, čti sama."
Její hlas zněl zvučně, plně a čistě jako zvon. Bylo na něm patrné, že je schopný všech modulací, od panovačného rozkazu až po nejsladší milostný šepot. Byl to hlas obzvláště bohatý a při tom přece měkký a milý. Měl sílu povelu a vroucnost lichocení. Zněl tak zvučně, u přece tak teple. Zdálo se, že jeho zvuk nebyl tvořený v hlasivkách, ale hluboko v prsou anebo v hloubi srdce, zdálo se, jako by vycházel z nejsvětějšího nitra duše. Kdo zaslechl tento hlas, byl jím okouzlený a dojatý, jako když člověk klečí v šeru vysokého chrámu a zaslechne náhle z výše kůru čarovné, zvláštní hlasy z úst neviditelných zpěváků.
Marion sáhla do vkusné saílánové kabelky, která jí visela u pasu a jejíž masivní zlatý rámec byl posázený pravými ceylonskými perlami, a vytáhla z ní list, který podala

přítelkyni. Ta ho otevřela a při čtení měla výraz největšího překvapení. Když dopis opět složila do obálky a vracela ho, potřásla povážlivě svou jemnou hlavou a řekla:
"To je opravdu zvláštní! Máš se co nejrychleji vrátit domů, abys poznala ženicha, který ti je určený. Tys tedy ještě nikdy neviděla tohoto plukovníka, hraběte Ralliona?"
"Ne, nikdy. Vím pouze tolik, že Rallionové jsou šlechta velmi stará, ale zchudlá a že nynější hlava rodiny se těší v nejvyšší míře přízni císařovny a také tedy císaře. To, je asi také důvod, že jeho syn je už plukovník, ačkoli se zdá, zeje ještě mladý."
"Ale jak napadlo tvého papínka toto ryze obchodnické spojení?"
"Podívej se, to nemohu ani já pochopit. Ale jistě se to brzy dovím."
Tato slova byla pronesena hlasem velice určitým.
"Zná tě snad plukovník, Marion? Jako přítelkyně ti mohu snad říct, že jsi velice, velice hezká. Je snadno možné, ano, je pravděpodobné, že tě chce mít, pokud tě někdy spatřil."
Marion se opovržlivě usmála, když odpovídala.
"To by nebyl žádný důvod k tomu, abych mu obětovala svou svobodu a samostatnost. Kdo mne chce jednou dostat, musí si umět získat nejen mou lásku, ale i mou vážnost. Nedaruji se nikdy nikomu."
Při těchto slovech pohodila hrdě a nenapodobitelně hlavou. Bylo vidět, že si byla úplně vědoma své ceny.
"Ach, ty snad máš už svůj ideál?" ptala se Nanon s úsměvem.
"Ano, mám, jako každá mladá dívka," zněla odpověď. "A také vím, že tento ideál je nesmysl, plod fantazie... Ale je zvláštní... opravdu zvláštní..."
Zarazila se, ňedopověděla. Její oči, před chvílí ještě tak sebevědomě zářící, náhle nabyly výraz zamyšlení. Dívala se otevřeným oknem na vlny, divoce se pěnící pod kolem parníku a tvořící široké, tmavé rýhy, jejichž vrcholy kypěly bílou, pěnou a na slunci zářily všemi barvami duhy jako démanty.
"Co? Co je zvláštní?" tázala se přítelkyně.
Marion se rukou pohladila lehce na čele a pomalu odpovídala:
"Je to zvláštní, ano, docela i podivné, že jsem viděla muže,
•

který je podobný mému ideálu. Zato jeho duše bude jiná. Skoro jsem se lekla, když jsem náhle spatřila ve skutečnosti před sebou postavu, o níž jsem tak často snila."
"Opravdu je to divné. Jsi šťastná, milá Marion. Kéž bych mohla také jednou spatřit svůj zosobněný ideál! Ale kde jsi se setkala s tím mužem a kdo to byl?"
"Bylo to v Dráždanech a on byl důstojníkem. Jela jsem do pověstných Blzvic, které Schiller zvěčnil svou ,Gustinkou", a tu jsem potkala na ulici malou četu důstojníků. Jeli tryskem kolem mého povozu, mihli se jako zjevení, a přece jsem spatřila mezi nimi obraz svých snů .byl mezi nimi!"
"Jak je to zajímavé, jak romantické, milá Marion! A spatřila jsi ho ještě

později?"
"Jeho ne, ale jeho obraz!"
"Ach! Vypravuj! Snad jsi se na něho vyptávala?"
fcJak by to bylo možné? Ostatně jsi mne čekala v Berlíně. Měla jsem naspěch. Ale jak víš, dala jsem se v Berlíně fotografovat. Několik okamžiků jsem byla v ateliéru úplně sama. Prohlížela jsem si tu portréty a krajiny, které byly rozvěšené po stěnách n rozložené po stolech. A tu tu jsem spatřila jeho obraz. Byl to on, právě tak hrdý a krásný, v hulánské uniformě, jako v Drážďanech, když se mihl kolem mne. Jeho obraz měl tvar vizitky. Bylo to poprsí a na hromádce leželo několik tuctů exemplářů na stole..."
"Jaká šťastná náhoda!" zvolala Nanon. "Víš, co bych udělala na tvém místě?"
"Určitě to, co jsem udělala já," usmála se Marion. "Byla jsem tam sama. Nikdo to neviděl stala jsem se zlodějkou. Ukradla jsem jednu jeho podobenku a schovala ji."
Nanon zatleskala vesele rukama a zajásala,
"Uvidím přece jen tvůj ideál! Ale podívejme se, jakou prohnanou čtveráckou je tato hrdá, chladná Marion! Doufám, že sis tu fotografy dobře uschovala?"
"To se rozumí!"
"Kéž bys ji měla při sobě! Hynu touhoxi, abych viděla krásný vysněný obraz, který se ti tak znenadání zjevil. Vždyť tím poznám tvé nejhlubší city!"
Její oči se upíraly s opravdovou chtivostí na ruce Marioniny, která už zase sahala po své kabelce, aby ji otevřela a vyňala z ní ukrytou fotografy.
"Tyji tedy máš? Máš ji tady?" pokračovala Nanon. "Mělo

by tu ještě být jeho jméno. Fotografa ses přece nemohla po něm ptát, protože by pak hned poznal, kde má ztracený obrázek hledat."
"Jeho jméno je na zadní stránce," prohodila Marion. "Zde ji máš!"
Nanon sáhla s největší rychlostí po podobizně,obrátila ji poněkud stranou, aby světlo mohlo plně padat na obraz, a pozorovala ji. V jejím obličeji bylo nesmírné napětí. Držela podobiznu hned blíže, hned dále od očí, aby si mohla utvořit přesný úsudek, a pak řekla:
"Krásná, nádherná hlava!"
"Viď?" poznamenala Marion a oči se jí leskly.
"A jméno?" Nanon obrátila fotografy a četla:
"Rotmistr Richard voň Kónigsau. Také krásné jméno. Viď, Marion?"
Tázaná tiše kývla hlavou a řekla:
"Je zvláštní, že jsem svůj ideál také vždy nazývala Richardem. Richard Lví srdce je mým nejmilejším hrdinou z historie a Richard je'mé nejmilejší mužské jméno."
"Představuji si sice Richarda Lví srdce poněkud jinak než tohoto rotmistra. Toho bych spíše porovnala s Huonem z Wielandova Oberona. To čelo, ty oči, ta ústa, celá ta tvář to vše musí člověk hned na první pohled milovat. Nerozumím ničemu, vůbec ničemu z fyziognomie, nechám promluvit raději své srdce, svůj cit, své rušení."
"Nu a co ti říká tvé tušení? Jak ho posuzuje, milá Nanon?"
"Tento muž je sebevědomý, ale ne pyšný. Jeho silné tělo v sobě tají hluboký cit, je odvážný a smělý, ale zdá se mi, že na poli lsti je také nebezplečný sok. Jeho čelo je čelo myslitele a jeho ústa se zdají být výmluvná, ale raději mlčí. A jeho povaha abych užila správný výraz bude cholericky flegmatická. Bude horkokrevný, ale poznenáhlu cítí a hluboce prociťuje, ale nedá se mocí okamžiku strhnout."
Marion vzala s radostným, melodickým smíchem přítelkyni obrázek z ruky a pravila:
"Zadrží Vždyť ho popisuješ jako pravý div! Kdyby byl skutečně takový, jak ho posuzuješ, podobal by se úplně mému ideálu a musela bych velice litovat, že jsem se nemohla nic, zhola nic dovědět o rodině Konigsauů, ač se ti upřímně přiznám, že jsem se o to všemožně snažila."
"Vždyť sis mohla jen koupit gothajský šlechtický kalendář."
10

"Neměli ho na skladě, objednala jsem si ho. Ale vtom přišlo otcovo psaní, volající mne domů. Musela jsem knihkupci přikázat, aby kalendář poslal za mnou. Než ho dostanu, musím mít strpení. Ach, jaká škoda!"
Poslední slova byla pronesena potichu. Týkala se hraběte, jenž právě v tom okamžiku vstoupil do kajuty, aby se podíval, najdeli zde obličej, který by stál za políbení. Když spatřil obě dámy, byl překvapený. Hluboce se poklonil a rychle opět zmizel. Venku na schodech si bručel:
"Baronesa de SainteMarie! Malá, roztomilá dotěmost by zde nebyla na místě. Ta se vyzná v tom, aby se stala nepřiblížitelná."

Vrátil se zase na palubu.
"Nu, je tam něco?" ptali se ho.
"Ovšemže!" odpověděl. "Ale přece mám pravdu, že Němci nemají pražádný charakteristický rys. Když jsem dole konečně odhalil opravdovou krasavici, byla to zase Francouzka."
"Na kterou sis netroufal. Utekl jsi dost rychle."
"Protože ji náhodou znám. S tou nejsou žerty!"
"Ach, na tu se musíme podívat!" smál se jeden druh. "Stojí opravdu za to?"
Hrabě pokrčil rameny a odpověděl:
"Je považovaná za největší krásku nejen v Paříži, ale v celé Francy."
Tato slova oba mladé pány nesmírně pobouřila.
"A bude jednou dědit zcela slušný počet milionů," pokračoval hrabě.
"Její jméno? Rychle!"
"Tato dáma je baronesa Marion de SainteMarie!"
"De SainteMarie! Ach, ovšemže je známá! Půjdu ihned, abych se jí představil. Takové kráse je třeba vzdát hold."
Mladý muž chtěl skutečné odejít, ale byl plukovníkem zachycen za rámě a zadržen.
"Stůj!" pravil Rallion. "Zůstaň tady! Této dámě nevzdá nikdo z vás svůj hold!"
"Proč?" zněla otázka.
"Protože jedině já mám právo dvořit se jí. Je to má nevěsta."
Všichni na něho pohlíželi skoro zaraženě. Nikdo nevěděl, že plukovník je zasnoubený. A ke všemu ještě s nejproslulejší pařížskou krasavicí! Ze všech stran na něho

l
útočili nejrůznějšími otázkami, které hromadně zodpověděl, když prohlásil:
"Věc se má takto: Můj otec mi píše, že mi určil za ženu dceru svého přítele. Tuto dámu jsem sice ještě neviděl, ale neměl jsem důvod, abych odporoval vůli svého otce. Ta dáma je baronesa de SainteMarie. Byla na cestách stejně jako já a vrací se domů, zavolána svým otcem, právě jako já. Jsme na téže lodi, aniž bychom se dříve kdy viděli nebo osobně znali. Rozumí se samo sebou, že trvám na svém právu k ní. A teď se jdu s ní seznámit a vyprošuji si co nejpřísněji jakékoli vměšování z vaší strany!"
Jeho obličej při tom změnil svůj výraz. Zdál se být úplně jiný. Dříve byl považovaný za hezký a pravidelný, teď byl však pravý opak. Jeho nos zbledl a zešpičatěl, rty se uprostřed sevřely, kdežto oba koutky zůstaly pootevřené a těmito otvory syčela slova. Jeho čelo se pokrylo vráskami a stáhlo se, takže kštice z temene se skoro dotýkala obočí. Od roztažených cliřípí se táhly dvě obloukovité, hluboké rýhy k bradě a zdálo se, že všecka krev z bledého obličeje se slila do svalnaté, býčí šíje.
Největší změna se však stala s jeho očima. Dříve byly barvy šedi ve, teď následkem hněvu zprvu ztemněly, pak skoro zčernaly a rychle za sebou měnily barvu všemi odstíny až k zářící žlutpzelené, která byla tím příšernější, že i malé, jemné žilky v oku se zalily rychle krví.
Když se plukovník obrátil a ubíral se ze schodů do kajuty, dívali se ostatní mlčky za ním a jen hrabě řekl sípavým smíchem:
"Ten zase jednou vztyčil ďáblovu vlajku!"
Měl úplně pravdu. Výraz plukovníkova obličeje se mohl nazvat přímo ďábelským. Tak a nejinak se tvářil ďábel, když kladl základní kámen ke stavbě pekla. Tak se musel tvářit, kdykoliv zatracencovu duši vrhal na kůl, jehož věčný žár nikdy nezhasíná, a tak se musí tvářit, když se kochá v mukách, které snášejí odsouzenci, kterým je na věky věků vzata všecka naděje. Kdo viděl tuto tvář, musel vědět, že tento hrabě Rallion mohl být ďábel, lstivý, ukrutný, nemilosrdný ďábel, neštítící se žádného zločinu a nebojící se ničeho, jednáli se o to, aby dosáhl cíle, který si vytkl. Tyto světélkující, žlutozelené, jedovaté oči měly pekelný pohled, který nazývají Vlaši malochio. Má tu pověst, že neštěstí propadne neodvratně ten, na kterém takový pohled utkví.

y.
Časně ráno téhož dne seděli v městečku Simmernu dva páni, starší a mladší, v nízké světnici u stolku s kávou. Netvářili se však tak nenucené, jako když se člověk oddává požitku tohoto nápoje, spíše se zdálo, že se jejich rozhovor týká předmětu velice vážného.
Oba byli důstojníci, oba v uniformách. Starší byl oblečený jako generál a mladší, muž asi osmadvacetiletý, jako hulánský rotmistr.
Tento mladší důstojník byl muž obzvláště hezký. I když seděl v hlubokém křesle,

přece bylo možné poznat, že měl postavu vysokou, ramenatou, nanejvýš pravidelnou. Jeho obličej, lemovaný světlými vousy, měl měkký výraz, ale přece šlechetný a mužný. Z modrých, srdečných očí zářila dobrota, která bývá vlastní mužům obrovských postav, ale jeho čelo tajilo nezlomnou pevnost vůle a energy. Pod špičkami knírů se ukrýval tichý, čtveračivý obrys, který bezděky nasvědčoval tomu, že vedle dobroty má podle okolnosti k ruce také dostatečné množství vypočítavosti a lstivosti.
"Nuže, milý Kónigsau, pochopil jste své úkoly?" tázal se generál.
"Není těžké jim rozumět, excelence," odpověděl.
"Znamenitě! Polní plán si musíte sám rozvrhnout. Mohu vám to bez obav ponechat. Vím, že jste obratný taktik. Zbývá mi tedy jen, abych vám řekl jména osob. Napíšete si je?"
Rotmistr vytáhl zápisník a generál pokračoval:
"Napoleonův milostník, o němž jsem mluvil, je hrabě Rallion a důvěrníkem ministra války Leboeufa je baron SainteMarie. Hrabě má syna a baron dceru. Oba se neznají, ale mají se vzít. Setkají se v Ortry, nedaleko lucemburských
13

hranic, poblíž Thionvillu. Ortry náležejí baronovi. Ten má z" svého druhého manželství syna, kterého učitelé zanedbali proto baron hledá německého preceptora pro svého chlapce a tím učitelem budete vy sám."
"Pod jakým jménem, excelence?"
"Zde je vaše legitimace a zde také doporučující listy. Budt záležet jedině na vás, budeteli mít úspěch. Ostatně postaral jsme se už o vše, ba i o fotografie těch osob, abyste se moh předem orientovat."
Z tobolky, ze které dal doporučující listy a legitimaci vyňal ještě několik fotografií a podával je jednotlivě rotmis
trovi.
"Zde je poprsí hraběte Ralliona," pokračoval. "Zde je jeh syn, plukovník. Dále vidíte barona de SainteMarie. Toto ji jeho hoch, nekouká z něho pranic dobrého. Zato mnohen větší dojem dělá jeho nevlastní sestra, baronesa Marion. Ti je její fotografie. Musím vás před ní varovat. Přiznám se, ž nevím, zdali bych ve vašem věku takovým očím odolal."
Generál pronesl poslední slova žertovně. Rotmistr přijc obraz , ale sotva se na něho podíval, vyskočil z křesla. "Co je?" ptal se generál. "Znáte tu dámu?"
Rotmistrův obličej se pokryl nachem stádu. Statečný voje se nesmí dát překvapit.
• "Nikoliv, excelence," odpověděl a sedl si. Představený na něho pohlížel s úsměvem, ale pátravě řekl:
"Přece se mi to zdálo... Proč jste tak užasl?" Rotmistr chvilku váhal, ale pak vysvětloval: "Vidím, že musím mluvit, abych nezadal příčinu žádn nedůvěře. Spatřil jsem při vyjížďce nedaleko Drážďan dámi jejíž stejně podivná, jako i zvláštní krása na mne působil neobyčejným dojmem, ačkoliv jsem ji spatřil při jízdě jen n okamžik."
"Ach, konečně se plamen vznítil!" smál se generál. Richard voň Konigsau se znova zarděl a bránil se: "Chtěl jsem až posud žít pro své povinnosti. Jsem chudý sloužím, abych povýšil, jak excelence jistě ví. Proto jsen neměl čas, abych toužil po něžném poměru." "Právě že jste chudý, musíte se ohlédnout po bohat nevěstě!" "Prosím za odpuštění, excelence, ale mám své vlastní na
14

. Chci poděkovat své ženě jedině za štěstí života, nikoliv za statky nebo jiné výhody. Chci dát svému srdci právo,
si druhé srdce samo vybralo. Krátký okamžik při jízdě :zi Drážďanami a Blzvicemi by byl snad významný, kdyby poskytl příležitost k seznámení. Několik dní nato jsem šel v Berlíně k fotografovi, abych si vyzvedl objednané agrafie, a spatřil jsem u něho fotografy té dámy. Prosil n ho, aby mi jednu přenechal, ale nedostal jsem ji. Ano, tiohl jsem se dozvědět ani její jméno, protože mu ho neměla. Prohlásila, že si pro podobizny sama přijde. Excelce se tedy nebude divit, že jsem byl překvapený, když m náhle spatřil tento obraz a dověděl se i jméno."
icnerál se vlídně usmál a řekl:
A stejnou měrou se budete divit tomu, že jsou lidé, k Až jsou jistí fotografové úslužnější, než k vám. Ale, milý [mistře, splnění vaší povinnosti bude nyní asi mnohem Itížnější, než jste si zprvu myslel. Není opravdu žádný žert dstavit se dámě svého srdce jako preceptor, domácí
el!"
a rotmistrově tváři se objevil skrytý tah lstivosti a vychybsti. Konigsau učinil rukou podnikavý posunek a
ověděl:

'ředně nemohu baionecu vůbec prohlásit za dámu svého
e a za druhé, nemyslím, že srdcová dáma by mohla být ezpečná."
vážněji dodal:
ixcelence ví, že já nikdy nehraji lehkovážně." Kno, vím, rotmistře, vím,"
ujišťoval generál. "Nemám lodně žádné starosti a propouštím vás v přesvědčení,
že si
:áte důvěru. Dopili jsme kávu, dohovořili jsme. Jděte s
em, pane rot... či chci říct, pane učiteli!" [avstal a podal Richardovi ruku.
Ten ji uctivě a zároveň
'mně a přátelsky stiskl, schoval přijaté papíry a podobi
a šel. Jdyž přišel domů, vytáhl obraz Mariony. Pozoroval ho
ivěji než mohl prve. Přitiskl ho ke rtům a šeptal tak jícně, tak něžně, jako by
stála před ním:
3, tys to, ty, poyíž jsem tak horoucně toužil! A teď tě
i vidět, bud\i slyšet tvůj hlas a budu smět být ve tvé blížil Ale... ach, ten
plukovník, ten Rallion! Máji dostat?
láji a ona jeho také ne. Tedy manželství konvenční nebo
15

snad ještě hůř..; Eh, uvidíme! Místo jedné mám před sebou dvě úlohy: splnit
povinnost a vyhovět hlasu svého srdce. Uvidíme, kdo z nás zvítězí, pane hrabě!"
Zazvonil.
Na prahu se objevil sluha. "Obstaral jsi vše, Frici?" tázal se rotmistr. "Vše, i
čertovský hrb," zněla odpověď. "Opravdu si tu věc připnete, pane rotmistře?"
Richard potřeboval trochu času, než se rozhodl. "Ano. Vše zůstane, jak jsem
dříve rozhodl. Ostatně hrb nemohu vynechat, vždyť je uvedený také v mé
legitimaci." "A kdy odjedete, milostivý pane?"
"Jakmile budeš hotov. Nebude to dlouho trvat, vždyť jsi
vyučený holič."
"Ale ty nádherné vousy!"
"Však zase narostou, Frici. Hlavní je, abych se dostal z domu, aniž by kdo
zpozoroval změnu. Tebe a povoz budu čekat za městem. Pojedu přes Kirchberg do
Trarbachu, kde sednu zítra ráno na parník na Mosele. Ale v poslední vsi před
Trarbachem vystoupím z vozu, aby nebylo nápadné, že učitel přijíždí v bryčce.
Generál dá rozkaz, aby se povoz odtud ihned vrátil. My dva pak pocestujeme dál,
aniž bychom se znali. Já jdu jako vychovatel do Ortry a pro tebe se najde někde
nablízku místečko, kde bys mně byl k dispozici, aniž by byla tvá přítomnost
nápadná nebo vzbuzovala nedůvěru.
A už začni!"
Za hodinu opouštěl město Simmern muž, který hned na první pohled musel být
považován za člena cechu vychovatelského. Jeho vysoká postava byla nejspíše od
mnohého studování sehnuta. Byl oblečen v úzkých, ošumělých, ale celkem čistých
šatech. Tento muž byl hrbatý, ale tento nplitováníhodný stav nebyl na újmu
vážnosti jeho povolání. Černé řídké vlasy mu splývaly až na límec fraku, který
byl v módě asi před dvaceti lety. Cylindr na hlavě a šedavěmodrý deštník pod
paží byly dojista dlouholetými společníky tohoto fraku a veliké brýle z modrého
skla v jednoduché mosazné obrubě také netrůnily asi na hřbetě nosu krátce.
Za malou chvíli byl tento muž dohoněn prázdnou bryčkou a kočí ochotně svolil,
aby si ubohý vychovatel směl do ní
sednout. Dostali se do Kirchbergu, a aniž by zastavili, minuli toto
16

místo a před soumrakem dorazili ke vsi, kde host vystoupit. Prošel vesnici a
dostal se do malého lesa, v němž čekal. Asi až za půl hodiny ho kočí zase
dohonil, ale tentokrát pěšky.
"Vše v pořádku?" tázal se muž.
"Ano, pane rotmistře!"
"Pst, o rotmistrovi ani slovo! Teď mne vůbec neznáš, a budemeíi kdy později
spolu mluvit, budu pro tebe jen doktor filozofie Ondřej Mtiller. Rozuměl jsi?
"Ano, pane doktore!"
"Pojď tedy!"
Ubírali se spolu nastávající nocí a dorazili do Trarbachu krátce před devátou
hodinou večerní. Zde se rozešli, aby si vyhledali každý jiný hostinec. Protože
tu byli oba neznámí, museli se nejdříve na hostince poptat. Doktor Můller potkal
muže, který mu na jeho dotaz odpověděl:
"Pojďte, povedu vás, jdu právě na skleničku vína, máme tedy stejnou cestu.
Veliké nároky si nesmíte dělat, protože dnes tu přistála loď z Koblence a
vystoupilo zde mnoho cestujících, kteří obsadili už všechny lepší pokoje."

Míiller poznal, že tato slova byla pravdivá. Podařilo se mu sice dostat ještě místo, ale bylo to vysoko pod střechou z čehož si učitel mnoho nedělal.
Hostinská místnost, kde večeřel, byla dost rozsáhlá. Byl tu kulečník, kde hráli francouzští pánové. Byli tady stejně hluční a bezohlední jako na lodi a dělali, jako by tu mimo ně nikdo nebyl.
Také plukovník byl mezi nimi. Byl ze všech nejveselejší. Představil se baronese a neopustil ji dříve, pokud jí nebyly vykázány nejlepší pckoje v hostinci. Úplně ho okouzlila. Byl jako opojený a byl schopný největších hloupostí ze samé radosti, že mu štěstí dopřálo takovou nevěstu.
Marion byla nanejvýš překvapená, kdy jí řekl své jméno. Její první myšlenka byla jednat s ním zdrženlivě, s odstupem, aby si hned z počátku uchovala svou svobodu, ale hrabě byl tak bezvadný, tak výtečně kavalírský, že považovala za naprosto nemožné nevšímat si jeho dvornosti. Nezmínil se ani slůvkem o poměru, který je měl spojit, nedal ani nejmenším způsobem najevo, že by si mohl dovolit promluvit s ní jinak, než s dámou úplně cizí. A tak mu nemohla dát odmítavou odpověď, kdviprosil, aby jí směl později říct dobrou noc. Byl hezkjžrbyínéjvýš galantní.

Nepociťovala k němu odpor a umínila si, že až později zaujme stanovisko pro něho, nebo proti němu. Až pozná jeho charakter a také důvody, které přiměly jejího otce, aby rtejen přál jejich spojení, ale ohlašoval jí je takovým způsobem, který, jak se zdálo, nestrpěl ani odklad, ani odpor.
Páni hráli kulečník, když hodiny odbíjely desátou. Plukovník vytáhl z kapsy chronometr, aby porovnal čas, a pravil:
"Už je tak pozdě! Musíte mne omluvit. Musím k baronese, abych se pro dnešek s ní rozloučil."
"Jdi!" mínil kdosi. "Budu hrát za tebe."
"Prosím tě o to. Anebo ach!" Jeho pohled padl na Můllera, který seděl nedaleko kulečníku a díval se na hru. "Nebudu tě obtěžovat a opatřím si raději jiného zástupce."
Při těch slovech přistoupil k Můllerovi a řekl:
"Jsem hrabě Rallion. Kdo jste vy?"
Míiller zvedl hlavu a prohlédl si tazatele od hlavy až k patě. "Ach, hrabě Rallion!" myslel si. "To je sok, s kterým se budu měřit!" A nahlas odpověděl:
"Jmenuji se Muller a jsem vychovatel."
Tato slova pronesl hlasem skromným, navzdor vyzývavému oslovení.
"Vychovatel? Dobrá! Umíte hrát kulečník?"
"Trochu."
"Zastupte mne na malou chvíli. Je to pro vás čest. Rozumíte?"
Myllerovi bylo směšné přisvědčit tomuto muži, a proto odvětil nadmíru pokorně:
"Vím, vím, milostivý pane, a přičiním se ze všech sil."
"Učiňte tak! Říkám vám, uvidímli, až se vrátím, že jste mi zkazil hru, smíte očekávat odměnu, ale ne dík!"
Odešel ze světnice. Vyzval pohledem své přátele, aby si tropili z hrbatého žerty. Pokoušeli se o to a Muller snášel jejich vtipy s takovou pokorou, že ho ani nenapadlo, aby jim odporoval. Při tom hrál tak špatně, že při každém šťouchnutí vzbuzoval hlučný smích.
Po krátké chvíli se plukovník vrátil a podíval se na svou číslici. Viděl, že je ve hře pozadu, a popadl Mtillera za ruku.
"Pane, jak jste se mohl odvážit zkazit tak mou hru?" zvolal. "Víte, že jste hlupák?"
"Ano, milostivý pane!" odpověděl Muller vážně a s hlubokou, uctivou poklonou.
18

Smáli se mu a také plukovník se dal do smíchu.
"Měl bych vás vlastně potrestat," pravil, "ale jste napůl mrzák, s nímž má mít člověk slitování. Ale jen tak s prázdnou přece neujdete. Až přijde řada na mne, budete za mne hrát. Budeli vaše hra dobrá, smíte odejít, šťouchneteli však špatně, postavíte se na židli a veřejně nás odprosíte!"
"Dobře, milostivý pane!" pravil Muller a chopil se opět tága, které odložil.
"Jen jednu ránu?"
"Ano."
"Z vašeho příkazu? Na vaši zodpovědnost?"
"Jasně! Vždyť je právě řada na mně!"
Muller přisvědčil s pokornou tváří a čekal, až na něho dojde řada. Pak přistoupil ke kulečníku. Když tágo kladl, poroučel plukovník:
"Pěkně dejte pozor! Vzhůru!"

"Žádné starosti!" mínil Muller a usmíval se důvěřivě. "Vím zcela určitě, že tentokrát se mi to podaří."
Namířil, šťouchl tágem vší silou a sukno biliáru utržilo not nou díru. Následky bylo možné předem určit. Všichni se chechtali, ale plukovník ho popadl a zuřivě jím třepal.
"Chlape, osle, hlupáku!" křičel. "Víte, že teď musím sukno zaplatit?"
"Ano," odpověděl Muller velmi zdvořile a trpělivě nechal sebou cloumat.
S takovou trpělivostí nebylo možné nic dělat. Plukovník ho pustil a zavolal hostinského. Ten prohlásil, že .nestačí obvyklá náhrada, jaká se platívá za malou díru. Tato veliká trhlina se nedá spravit a plukovník musel slíbit, že zaplatí celou cenu sukna. Netušil, že Muller ho tím chtěl potrestat, a nařídil mu, aby ho odprosil. Muller velmi ochotně vystoupil na židli a pravil zvučným hlasem:
"Prosím veřejně za prominutí, že pan hrabě Rallion mým prostřednictvím nedovede nic než díry do sukna. Doufám, že při nejbližší hře nebudu já tím, kdo prosí o odpuštění. Dobrou noc!"
Seskočil ze židle a vyběhl ze dveří dříve, než se ho mohli ptát na smysl jeho posledních slov. Páni si dojista nepomysleli, že se to už zítra ráno vyplní.
Muller rychle opustil hostinskou místnost, aby předešel výstupu, a odebral se na lože. Věděl, kde je jeho komora. Dal šiji při svém příchodu ukázat a byl přesvědčený, že ji najde, aniž by si musel na cestu svítit.
19

Dostal se do prvního patra, kde musel projít celou chodbou, aby se dostal ke schodům, vedoucím nahoru. Chodba byla pokrytá měkkým kobercem, takže jeho kroky způsobily jen velmi slabý hluk.
Nedošel ještě ani do poloviny své cesty, když se náhle před ním otevřely dveře a z nich vystoupila dáma. Byla obrácená do pokoje a pravila:
"Ještě jednou dobrou noc, má milá Nanon. Nesni příliš o svém ideálu, sice se ti objeví opravdu, jako mně můj!"
Obrátila se a spatřila Konigsaua. Oba tu stáli před sebou bez pohnutí, ona leknutím a' on plný blaženého úžasu. To byl tedy živý originál jejího obrazu! A jak byla krásná, jak nevýslovně půvabná v zrádném nočním šatě! Spatřil při rychlé jízdě jen na okamžik její obličej a její postavu, teď však stála před ním Marion v celé své nádheře a kráse, jak se jen přítelkyně nebo žena milovanému muži ukazuje. Krev se hrnula Mttllerovi do srdce, tepna mu bušila, cítil, že tato dívka se musí stát jeho stůj co stůj. Polekala se, když tak náhle spatřila před sebou muže. "Co tu chcete?" ptala se ho, jen aby něco řekla. "Prosím za prominutí," odvětil. "Koberec ztlumil zvuk mých kroků. Šel jsem právě kolem, když jste vyšla na chodbu."
Můller tato slova pronesl hlasem, který úplně zaplašil všecku její zaraženost. Zvedla světlo, které držela v ruce, a posvítila mu, aniž by si při tom uvědomila, že její postava se zvednutou rukou tvoří takovou plastickou dokonalost a krásu, že musel sebrat všecku svou vůli, aby poručil svým očím, že nemají bloudit.
Světlo padlo na něho. Její oči se otevřely. Ustoupila rychle o krok a prudce zvolala:
"Kdo jste?"
"Jmenuji se Mtiller a jsem učitel," odpověděl. Jak rád by jí řekl své pravé jm?no a zvolal: "Šíleně tě miluji... Buď mou, ty koruno všech clivek a žen!"
"Ach, jaká podobnost!" pravila.
"Skoro, až na vousy!" ozval se za ní hlas, zvučný jako stříbro.
Můller se až dosud díval jenom na baronesu. Teprve teď zjistil, že na prahu pokoje stála druhá dáma a pozorovala ho. Nemohl si vysvětlit její slova. Poklonil se a odcházel svou cestou.
20

"Můj Bože!" slyšel za sebou zvolat. Následující slova byla jenom šeptána, takže jim nemohl rozumět. Zněla takto: "Ten muž je hrbáč, milá Marion. Jaká je škoda té tváře!"
Marion se znova vrátila do pokoje, přivřela dveře a řekla:
"Nesmírně mne poděsil. Tys také zpozorovala tu podobu?"
"S podobou rotmistra voň Kónigsau? Ano. Ale není mezi nimi jistě žádné spojení."
"Zajisté. V prvním okamžiku se mi přece jen zdálo, že stojí přede mnou skutečně on, on sám, jenže bez vousů. Dobrou noc, Nanon!" ,
"Dobrou noc, má drahá Marion!"

Baronesa zavřela dveře a odebrala se do vedlejšího pokoje, který byl její. Opustila ho před chvílí na krátký čas, aby s přítelkyní promluvila ještě několik slov.
21

yI.
Mezitím, co se dámy odebraly k odpočinku, opíral se Muller o otevřené okno své podkrovní komůrky a díval se na spěchající mračna. Ale myslel na něco zcela jiného, než na tyto útvary. Myslel na božskou dívku, která se mu teď zjevila jako bytost z nadpozemských oblastí. A myslel také na slova, která zaslechl a kterým nerozuměl. Co mínila tím ideálem, který se jí opravdu objevil? Jaká podoba byla oběma dámám tak nápadná? "Až na vousy!" pravila ta druhá.
Nejvíce ale přemýšlel nad tím, že zde byl přítomný také hrabě Rallion. Copak mu generál neřekl, že se vůbec ještě nikdy neviděli? Byl to snad omyl? A byl snad právě tento plukovník jejím ideálem?
Při této myšlence bylo Mullerovi, jako by mu meč pronikl srdcem. Zvedalo se to před ním jako temná, osudná stěna, která se každou chvíli může na něho sesypat a pochovat ho ve svých sutanách. V první polovině noci se nemohl upokojit a usnul teprve, když ptačí hlasy ohlašovaly příchod
blížícího se jitra.
A pak přišel podomek, aby ho probudil s poznámkou, že parník za malou chvíli odpluje. Vstal, a když vstoupil do místnosti, zjistil, že všichni cestující už odešli. Vypil rychle kávu a běžel za nimi. Cestou ho napadlo, že mohl baronese říct, zeje povolán za vychovatele jejího nevlastního bratra, ale že to neudělal, nemohl přece považovat za chybu. Vždyť měl dělat, jako by její jméno neznal.
Po včerejším krásném dnu nadešlo méně příjemné jitro. Řeka byla pokrytá hustou mlhou a nezdálo se, že by se brzy zvedla a ztratila. Vzduch byl těžký, nehybný. Místo obvyklé ranní svěžesti bylo vlahé, nevlídné dusno. Vlhké výpary z luk a z řeky bylo skoro možné nahmatat rukou.
22

Když došel Muller k řece, chystali se už strhnout můstek, vedoucí ze břehu na parník. Skočil rychle a koupil si u pokladny na lodi lístek druhé třídy. Jako učitel by nemohl zaplatit lepší místo. Protože skočil na loď vzadu, musel projít první třídou po celé její délce. Tam už seděli francouzští pánové na polních sedátkách. Sotva ho spatřili, zvolal plukovník:
"Tu přichází také hrbatý hlupáček! Udělejte mu místo, aby nezavinil nehodu!"
Nechali ho za hlasitého smíchu přejít. Uctivě je pozdravoval a smekal klobouk, jako by jejich posměšné tváře považoval za výraz milostivé blahovůle.
Vpředu na druhém místě seděl také Fric, jeho sluha, který ničím nedal najevo, že Míillera vidí. Velice se změnil. Místo včerejšího obleku měl na sobě širokou modrou plátěnou kazajku, kalhoty z téže látky a kolem krku červený šátek. Na hlavě dohola ostříhané seděl klobouk, jaký nosívají v lotrinských krajinách, zvláště v kraji moselskémmeurthském. Kdo ho neznal, musel ho považovat za mladého rolníka z okolí Met nebo Nancy. Muller neměl tušení, jakým způsobem přišel Fric k této proměně, ale radoval se z ní, protože byl podle okolností docela dobře ustrojený. Věděl, že Fric je chytrý a opatrný, že se může na jeho věrnost úplně spolehnout, a tak očekával v největším klidu jeho vysvětlení.
Loď se hnula a odrazila od břehu. Muller stál u lodního pažení a díval se na pohyby kol, bičujících vodu, dnes tmavě zbarvenou. Vtom zpozoroval muže, který se z místa prvního na zadní části lodi zvolna bral dopředu. Spatřil tohoto pána a rychle se obrátil. Bylo patrné, že chtěl zabránit, aby si ho lépe prohlédl.
Ten pán byl velmi slušně ustrojený. Postava přímá, skoro vojenská, elegantní vousy a zlatý lorňon mu dodávaly vzhled. Jeho pohled těkal po přítomných. Když spatřil hrbáče, stáhla se jeho duchaplná tvář k lehkému úsměvu. Šel k němu jako člověk, který se nudí a stůj co stůj hledá zábavu, ať již jakoukoliv.
Muller tento úmysl zpozoroval a odvrátil se ještě více, pokud jen mohl, aby to nebylo nápadné. Ale nic naplat. Cizinec se ubíral až těsně k němu, zastavil se, zadíval se na hustou mlhu a pak řekl:
"Nepříjemné jitro! Tato míhaje tak hustá, že by se mohla krájet. Bojím se, že přijde pořádná bouře."
23

Muller věděl, že ho cizinec velmi dobře zná, nejen jeho, ale i sluhu Frice. Viděl, že celý jeho plán je nanejvýš ohrožený, ale musel odpovědět. Změnil tedy svůj hlas, jak jen dovedl, a řekl:
"Bouře je jistá. Budeme nuceni sejít dolů." ' Přitom se otočil a chystal se, že hned udělá, co řekl. Druhý mu však položil ruku na rameno a pravil:

"Můžete ještě počkat, protože bouře je ještě daleko. Dovolte mi, abych se vám představil! Jmenuji se Bertrand a jsem od nedávná lékařem v Thionville."
Muller byl nyní nucený obrátit se tváří k mluvčímu. Udělal to, poklonil se a pravil:
"Mé jméno je Ondřej Muller a jedu do Ortry, kde jsem vychovatel."
"Ondřej Muller, doktor filozofie, vím to."
"Ach!" zvolal Muller, skoro polekaně.
"Ano. Jsem domácí lékař pana de SainteMarie. Je teď v Ortry a vím, že vás očekává."
"Ale pane, jak můžete vědět, že právě já jsem ten očekávaný?"
"Vždyť jste mi řekl své jméno, které jsem slyšel už od pana barona. A ostatně," jeho hlas klesl a tiše šeptal, "slyšel jsem to také od svého sběratele bylin, kterého jsem včera večer v Trarbachu přijal do služeb."
Muller se zvědavě podíval a doktor pokračoval:
"Setkal jsem se zcela neočekávaně s tímto mužem, kterému jsem velice zavázaný. Musím vám totiž říct, že jsem v poslední válce rakouskoněmecké byl lékař v rakouské armádě. U Jičína se mi stalo, že jsem měnil místo obvaziště a při tom jsem se dostal před pruský pluk hulánů, který v trysku letěl útokem. Viděl jsem, že se nemohu vyhnout a že budu kopyty rozdrcený, zvláště když právě v tu chvíli jsem byl raněný střepinou granátu a sražený k zemi. Zvedl jsem v posledním okamžiku bezděky ruce. Kopí hulánů se hnaly vpřed jako šumící les. Byly sotva sto kroků přede mnou. Byl to strašný okamžik. Útočící pluk byl těsně sevřený do řady. Bylo jisté, že vše před sebou smete. Byl jsem ztracený a už jsem očekával, že na sobě ucítím kopyta letících koní. Vtom důstojník zpozoroval mé zvednuté ruce, popohnal svého koně k dvojnásobné rychlosti, velikými, tygřími skoky vyrazil z řady a hnal se napřed, a když letěl kolem mne, sehnul

se, popadl mne silnou rukou za rámě, vytáhl mne k sobě, hodil před sebe na koně a zaujal své místo v řadě. Vše se stalo tak rychle a lehce, s takovou neobyčejnou silou, jako by to měl nacvičené. Rozbitá noha mě bolela a hlava pálila. Napravo i nalevo jsem viděl trčet lirozná kopí. Slyšel jsem hřmění koňských kopyt, přímo před námi se zablesklo z rakouských baterií. Slyšel jsem řev děl, jejichž kule rvaly v řadách hulánů hrozné trhliny, ale pluk se v okamžiku zase sevřel do jedné řady, trhliny vyplnil a útočil na pěchotu, tvořící ochranu dělostřelectva. Slyšel jsem ještě rychlou palbu obhájců, pak jsem v té hrozné vřavě divokého boje ztratil vědomí."
Muller mlčky poslouchal, jeho oči však zářily a tváře mu hořely. Zdálo se, že nadobro zapomněl na nebezpečí svého nynějšího postavení. Nemyslel ani na to, že jeho přestrojení může být odhalené. Že je už poznaný. Lékař po malé pomlčce pokračoval:
"Když jsem opět nabyl vědomí, ležel jsem už mezi dobytými děly. Pruský plukovní lékař klečel u mne, byl zaměstnaný mým poraněním a u něho stál poručík, který mne zachránil. Když mne ošetřil, odevzdal mne svému sluhovi, který byl raněn do pravé ruky a který byl pak v nemocnici mým nejvěrnějším ošetřovatelem. Těm dvěma, poručíku z Konigsau a jeho dobrému Fricovi, děkuji za své zachránění a za svůj život. Poručík zatím povýšil na rotmistra. Nezapomněl jsem na něho a poznal bych ho mezi tisíci jinými a v jakémkoli přestrojení."
Poslední slova pronesl s úsměvem a pak dodal:
"Jsem rakouský Němec, Němec z celé duše, ale měl jsem v Thionville příbuzného, který byl lékař a vedlo se mu dobře. Zemřel a zanechal mi své jmění a své nemocné. Neměl jsem důvod, proč bych toto zaopatření odmítal, a dobře se mi daří. Včera jsem přenocoval v Trarbachu a setkal jsem se k své nesmírné radosti s tím hodným důstojníkovým sluhou. Hledal místo nedaleko Thionvillu, aby měl při tom dost času věnovat se svým osobním zájmům. Přijal jsem ho sám jako sběratele bylin. Co tuším dále a co soudím, pane doktore, nemusím říkat. Jsem rád, že vás často v Ortry uvidím, a ujišťuji vás čestným slovem, že mám jen nejvroucnější přání být vám prospěšný."
Podal Myllerovi ruku a vrátil se zase na své dřívější místo. Bohudík, nebezpečí minulo. Fric se odvážil příliš mnoho, že

udělal z tohoto lékaře svého důvěrníka, ale povedlo se mu to. Ostatně Fric nevěděl nic více, než že jeho pán jde přestrojený do Ortry. Více nemohl lékaři říci. A ten byl jistě dost vzdělaný a vděčný, aby svého zachránce nepřivedl do rozpaků. Snad bylo pro ně výhodné, že se s ním setkali. Jeho znalost poměrů a osob mohla Müllerovi značně prospět a hlavně i to bylo pro ně výhodné, že poskytl Fricovi přístřeší a zaměstnání, které mu dovolovalo, aby byl kdykoliv

svému pánu po ruce. Bertrand jednal velmi opatrně už tím, že oblékl svého sběratele bylin do francouzského kroje, a stejně tak bylo opatrné, že sám vyhledal Mullera, aby mu vše vysvětlil a uklidnil ho. A nakonec měl lékař ještě tolik taktu, že se vzdálil sám, jakmile poznal, že se mu podařilo zahnat Mullerovy rozpaky.
Ten byl teď" úplně spokojený. Viděl, že Fric na něho pohlédl prosebně a tázavě. Na tuto němou žádost za odpuštění mu odpověděl úsměvem. Připojil však také tiché svraštění obočí, které mělo sluhovi naznačit, aby v budoucnu nejednal už tak neopatrně.
Parník zatím minul Berncastel, aniž by mlha zmizela. Minul Milheim, Wingerath a Emmel, konečně se tady začala mlha zvedat v dlouhých pásech. V těchto místech tvoří řeka širokou zátoku k severu a plavba je spojená s nebezpečnými překážkami. Levý břeh je podemletý a voda tu tvoří hluboké víry, na druhé straně se pak usazuje vše, co voda unáší. Kapitán i kormidelník musí být v těch místech opatrní.
Mlha zmizela, ale místo aby bylo jasněji, zahalila se země příšernou temnotou. Obloha byla černá a těžká, mračna se zdála být tak blízko, jako by je bylo možné dosáhnout rukou. Obzor se občas ozářil dlouhým bleskem. Začalo pršet a kapky byly veliké. Pak se zableskl, jako by z mračen sletěl veliký ohnivý sloup následovalo hrozné zahřmění a rázem se spustil prudký liják.
Lodní paluba byla v okamžiku opuštěná. Cestující spěchali do kajut, aby se ukryli. Také Muller sešel dolů.
Nahoře zůstali jen lidé, určení k řízení lodi. Měli těžké postavení. Blesk stíhal blesk a hrom bil na všechny strany. Déšť byl tak prudký a silný, že muž, který stál na přídi a zvonil na veliký zvon, neviděl ani na deset stop. Musel se pevně držet, aby ho vichřice nesmetla.

Minuli zátoku už z polovice. Mohli doufat, že za krátkou dobu přirazí v Thronu nebo v Neumagenu, kde by mohli počkat, až bouře pomine. Parník ze vší síly zápolil s bouřlivými vlnami, které útočily v šílené rychlosti. Muž u zvonce se všemožně namáhal. Vtom napjal sluch. Zdálo se mu, že zaslechl rachot a praskot, zvláštní hluk a skřípot, který nemohl považovat za řev bouře a hukot vln. Obrátil se rychle a přiložil ruku k ústům, aby dal výkřikem výstrahu, ale pozdě, protože v tom okamžiku se ozval ohlušující, hlučný praskot. Loď se zachvěla a muž, který chtěl vykřiknout, byl z přídě lodi vržen na mocnou hromadu dřeva, nakupenou na vodě. Jeho úzkostlivý výkřik zazněl současně s výkřikem kapitána a kormidelníka. První byl shozen z velitelského můstku na palubu a druhý odhozen od svého kola daleko do vln.
Jak se později vyšetřilo, utrhl se opodál vor a byl bouří a vlnami hnán velkou rychlostí. Jeho srážka s parníkem vyvolala v obou kajutách hrozný zmatek. Cestující byli sraženi na podlahu a s nimi vše, co nebylo upevněné.
Při velikém počtu cestujících daly Marion i její přítelkyně přednost tomu, že hledaly záchranu v dámské kajutě. Obě teď rychle vyrazily z té úzké místnosti. Marion spatřila hraběte Ralliona, který se právě zvedal ze země.
"Plukovníku, probůh, zachraňte nás!" vykřikla.
Obrátil se k ní a chtěl právě odpovědět, když z paluby zazněl pronikavý, úzkostlivý výkřik:
"Zachraň se, kdo můžeš! Topíme se!"
Když Rallion tato slova zaslechl, ztratil snahu odpovědět. Rychlým skokem se obrátil ke schodům a spěchal nahoru. Cestující za ním. Obě dámy byly odstrčeny stranou a nikdo na ně neměl ohled. V úzkých dveřích, které vedly na schody, se lidé skoro rozmačkávali. Všichni křičeli a řvali, ječeli a kleli, bušili do sebe pěstmi, strkali se lokty a rvali se, jen aby se dostali dříve ven. A ke všemu hřměl hrom a blesky malými okénky příšerně zářily.
"Bože, smiluj se nad námi!" vzlykala Nanon. Celá se třásla a tiskla se ustrašeně do kouta, aby nebyla rozzuřenými lidmi umačkána.
V tomto okamžiku, tak nebezpečném, se ukázala rozvaha Marion v plné své velikosti. Sličná, hrdá bytost objala chvějící se přítelkyni a pravila:

"Odvahu, jen odvahu! Ještě nejsme ztraceny. Plukovník odchvátal, aby se podíval, jaké je naše postavení. Počkejme. Jistě se vrátí, aby nás odvedl a upokojil!"
V kajutě druhé třídy byl zmatek ještě větší než v první třídě. I tady bylo vše vrženo k podlaze. Bylo slyšet skřípající náraz přídě na vorové trámy a praskot, rachot a dunění těžkých dřev, které byly vlnami nakupeny před loď. Topič i strojník zděšením vyskočili na palubu a stroj ponechaný sám sobě pracoval a hnal parník do mocných trámů. Tím se stalo, že loď byla vpředu zvednuta a vzadu

klesla hlouběji do řeky. V přední části se náhle ozval nový praskot a vzápětí se voda
drala proudem.
Cestující se hrnuli s divokým, úzkostlivým křikem ke dveřím. Vtom si Můller vzpomněl na baronesu. Ta byla jistě také na lodi. Odskočil směrem, kde stál Fric, upírající oči na
svého pána.
"Frici," zvolal tak, že jeho slova bylo slyšet navzdor křiku lidí, hučení vln a burácení hromu, "viděl jsi vstupovat dvě vznešené dámy?"
"Ano, světlovlasou a tmavovlasou," odpověděl Fric. "Musejí být v první kajutě."
"Pojď! Rychle k nim!"
Skočil k malým dveřím, které vedly do restaurační kuchyně a do strojovny. Z té vedly úzké, příkré schody na palubu. Fric spěchal za ním.
Když vyšli nahoru, spatřili kapitána, který při pádu narazil hlavou na tvrdé zábradlí a ztratil vědomí. Na zadní části lodi francouzští páni uvolňovali záchranný člun, který tu visel. Chtěli se v něm zachránit. Můller k nim přiskočil a zvolal:
"Zadržet! Dámy půjdou napřed!"
"Ne, my sami půjdeme napřed. Táhni, hlupáku!" odpověděl plukovník a skočil do člunu.
Loď zatím klesla už tak hluboko, že voda sahala až po kajuty. Můller viděl, že už nezbývá čas. Vzdal se boje o člun, zvlášť když už se i jiní cestující přihnali a za nesmírného řevu se do něho drali. Skočil ke schodům a Fric běžel dolů za ním. Tam se opíraly obě dívky o stěnu a držely se v objetí. Nanon měla oči zavřené, Marion se dívala na příchozí. "Je to nebezpečné?" ptala se rychle.
Můller ukázal na okno, které bylo zaplavováno vlnami. "Pojďte rychle!" zvolal, vztahuje ruku k baronese.
28

"Přiveďte hraběte Ralliona!" poručila, aniž se ptala, jestli ho Můller zná.
"Uprchl. Probůh, rychle!"
Voda prorazila právě jedno okénko a hrnula se otvorem do kajuty. Za málo okamžiků se loď musí potopit.Můller uchopil baronesu, zvedl ji jako malé dítě a spěchal s ní na palubu. Fric se chopil Nanon a běžel za ním.
Nahoře dospělo nebezpečí svého vrcholu. Déšť byl prudký a blesky metaly své ohnivé paprsky. Příď lodi byla vysoko zvednutá a zadní část očividně klesala do hlubiny. Mocné trámy a dřeva, které byly z voru urvány, rychle pluly kolem. Člun, v němž seděli pánové, odrazil právě od lodi, provázen hlasy vzteku.
"Zbabělce!" šeptala Marion. "Teď už není záchrany, jsme ztraceny!"
Mflller ji postavil, ukázal na vířící se vlny a zeptal se:
"Chcete se mi svěřit?"
Byla na smrt bledá. Odpověděla lhostejně:
"Zápas s takovými živly je marný..."
"Je třeba to zkusit. Podívejte se!"
Ukázal na doktora Bertranda, který v tom okamžiku skočil z paluby, pevně ji uchopil a táhl ke kormidlu. Tam byla loď už tak hluboko, že voda sahala na palubu. Marion se ohlédla po své přítelkyni. Ta v bezvědomí spočívala na Fricových prsou, který rychle předešel svého pána a vrhl se se svým krásným břemenem do vln. Baronesa objala Míillera, který s ní okamžitě následoval odvážného sluhu.
Nastal pak krutý, skoro nadlidský zápas se živlem. Vlny se vysoko zvedaly, jako v bouři na moři.Rvaly klády a unášely je. To působilo oběma plavcům největší nebezpečí. Můller si ve vodě věděl rady. Dbal, aby zůstal stále navrchu. Proud ho sám unášel ke břehu.
Marion byla už nadobro promoklá, a když se nad ní zavřely vlny, vykřikla a omdlela. Milller plaval naznak a položil si dívku přes sebe, dávaje pečlivě pozor, aby jí nenatekla do úst voda a aby nepřišla do styku s nebezpečnými kládami. Ležela bez pohnutí a oči měla zavřené.
Sotva opustil loď, ponořila se. Burácení a hřmění přehlušilo smrtelný výkřik těch, kteří byli ještě na lodi.
Fric nebyl vidět. Prudký déšť nedovolil Můllerovi, aby viděl daleko, přesto však o něho neměl starost, věděl, že Fric29

je výtečný plavec. Břeh byl sice daleko, ale budeli se držet pokud možno vlevo, musí se dostat na pevninu.
Tak uplynulo pět minut, než se objevily fantastické siluety starých vrb. Muller se ještě několikrát prudce odrazil a dostal se ke břehu. Ale musel se zachytit splývajících větví, aby nebyl stržen proudem. Musel se nesmírně namáhat, než se

dostal na pevninu a přitom neztratil své sladké břímě.
Po namáhavém výstupu z vody ji položil do trávy, aby si na_několik okamžiku odpočinul. Ležela bledá a bez pohnutí, promočené šaty těsně přiléhaly k jejímu krásnému tělu. Muller si nevšímal deště, zapomněl na hukot a řev vody, viděl před sebou jen svou milovanou. Posadil se u ní, vzal její hlavu do rukou a položil své rty na její ústa. Líbal Marion, líbal a líbal a líbal zase, až ucítil, že její rty zase teplají. Najednou otevřela oči a plachý pohled upřela na něho s takovým výrazem, jako by snila. Bouře na okamžik ustala a tu se ozvalo z jejích úst: "Richarde!"
Uskočil. Slyšel zcela jasně toto slovo a viděl také šťastný, blažený úsměv, při němž kráska opět zavřela oči, aby znova upadla do mdlob. Vždyť to bylo jeho jméno! Ale zavrtěl hlavou. Nemohla tím přece myslet jeho! Ale vyzradila mu své tajemství. Milovala už. Milovala šťastného muže, který se jmenoval také Richard. Byl to snad hrabě Rallion? Nikoliv. Muller se rozpomněl, že ten měl jiné"křestní jméno a tato okolnost ho uklidnila. Srdce se mu chvělo palčivou bolestí, že její srdce je zadané.
Nebyl ale čas, aby na takové věci myslel. Hlavní bylo, aby baronesu dopravil pod ochrannou střechu.
V místě, kde Muller vystoupil na břeh, bylo pole. Znamení, že lidská obydli nebudou daleko. Běžel kousek cesty podél řeky a našel cestu. Vrátil se pro baronesu a nesl ji na rukou. Ubíral se po pěšince, která ústila na silnici. Vtom ucítil, že se Marion pohnula. Ještě napůl ve mdlobách ho objala oběma rukama a položila mu hlavu na rameno. Cítil, jak její měkká postava se vine těsně k němu. Tiskl ji pevně a stále pevněji k sobě a v duchu si umínil, že musí poznat toho Richarda a podstoupit s ním boj.
Muller tak kráčel asi deset minut, aniž by mu tíha břemene vadila, když spatřil dvůr, k němuž vedla cesta, po níž šel. Ve velikých, širokých vratech byly menší dveře a těmi vstoupil.
30

Obyvatelé ho zpozorovali. Viděli, že přináší dámu na rukou a spěchali mu na pomoc.
Zpráva o neštěstí a o záhubě lodi, kterou jim oznámil, je nesmírně vyděsila. Muži se ihned vydali k řece, aby se podívali, jdeli někomu ještě pomoct a někoho zachránit. Baronesu odevzdal Muller ženám, aby ji odstrojily a položily na lůžko. Pak se vrátil i on na místo neštěstí podívat se po Fricovi a druhé dámě. Liják zatím poněkud polevil, takže bylo možné opět vidět na větší vzdálenost. Rolník s čeledíny spatřili komín parníku, který šikmo vyčníval z vln. Na břehu nebylo vidět živou duši. Vor byl přervaný a zmizel. Nebylo už možné nic zachránit.
Muller vyzval muže, aby se s ním odebrali podél břehu. Po nějaké chvíli našli ve vysoké trávě dobře znatelnou stopu. Tady asi vystoupil z vody Fric.
"Snad utekl muž, kterého hledáte, do naší boudy," prohodil rohlík.
"Kde je ta bouda?"
"Za olšovým křovím."
Zamířili k ní a za křovím spatřili chatu postavenou velice primitivně. Dveře byly dokořán a jediné okno bylo ucpané slámou. Když se přiblížili, kdosi odtud vyšel. Byl to skutečně Fric.
"Kde je dáma?" ptal se Muller.
Fric ukázal dovnitř a odpověděl:
"Tady na slámě. Je dosud v bezvědomí."
"Spolykala mnoho vody?"
"Ani polovinu toho, co já. Ostatně můžete být bez starostí. Je u ní někdo, kdo to dovede posoudit."
"Ach, snad doktor Bertrand?"
"Ano. Stál už na břehu, když jsem připlaval. Našli jsme pak společně tento palác."
Když Muller vstoupil, klečel lékař u dámy. Zvedl se ihned a řekl:
"Ach, pan doktor Muller! Musím vás prosit za odpuštění, že jsem bez rozloučení z lodi odešel. Ale věděl jsem, že dámy jsou v bezpečné ochraně a mou povinností především bylo, abych se jako lékař zachránil nejdříve sám, pak mohl být k službám. Ta dáma je následkem leknutí v bezvědomí. Nejsou žádné obavy o její zdraví. Musí být co nejrychleji zbavena mokrých šatů."
31

"Nedaleko je obydlí," odpověděl Muller. "Dopravím ji tam, baronesa je tam také."
Vzal dívku na ruce a ubíral se před ostatní. Lékař se odebral hned k baronese, a ženy si vzaly na starost Nanon.

Marion se opět vzpamatovala a žasla, že se k ní odvážil vstoupit muž. Bertrand se omlouval:
"Milostivá slečno, jsem lékař a považuji za svou povinnost navštívit vás."
Tato slova ji uklidnila.
"Ach, vy jste lékař, pane můj," pravila. "Kde to jsem?"
"Na dvorci nedaleko místa neštěstí."
"Kdo mne sem dopravil? Je můj zachránce naživu?"
"Je zdráv a nejen že vás vyrval z vln, on vás donesl i sem."
"Kdo je ten muž?"
"Je to doktor filozofie, jménem Muller."
"Němec?"
"Ano."
"Jsem sice Francouzka, ale nejsem z pouhé libůstky nepřítelkyní Němců."
"To příliš nepotěší pana de ŠainteMarie!" usmál se Bertrand.
"Jakže? Vy znáte mého otce?"
"Mám tu čest znát ho velmi dobře. V době, kdy jste byla nepřítomna, usadil jsem se v Thionville a byl jsem šťastný, že jsem se stal domácím lékařem vašeho pana otce a dědečka."
"A jak je možné, že mne znáte?"
"Cestoval jsem na téže lodi, na které vám hrozilo nebezpečí. Tam jsem slyšel vaše jméno. Jak pozorujete, zachránil jsem se. Jak je vám, má milostivá slečno?"
"Doufám, že nebudu mít z neštěstí další následky. Ale prosím znova: jak se daří mému ochránci?"
"Ó, ten má silnou, velmi otužilou postavu, jak se zdá. Ale pro vás a druhou dámu _"
"Ach, Nanon!" přerušila ho. "Právě jsem na ni myslela, než jste vstoupil. Byla také zachráněná?"
"Ano. Můj sběratel bylin ji dopravil na břeh. Je v druhé světnici tohoto domu a doufám, že se zotaví stejně rychle jako vy. Pošlu' do lékárny do nejbližší vesnice pro některé léky a jsem přesvědčen, že budete moct zítra ráno ve své cestě opět pokračovat."
"Ale probůh, jenom ne na parníku! Opatřím si povoz,

kterým pojedu přes Hetzerath a Schweich do Trieru a odtud už pojedu vlakem."
Muller a Fric se zatím vysvlékli z mokrých šatů a vypůjčili si od domácích jiné šaty. Déšť nadobro ustal, mračna zmizela a na obloze se lesklo zářivé slunce, aby svými paprsky zahřálo vychladlou zemi. Muller vyšel před vrata a viděl, že ke dvorci se blíží několik mužů. Poznal už zdaleka plukovníka Ralliona a jeho přátele. Vrátil se zase dovnitř, aby nebyl terčem poznámek.
Když došli, setkali se nejdříve s lékařem, který vycházel právě ze dveří, aby se podíval na počasí.
"Hej, dobrý příteli," zvolal plukovník. Považoval ho za rolníka, "víte už o neštěstí, které se přihodilo tam dole na řece?"
"Myslím, že ano," odpověděl Bertrand s úsměvem. Rallion se lépe na něho podíval a řekl: "U všech kozlů, vždyť vy jste byl při tom, jestli se nemýlím! Vždyť jste plul s námi v první třídě. Jsou snad ještě jiní zachránění?" "Vím jen o čtyřech." "Kdo to je?" "Dvě dámy a dva páni." "Kdo jsou tyto dámy? Rychle, rychle!" "Baronesa Marion de SainteMarie a její přítelkyně." "Bohudík! Tu hledám. Kdo ji dopravil na břeh?" "Doktor Muller." "Ach, ten hlupák!"
Lékař velice zvážněl a odpověděl káravým hlasem: "Pane můj, nezdá se mi to hloupé jednání, zachráníli něk , do život dámy, zatímco ostatní zbaběle prchají. Kdybyste se nezmocnili člunu, který s vámi zmizel, přišlo by méně lidí o život. Než se parník potopil, mohl se člun k němu znova vrátit a mnohé zachránit. Budete moci mluvit o štěstí, nebudeli vaše jednání vyšetřováno a potrestáno." Otočil se a odešel. Plukovník se za ním díval a řekl:
"To je jistě také Němec. Je nejvyšší čas, aby je někdo zkrotil. Ale nezlobme se, hledejme raději baronesu, abychom jí blahopřáli."
Přešel dvůr a vstoupil do světnice. Ostatní se ubírali za

ním. Zde stál Můller a rozmlouval s majitelem. Když ho plukovník spatřil, dal se do hlasitého smíchu a zvolal:
"Parbleu! To je veselé! Podívejte se, náš kulečníkový umělec je přestrojený za sedláka! Jak mu kazajka na hrbu sedí! Toho bych rád viděl plavat!" Muller se zdvořile poklonil a odpověděl:
"Musel jsem asi dobře plavat, abych mohl zase vaše místo zaujmout. Zachránit baronesu mělo být vlastně vaším úkolem. Dnes to dojista budete vy, kdo bude

prosit za prominutí. Ale nemusíte se stavět na stůl, to vám odpustím."
"Mlčte!" okřikl ho plukovník. "Kdo vám ostatně dovolil dotknout se té dámy? Za svou plaveckou party dostanete slušné spropitné. Zde máte čtyřicet franků. To je pro hrbatého kantora dárek více než vznešený. Ale víckrát se u dámy neukazujte, sice vám záda přerazím, což by vám mohlo být ostatně jen milé, protože by tak váš buvolovitý hrb dostal slušnější podobu. Tady máte, vy kulečníkový packale!"
Sáhl do kapsy, vyňal dva zlaťáky a podával mu je. Muller se zdvořile poklonil a odpověděl:
"Jsem chuďas a proto přijmu váš laskavý dar, avšak s podmínkou, že prohlásíte, že život baronesy de SainteMarie má pro vás skutečně cenu čtyřiceti franků."
Když plukovník ihned neodpovídal, byl patrně zaražený tímto vyzváním, pokračoval Muller s úsměvem:
"Vidím, že se vám tato částka zdá být vysoká. Rozmyslete si to, než se zase shledáme!"
Odešel.
Po nějaké době opustil dvorec ve svém obleku, který mu zatím uschl. Jenom klobouk zůstal na lodi a potopil se s ní. Starý deštník též.
Fric Müllera nedoprovázel. Patřil teď k doktoru Bertrandovi, který chtěl odjet s dámami.

IV.
Sledujemeli silnici, vedoucí z Thionville přes Stuckingen k jihovýchodu, přejdeme několik malých přítoků Mosely a dostaneme se nepozorovaně do úrodné roviny, o jejíž bohatý výnos se dělí jednotlivé vsi. Zde je obec Ortry se zámkem, jehož zevnějšek nepůsobí právě přepychově, avšak vnitřní zařízení svědčí o bohatství majitele.
Je to baron SainteMarie. Přišel do této krajiny před nedlouhou řadou let. Zdejším obyvatelům byl úplně cizí a ani teď o něm nevěděli více. Teprve před nedávném bylo jeho jméno zapsáno do šlechtického seznamu.
V zimě žil v Paříži a do Ortry zavítal příchodem jara a zůstal tu do pozdního podzimu. Společnost nemiloval, žil velmi v ústraní, ale na pracovní poměry v okolí měl veliký vliv.
Nedaleko zámku, dole u potoka, kde se dříve pásl dobytek, duněla parní kladiva, trčely tu obrovské komíny a železná kola se točila s tajemným hukotem a obrovskou rychlostí. Začouzení dělníci pracovali kleštěmi a pilníky a celý závod byl zahalený vzduchem, který byl plný sazí a kovového prachu.
Baron de SainteMarie jen zřídka přicházel do těchto začouzených místností. Tovární ředitel dohlížel na všechny dělníky. Častěji však ze zámku přicházela dlouhá, hubená, bělohlavá postava, aby beze slova prošla továrnou. A dělníci výstražně šeptali: "Kapitán obchází!"
Tento kapitán byl baronovým otcem. Říkalo se, že mu je už osmdesát let, ale jeho postava byla přímá jako svíce. Temné oči byly ještě plné života.
Kapitán nikdy nepromluvil se žádným dělníkem jediné

slovo, nikdy nechválil ani nehaněl. Vědělo se však, že je duší celého podniku. Zastavilli se u kovadliny, u tavící pece, pracovali dělníci dvojnásobně. Při nejmenším omylu vycenil zuby, svraštil oči a mlčky se vzdálil. Za několik minut přišel správce a pronesl své neodvolatelné: "K výplatě. Jste propuštěn."
Když staroch odcházel k zámku, lidé si oddechli a setřásli ze sebe tísnivý dojem.
Kromě prohlídky továrny nebylo ho nikde vidět, ačkoli nadlesní ujišťoval, že ho potkal v noci v lese, v nejhustším houští, nedaleko staré věže, která tu byla od nepaměti. Té se však kde kdo vyhýbal,řprotože bylo známo, že nejsou žerty se zdejšími strašidly. Bylo ovšem několik mužů, kteří se v duchu smáli této pověře, ale přece se před jinými tvářili, jako by tomu i oni věřili.
Od jisté doby se počet dělníků v továrně zvýšil. Bylo tu zřízeno oddělení pro střelnou zbraň. Přicházely sem aniž kdo věděl odkud celé náklady starých pušek. A ty byly upravovány. Sotva byly upraveny, zase zmizeli. A dělníci nevěděli, kdo je odnesl. Byly také zhotoveny značné zásoby sečných i bodných zbraní a právě tomuto oddělení továrny věnoval starý kapitán zvláštní pozornost.
O jeho synovi, baronovi, se potají vyprávělo, že občas nebývá při rozumu. Říká se, že bývá někdy celé dny zavřený a prý je slyšet z jeho komnat tlumený nářek a bědování. Pak je zavolán starý kapitán, a když se několik hodin zdrží u svého syna, objeví se baron zase, ale bledý a sklíčený, jako by se uzdravil z dlouhé, nebezpečné nemoci.
Baron byl hezký muž, ale jeho pleť byla vosková, taková, jaká vždy provází

zvláštní, snad i chorobnou náladu. Jeho veliké oči byly zamžené a v jeho vystupování byla plachost.
Úplně jiná byla jeho druhá choť, baronka. Byla to vysoká, statná blondýna a bylo o ní známo, že poroučí v celém zámku a že se někdy odváží i na starého kapitána, jehož se jinak všichni báli. Její vystupování bylo náročné, někdy skoro bezohledné, ačkoli se vyprávělo, že i ona má své okamžiky, kdy se dá snadno zlomit.
Největší sympatie si dovedla získat baronesa Marion. Už dvě léta byla v Angly a jen náhodou se proneslo, že se v nejbližší době vrátí přes Německo dómů.
Zato její nevlastní bratr Alexandr byl pravým sužovatelem

a trapičem všech, kdo s ním přišli do styku. Rozmazlený svou matkou a zhýčkaný svými vychovateli, byl jedinou bytostí, kterou starý kapitán miloval.
Upozorňoval ho neustále, že je synem SainteMarie, jejichž rod závisí teď pouze na něm. Tak se stalo, že chlapec zpyšněl, stal se panovačný a začal se považovat za něco nekonečně vyššího a lepšího. Největší radost mu působilo, mohlli dělníkům a zřízencům ukázat, že ho musejí ve všem poslouchat, a běda tomu, kdo mu odmlouval! Ten upadl v největší nemilost u chlapce i jeho rodičů.
Bylo dopoledne.
Kdo by naslouchal u dveří koupelny baronky de SainteMarie, zaslechl by tiché šplíchání, které se ozývalo zevnitř. A kdo by měl štěstí a směl by vstoupit, byl by jistě překvapený zvláštním zařízením této místnosti.
Ta neměla totiž okna. Byla to osmihranná místnost a z jedné strany byl vchod. Ostatních sedm stěn bylo zdobeno malbami. Koupelna představovala ostrov lemovaný révou. Ze středu střechy splývala růžová lampa, ozařující výjev okouzlujícím světlem.
Přímo pod lampou byla mramorová vana, naplněná ne vodou, ale mlékem. A v této bílé, měkké koupeli se šplouchala barončina postava. Milostivá paní totiž tvrdila, že mléko je jediný prostředek, kterým se uchová krásná pleť a čistota tvarů až do nejpozdějšího věku. A proto byla značná část mléka z panské mlékárny používaná k denním lázním urozené paní, aniž by baron proti tomu něco namítal.
Bylali barončina domněnka správná, to se nedá říct. Jisté však je, že po koupeli bývala vždy v lepším rozmaru než jindy. I dnes se zdálo, že je tomu tak.
Vystoupila z lázně a nechala ji ze sebe zvolna stékat.
• Baronka sebevědomě obdivovala svou nádhernou pleť a zvolala:
"Neznám žádnou druhou, která by se mohla se mnou měřit. To dělá mléko! Konzervuje ženské tělo. Mléko! Hahaha, znám to dobře, znám! Sama jsem svými prsty dojila a teď se koupu!"
Vklouzla do košile a zazvonila. Vstoupila komorná, aby ji obsloužila. Osušila milostivou paní, lázeňskou košili vyměnila za jemné prádlo a pak doprovodila paní do budoáru, aby doplnila vlastní toaletu.

"Je Alexandr už vzhůru?" ptala se paní.
"Už dvě hodiny," odvětila komorná.
"Ach, kolik je hodin?"
"Jedenáct."
"Vstal v devět! To nesmím trpět. Můj něžný hoch nemá konstituci železnou jako kovář. Co dělá teď?"
"Je u milostivého pána kapitána. Tuším, že ho vyučuje šermu."
"Šermu! Šestnáctiletého hocha! Vidím, že budu nucena zase si jednou vážně se svým panem tchánem promluvit. Alexandr se musí fyzicky vyvinout, než bude smět vzít kord do ruky. Viděla jsi už ředitele?"
"Nikoliv. Přichází obyčejně ve čtvrt na dvanáct."
"Dej si na něho pozor! Chci s ním mluvit dříve, než půjde ke kapitánovi."
"Budu ho čekat na schodech."
Při těchto slovech se dívčina ironicky usmála, to však paní neviděla, protože komorná stála za ní.
Nad barončiným pokojem byla komnata, v níž se kapitán zdržoval nejráději. Byl to pokoj o třech oknech, nábytek byl jednoduchý. Na pilířích mezi okny visela dvě staromódní zrcadla. Stěny byly ozdobené rytinami vítězství Napoleona I. a zbraněmi všeho druhu, dobytými trofejemi a nejrůznějšími upomínkami na pochody a bitvy, které kapitán pod velikým Korsikánem zažil a prodělal. Byl kapitánem proslulé gardy, krvácel za slávu Napoleona i Francie a žil jen ve vzpomínkách na veliké doby, plné událostí. Navzdor svému věku horoval stále o slávě Francie, celou svou duší lnul ke jménu Napoleon a byl ochotný přinést několik let, které bude ještě žít, v oběť za upevnění trůnu svého vladaře.

Starý válečník, kterého tíha let neunavila, podobal se sopce, která po staletí klidně odpočívá a je plná roklí, propastí a trhlin, k jejímuž vrcholu se však pohlíží vždy jen s nedůvěrou, protože se nedá zbavit pomyšlení, že přijde přece jen výbuch, který bude po takové dlouhé dřímotě tím prudší a ničivější.
A jako jeho tělo byl i jeho duch dosud nezlomen. Jako jeho oči byly stále nezkalené, tak také byla jeho bystrost a jeho pozorovací nadání postrachem všech, kdo s ním přišli do styku. Nebyl dosud nikdo, kdo by byl dost chytrý, aby ho mohl oklamat. Měl hlavu tvrdou, přísnou, svéráznou. Bylo

známé, že není vybíravý v prostředcích k dosažení cíle, ba že dovede být i lhostejný.
Jediná slabost, kterou na něm poznali, byla jeho skoro slepá láska k vnukovi, kterého nanejvýš rozmazlil.
Toto ráno byl chlapec u něho, jak komorná správně hlásila své paní. Učil se docela malou chvilku šermu. Kapitán býval mistrem šermířského umění a dosud měl dost síly ve svalech své ruky a dost bystrý zrak, aby se měřil s kýmkoliv, kdo by se chtěl odvážit.
Pak se posadili spolu ke stolu a rozmlouvali o německém učiteli, který se v nejbližší době na zámku Ortry objeví.
"A proč jsi mi vybral právě Němce, dědečku?" tázal se Alexandr, který byl ve svých šestnácti letech tak vyvinutý, že nemohl být nazýván hochem.
"Z různých důvodů, synu můj," odpověděl stařec. "Především proto, že se osvědčili dosavadní francouzští učitelé v mnohých případech jako příliš samostatní. Němci jsou však zvyklí poslouchat, jsou nejlepšími služebníky, protože nemají svou vlastní vůli."
Pravda byla, že dosavadní Alexandrovi vychovatelé přece jen nechtěli chlapce poslouchat a zbožňovat.
"A druhý důvod je, že Němci jsou učení. Nový učitel tě naučí za týden více, než minulý za měsíc."
"Copak minulý učitel byl hloupý?"
"Ne. My, Francouzi, jsme mistry v praktickém životě, ale Němci se rádi oddávají snění, sedí u svých knih a o skutečném životě nemají ani potuchy. Doktor André Muller nebude jistě rozumět šermu, jízdě na koni, plavání, tanci, tělocviku, lovu, střelbě, konverzaci a mnohým jiným potřebným věcem, zato ti však řekne mnoho o Řecku, Egyptě a Číně. Ale sotva bude vědět, jak veliká je Paříž a že jsme u Magenty porazili Rakušany. Hlavní však je, že se u něho naučíš velmi rychle, velmi snadno a velmi dokonale německy."
"Německy?" ptal se Alexandr a ohrnul nos. "Proč? Nemám chuť mučit se němčinou!"
"Tomu ty nerozumíš, synu můj," vysvětloval staroch. "Přijde doba a snad velmi brzy a naši orli se zvednou, jako to bylo v době velikého císaře. A tentokrát přeletí Rýn. Octneme se v zemi, která nám náležela, ale neštěstím nám byla na nějakou dobu urvána. Nadejde zase doba, kdy udatní bu

dou odměněni knížectvími a vévodstvími, ano i královstvími, jako Murat a Beauharnais, Davaust, Ney a jiní hrdinové, a kdo bude rozumět řeči lidu, bude mít dvojnásobnou moc. Tys SainteMarie, jsi můj vnuk, ty budeš a musíš být v řadách nejstatečnějších! Vzlétneš s orlem Francie a sláva tvá bude jistě odměněna. Mně se odměny nedostalo, protože zlotřilí Angličané spoutali mého císaře okovy, přikovali ho na vzdálené, od světa odtržené poušti jako Prométhea, kterého si netroufají odpoutat, protože by evropské národy řvaly úzkostí!"
Probudily se v něm vzpomínky na slávu a neštěstí jeho císaře. Povstal a hovořil s prudkými posunky. Jeho tmavé oči se leskly a při slovech, vztahujících se na sv. Helenu, se jeho mocné kníry zvedly a objevily se zuby, jako když je vycení rys,'chystající se ke skoku.
Vtom padl jeho zrak náhodou na cestu, která vedla ze železných hutí k zámku. Jeho ret .zase klesl, obočí se svraštilo a hlasem úplně jiným pokračoval:
"O tom však budeme mluvit později, synu můj. Teď jdi 'dolů a podívej se, zdali ti páže ustrojil ponyho. Ať jede s tebou na procházku."
Alexandr se nedal dvakrát pobízet a rychle odběhl. Kapitán pak přistoupil znova k oknu a upřel zamračený pohled na muže, který se zvolna blížil k zámku.
Tento muž byl vysoké, široké, silné postavy. Oči upíral k zemi, jako by byl zabrán do hluboké myšlenky, ale kdo by ho pozoroval, tomu by bylo nápadné, že jeho oči pošilhávají pátravě k oknům komnat, které obývala baronka.
"Bude nejvyšší čas, aby tomuto žertu byl učiněn konec," bručel si kapitán a obracel se od okna, aby ho příchozí neviděl. "Byl neobyčejně užitečný a vše výtečně uspořádal. Až dosud mlčel, ale v poslední době se mi zdá, že si činí

příliš veliké nároky. Ponechal jsem mu až dosud baronku, která je má snacha, ale teď mi poskytne jejich pobloužnění důvod k tomu, abych se ho zbavil. Prohledám mu byt, bude to snadné, protože znám náš nábytek. Štěstí, že ještě nikdo nezná tajemství tohoto starého zámku."
Přistoupil ke skříni a otevřel ji. Sáhl rukou do šatů a vzápětí se ozval tichý šramot zadní stěna skříně povolila. Stařec do ní vstoupil, zavřel za sebou dveře závorou a zmizel v otvoru. Ukázalo se, že budova měla v těchto místech a

snad i v jiných částech dvojí stěny, mezi nimiž bylo možné dostat se z patra do patra a z pokoje do pokoje. Do každého pokoje vedly z této chodby tajné otvory, kterými mohli být obyvatelé pozorováni a posloucháni.
Úzké schody, vyplňující prostor dvě stopy široký, vedly v této zdi dolů. Zdálo se, že staroch zná velmi dobře tuto cestu. Navzdor temnotě se ubíral dolů s největší jistotou a posléze se zastavil u místa, které rukou tiše ohmatával. Byla tu uvolněná cihla, která se dala velmi snadno ze zdi vytáhnout. Když to kapitán udělal, aniž by při tom způsobil nejmenší hluk, objevilo se temně broušené sklo. Tato tabule skla byla zasazena nahoře u stropu baročina pokoje a měla barvy i tvar ostatní výzdoby, takže ji nebylo možné vidět. Ale vyřezávaný vzor ozdoby dřevěného stropu byl vybroušený i ve skle. Tím byla vytvořena průhledná místa, kterými bylo snadné pozorovat v pokoji vše, a tenkým sklem bylo také vše slyšet, pokud se právě nešeptalo.
Staroch strčil hlavu do otvoru a díval se dolů. Baronka seděla právě naproti němu, na pohovce. Měla na sobě tenké, bílé, růžovými stuhami sepnuté šaty. Před ní stál muž, jehož příchod kapitán zpozoroval. Byl to ředitel továrny, kterého komorná na schodech očekávala a ke své paní zavolala. Pod paží měl dost velikou knihu. Svůdná paní po ní právě vztahovala ruku.
"Ale prosím vás," pravila, "odložte přece tento ošklivý svazek a posaďte se ke mně."
"Odpusťte, drahá Adelino," odpověděl, "nesmím se zdržet. Musím ke kapitánovi. Snad mne viděl přicházet a vzbudí se v něm podezření, že nejdu."
"Ošklivý dědek!" vzdychla si a upřela na ředitele žhavý pohled.
"I pro mě je stále nepohodlnější. Nejen proto, že je jediný, kdo svou bystrostí ohrozil tiché, tajné štěstí naší lásky, ale protože nedovede ani uznat zásluhy. Kdybyste mne nedržela vy, dávno bych se vzdal svého místa."
"Ach!" myslel si tajný svědek za zdí. "Bude tedy čas zjistit, mohuli se opravdu na něho spolehnout."
"Nedělejte to," zvolalarychle baronka. "Cítila bych se neskonale nešťastná. Ale pravda je, že nesmíte dopustit, aby čekal. Vždyť moje touha po vás může být i jinak ukojena. Jste dnes večer volný?"

"Ano, ale až později."
"V kolik hodin?"
"Po desáté, drahá Adelino."
"Opustím tedy v tu dobu zámek a přijdu na palouk v parku. Můžete mne tam počkat?"
"Bude mne těšit, setkámli se tam s vámi."
"Jděte, milý příteli!"
Uchopil ji za ruku, aby ji políbil, ona však zvedla hlavu a nastavila ústa. Pak ředitel opustil komnatu.
Když vstoupil ke kapitánovi, našel ho sedět u stolku s hromadou spisů.
"Přinášíte mi denní zprávu?" ptal se staroch, aniž by se zvedl.
"Ano, pane kapitáne!" zněla odpověď.
"Dnes nemám mnoho času. Máte něco neodkladného?"
"Závod Monsard Co. poslal peníze."
"Konečně! Kolik?"
"Dvanáct tisíc franků. Rovněž Leon Siboult zaslal osm tisíc pět set."
"Těší mne to. Máte peníze s sebou?"
"Chtěl jsem je odevzdat."
"To má čas do zítřka. Snad je část tohoto obnosu určená k tomu, abych vám dokázal, že uznávám vaši činnost. Ale dnes o tom s nikým nemluvte. Zítra se dohodneme. Adieu!"
Ředitel by rád pronesl několik slov díků, ale znal svého pána. Řeklli jednou své "adieu", rozčililo ho každé další slovo. Proto se úředník spokojil s tím, že se hluboce poklonil a odešel. Ubíral se ze schodů a myslel si:
"Kdybych to byl věděl, mohl jsem se baronce ještě čtvrt hodinky věnovat. Kdo ví, v jakém bude dnes večer rozmaru!"

Alexandr se zachoval podle dědova příkazu a šel do konírny. Groom tu právě zapřahoval malého koníka do lehkého kočáru, aby vyjel s mladým pánem na procházku jako vždy v tuto dobu. Když byl hotový, chtěl se kočí posadit na kozlík, ale Alexandr ho zadržel.
"Počkej, vstup do vozu. Já sám budu řídit koně."
"Ale milostivý pane Alexandře, to jste se dosud neučil!"
"Budu se tedy učit dnes!"
Páže věděl, že všechen odpor by byl úplně marný. Poslechl a sedl si do vozu, Alexandr se pak chopil otěží a biče a usedl na kozlík. Kůň se rozběhl.

V.
V tutéž dobu seděl ve vsi Oudronu v hostinci muž, oblečený do dlouhého fraku s velikými mosaznými brýlemi na nose a hrbatý. Byl to doktor Muller jako jediný host.
Hospodská se k němu posadila, aby si trochu odpočinula po namáhavé práci. Zdálo se, že je to žena velmi hovorná, protože za deset minut řekla hostovi celý svůj životopis a obeznámila ho také s rodinnými poměry ve vsi. Pak na něho upřela oči a ptala se:
"Mně se zdá, monsieur, že jste cizí?"
"Úplně," odpověděl Muller.
"Kam chcete jít?"
"DoOrtry."
"Ach, to je mé rodiště. Máte tam snad příbuzné?"
"Nikoliv. Přicházím tuze z daleka. Jsem z Německa."
"To není možné!" zvolala. "Vždyť mluvíte francouzsky tak plynule a dobře, že bych řekla, že jste se narodil také v Ortry."
Potlačil úsměv, který se mu dral na rty. Tato dobrá žena se patrně domnívala, že se v Ortry mluví nejlepší francouzštinou.
"Měl jsem učitele, který byl dobrým Francouzem," vy světlil jí.
"Ten byl jistě z Ortry anebo ze zdejší krajiny. Zůstanete tam delší čas?"
"Doufám, madame. Jdu k baronovi de SainteMarie, který mne přijal za vychovatele svého syna."
"Můj Bože, ubožáčku!" zvplala. "To budete mít krušnou práci!"
"Proč?"

i
"Protože monsieur Alexandr měl až posud každý měsíc jiného vychovatele. Nikdo u něho déle nevydržel."
"Ukazujete mi špatnou budoucnost. Kdo je vlastně vinný, že tito páni tak rychle opustili místo?"
"Všichni jiní, jen oni ne. Dřívější panstvo, to bylo něco jiného!" Já sama jsem byla v zámku pokojská, než jsem poznala svého nebožtíka prvního muže."
"Ach, vy máte několik nebožtíků, madame?" ptal se Muller.
"Dva. A se třetím jsem se dala rozvést. Musím vám totiž říct, že to šlo, protože nejsem katolička. Byla jsem tedy v zámku Ortry pokojská, monsieur, a lituji, že se tento majetek dostal do takových rukou. Neměla bych vám to říkat, protože sám budete nyní na zámku, ale nemohu si pomoct. Nemohu tyto barony ani cítit!"
"A proč, madame?" pll se Mtiller, kterému velice záleželo na tom, aby se dozvěděl něco bližšího o svém novém působišti.
"Proč? Můj Bože, mám k tomu celou řadu důvodů. Začněme od počátku! Je tu především ten kapitán."
"Kapitán? Kdo je to?"
"Kdo je to? Ach tak, vy to tam ještě neznáte! Kapitán je baronovým otcem, veterán z napoleonských válek, má něco přes osmdesát let. Je to satan, ďábel, belzebub. Má bílé vlasy, ale černé srdce. Nepromluví nikdy ani slovo, a přece vládne, jako by ústa na okamžik nezavřel. On to je, kdo řídí veliké železné hutě, a kdo se s ním nesnese, je ztracený. Pak baronka!"
Hostinská se na chvilku odmlčela, aby popadla dech, a pak pokračovala:
"O baronce se šeptá, že byla děvečkou v argonském lese. Považuje se za nesmírně krásnou a má prý v Paříži několik set ctitelů. Parádí se po celý den, odívá se jako mladá dívka a sužuje služebnictvo. Jenom kapitána se bojí, jinak je paní domu."
"A baron sám?"
"Ó, ten tu nic neplatí! Je to dobrý člověk, dá se na chléb namazat, ale občas nemá, hlavu zcela v pořádku. Tu ho zavírají a říká se, že v tuto dobu bývá i

bitý. Je slyšet, jak žalostně naříká a běduje. Takové záchvaty mívá jenom v létě.
44

Je to zvláštní! V zimě žije s baronkou v Paříži a prý má hlavu docela zdravou. Pak je tu mladý pán, Alexandr."
"To je ten, kterého se mám stát vychovatelem?"
"Ano, jiný syn v zámku není. Je mu sotva šestnáct let, a přece se považuje za velkého pána. Učit se nechce naprosto ničemu. Budete se namáhat sebevíce a vše bude marné. Vím jistě, že brzy zase ke mně přijdete, až se budete vracet domů. Nemohu pochopit, že vás přijali, protože všecko obyvatelstvo v zámku je k Němcům nepřátelské. Němce rádi nemají."
Zarazila se, jako by řekla příliš mnoho.
"Nu a?" ptal se.
,"Ó, nemám ve zvyku opakovat, o čem si moji hosté vypravují. Ale na vašem místě bych nezůstala dlouho v tomto kraji."
"A to už byly všecky osoby ze zámku, o kterých jste chtěla vypravovat, madame?"
"Mohla bych se snad ještě zmínit ojnilostivé slečně, ale ta byla delší čas v cizině. Je v Angly. Říká se, že je otcovým miláčkem, ale macecha ji nenávidí. Je to dobrá dáma, není pyšná. Chodívá k chudým a nemocným a pomáhá, kde jen může. Její matka byla prý andělem jak krásou a dobrotou, tak něžností. Puklo jí srdce. Proč, to nikdo neví. Byla pochovaná u zdi staré věže, protože byla pohanka."
"Pohanka? Jak to myslíte?"
"Nu, baron si ji přivedl z daleka, tam, kde jsou lvi a tygři. Křesťankou se stát nechtěla, a proto nebyl také povolen pohřeb do posvěcené země. Leží teď pochovaná v lese a v noci straší ve staré věži."
"Ach! Copak ji někdo viděl?" ptal se Muller.
"Viděl? Zdali ji někdo viděl?" zvolala paní, všecka užaslá takovou otázkou. "Viděli ji a také slyšeli! Chodí lesem, v bílých šatech, jako vždy chodívala, a bludičky tančí vesele kolem ní. Pak mizí ve věži a objeví se zase nahoře na jejím cimbuří. A když odtud zmizí, je slyšet podzemní rachot a řinčení, jako by tisíc duchů řetězy hlomozilo. Živá duše se proto neodváží v noci ke věži."
"Když tam nikdo nejde, kdo to tedy zpozoroval?"
"Lesník. Když sem byl povolaný, byl mladý, odvážný muž, nevěřil v duchy ani ve strašidla a jel do lesa, aby vše vyšetřil. Střelil po světélkách, ale nic nezasáhl. Nato byl prppuštěn, protože znesvětil pokoj zesnulé baronky."
45

Myller potřásal hlavou. Toto vyprávění nebylo jistě jenom ze vzduchu. Něco v tom muselo být. Zdálo se mu, že ho očekává budoucnost nanejvýš zajímavá.
Hostinská se vymluvila a vrátila se zase do kuchyně. Müller se zvedl, aby se ubíral do Ortry.
Slunce zářilo, a tak kráčel doktor jen zvolna. Nebylo určeno, kdy má přijít, bylo jedno, přijdeli na své místo o hodinu dříve nebo později.
Znal směr, kde bylo jeho nové působiště, a ubíral se jím, aniž by se vyptával na správnou cestu. Je to zajímavé, když se člověk může ubírat zcela podle své představy. Myller se úplně oddal této rozkoši, až zpozoroval, že cesta, kudy se bral, končí v lesíku.
Neměl nejmenší starosti, prošel i lesík, přešel louku za ním a dostal se k velikému kamennému lomu. Vylezl po stráni nahoru a divil se, že tento kraj není ohrazen. Nahoře bylo pole, dosahující až k ostrému svahu lomu. Co kdyby se při polní práci splašil kůň a strhl rolníka i s nástroji dolů do prohlubiny?
Ani si nedomýšlel tuto hroznou myšlenku, když vtom vykřikl hrůzou. Zaslechl náhlý křik, který ho přiměl, že se ohlédl směrem, kde dělníci byli zaměstnáni na poli. Odtud se blížil plným tryskem malý, lehký kočár, do něhož byl zapražený malý kůň. Na kozlíku seděl chlapec, ztratil otěže a držel se křečovitě vozu, aby nesletěl.
Kůň letěl přímo k lomu. Byl ztracen. Nemohl už být zadržen. Žádná lidská síla nebyla s to zadržet trysk zvířete dříve, než dosáhne k rokli. Myller se přece o to pokusil. Skákal rychle po skále ke kraji prohlubiny, ale nebyl tak rychlý jako kůň. Byl asi deset kroků od lomu, když dostihl vůz, kterému šikmo nadběhl. Copak by nemohl být aspoň hoch zachráněn? Müller neztratil ani na okamžik rozvahu. Vzepřel se pevně jednou nohou, a když vůz letěl kolem něho, vztáhl ruku ke kozlíku, uchopil hocha, který úzkostí zíral do prázdna, a strhl ho k sobě. Vzápětí nato letěl kůň i vůz velikým obloukem přes okraj propasti, do hlubiny, a Müller teprve teď zpozoroval, že ve voze byla ještě jedna lidská postava, která se hrůzou krčila na podlaze kočáru. Zdola se ozvala temná rána a bylo po všem. Hoch ležel v bezvědomí na zemi. Mezitím, co ho Müller křísil, přiběhli z pole

dělníci, kteří ho svým křikem upozornili na nebezpečí.
46

, "Jaké štěstí, že jste ho strhl!" volal jeden muž už z daleka. "Je to mladý pán!"
"Jaký mladý pán?" ptal se Můller.
"Pan baron."
Lidé pohlíželi na Alexandra a považovali ho za mrtvého.
"Žije," mínil Můller. "Je jenom v bezvědomí. Kterého barona myslíte?"
"Barona de SainteMarie. Ach, to bude pěkná odměna! Pomozte, abychom ho dopravili do zámku."
Zvedli hocha a odnesli ho. Můller je nechal, usmál se jen, že při zmínce o odměně se nestarali o jeho nároky. Vrátil se a slezl zase dolů do lomu. Naskytl se mu tam příšerný pohled. Vůz, roztříštěný na malé kusy, ležel na mrtvém koni, jehož tělo bylo vlastně jen měkkou, beztvárnou hmotou, a o něco dále ležel páže, rovněž k nepoznání znetvořený. Tady nebylo možné nic zachránit.
Můller se nemusel starat o oznámení neštěstí a další jeho vyšetřování. Věděl, že se to stane z jiné strany, a ubíral se zase zvolna k Ortry.
.Tam byl čas druhé snídaně. Členové rodiny byli shromážděni v jídelně. Bylo zřejmé, že tito lidé nebyli spojení vroucím svazkem. Jednotlivci přicházeli, jak chtěli, a s něměm pozdravem zasedali ke stolu. Baronka seděla v čele, kapitán se na ni sotva podíval a baron seděl jako by bez ducha a při jídle se tvářil, jako by vůbec ani nevěděl, co jí. Teprve po delší době, když mladý pán stále ještě nepřicházel, ptal se kapitán:
"Kde je Alexandr?"
"Mladý pán si vyjel," odpověděl služebník.
A zase následovalo totéž ticho až do konce snídaně. Vtom zazněly dole ze dvora hlasité, poděšené výkřiky. Kapitán přistoupil k oknu a spatřil několik cizích lidí, kteří něco nesli a zmizeli v domě.
"Co se stalo?" tázala se baronka a chtěla vstát.
"Počkejte, podívám se!" řekl staroch.
Vyšel a potkal dav na schodech. Když ho spatřili, uctivě zůstali stát. V přítomnosti tohoto muže se nikdo neodvážil pronést bez vyzvání slůvko. Kapitán k nim přistoupil a poznal Alexandra. Spatřit svého miláčka mrtvého nebo bez vědomí, to bylo jistě neočekávané a hluboce ho to dojalo. Přesto se však nepohnul ani sval v jeho železné tváři, když se klidným hlasem ptal:
47

"Co se mu stalo?"
"Není mrtvý, milostivý pane," řekl jeden z nich, "ale jen v mdlobách. Pravil to cizinec, který ho prohlédl."
"Jaký cizinec?"
"Ten, co ho strhl z vozu, když se kůň splašil a sletěl s kočárem do lomu."
V koutcích očí a ve starcově líci se objevily hluboké vrásky. To byl jediný příznak jeho leknutí. Otočil se k přítomnému sluhovi a poručil mu:
"Zapřahat! Tryskem do Thionville, pro doktora Bertranda!"
Pak si dal neštěstí podrobně vylíčit. Ptal se, kdo byl ten cizinec, ale nemohl dostat žádnou odpověď. Lidé si neprohlédli cizince podrobně, starali se jen o to, aby mladého pána dopravili co nejrychleji domů.
"Však on se přihlásí," bručel kapitán. "Nedá si ujít odměnu. Pojďte za mnou!"
Dal odnést Alexandra prozatím do nejbližší místnosti. Byl to uvítací salon. Pak se vrátil do jídelny a řekl lhostejným hlasem:
"Alexandrovi není dobře."
"Není mu dobře?" ptala se rychle baronka. "Co je mu?"
"Stala se mu malá nehoda. Splašil se mu kůň."
"Můj Bože!" vykřikla dáma a vyskočila leknutím.
"A sletěl do kamenného lomu, tam dole. Kůň a vůz budou nejspíše nadobro rozbity," pokračoval.
Musela se zadržet stolu. Klesla by leknutím.
"A Alexandr, mé dítě, můj syn?" tázala se na smrt bledá.
"Je zachráněný. Lidé ho přinesli. Leží v salóně."
Sebrala se a potácela se ke dveřím. Staroch se ubíral za ní. Také baron se zvedl z křesla, pohladil si čelo, jako by se rozpomínal, kdo vlastně je tento Alexandr, a šel pak zvolna za nimi.
Hoch ležel na divaně. Oči měl otevřené. Zdálo se, že nabývá vědomí. Dělníci stáli ještě u dveří. Kapitán je obdaroval a propustil.
Baronka poklekla u divanu, vzala synovu hlavu do rukou a vzlykajíc se na něho dívala. Stařec ho vzal za ruku, aby zjistil jeho tep, a pan de SainteMarie stál

u nich a upíral na ně svůj pohled tak strnule, jako by nebylo na světě nic jiného, co by mohlo jeho pozornost zaujmout.
48

"Mamá, milá mamá!" šeptal konečně hlas probouzejícího se.
"Můj synu, můj Alexandře!" zvolala. "Jak je ti?"
"Jsem hrozně slabý, ale bylo to velmi strašné!"
"Dopravíme tě do tvého pokoje."
"Ne," prosil. "Nechci odtud. Jsem unavený, musím spát!"
A zavřel oči.
Baronka zvedla uslzené oči a tázavě pohlédla na kapitána. Ten mlčky přisvědčil, že má chlapec ležet tady. Baron zvolna přistoupil, díval se zmateně na ležícího a řekl pak s lehkým úsměvem:
"Alexandr!"
Poté se otočil a vyšel ze dveří. Oba ostatní se posadili na divan a čekali lékaře. Milovali hocha, ale to byla všecka harmonie, jež mezi nimi byla. Nenáviděla kapitána a on jí opovrhoval. Věděli to o sobě, nezatajovali to. Baron, jeho syn a její manžel, byl skleslý na duchu a nemohl být zprostředkujícím a smiřujícím médiem, a protože o tom služebnictvo vědělo stejně dobře jako panstvo samo, bylo všem hádankou, proč vlastně staroeh svolil, aby se tato žena stala chotí jeho syna.
Konečně se ozvaly kroky a lékař vstoupil. Ale nebyl to doktor Bertrand, nýbrž jiný, a kapitán ho asi znal, i když u sebe ho ještě neviděl.
"Proč přicházíte vy?" ptal se kapitán bezohledným hlasem. "Neposlal jsem pro vás, ale pro našeho domácího lékaře."
"Odpusťte, pane kapitáne, milostivá paní," omlouval se lékař. "Doktor Bertrand odcestoval a prosil mne, abych ho zastoupil, kdyby bylo třeba."
"Kdy se vrátí?"
Tázaný pokrčil rameny a odpověděl:
"Bohužel, to je otázka, zdali se vůbec vrátí. Snad je mrtvý."
"Mrtvý? Jakto?"
"Utopený, myslím, milostivý pane. Dnešní ranní listy přinášejí hroznou zvěst, že včerejší parník na Mosele se vším, co na něm bylo, se u Thronu ponořil. Byla strašná bouře, orkán, jaký tu nemá pamětníka, a parník se při tom srazil s utrženým vorem. Je mi známo, že se doktor Bertrand chtěl tímto parníkem vrátit."
49

Kapitán se rychle zvedl, přistoupil k lékaři a ptal se ho hlasem, ve kterém přece jen bylo lehké chvění:
"Stalo se opravdu toto neštěstí? Je to zaručená zpráva?"
"Ano. Úřady zahájily sbírku pro pozůstalé."
"Pak jste nám přinesl zlou zprávu. Moje vnučka, baronesa Marion, byla také na tomto parníku. Dostal jsem včera od ní z Koblence psaní, v němž mi to píše a ohlašuje mi, že dnes přijde."
Mezi obyvateli zámku Ortry bylo tak málo vzájemného styku, že se staroch nikomu ani nezmínil o obsahu dopisu. Až Marion přijde, bude tu. Ale to bylo také vše. Baronka o tom slyšela teprve teď. Trhla sebou, ale namáhala se, aby utajila své city, a ptala se starostlivým hlasem:
"Jakže? Naše milá Marion byla také na ztroskotané lodi? Můj Spasiteli, dvě neštěstí najednou!"
Zastřela si rukama obličej a tvářila se, jako by plakala. Kapitán se k ní obrátil a řekl:
"Neztrácejte rozvahu, dcero! Vždyť je stále ještě možnost, že někteří byli zachráněni, anebo že šťastná náhoda Marion zdržela a na parník nešla. Prohlídněte hocha, doktore!"
Jeho slova byla pronesená soucitně, s pohnutím, protože byl přítomný lékař. V jeho pohledu byl však výraz, který říkal, že velmi dobře ví, že by se baronka nesmíme radovala, kdyby její nevlastní dcera byla mezi mrtvými.
Doktor se blížil k divanu, aby Alexandra prohlédl. Při tom mu staroch stručně vypravoval, co se přihodilo.
"Není to nic," prohlásil pak lékař. "Mladý pán je úplně bez úrazu. Zotaví se rychle, potřebuje jen malý klid. Snad ráčíte poslat do Thionville pro lék, který mu předepíši. Přál bych si z celého srdce, aby milostivá baronesa byla stejně mimo nebezpečí jako tento pacient."
Napsal recept, odevzdal ho a pak se poroučel. Sotva opustil salon, vstoupil potichu sluha.
"Co je?" ptal se kapitán.
"Nový vychovatel právě přišel, milostivý pane, a prosil mne, abych ho ohlásil."

"Ach! Jaký to je člověk? Jak vypadá?"
Sluha pokrčil rameny, usmál se.při tom tiše a dvojsmyslně, a mlčel.
"Rozumím," mínil starý. "Nebudeli se mi hodit, vyženu
50

ho zase. Ať vstoupí, ačkoli nejsme v náladě, abychom ho teď přijímali. Řekni mu, zeje tu nemocný. Ať vstoupí tiše."
Sluha se vzdálil a pustil Myllera.
Muller se hluboce a uctivě poklonil a čekal, až bude osloven. Baronćin zrak na něm utkvěl s výrazem skoro poděšeným.
"Ach, to je přímo urážka!" vydechla.
Kapitán pozoroval nového učitele se soucitným posměškem a řekl bezohledně:
"Pane, vždyť vy jste hrbatý!"
"Pohříchu," odpověděl Muller velmi klidně. "Ale přesto doufám, že si získám vaši spokojenost. Vždyť to není postava, čím se děti vychovávají."
Staroch udělal opovržlivý, odmítavý posunek a chladně řekl:
"Ale postava je to, co vzbuzuje první a poslední dojem. Jak si vás má můj vnuk vážit a mít k vám úctu? Myslíte, že máme v úmyslu stát se s hrbatým vychovatelem směšnými? Jste propuštěn, definitivně propuštěn. Dám vám vyplatit náhradu za cestu. Více žádat nemůžete, protože jsme se ve vás zklamali, ba byli jsme vámi podvedeni."
"Milostivý pane kapitáne, račte uvážit, že..."
"Jděte! Hned!"
Tato slova byla pronesena rozčileně a tak hlasitě, že hoch procitl. Jeho pohled padl na cizince. Obrátil se k matce a řekl:
"Mamá, to je ten muž, který mne strhl před propastí z vozu."
Viděl přece své,ho zachránce i přesto, že měl oči strachem strnulé, a viděl ho dobře, když ho nyní poznal. Baronka sebou trhla překvapením. Kapitán přistoupil o krok blíže a ptal se Myllera:
"Je to pravda? Vy jste zachránil mého vnuka?"
"Měl jsem štěstí, že jsem milostivého pána ještě v posledním okamžiku strhl z kozlíku. Vůz i koně a také toho chudáka, který ve Voze seděl, jsem pak našel dole v lomu k nepoznání rozbité."
"Ach, na něho jsem ještě ani nevzpomněl. Je tedy mrtvý? Je to jeho vina. Měl jet opatrněji. Kdyby žil, přísně bych ho potrestal. Ale co se týče vás, pane pane Mullere, hm!"
Při tomto "hm" se ohlédl tázavě na baronku. Tato mu rozuměla a řekla:
51

"Není pochybnosti, že jsme panu Můllerovi zavázáni, pane kapitáne. Ale," pokrčila rameny. Měla tedy navzdor uznané vděčnosti přece námitky. Vtom se ozval Alexandrův hlas:
"Kdo je tento muž, mamá?"
"Monsieur Myller, který měl být tvým učitelem," odpověděla mu.
"To je hezké," řekl. "Těším se na něho."
Oba Alexandrovi příbuzní pohlédli na sebe. To tu ještě nebylo, aby se těšil na učitele nebo vychovatele.
"Ale podívej se na něho!" řekla matka. "Vždyť je ošklivý!"
Nechtěla říct pravé slovo, které staroch před chvílí bez rozpaků vyslovil. Alexandr však odpověděl netrpělivým, vysokým hlasem, jak mluvívají nemocní nebo rozmazlené děti, chtějíli svůj rozmar prosadit:
"Mně se zdá hezký, mamá. Nechci jiného."
"Nu, mohli bychom se tedy pokusit?" ptala se baronka, obrácená ke kapitánovi.
Ten zvolna a vážně přisvědčil a ptal se Mullera:
"Máte svá vysvědčení s sebou, monsieur?"
"Zde jsou, milostivý pane."
Při těch slovech vytáhl, učitel své listiny a podal je kapitánovi. Byly to papíry, které dostal od svého generála v Simmernu. Staroch pročítal list za listem a řekl posléze, potřásaje hlavou:
"Máte výtečné známky, ale vidím tu jen dogmatiku, didaktiku, metodiku, dějepis, zeměpis, řeči a tak dále. Zdá se, že se ve vaší vlasti neklade váha na tělesné vzdělání. Tančíte?"
"Nebyl jsem dosud žádnou dámou odbytý, milostivý pane," odpověděl Myller.
Staroch se usmál a prohodil:
"Nemyslím, že to byly dcerky řídících nebo krejčové, ale opravdové dámy. Však uvidíme. A co tělocvik a jízda?"
"Doufám, že budu moct vyhovět vašim nárokům."
"Střelba, šerm?"

"Měl jsem dobré učitele a dostatečný cvik."
"Hm. Podrobím vás zkoušce. Já vášnivě rád šermuji."
"Jsem k službám, milostivý pane."
Všecky tyto odpovědi byly proneseny hlasem skromným, prostým. Stařec na něho upřel své tmavé oči s výrazem nanejvýš nedůvěřivým a řekl:
"Nu, budu vás zkoušet. Učiníteli čest svým slovům, zůsta

nete. Jděte teď ke správci, aby vám ukázal pokoj, který je pro vás připravený. Doufám, že budete připravený, jakmile vás budu potřebovat."
Tím bylo představení ukončeno. Můller přistoupil k nemocnému, vzal ho lehce za ruku a řekl:
"Přijměte díky za svou laskavou přímluvu, milostivý .pane. Získal jste si tím velmi rychle mou lásku a rád udělám vše, abych si i já vaši přízeň uchoval. Docílíme pak úspěchů, které budou hodný barona de SainteMarie."
Poklonil se oběma a odešel. Kapitán se díval za ním a řekl napolo s obdivem:
"To byla velmi pěkná slova, To dosud žádný neřekl. Zdá se, že ví dobře, čím je povinován."
A baronka odpověděla:
"Jeho poklona byla nanejvýš elegantní, sice poněkud sebevědomá, ale přece uctivá a úplně bezvadná." Však ho poznáme, abychom viděli, jeli potřebný, i když má postavu znetvořenou."

53
52

VI.
Můller se zeptal na správce. Poznal v něm na první pohled pravého Francouze. Měl na sobě černý frak a černé kalhoty, bílou hedvábnou vestu a bílou, vysokou kravatu. Na nohou měl lakované střevíce, které ho tlačily a působily, že jeho chůze i postava byly nejisté.
"Ach, to jste vy? Vy jste nový vychovatel?" ptal se pyšným hlasem. A s výmluvným úsměvem dodal:
"Je tato postava u vás snad všeobecná?"
"Ani ne," odpověděl Myller lhostejně. "Jsem naštěstí výjimka a doufám, že nepřijdete často do styku s tím, čeho se vám na mém těle zdá být mnoho. Přicházím vás požádat, abyste mi ukázal pokoj."
"To udělám. Ale jinak vás upozorňuji, že tu nejsem proto, abych vás obsluhoval. Jako správce jsem vaším představeným."
"To mi není nepříjemné a žádám vás, abyste si u mne vážnost zjednával. V mé vlasti se uznávají za vyšší jen ti, kteří si opravdu dovedou vážnost získat. Smím prosit, monsieur le concierge?"
Obrátil se, že půjde napřed, ale správce ho rychle zadržel.
"Mluvíte špatně francouzsky, gane Mullere. Concierge znamená více hlídač než správce. Říkejte mi intendant."
"Výborně, pane intendante. Prosím tedy o svůj pokoj."
Šli kolem několika služebných, kteří, když spatřili učitele, se šklebili. Můller si toho nevšímal.
Když přešli schody, otevřel správce pokoj, ležící vysoko ve věžičce, která zdobila průčelí zámku. Pokoj byl opatřený nábytkem velice jednoduchým.
"Tak, tady je váš byt," řekl správce škodolibě. "Stůl, dvě
54

židle, železná postel, umyvadlo, stojan na knihy. Hodinky snad máte v kapse? To je více než útulné."
"Kde bydlí mladý pán?" ptal se Můller.
"V hlavním patře, vedle milostivé paní."
"Vždyť vychovatel bývá ubytovaný v bezprostřední blízkosti svého chovance, pane intendante!"
"Tady tomu nikdy tak nebylo. Učitel je tu za kuchařem a je pochopitelné, že se mu podle toho vykáže i byt. Kuchař bydlí právě pod vámi, nikoli však přímo v sousedství panstva."
"Dobře, pane intendante!"
Při těch slovech se Můller otočil a správce odešel nadmíru spokojený, že novému učiteli hned v prvním okamžiku pověděl, jaké tu má postavení.
Můller si nepřehlížel svůj chudobný nábytek, Přistoupil k jednomu ze tří oken a díval se z něho. Na jeho rtech se objevil tichý úsměv. Nebyl s uvítáním nespokojený. Štěstí mu přálo a doufal, že při něm setrvá. Výsměšky služebnictva

ho nemohly urazit a jako Alexandrův .ochránce si zajistil vděčnost panstva. Tato vděčnost se musí příchodem baronesy ještě zvýšit. Ale co pak? Nemyslel na to a vesele se díval na obraz před sebou.
V dáli na západ se zvedaly vrchy nad Meusou, převyšovaly je hory argonského lesa, zamžené parami. Pod nimi se zvedaly kostelní věžky a rozmile rozprostřené obce. Zde napravo je pevnost Thionville, pod zámkem se pak zvedaly špinavé komíny a budovy železných hutí, nad nimiž se vznášely husté oblaky kouře.
Druhé okno vedlo na jih, kde zámecký park mizel v tmavý les. Třetí okno bylo k severu a vedlo na střechu hlavní budovy. Můller netušil, že tato okolnost mu později velice prospěje. Čtvrtá stěna východní okna neměla. Na ní viselo jen staré, špatné zrcadlo.
Když se na tuto stěnu díval, zdálo se mu, že slyší zvláštní, tichý šustot. Přistoupil těsně ke zdi a naslouchal. Skutečně, slyšel dobře. Zdálo se, že se za zdí někdo pohyboval, a to nahoru a tápal při tom rukama po kamenech nebo cihlách. Pak se ozval tichý šramot, jako by byla ze zdi vytažená cihla.
Co to bylo? Byla tu snad dvojí stěna? Byl za tímto pokojem někdo, kdo přišel, aby ho pozoroval? V tom případě musí být ve zdi otvor. Ale Můller nesměl hledat, naopak,

musel dělat, jako by zcela nic netušil. Zámek byl budovou velmi starou, mohl mít snadno svá tajemství.
Míiller odstoupil k oknu a tvářil se, jako by ho pohled na krajinu úplně upoutal. Přitom však s napětím naslouchal. Když se delší dobu nic neozvalo, unavilo ho stát u okna a položil se na lůžko, aby naslouchal dál.
A zase slyšel, tiše sice, ale přece dost jasně, že za zdí znova šelestilo. Bylo to někde nahoře u stropu. Pak zase zašustilo, jako když ruka opatrně tápe po zdi dolů, pak už bylo ticho.
Vstal a otevřel okno, vedoucí k severu na střechu. Neměl ani hůl, ani jiný předmět, který by mohl použít jako míru.
Porovnal mezeru mezi oknem a rozdíl vnějšího rohu věže s vnitřním koutem ve světnici. Sílu zdi odhadl nejméně na dva lokty. A když opatrně na zeď zaklepal, poznal podle zvuku, zeje silná jen stopu.
Bylo tedy jasné, že stěna byla dvojitá. Ale k čemu? Jakému účelu sloužil prostor mezi oběma stěnami? Jistě jen k naslouchání a pozorování!
Ale kde byl otvor, kterým bylo možné vidět do světnice? Prohlížel celou stěnu, podíval se i za zrcadlo, ale nezpozoroval nic. Otvor rnohl být jedině nedaleko komínu nad kamny nebo v malované hořejší obrubě zdi to bylo jasné.
Vzal židli, postavil se na ni a klepal, ale nenápadně. Skutečně, v těchto místech zněla obruba docela jinak a také hmatem poznal, že je jiná. Byla skleněná. Byl přesvědčený, že ho někdo pozoroval. Ale kdo to byl? A bylo v zámku více takových dvojitých stěn?
Muller měl veliké štěstí, že přišel na tento důležitý objev už dnes, hned první hodinu. Co kdyby se v přítomnosti zvědavého odstrojil a svůj umělý hrb sundal? Tím by bylo jeho tajemství rázem vyzrazeno. Měl dvojnásobný důvod, aby se měl na pozoru. Naopak bylo také možné, že mu tento objev prospěje.
Především se musí dovědět, kdo to byl, protože jen z pokoje toho člověka může být vchod do dvojitých stěn. Nebo tu byly ještě jiné vchody? Z těchto myšlenek byl vyrušený příchodem sluhy, který mu hlásil, že ho pan kapitán a mladý milostivý pán očekávají dole na dvoře.
Poslechl a rychle se odebral dolů. Byl tady také správce s několika služebníky, kteří nesli zbraně. Alexandr se zotavil

ze strachu. Byl sice posud bledý, ale přesto nevypadal jako nemocný. Šel vstříc svému vychovateli a zvolal:
"Monsieur Muller, chtěl jsem spát, ale nejde to. Dědeček řekl, že máte dělat zkoušku, a té musím být přítomný."
Kapitán ukázal do kouta zámeckého dvora a řekl:
"Tady vidíte tělocvičné nářadí. Jděte a ukažte nám, co dovedete."
"K službám, milostivý pane."
Po těchto prostých slovech se Muller odebral do kouta. Postavil se před koně, nerozběhl se, ani se neopřel rukou a přeskočil dřevěného koně napříč po celé jeho délce. Pak přistoupil k hrazdě, uchopil ji rukou a aniž by se svlékl, učinil jednou rukou veliký přemet.
"Stačí to, pane kapitáne?" ptal se.
"Dědečku, to ještě žádný nedovedl!" pravil Alexandr.

"Tak jest," pravil starý. "Monsieur Muller, osedlejte si hnědku, kterou vám přivádějí. Provedete na ni jezdeckou školu."
Štolba přiváděl koně, jiný sluha nesl sedlo a uzdu.
"To není třeba," mínil Muller.
"Monsieur, tento hnědý kůň je zlý!" varoval ho staroch. "Snese pouze mne, jiného jezdce vždy shodí!"
Kůň, jak se zdálo, nebyl už delší čas vyveden ze stáje. Tančil nohama při každém kroku a trhal ohlávku, takže muž, který ho vedl, ho stěží dovedl udržet. Muller nedbal výstrahy starého pána, přistoupil k hnědce a znalecky si ji prohlížel. Pokynul hlavou, usmál se a řekl:
"Syn arabského polokrevného hřebce a anglické klisny. Viďte, pane kapitáne?"
"Ano!" odpověděl tázaný. "Ale řekněte, monsieur Muller, kde jste získal takové odborné znalosti, jež - - Morbleu! Z cesty!"
Sám při těch slovech uskočil, neboť Muller už seděl na koni, uchopil ohlávku a rozběhl se na něm po dvoře. Zvíře se všemožně namáhalo, aby jezdce shodilo, ale ten seděl tak pevně, jako by na něm přirostl. Uměl snad čarovat? Zdálo se skoro, že zná tajný prostředek, neboť sotva za půl minuty koně upokojil a ujížděl na něm, bezpečně a elegantně, jako by jel v cirkuse a tisíce očí se na něho dívalo. A když jel v trysku, položil se náhle vpředu na koně, hnal se napříč přes dvůr a smělým skokem přeletěl s koněm přes zeď tři lokty vysokou.

"Mille tonneres!" vykřikl kapitán. "Ten si zlomil vaz! Hnedka je rozhodně zabitá!"
Všichni běželi k vratům. Ale ještě tam nebyli, když odskočili, protože z věnčí se ozval hlučný Mullerův hlas:
"Haló, z cesty!"
A v tom okamžiku se doktor zase vrátil a přeskočil zeď. Jel pak ještě několikrát kolem dvora, aby se kůň upokojil, a až pak seskočil.
"U všech čertů, kde jste se učil jezdit?" ptal se starý.
"Můj učitel byl huián!" odpověděl tázaný.
"A jezdí všichni huláni jako vy, monsieur?"
"Ještě lépe!"
"To jsou divoši! Ale teď budete střílet." . Muller neřekl nic, jenom se usmíval.
Kapitán vzal ze správcových rukou pušku zadovku a ukazoval na korouhvičku na střeše. Pravil:
"Alexandr vypustil včera ten malý balón, který uvízl provázkem tam nahoře."
Podal učiteli pušku a náboj. Ten se pozorně na zbraň podíval a řekl:
"Ach, mauserovka! Neznám tyto zbraně, ale doufám, že neli první, tak druhou ranou provázek přestřelím."
Muži se nedůvěřivě usmáli a pohlédli na sebe. Muller nabil a mířil. Rána padla a balón se vznesl nad střechu. Provázek byl přestřelený.
"Na mou věru, vy střílíte stejně tak dobře, jako jezdíte a cvičíte!" zvolal stařec. "A teď zkouška v šermu. Jsem přesvědčený, že v tom mnoho nesvedete. Tady můj správce dovede šermovat. Byl premiér sergantem (strážníkem) u afrických střelců. Já totiž zaměstnávám jedině vysloužilé vojáky, jen vy jste výjimka. Chcete se s ním odvážit?"
"Poroučíteli, pane kapitáne, budu poslušný," odpověděl Muller.
"Začněte tedy!"
Při těch slovech se starochova ústa skoro nevlídně stáhla. Bílé kníry se zvedly a objevily se opět jeho vyceněné zuby, což bylo zlověstné znamení. Věděl, že správce byl dobrý šerřníř a při jeho bezohledné povaze bude jistě zábava, aby učiteli něco provedl.
Správce měl v rukou pravé dvě rovné, těžké Šavle. Podal jednu učiteli a s úsměvem řekl:

"Monsieur Muller, račte laskavě určit sám, kde vás mám zasáhnout!"
Muller zkoumal zbraň a odpověděl:
"Tyto šavle jsou ostré a špičaté. Vždyť nejsme ve válce. Nebudeme raději volit zbraně tupé a neopatříme si rukavice?"
"Ach, vy se bojíte?" ptal se správce.
"Mám strach," odpověděl učitel klidně.
"A k tomu se přiznáváte?" tázal se intendant a opovržlivě se usmál.
"Vždyť to slyšíte. Ale špatně jste mi rozuměl. Mám strach, že vás poraním, o sebe nemám nejmenší obavy. Řekl jste mi, že jste můj představený. Smím snad svého představeného poranit?"

"Proč ne, dovedeteli to! Jen tedy směle jmenujte místo, kde vás mám zasáhnout!"
"Neudělám to, byl bych pak v právu, že vás mohu tamtéž ranit já."
"To právo vám uděluji. Nuže, kde, monsieur Muller?"
Tázaný pokrčil rameny a řekl:
"Máli už být určeno místo, které bude postižené, rozhodněte to raději sám. Jsem cizí a musím se vystříhat, aby mi nic nebylo vyčítáno."
"Dobrá," řekl intendant. "Tyto Šavle jsou sice lepší k bodáni, ale snad bychom je mohli použít k seku přes obličej?"
"Jak si přejete, monsieur," řekl Muller. "Avšak upozorňuji vás, že při tom může člověk snadno ztratit oko nebo nos. Kromě toho by byla věčná škoda vaší bílé vesty."
"Ach, vy se posmíváte! Myslíte, že to budu já, kdo přijde o nos. Dokážu vám opak. Pane kapitáne, schvalujete naši úmluvu?"
Staroch přisvědčil a řekl:
"Svoluji s podmínkou, že následky si přičtete sami. Jste oba v mých službách. Kdo bude ke službě neschopný, nesmí očekávat náhradu."
"Dobrá! Začneme tedy!
Nahoře u otevřeného okna stála baronka. Dívala se také na Myllerovu zkoušku a slyšela vše, co bylo dole. Naklonila se z okna, aby lépe viděla.
Intendant se postavil k zápasu šavle se zableskly a

l
záhy vykřikl a uskočil. Šavle mu vypadla z ruky, oběma dlaněmi si sáhl po obličeji, z něhož tekla krev.
"U všech čertů, jaká to rána!" zvolal kapitán.
"Chtěl to sám," pravil Myller lhostejně, "ačkoli je mi líto, že mám svému představeném ukazovat, že se má ještě mnoho učit, než bude moct říct, že se ho bojím."
Intendant byl seknutý šikmo pres obličej. Rána mu rozetla dolní část čela a přes oko rozpoltila nosní chrupavku. Oko bylo ztraceno. Raněný řval bolestí a vztekem.
"Odveďte ho a zavolejte lékaře!" nařídil staroch. "Kdo by si to pomyslel, že najde svého mistra! Monsieur Myller, vy jste dokonalý šermíř. Člověk se musí mít před vámi na pozoru navzdor vaší hm, neforemnosti. Zkoušku jste výborně vykonal. Svěřuji vám svého vnuka."
"Děkuji vám, milostivý pane," odpověděl Můller. "Byla to zkouška poněkud neobvyklá, ale moje tvář je mi rozhodně milejší než obličej pana intendanta. Proto jsem se musel bránit."
Vrátil se do svého pokoje. Také intendant byl odvedený. Alexandr se na vše díval a řekl dědovi:
"Dědečku, tento monsieur Můller je docela jiný člověk než kterýkoli dřívější můj učitel. Jak se zdá, nebojí se ani mne, ani tebe. To se mi líbí. Nepustím ho odtud."
Nahoře stála baronka. Zavřela okno, stanula před zrcadlem, aby se pokochala ve svém krásném obraze, a bručela si:
"Jaký to muž! Vše provedl tak hravě. I ten skok byl tak lehký. Neztratil při tom pranic na vážnosti. Takový skok je nebezpečný. A jaké má tělo! Jen kdyby toho osudného hrbu nebylo! Byl by mi opravdu milejší než ředitel, který má málo ducha a ohně."

Vy.
Když se Myller ocitl ve svém pokoji, prohlédl si především hlavu. Paruka naštěstí ještě pevně seděla. Kdyby ji ztratil, jistě by se poznalo, že má pod nepravou černou pokrývkou světlé vlasy. Byl vůbec skoro zázrak, že se mu paruka neztratila už při nebezpečné plavbě v Mosele. Zdar velikého plánu závisí mnohdy na maličkostech.
Za nějaký čas přišel sluha se vzkazem, že si mladý pán přeje jít s. ním na procházku. Bylo to vychovateli milé. Tím se mu naskytne nejlepší příležitost vyzkoušet obsah Alexandrových vědomostí a udělat si potřebný rozvrh učebního plánu.
Když se dostal z úzkých schodů na hlavní schodiště, otevřely se před ním dveře a spatřil muže, který se sklopenýma očima zvolna přicházel. Byl to baron. Snad se chtěl odebrat ke své paní. Myller ho ještě neznal, ale věděl hned, že je to on, když zpozoroval nepříčetný výraz tohoto bledého obličeje. Zastavil se, aby ho nechal projít kolem sebe.
Baron, sotva se k němu přiblížil, poznal, že tu někdo stojí. Zvedl zvolna zrak a

upřel na Mflllera strnulý pohled. Vtom okamžiku nastala podivná změna s mrtvým obličejem: oči se zvolna rozšířily a nabyly sebevědomý výraz, obočí se zvedlo, ústa se pootevřela, jako když se člověk náhle vyděsí. Baron tu stál několik okamžiků s otevřenými ústy a s rukama zvednutýma k obraně. Pak se náhle obrátil a běžel nazpět ke dveřím, z nichž vyšel. Při tom vykřikl ječivým hlasem, plným hrozné úzkosti, tato slova:
"To je on! To je on! Už zase hledá válečnou pokladnu! Probůh, utečte! Hledá válečnou pokladnu!"
61

A zmizel za dveřmi. Také Myller tu stál bez pohnutí. Slova pomatencova na něho působila nesmírným dojmem. Ještě se nepohnul, když se otevřelo několik dveří. Objevila se baronka a také starý kapitán, který k němu zprudka přistoupil a ptal se:
"Co je? Co se stalo? Kdo tu křičel tak hlasitě?"
Myller musel sebrat všecku svou neobyčejnou duchapřítomnost, aby se neprozradil. Jeho obličej nabyl v okamžiku zcela jiný výraz. Vypadal jako člověk, který nemůže něco pochopit. Potřásal hlavou a odpověděl:
"Šel jsem právě ze schodů, když nějaký pán, kterého neznám, křičel tady na chodbě cosi o válce a o útěku. Zvláštní žert!"
"Jaká slova křičel?" vyzvídal staroch naléhavě. "Doslovně to povězte, doslovně!"
"Slova válka a útěk."
"Nic jiného?"
"Ne, aspoň jiným jsem nemohl rozumět."
Chránil se říct pravdu. Stanul tu zcela neočekávaně před rozluštěním záhady, která zasahovala co nejhlouběji do jeho života, ano, do štěstí jeho rodiny a příbuzných. Odhrnul se tu pojednou závoj tajemství, za jehož rozluštění by tak často rád dal svůj život. Jak častokrát klečeli on, jeho milá, dobrá matka, starý, šedivý děd, sličná, hodná sestra a vroucně prosili Boha, aby bylo temno ozářeno paprskem! Ale vše marně! A teď, po dlouhých letech, když se vzdali vší naděje, přišel kýžený paprsek tak neočekávaně, ne sice ostře a oslnivě jako blesk, také nejasně a přesvědčivě jako plné světlo, ale přece probouzelo tušení, jako bojácné, tiché šero jitra, nastávajícího po tmavé, bouřlivé noci. Zde je třeba opatrnost!"
"Byl to můj syn, baron de SainteMarie," odpověděl kapitán chladně. "Musím vám říct, že trpí zvláštními záchvaty. Nevím, mámli je zvát hysterickými. Nahlas sní. Nesmíme si toho všímat. Dal jsem přísný rozkaz, že se v takovou dobu mají ihned všichni vzdálit, protože synovy záchvaty bývají za přítomnosti cizích lidí velmi nebezpečné. Také vy se zachovejte dle tohoto mého příkazu. Kdybyste dal jenom nejmenší význam slovům, jež nemocný mluví, propustil bych vás okamžitě, nestaloli by se ještě něco jiného!"
Jeho oči sršely zlým žárem a jeho zuby se zase objevily.
62

Vypadal v tom okamžiku úplně jako člověk, jemuž pranic nezáleží na blahu či žalu, na životě všeho lidstva.
"Co ostatně tady chcete?" ptal se.
"Chystal jsem se na dvůr," odvětil Muller pokorně.
"Co tam?"
"Mladý pán mne dole očekává. Vzkázal mi, že ho mám doprovodit na procházku."
"Jděte tedy! Ale pamatujte si, že nikdo, žádný cizí člověk se nesmí nic dovědět o záchvatech mého syna."
Staroch se otočil s mladickou rychlostí na podpatku a ubíral se ke dveřím, za nimiž baron zmizel. Muller se odebral na dvůr, kde ho Alexandr už očekával. Baronka byla svědkyní této krátké, zvláštní rozmluvy. Ubírala se pomalu za starochem. Když vstoupila do pokoje, v němž se baron obyčejně zdržoval, shledala, že je prázdný, ale z vedlejšího kabinetu se ozýval naříkavý hlas. Jeho přerývané, úzkostlivé zvuky přehlušoval tvrdý, hrozivý kapitánův hlas. Vešla tam.
Byla to baronova ložnice.
Baron ležel na posteli, hlavu schovával do podušek a naříkal:
"On je tu! On je tu! Viděl jsem ho a poznal jsem ho!"
"Mlč!" nařizoval staroch. "To nebyl on!"
"Byl to on!" tvrdil pomatený. "Hledá válečnou pokladnu."
"Poroučím ti, abys mlčel!"
"Ne, ne, nechci mlčet. Nemohu mlčet!" křičel jeho syn. Zahrabával obličej ještě hlouběji do podušek. "Já nechci pokladnu, uloupil jsem už jednu. Ukradl jsem pokladnu u Magenty, k čemu je mi třeba pokladna od Waterloo!"

"Mlč, pravím, nebo tě musím potrestat!"
"Jen udeř, starce! Udeř, zlosyne!" křičel baron. "A přece té neposlechnu! Nech si svou pokladnu! Já ji nechci! Zlato je plné krve!"
Kapitán mu vytáhl podušku pod hlavou, zvedl zaťatou pěst a hrozil:
"Člověče, ještě slovo a já ti ukážu, kdo je tvým mistrem!"
"Ty ne, ty to nejsi!" křičel nemocný. Povstal a upřel na svého otce pohled plný hnusu. "Ty jsi ďábel, satan, ale můj mistr nejsi! Můj mistr sedí zde a zde!" Při těch slovech se udeřil do prsou a do čela. "Drtí mně srdce a rve mi mozek. Já nechci kasu. Jednu ti vrátím, druhou nechám ležet. Ó, má
63

ubohá hlava, mé ubohé srdce! Jak tu hoří, jak to bolí! Jedině pohled mé Liamy může tyto bolesti pochopit. Kde je Liama? Chci ji vidět, vidět, vidět!"
"Mlč, povídám ti už naposledy!" zahřměl staroch.
"Nebudu mlčet!" křičel syn. "O, Liamo, má sladká Liamo! Vraťte ji, vraťte pokladnu, vraťte ji!"
Pěst kapitánova dopadla na něho, ne jednou, ale mnohokrát, rychle za sebou. Nemocný však stále křičel. Nebránil se při tomto krutém, necitelném trestu, ale také nepřestal volat po Liamě a pokladně. Kapitánovy ruce se unavily, obrátil se k baronce, která byla svědkyní tohoto výjevu, aniž by dala najevo nejmenší soucit. Pak řekl:
"Záchvat je silnější než všechny předešlé. Už se mi nepodaří uklidnit ho. Zkusme to jinak!"
Nemocný naříkal dále, ona pak odpověděla:
"To je mi nepříjemné... myslíte, že je to zábava, když mám..."
"Učiníte to!" přerušil ji výhružným hlasem. "Nebo se má služebnictvo dovědět, co tu je a oč se jedná?"
Pokrčila rameny a ptala se:
"A co když to přece neudělám?"
"Pak jste přestala být baronkou de SainteMarie:"
Trhla sebou, ale přece si troufala ještě otázku:
"Ráda bych věděla, jak byste to zařídil, pane tcháne!"
"Ano, chci baronku, baronku de SainteMarie!" křičel pomatenec, jehož duševní síla stačila jen k tomu, že toto jméno pochopil.
"Mlč, neprozřetelný!" zvolal staroch a znova ho udeřil. A obrácen k baronce pokračoval: "Vím velmi dobře, jak bych to zařídil. Jak chcete dokázat, že jste manželka mého syna?"
"Mám svědky."
"Ti jsou mrtví!"
"Pak jste jejich vrah. Spisy a farní matrika potvrdí, co jsem!"
"Listy o tom zmizely," odpověděl s posměchem.
"Pak jste je vy ukradl! Ostatně nepotřebuju svědky ani knihy. Vyzradím vše sama!"
"A budete doživotně zavřena v káznici," usmál se s úšklebkem. "Kdo by chtěl mého syna trestat? Je přece šílený! Kdo mne může obvinit? Nebyl jsem při tom. Poslechnete můj rozkaz nebo připravíte sebe a svého syna o baronství? Ptám se naposledy."
64

Baron se svíjel ve starcových rukou, který se namáhal zacpat mu ústa.
"Věru, jste satan!" zasípěla baronka a chystala se k odchodu.
"A vy děvečka, bídná vesnická děvečka. Ihned poslechněte!" vykřikl za ní a z očí mu sršely blesky.
Vrátila se s tvářemi rudými hněvem do baronova pokoje a odtud přešla do protější místnosti. Byla to malá komora, v níž bylo jen umyvadlo, zrcadlo a Šatník. Baronka šatník otevřela a vytáhla z něho jediný oblek, který tu visel. Byly to sváteční šaty vesnické dívky z argonského lesa. Zdalo se, že jsou tu schované ke zvláštnímu účelu.
Mezitím, co nářek a baronovo bědování zaznívalo až sem, svlékla ze sebe šaty, oblékla se do vesnického kroje a upravila si vlasy. Ač se vše stalo rychle, takže byla s přestrojením v pěti minutách hotová, přece při tom dala najevo neobyčejnou péči. Přičinila se všemožně, aby všecky své vnady uplatnila a co nejlépe zazářila. Stála tu nyní jako mladá vesnická dívka, sličná a svůdná. Pozorovala se několik okamžiků s velikým zalíbením a šeptala si při tom: "A toto vše má náležet bláznovi! Ó, kdyby ten učitel nebyl hrbatý!"
Sama se začervenala při této myšlence a vrátila se k mužům, kteří si byli otcem a synem. První byl druhému tyranem.
"Konečně!" zvolal stařec a zvednul se. "Zkuste svou moc. Počkám ve vedlejším

pokoji."
Odešel a ona přistoupila k naříkajícímu baronovi.
"Henry!" pravila nejněžnějším hlasem.
Baron skrýval zase hlavu do podušky, přesto však slyšel toto slovo a naslouchal.
"Kdo volá?" ptal se. "Jsi to ty, moje Liamo?"
Sklonila se k němu a milostně šeptala:
"Pojď, můj Henry, podívej se na mne!"
Zvedl hlavu, ptočil se k ní a díval se na ni. V jeho bledé tváři se objevil slabý úsměv. Poznal ji. Pak řekl:
"Ach, krasavice od studny vesnické hospody... Jel jsem dnes vesnicí, když jsi stála u studny... Viděla jsi mne?"
"Ano, viděla jsem tě," odpověděla baronka a sedla si na okraj postele.
"Vyptával jsem se na tebe," řekl. "Tvá matka je mrtvá, tvůj otec je pastýř. Viď?"
"Ano," šeptala.

"Máš milence, mé sličné, krásné dítě?"
"Nikoliv, nikdy jsem ještě neměla žádného."
"Tvé rty ještě nikdo nelíbal?" ptal se a ovinul se kolem ní.
V jeho pohledu bylo stále více sebevědomí, prohlížel si dívku, jako by se namáhavě na něco rozpomínal.
"Ještě nikdo," odpověděla mu.
"Bude to tedy baron, kdo je bude první líbat. Pojď, skloň se ke mně blíž! Chci pít lásku ze tvých rtů, lásku, protože to je jediný, sladký nektar bohů."
Nastavila mu ústa. Objal ji i druhou rukou. Rty obou se přitiskly k sobě v dlouhém polibku. Ale při tomto polibku se stala s baronem podivná změna. Jeho rty se zvolna oddělily od jejích rtů a v obličeji byl zvláštní nepokoj. Díval sejí do tváře, vzal do ruky její vlasy, zapletené do copů, a pozorně si je prohlížel. Jeho pohled se znenáhla zachmuřoval, až řekl:
"Děvče, ty mne obelháváš! To nebylo políbení rtů, které se nikdy nelíbaly. Polibek čistého děvčete je jinačí. Kdo líbá jako ty, ten už lásku poznal. Jak se jmenuješ?"
"Adeline," odvětila a v obličeji měla lehkou úzkost.
" Adeline?" tázal se a namáhal svou paměť. Nemohl se rozpomenout. "Adeline? Ach, už to mám! Adeline, pastýřova dcera, tajná milenka mairova syna! Tento mairůV syn si ji nesmí vzít, ač jsou už oba tak vroucně spojení, jako by se to stalo u oltáře. Adelina byla tak chytrá, že donutila barona de SainteMarie, aby se s ní oženil a jejího syna považoval pak za svého. A to jsi ty! Jsi to ty?"
"Mýlíš se!" odpověděla a ovinula ruku kolem jeho šíje, aby manžela k sobě přitiskla.
On ji však odstrčil a řekl:
"Nemýlím se! Považuješ mne i ty za šíleného? Ó, já vím vše! Tys mne podvedla, ale více mne podvádět nebudeš. Pozorovala jsi mne, když jsem pro válečnou pokladnu ó, můj Bože, válečná pokladna! A pak jsem musel, abych si tvé mlčení vykoupil, svou drahou Liamu ó, Liamo, má drahá, jediná Liamo!"
Odstrčil baronku vší silou od sebe a zahrabal se zase do postele. Jak ho často zlomila otcova přísnost, když ho napadla zuřivost, nepomáhalali tato přísnost, zkrotila ho jistě krása baronky, přestrojené za vesnickou dívku. Dnes však oba prostředky selhaly. Šílený začal znovu naříkat a křičet, až kapitán zase vstoupil.

"Nuže?" ptal se své snachy, která tu stála a nevěděla si rady.
"Není to nic platné, zhola nic," odpověděla.
"Pak jste si nepočínala dost chytře," pokáral ji.
"Chci vidět Liamu, svou Liamu!" křičel nemocný a vyskočil z lože. "Kde ji máte?"
Zaťal pěsti, rty mu zvlhly. Staroch věděl, že jsou to příznaky nejvyššího stupně paroxysmu, když nemocnému vystupuje pěna z úst. Pak se síly duševně chorého zdvojnásobí, takže se dá těžko zkrotit.
"Co budeme dělat?" ptal se kapitán.
"Kde je? Ukažte mi ji, nebo rozdrtím vše!" poroučel baron a blížil se hrozivě k oběma přítomným.
"Ukažte mu ji!" odpověděla baronka, ustupujíc úzkostlivě před nemocným.
"Nezbude nic jiného," řekl kapitán. A obrátil se k synovi a řekl:
"Koho chceš vidět?"
"Liamu, svou milenku, svou ženu!"
"Vždyť je mrtvá!"

"Mrtvá?" chechtal se nemocný. "Myslíte, že nevím, že mne chcete oklamat?"
"Vždyť jsi ji s námi sám pochovával."
"Pochovával? Ano. Ale ona vstala z mrtvých. Chci ji vidět. Musím ji vidět. Musím jí říct, že si nechci nechat válečnou pokladnu a aby mně odpustila, ačkoliv jsem vrahem. Vzhůru! Nechci čekat!",
"Nuže, uvidíš ji tedy!" rozhodl staroch. "Pojď!"
Vzal syna za ruku a pokynul baronce, aby vyšla z pokoje. Ta však přistoupila k němu blíž a prohlásila:
"Půjdu!"
Stařec na ni pohlédl udiveně a rozhněvaně a ptal se
"Proč?"
"Chci vidět ten obraz, voskovou pannu, o níž jste mně..."
"Oho!" přerušil ji hrubě. "To není pro ženské!"
"A proč ne?" odpověděla pevným hlasem. "Chci se konečně přesvědčit, jednáteli se mnou poctivě. Musím konečně přece vědět, kde je vchod k vašemu tajemství. Nechci už déle být pouhou hračkou vašich úkladů. Nehnu se odtud. Dnes se musím dovědět, na čem jsem!"

"Ach, madame, znáte pověst o zahaleném saiském obrazu?" ptal se a podíval se na ni posměšně.
"Znám!" odpověděla.
"A víte, že ten, kdo závoj odhrne, musí zemřít?"
"Vím to."
"Chraňte se tohoto závoje, neboť mám za to, že nemáte v úmyslu zříct se svého mladého života!"
"Ó, pane kapitáne, chcete tím snad říct "
"Že musíte zemřít, pokusíteli se vypátrat moje tajemství! Ano, to chci říct."
"Byl byste tedy mým vrahem!"
"Ano, byl, madame," odpověděl a blížil se k ní. A výhružným hlasem pokračoval:
"Vzdalte se co nejrychleji z tohoto pokoje! Mně bude docela lhostejné, dojdeli dceři pasáka prasat na můj pokyn dech. Rozumíte?"
Nemocný stál u nich, aniž by hnul údem nebo dal jakékoliv znamení, že chápe a slyší, o čem se mluví. Staroch mu slíbil, že uvidí Liamu, a to mu stačilo.
"A buduli trvat na svém úmyslu?" mínila baronka hrdě.
"Pak vám ukážu, co platí vaše vůle v Ortry!"
A než se vzpamatovala, zvedl ruku a udeřil ji pěstí do hlavy, takže bez vědomí klesla na koberec. Pak zazvonil. Na prahu vedlejšího salónu se objevil sluha. Kapitán rychle odešel do salónu a poručil:
"Paní baronka omdlela. Af přijdou její služebné a odnesou ji do jejích komnat!"
Sotva se sluha vzdálil, vzal staroch barona a odváděl ho. Když služky přišly, nebylo ani stopy po obou pánech, ačkoli na chodbu nevyšli.
Takové tajemné přicházení a odcházení bylo služebnictvem velmi často pozorované, aniž by si to dovedl kdo vysvětlit. Můller byl tak šťastný, že našel stopu tohoto tajemství hned první den svého zdejšího pobytu. Ale čekalo ho tu ještě mnohem větší odhalení.
Odebral se s Alexandrem především do zámecké zahrady, aby si tu prohlédl skleníky a jiná zařízení. Pak šli do parku a velmi živě se v něm procházeli. Za ten čas dělal Můller vše po vůli svého chovance. Poznal v hochovi povahu, která se dá snadno řídit, když se jí ponechá zdání, že je to ona, která poroučí. Jednal s ním podle toho, a tak se stalo, že se Ale

xandrovi nový učitel velice zalíbil. Ten se neměl k tomu, že ho bude přísně držet na uzdě pedagogické drezúry.
Když hoch ucítil únavu, navrhl, aby šli do besídky v parku a odpočinuli si tam. Můller svolil. Našli malý, prostý domek, který měl pouze jedinou místnost, v níž bylo několik prostorných židlí a stůl. Zde se oba posadili. Můller měl oči stále otevřené, zvláště když poznal, že jeho vlastní byt má dvojí stěnu zpozoroval, že jedna stěna pavilónku, ač byla také jen z prken jako ostatní tři, byla několik stop silná. To mu bylo hned nápadné.
Proto při rozmluvě pátral po zdi a co to bylo? Posunula se opravdu v tu chvíli tak tichounce část stěny?
Vytáhl kapesník a sundal si z nosu brýle, jako by si je chtěl vyčistit. Pak si zvolna utíral oči na pohled lhostejně a při tom měl příležitost pozorovat zpod kapesníku očima napolo zavřenýma místo na zdi, o kterém se domníval, že se pohnulo.
Skutečně, vznikl tu docela uzoučký otvor a Můller by přísahal, že dovede přesně

určit místo, kde se úzkou skulinou na ně dívalo černé, lesklé oko.
Bylo tedy bezpečně zjištěné, že uvnitř této dvojité stěny dává někdo na chlapce i na něho pozor a poslouchaje. Tato část stěny se jistě dala pohybovat posunovacími dveřmi, které se pohybovaly na koleji nebo v rýze na malých kolečkách.
Ale kdo to byl? Bylo to kapitánovo oko? Můller však neměl čas přemýšlet. Musel se mít napozoru, aby nedal najevo, že skulinu zpozoroval. Proto se klidně odvrátil a začal se živě bavit s Alexandrem.
Po několika minutách, jak se přesvědčil, se skulina zavřela, a protože Alexandr právě vyběhl z besídky, aby pozoroval ostříže, který ve výši nad parkem poletoval, nastalo v zahradním paviloně na okamžik úplné ticho, takže by bylo slyšet spadnout list. A tu se ozval pod podlahou zvláštní, tichý šelest Zdálo se, že tam zarachotily klíče, že se pohnuly těžké dveře ve skřípějících veřejích. Nebylo to jasně slyšet, ale Můller měl bystrý sluch, na který se mohl spolehnout. Umínil si, že co nejdříve tyto nápadné jevy prozkoumá. Čím dříve to bude moci udělat, tím lépe, neboť tento zámek byl místem příliš pochybným a nebylo radno otálet s odhalením užitečných tajemství.
69

Když si oba oddechli, vyslovil Muller přání, aby šli do železných hutí a prohlédli šije. Alexandr přisvědčil, ale ředi tel je vlídně neprivítal. ,
"Jste poslaný kapitánem, pane?" ptal se Alexandra.
"Ne."
"Či máte v písemné povolení?" obrátil se k Můllerovi.
"Také ne. To je třeba?" tázal se učitel.
"Ovšemže."
"To se mi zdá divné. Viděl jsem už často podobné hutě, jejichž majitelům i správcům působilo radost, mohlili cizinci podat informace. Majiteli podniku může být milé, slyšíli, že jeho závod je tak proslulý, že i laiky láká." .
"Připouštím," řekl ředitel odmítavě. "Ale stejně také uznáte, že často musíme mlčet. Nemůže nám být lhostejné, dovědíli se naši konkurenti, s jakými prostředky a jakým způsobem pracujeme, jaké hmoty k tomu užíváme a k jakému chemickému zpracování jsme se rozhodli."
"Copak mne považujete za konkurenta?" usmál se Muller.
"Považuji vás za to, co jste, totiž za muže, který nerozumí ani zbla naší věci. Vy nejste ten, kdo by mohl být nebezpečný, ale mám rozkaz, abych nepustil nikoho bez písemného dovolení a prosím, abyste upustil od svého úmyslu."
"S radostí," odpověděl Muller. "Nechci vás přivést do neštěstí. Adieu!"
Obrátil se, aby se vzdálil. Věděl už, co chtěl vědět, a byl spokojený. Alexandr však nikoliv. Ten zůstal stát a ptal se:
"Já také potřebuju písemného povolení?"
"Ovšem, pokud nepřijdete v průvodu pana kapitána."
Hoch se hrdě vztyčil a řekl:
"Víte, že mi vůbec nemůžete poroučet? A také mi nemůžete nic zakazovat? Kdybych byl sám, proběhl bych se v hutích podle libosti. Ale nechci opustit pana Mullera. To vám však musím říct, že jste ho měl o své povinnosti seznámit vybranějšími slovy. Je to muž, který ví více než vy. Byl jste hrubý!"
Obrátil se za svým učitelem, který všecka tato slova slyšel.
"Monsieur Muller," pravil, "musím vám něco říct."
"Co?"
"Že jsem dosud nikdy nevzal učitele pod ochranu."
"Ach!"
"Ze to dělám vám, můžu dokázat, jak vás mám rád. Musíte tu zůstat. Vy jste docela jiný než předešlí učitelé. Nepustím vás odtud. Zítra se začnu s vámi učit německy."

VyI.
Šeřilo se už, když se vrátili do zámku. Setkali se tu s úředními osobami, které přišly vyšetřit neštěstí a smrt pážete.
Úředníci tu museli zůstat do zítřka, ale tím nenastala v životě zámeckých obyvatel žádná změna. Jako obvykle se odebrali všichni přesně v deset k odpočinku.
Muller si opatřil několik svíček. Odpoledne mu už přivezli zavazadla z Thionville. Měl také malou svítilnu. Opatřil si ji, protože věděl, že se ubírá do Ortry jako vyzvědač a že může nastat velmi snadno okamžik, kdy bude tento užitečný předmět potřeboval.
Když v zámku vše utichlo, potmě se přestrojil, aby nemohl být z tajné skrýše

pozorován.
Vzal si nepravé vousy, oblékl si kazajku, jaká se v tomto kraji nosí, boty zaměnil v lehké střevíce. Hrb si sundal.
Jít ze schodů ho nemohlo ani napadnout. Za dne si vyhlédl jinou cestu. Zavřel pevně dveře a uschoval v kapse nabitý revolver, otevřel severní okno a vyšvihl se z něho na střechu. Protože ta byla dost plochá, mohl po ní jít zcela bez nebezpečí, ale neudělal to. Lezl po břiše, protože jeho vysoká postava by se proti obloze odrážela a mohl by být zpozorován.
Tak se dostal k hromosvodu. Všiml si ho také už ve dne a bystrým zrakem ho vyzkoušel. Byl zřízen po starém způsobu ze silných čtyřhranných tyčí, upevněných ke zdi širokými držáky, vzdálenými od sebe vždy asi deset stop. I nejsilnější muž se mohl docela bez nebezpečí po něm spustit nebo nahoru vyšplhat. Ostatně zeď byla už také opadaná. Nebylli někdo zcela nablízku, nemohl být zpozorovaný.
Muller se chopil hromosvodu a sesmekl se dolů k prvnímu držáku, odtud k druhému a tak dále. Když byl u druhého

patra, zastavil se mezi dvěma okny, která byla osvětlená. Opatrně nakoukl dovnitř a uviděl kapitána. Co tu dělal? 1 Muller zpozoroval, že starý muž nabil velmi opatrně pistoli a schoval ji do kapsy. Pak přistoupil ke skříni a otevřel u ní dveře. Muž venku na hromosvode myslel, že z ní vtáhne šaty. Kapitán však vstoupil do skříně a dveře za sebou zavřel. Muller čekal ještě chvilku, ale staroch už nevyšel. Co to bylo?
"Jsou ve skříni ukryté tajné spojovací dvéře?" ptal se v duchu. "Ne, není třeba, byly by zbytečné, vždyť jsou přímo vedle skříně dveře do vedlejšího pokoje. Nebo snad je v této skříni vchod do dvojitých stěn? To se spíše podobá pravdě. Musím se mít na pozoru, kapitán právě nastoupil svou slídičskou cestu. Co kdyby přišel také do pavilónku v zahradě?"
Muller sestupoval níž, až se vplížil do zahrady. Pak šel do parku.
Byla sice tma, ale při jasném svitu hvězd mohl být pozorován. Proto se ubíral stále podél stromů, kterými byl trávník v parku lemován.
Právě chtěl proběhnout malou mýtinu, když se zarazil.
"Pst!" ozvalo se tiše vedle něj. "Slyšela jsem vás přicházet."
Kdo to byl? Byl to ženský hlas. Ostatně nemusel dlouho pochybovat. Teplá, měkká dlaň ho vzala za ruku a cítil, jak se mu rameno klade něžně kolem krku.
"Myslela jsem, že jste mě už čekal," šeptal hlas dále. "Nemohla jsem dříve přijít, můj tchán nás teprve teď opustil. A musela jsem uložit Alexandra, který nestačil vychvalovat svého nového vychovatele. Když jsme se setkali tady, nemusíme daleko chodit. Pojď, tady pod osikami je lavice!"
Vedla ho potichu dál. Co měl dělat? Za koho ho považovala? Byla to baronka. Její slova to prozradila. On tu byl jako vojenský zvěd. Snad se mu naskytne příležitost dozvědět se něco důležitého. Rozhodl se, že sehraje tuto novou úlohu a že ji bude hrát, pokud to půjde.
Baronka očekávala svého milence, to bylo jisté. Muller si vyčítal, že oklame nevěrnou ženu.
Došli k lavici. Posadil se a dáma mu sedla na klín. To bylo důkazem, že ten, jehož zástupcem se tak znenadání stal, byl delší dobu s baronkou tajně domluvený.

Ale kdo to byl? Nejdůležitější bylo, aby se to dověděl. Pomohla mu sama, když řekla:
"Alexandr mi řeklj že byl dnes s monsieurem Mullerem u vás. Ale vy jste ho nepustil!"
Ale, tedy ředitel je tajný milenec této ženy! Muller si oddychl. Měl skoro stejnou postavu jako ředitel. Jeho vousy se náhodou podobaly ředitelovým vousům, sám s ním už také mluvil a slyšel jeho hlas, aby ho jakž takž mohl napodobit.
"Vždyť jsem nesměl," odpověděl tiše.
"Arciže! Starý kapitán je nesmírně přísný, ale přesto si přeji, abyste měl ohledy k Alexandrovi, vždyť je to váš budoucí pán. A chovejte se také vlídněji k monsieuru Mullerovi."
Mluvili šeptem, a tak nebyl problém změnit hlas.
"K uěiteli?" šeptal.
"Vím, že Němce nemáte v lásce stejně jako já. Vždyť všecka vaše činnost směřuje k jejich zkáze, ale on je výjimka. Alexandr ho miluje."
"To je divné!"
"Ano. Neměl dosud žádného svého učitele rád, ale monsieur Muller mu zachránil život a dovedl si jeho srdce získat. Ostatně nemůže se porovnávat s ostatními

učiteli."
"Proč ne, má drahá?"
"Ach, konečně zase jednou něžné slovo: má drahá! Víte, že jste dnes večer zdrženlivý?"
Přitiskla se k němu a políbila ho žárem vášnivé, nevěrné ženy. Sotva se opovážil opětovat toto políbení.
"Také vaše hubičky jsou chladné. Ale potrestám vás a to hned."
"Jak?" zeptal se po vyhrůžce.
"Tím, když vám řeknu, že ten Němec může být pro vás nebezpečný."
"Fi donc! Takový hrbáč!"
"Kdybyste ho viděl jet na koni, šermovat a střílet. Nevšiml byste si té malé chyby, za kterou přece nemůže. Opravdu, ráda bych věděla, zdali líbá stejně ohnivě, jako zachází se šavlí."
Bylo jasné, že žena chtěla vzbudit žárlivost. Muller ji pevně objal, přivinul k sobě s líčenou vroucností tak, že nemohl zamezit, aby mu svá ústa nepoložila vší silou na jeho rty. To ho uvedlo skoro do rozpaků. Náhle však vyskočila a řekla:

"Co to? Vždyť máte zcela jiné zuby!"
"Jak to?" ptal se šeptem.
"Vždyť jsem cítila ještě dnes ráno mezeru ve vašich zubech!"
"To lze snadno vysvětlit! Zubní lékař mi dnes přinesl objednaný zub!"
"Ach, vy lžete! Zub vám nescházel, vaše dva přední zuby byly trochu daleko od sebe! Ukažte sem pravou ruku!"
Běda, milostné dostaveníčko bylo u konce. Teprve teď si Můller vzpomněl, že dnes zpozoroval při svém rozhovoru s ředitelem, že mu schází na prstě pravé ruky patrně následkem nějakého úrazu jeden kloub.
Než se vzpamatoval, uchopila ho za ruku, a když poznala, že je celá, vyskočila, aby utekla. Ale rychle se rozmyslela. Obrátila se zase a zeptala se:
"Znáte mne?"
Měl ji šetřit? Ne, nebyla toho hodná!
"Ano," odpověděl.
"Tak kdo jsem?"
"Baronka de SainteMarie."
"Dobrá, prosím tedy o vaše jméno! Kdo jste?"
Vstal a o krok ustoupil.
"To se nedovíte, madame!"
"Teď ne, ale snad později?"
"Možná!"
"Povězte mi tedy aspoň, co děláte!"
"Jsem důstojník!" odpověděl.
"Odkud?"
"O tom musím mlčet."
"Lžete! Důstojník bývá obyčejně kavalír, ten by nezneužil dámu takovým způsobem jako vy!"
"Jsou však okolnosti, které ho k tomu nutí, drahá baronko!"
"Jaké by to mohly být okolnosti? Co chcete v noci v Ortry? Neznám žádného důstojníka, který by měl právo nebo svolení pohybovat se tady v tuto hodinu."
Co jí měl odpovědět? Vtom ho napadla nejlepší výmluva:
"Vzpomeňte si na Paříž!"
"Ach, vy jste mne znal v Paříži?"
"Copak to považujete za nepravděpodobné? Může na vás někdo zapomenout, kdo vás viděl a obdivoval?"

"A opravdu mi nepovíte, kdo jste?"
"Dnes ještě ne, má milostivá!"
"Dejte mi tedy své čestné slovo, že mne neprozradíte!"
"Slibuji vám to. Stačí?"
"Ano, ale musím přece vidět váš obličej!"
Přiskočila rychle k němu, vzala ho oběma rukama kolem krku a snažila se stáhnout jeho hlavu níž. Nepovedlo sejí to.
"Tak prosím aspoň ještě jedno políbení!" prosila svůdným hlasem.
"S radostí!" usmál se.
Sklonil se k ní a políbil ji. Současně jí však položil ruku na obě oči, takže nemohla nic vidět. Pustil ji z objetí a ona už jen slyšela jeho rychlé kroky, když se vzdaloval. Zůstala zaražená. Byl to důstojník a zavázal se jí čestným slovem. Její pověsti nehrozilo žádné nebezpečí. Ale kdo to byl? Přiběhl sem

opravdu z Paříže a jen z lásky k ní se vplížil do zámku? Byl snad v Thionville? To jistě přijde zas! Vždyť slyšel, že dovolila jinému, aby se s ní tajně sešel. Mohl doufat, že i jemu to vyjde.
Byl to hezký, silný muž, to cítila. Stále ji obklopovala jemná, zvláštní vůně. Ale co teď? Mohla dopustit, aby ředitel čekal? To ne. Dala mu slovo a musí ho dodržet. Proto se potichu plížila k místu, kde mělo dostaveníčko být.
Můller se rychle vzdálil. Pustil se k domku tichými kroky.
Došel k malému domku a chystal se, že vstoupí dovnitř, když zaslechl zvuk, jako když se deska tiše posouvá. Ustoupil a schoval se rychle za keř. Skulinami stěny pronikl tenký paprsek světla, ale jen na okamžik, pak byla zase tma.
Poté se dveře tiše otevřely. Vyšel z nich muž. Protože se Mxiller krčil k zemi, viděl postavu muže jasně a poznal v něm starého kapitána.
Co ten tu chtěl? Byl domek v tajném spojení se skříní v pokoji nahoře v zámku? Myller neměl čas, aby o tom přemýšlel. Kapitán se pustil šikmo přes palouk.
Můller spěchal obloukem podél palouku, aby ho předešel. Podařilo se mu to. Postavil se za silný dub, kolem něhož kapitán kráčel a zmizel pak mezi stromy. Můller ho nemohl více vidět, ale přesto si umanul, že se pustí směrem, kudy šel starý kapitán. Skrčil se na bobek a po nohou i po rukou se
75

plížil dál. Podle občasného tichého šramotu poznal, že kapitán kráčí před ním. Šel pomalu.
Netrvalo dlouho a Míillerovi se zdálo, že slyší hlasy. Zbystřil svou opatrnost. Jeho zrak si zvykl na tmu. Spatřil kapitána ležícího na zemi, těsně za lavicí, umístěnou pod pěknými stromy, jimiž byla louka lemována. Míiller se přiblížil a opřel se o strom. Byl blíže k lavici než kapitán a mohl lépe slyšet rozhovor osob, které tu seděly.
Byla to žhavá slova lásky. Ředitel, kterého tu baronka opravdu našla, nebyl tak zdrženlivý jako Muller. A kapitán všemu naslouchal.
Náhle se zvedl a rychle před ně vyskočil.
"Dobrý večer, paní dcero! Dobrý večer, pane řediteli!" pravil.
Ředitel vyskočil, pohlédl strnule na starce a pak rychle utekl. Znal ho dobře a považoval asi jeho přítomnost za těchto okolností za nebezpečnou. Baronka však nemohla leknutím ani běžet ani stát. Namáhala se povstat, ale se slabým výkřikem klesla znovu na lavici.
"To jsou opravdové kousky vesnické dívky!" pošklebovał se staroch.
Sebrala všecku svou sílu a odpověděla:
"Co tu děláte? Odkud přicházíte? Co si to dovolujete?"
"Ach, paní dcera si chtěla užít krásného jarního večera?" řekl ironicky.
"Co jiného?"
"A leží tu v objetí mého ředitele?"
"Nelžete!" osopila se nakvašeně.
"ó, vždyť jsem to viděl! Mám staré oči, ale dobré!"
"A víte také, jak se to stalo?"
"Ach, jsem nesmírně zvědavý na vaše vysvětlení!"
"Uslyšíte je, abyste viděl, jak mě nesmírně urážíte! Přišla jsem sem, abych si odpočinula. Vtom se zvedla přímo přede mnou tmavá postava. Lekla jsem se, jak se samo sebou rozumí, a omdlela jsem! Ředitel neboť on to byl mne zachytil. Když jsem přišla k vědomí, stál jste už přede mnou. To je vše!"
Namáhala se, aby dodala svým slovům zvuk uražené hrdosti, ale tento prostředek selhal. Kapitán založil ruce na prsou a řekl:
"Proč jste neomdlela podruhé, když se vám zjevila druhá
76

postava? Máte k dispozici asi jen jedny mdloby, anebo existují i ty první jenom ve vaší prolhané hlavě. Jak může vůbec o mdlobách mluvit vesnická holka, která má nervy, které je možné porovnat jedině s opratěmi!"
"Pane, neurážejte mě!"
"Nežertujte se mnou! Byl jsem tady čtvrt hodiny a slyšel jsem každičké slovo, které tu bylo řečeno. Počítal jsem vaše vzdechy a každé políbení, které jste dala i dostala. Ve svém mládí jsem také líbal, ale při tom jsem se vyhýbal všemu zbytečnému hluku. Proč vy mlaskáte jako poštovní vozka, madame?"
Při tomto kapitánově kousavém výsměchu byla opravdu na omdlení i navzdor pevným nervům.
"Jste hrubý!" vzlykala.
"Ah, co! Vůči vám musí být člověk takový!" vysmíval se. "A kdybyste chtěla ještě více lhát, povím vám, že ředitel byl dnes u vás dříve, než navštívil mě."
"Co je vám po tom?" přerušila ho.

"Že jste si tuto schůzku umluvili."
"Lháři!"
"A že jste mu při loučení nabídla svá krásná ústa."
"Ó, kdo mne zbaví tohoto satana!" zvolala.
"Nevyslovujte už toto slovo, nebo vás srazím dnes už podruhé."
Zvedl opravdu ruku, jako by ji chtěl udeřit. Muller se už chystal, že vyskočí, aby tomu zamezil. Ale baronka se vzmužila, vymrštila se z lavice a utekla.
"Ať jde, ať jen jde," bručel si staroch, "mně přece neuklouzne."
77

l

IX.
Kapitán se obrátil a odcházel zase směrem k domku. Myller mu byl v patách. Ted se mu naskytne nejlepší příležitost, aby viděl, jak se tajný vchod a východ otvírá.
Když došel k domečku, byl kapitán uvnitř. Myller přišel blíž. Stanul u okna, které bylo ve zdi. Uvnitř zaplálo světélko. Starý kapitán si rozsvěcoval svítilnu. Cítil se tak jistý, že nezavřel ani dřevěné okenice, aby světlo nebylo zvenčí zpozorováno. Pak vzal do ruky hřebík, který byl do zdi zatlučený, a odstrčil ho nalevo. Několik prken se posunulo. Tvořily pevně sbité dveře, které se pohybovaly na kolečkách úplně, jak si Myller myslel.
Kapitán vstoupil do otvoru a z vnitřku dveře za sebou zatáhl. Zavřely se dokonale jako dříve.
Zvěd ihned vklouzl do domku, lehl si na zem a přitiskl k ní ucho, aby naslouchal. Slyšel temné kroky, které zanikly.
Má ho stopovat? Určitě! Snad se mu už nenaskytne nikdy víc tak dobrá příležitost, aby mohl kapitána pozorovat.
Vytáhl svou svítilnu a rozsvítil ji. Pak posunul dveře tímže způsobem, jako starý. Když vstoupil, spatřil úzké schody, ve doucí přímým směrem do hlubiny. Na vnitřní straně dveří byl druhý hřebík, kterým se ze vnitřku zavíraly. Myller je zavřel a pak sestupoval dolů. V jedné ruce držel svítilnu, v druhé revolver. Přešel asi dvacet schodů a dostal se do ve liké, čtvercové místnosti, v níž byly složeny různé rýče, lopa ty, motyky a podobné nářadí.
Tento prostor měl dva východy. Jedna chodba vedla k zámku a neměla vůbec dveře, druhá k lesu a ta byla uzavřená pevnými dveřmi. Podzemní cesta do zámku byla velmi suchá.
78

Protože kapitán nemohl být daleko, schoval doktor svítilnu do kapsy a šel dál potmě. Jen občas ji na okamžik vytáhl, aby si rychle posvítil na cestu a přesvědčil se, že mu nehrozí žádné nebezpečí.
Opíral se oběma rukama o stěny a dostal se dost rychle vpřed. Kapitán byl před ním. Myller šel pokud možno tichounce a kroky starého vojáka mohl zcela jasně slyšet. Ten se k němu blížil stále víc.
Po chvíli učitel zjistil, že stěny jsou z kamene. Jistě byl už pod zámkem. A zde náhle zmizelo kapitánovo světlo nahoru.
Myller se dále ubíral potmě, vytáhl svítilnu a zpozoroval, že je mezi zvláštním zdivem, v němž vedly úzké schody různými směry nahoru. Ihned poznal, že se zde sbíhají tajné chodby starého zámku.
Kapitánovy kroky slyšel nad sebou. Sledoval ho do několika pater, po schodech jen dvě stopy širokých, až najednou spatřil velmi jasné světlo a uslyšel dva hlasy. Schoval rychle svítilnu a plížil se dál. Čím více se přibližoval, tím jasněji hlasy poznával. Byl to ředitel a kapitán.
Jasné světlo padalo z čtvercovitého otvoru v postranní zdi. Myller se odvážil přiblížit se až k otvoru a mohl odtud pozorovat celý děj.
Byl za zdí pokoje, obývaného ředitelem. Tento pokoj byl vykládaný dubovými deskami, jedna z nich tvořila tajné dveře.
Ředitel stál před starcem vyděšeně, když se mu náhle zjevil. Nemohl si to vysvětlit.
"Zažeňte všechen strach! Vždyť vidíte, že nejsem strašidlo."
Tato kapitánova slova byla první, která Myller jasně zaslechl.
"Ale, milostivý pane, jak to ke mně přicházíte?" koktal ředitel.
"Těmito tajnými dveřmi. Vždyť to vidíte!" odvětil staroch. "Dal jsem přednost tomu, přijít k vám touto neobvyklou cestou, protože aspoň nikdo nezpozoruje, že tak pozdě spolu hovoříme. Tušíte, proč jsem přišel?"

"Raději bych se na to zeptal, milostivý pane."
"Dobrá! Ale posaďte se, pane řediteli. Třesete se po celém těle! Co je vám?"
"Je to pouze leknutí, které se mě zmocnilo, když se stěna
79

l
náhle otevřela a vy jste vstoupil. Něčeho takového se člověk nenaděje."
"Ovšem, mohu si myslet, že jste se polekal. Ale které leknutí bylo větší, toto nebo to dole v zahradě?"
"Milostivý pane - -" koktal ředitel, ale dále nemohl. . "No, vždyť jste byl v zahradě!"
"Ano, byl," přiznal se.
"U mé snachy?"
"Ano."
Ředitel bledl každým okamžikem více. Staroch si toho však nevšímal. Pokračoval vlídným hlasem:
"Dnešní den je opravdu zvláštní. Musel jsem dnes mluvit více, než jindy za celý měsíc, a vy dobře víte, že to nedělám. Jsou však věci, které nejde přejít mlčením. Proč jste vlastně běhal po zahradě, pane řediteli?"
"Protože - protože - myslel jsem - - " koktal ředitel.
"Protože jste si myslel, že bych si to mohl jinak vysvětlit? Paní baronka mi vše řekla. Chtěla si užít krásného večera a vy jste si vyšel z téhož důvodu do zahrady. Moje paní dcera se vás vyděsila a upadla do mdlob. Vy jste se jí kavalírsky ujal. Tak mi to řekla, když jste odešel."
Řediteli při těch slovech spadl kámen ze srdce. Staroch pokračoval:
"Přiznám se, že jsem vám na okamžik křivdil, ale to zavinil váš náhlý útěk. Proč jste utekl? To přece muselo vzbudit podezření! Odprošuji vás za to podezření a hned vše napravím. Máte po ruce papír?"
"Papíru je dost," odpověděl ředitel a oddychl si.
"Vezměte papír a napište mi blanket na kvitanci. Slíbil jsem vám dnes odměnu. Kde jsou peníze, které jste si musel zase odnést?"
"Zde v zásuvce u stolu."
"Spočítejte je!"
Můller viděl, že ředitel vytáhl peníze z uzavřené zásuvky, a protože je počítal nahlas, slyšel jasně, kolik jich bylo. Byly to obě částky, o kterých dnes ředitel mluvil. Nakonec řekl:
"Oba závody jsou tak opatrné, že si poznamenaly číslice všech bankovek a bankovky samy ještě označily. Na všech vidíte jejich písmena, milostivý pane."
"To může být v jistém případě dobré," řekl kapitán suše. "Ale teď, prosím, ten blanket, pane řediteli."
80

"Proč blanket, milostivý pane? Nechtěl byste listinu hned podepsat?"
"Nerozhodl jsem se dosud, jakou částku vám věnuju. Podívám se teprve zítra, jak se v posledních dnech pracovalo. Napište jen dnešní datum do levého a své jméno do pravého rohu."
"Jak poroučíte, pane kapitáne."
Napsal jméno i datum do obou rohů a pak podal list starochovi. Ten si pozorně podpis prohlížel a řekl hlasem úplně změněným:
"Tak, to stačí k tomu, abyste byl potrestaný a ne odměněný."
Ředitel na něho překvapeně pohlédl a tázal se:
"Potrestaný? Rozuměl jsem dobře, milostivý pane?"
"Ano, docela dobře. Máte být potrestaný, tak jsem to řekl."
"Zač?"
"Především proto, že jste se opovážil vztáhnout ruku po baronce."
"Ach, vždyť jste právě sám řekl, že vám paní baronka vysvětlila celou situaci!"
"Hm, pokoušela se o to, ale já nejsem muž, který by se dal ženou podvést. Vím vše, vše, můj pane!" šklebil se staroch posměšně.
Ředitel zbledl, když slyšel kapitánova slova, ale přece se pokoušel hájit.
"To bude velký, politováníhodný omyl, pane kapitáne!"
"Ó, ani zdaleka! Stál jsem za lavicí a slyšel celý váš rozhovor. Ostatně jste viděl, že mám své tajné chodby a pozorovací stanice. Podařilo se mi vyslechnout všecky vaše rozhovory s baronkou."
Ředitel klesl na židli a strachem zavřel oči.
"Ještě dnes ráno jsem slyšel, jak jste si umluvili dostaveníčko v parku," pokračoval kapitán nejpřísnějším hlasem. "Rovněž jsem slyšel každé slovo, které jste si o mně řekli. Dověděl jsem se například, že vás pouze láska k baronce drží při vaší práci. Řekněte sám, zasluhujete trest či odměnu?"

"Milostivý pane," zvolal ředitel zděšeně, "sloužil jsem vám věrně. Já jsem to byl, kdo udělal z vašeho závodu to, co je!"
"Vy? Hahaha! Tady je druhá část, proč vás musím potrestat!"
81

"Co to má být?" ptal se ředitel plný úzkosti. Znal starého kapitána, věděl, že nevtipkuje. Začal se strachovat.
"Protože jsem slyšel, že vás tu drží pouze baronka, byl jsem v právu nevěřit vám. Rozhodl jsem se, že prohledám váš majetek."
"Ach! K tomu jste neměl žádné právo!"
Řediteli se rázem vrátila všecka odvaha. Stál tu muž proti muži. Oba měli stejnou hodnotu. Umínil si, že se bude bránit.
"Mlčte!" okřikl ho kapitán. "Vidíte, že mohu do vašeho bytu tajně vstoupit. Víte také, že není nic vaše, že všechen nábytek patří mně. Mám klíče od všeho, i od tajných zásuvek. Mezitím, co jste čekal v parku svou kurtizánu, vstoupil jsem těmito dveřmi do vašeho bytu a prohledal tajné zásuvky vašeho psacího stolu. Víte, co jsem v nich našel?"
Ředitel poznal, že by mu zapírání nic nepomohlo. Mohla mu prospět jedině drzost, proto přistoupil ke starci a výhružně zvolal:
"Vy jste se opravdu opovážil vniknout do mého pokoje?"
"Ano!" smál se veterán. "Máte něco proti tomu, monsieur?"
"To se ještě ukáže! Co jste našel, pane kapitáne?"
"Všelicos! Ale přečtu vám jen jedno!"
Vytáhl z kapsy list, rozbalil ho a četl:
"Panu Metroyovi, řediteli továrny v Ortry!
Na základě rozkazu Vám sděluji, že nemáme v úmyslu přijmout Vaši nabídku. Jsouli ve Francy opravdu tajné sklady zbraní, zřízené za tím účelem, aby franktiréři a jiné roty jimi byli vyzbrojeni, nemůže to uvést do problému vládu, která je s Vaším císařem ve shodě.
Ostatně neuděláme ani to, abychom o Vaší nabídce podali Vaším úřadům jakoukoli zprávu. Váš list si necháme pro pozdější případy."
Kapitánovy oči se leskly, když schovával list opět do kapsy. Jeho podpis nečetl. Jen zasoptil:
"Vy jste měl v úmyslu zradit za bídný peníze náš slavný podnik!"
"Pouze z toho důvodu, že sám skrblíte a nechcete mi zaplatit," odpověděl ředitel.
"Přiznáváte se?"
"Proč ne?" ptal se muž a pokrčil lhostejně rameny.
82

"Víte, že já jsem aranžér celého díla? Že mi všichni přisahali věrnost a že potrestám jakoukoli nevěru?"
"Mě nemůžete potrestat!" smál se ředitel.
"Proč ne?"
"Protože celý váš sklad je v mých rukou. Polekal jste mne před chvílí. Cítil jsem se se opravdu vinný, ale zděšení netrvalo dlouho. Myslíte, že jste nade mnou vyhrál, ale není to tak. Byl jsem opatrný. Vy snad rozumíte chemy, galvanismu, elektřině? Tento pokoj je elektricky spojený se železnými hutěmi a sklady. Stačí jediný hmat, jediné lehké stisknutí a vše vyletí do vzduchu. Vaše továrny i všechny vaše zásoby. Pak si vyzbrojte své franktiréry do boje s Německem, dovedeteli to!"
"Tisíc hromů!" zvolal staroch, který se té zprávy zděsil.
"Vidíte tedy, jak to je," pokračoval ředitel hrdě. Byl přesvědčený, že on je ten mocnější. "Nechci mít s vámi nic, ale protože je toto dílo většinou i mým dílem, nerad bych je zničil. Když jsem své tajemství nabídl nepříteli ke koupi, jednalo se mi pouze o to, abych byl za svou práci slušně odměněný. Vyplaťte mi, co jsem žádal, a budu spokojený. Odejdu odtud se slibem, že nepomyslím na žádné nepřátelství. Propůjčil jsem vám své vědomosti a své zkušenosti, pracoval jsem ve dne v noci, smím tedy žádat tuto odměnu."
Starcovy oči se zavřely, jeho kníry se zvedly, ale ihned se zase uklidnil a ptal se klidným hlasem:
"Jakou cenu jste žádal od Němců?"
"Ach, dost malou! Jenom sto tisíc franků. Rozhodneteli se, že mi tuto částku vyplatíte, zaplatí oni svoji lakotu mnohými životy."
"Ano, v to doufám, v to doufám! Blíží se doba, kdy budeme žádat, aby nám vrátili, co si Blücher, Gneisenaus a York od nás vypůjčili! Moje železné hutě jsou opravdu s touto místností elektricky spojeny?"
"Ano. Stačí jediné moje stisknutí prstem, aby elektrická jiskra zapálila všechny

vaše zásoby prachu a dynamitu."
"Ujistíte mne svým čestným slovem, že mluvíte pravdu?"
"Ano, ujišťuji vás. Jakmile budu mít žádanou částku v rukách, ukážu vám to vedení. Můžete ho zničit."
"Ó, nikoli! Jste bláhový... Co když vám vyplatím sto tisíc franků a vy přece mé hutě zničíte?"
"Moje čestné slovo vám musí stačit."
83

"Hm! Kdyby jen bylo možné věřit vám!"
Staroch se zamyslel, jeho oči se však příšerně leskly. Pak pokračoval:
"Je to částka, která v tuto chvíli přesahuje mé možnosti, ale abych podnik zachránil - hm! Musela by mi pomoct všeobecná pokladna."
Přitom se nepozorovaně rozhlížel po pokoji. Bylli tajný přístroj opravdu v pokoji, mohl by být jedině v šatníku nebo blízko zadní stěny pokoje. Jednalo se o to, aby byl ředitel nedaleko okna. Tam stál psací stůl, jehož všecky přihrádky a zámky kapitán dnes prohledal odtud mu nebezpečí nehrozilo.
Stařec usedl u stolu, vytáhl z kapsy podepsaný blanket, který si dříve schoval, a škubaje prudce špičkami knírů, řekl:
"To je práce, taková mzda! Budiž, jak si přejete!"
"Chcete mi dát sto tisíc?" ptal se ředitel radostně.
Staroch přisvědčil a odpověděl:
"Zaplatím vám, co zasloužíte. Pak si to přečtete! Váš podpis je už zde."
Sáhl po peru, aby blanket vyplnil. Když byl hotový, ještě se vyptával: •
"Nabídl jste tajemství ještě někomu jinému?"
"Nikoliv."
"Označil jste ve své nabídce místo, podle kterého by se mohlo uhodnout, kde se vaše zásoby vyskytují?"
"Považujete mne za hlupáka?"
Müllerovi neušlo ani slovo. On nejlépe věděl, že názor ředitele je klamný. Starý kapitán se zdál spokojený, zvedl se od stolu, kde nechal vyplněný blanket, ukázal naň rukou a řekl:
"Jsme tedy dohodnuti. Pojďte a přečtěte si to!"
Sám zvolna kráčel do pozadí pokoje, aby dával pozor. Domníval se, že tady bude elektrické vedení. Ředitel byl stejně udivený jako rozradostněný. Snadno zvítězil a starého kapitána přinutil k vyplacení částky. Usedl ke stolu a vzal listinu do ruky. Udělal to v pevném přesvědčení, že je to kvitance na sto tisíc franků. Ke svému úžasu však četl toto:
"Potvrzuji tímto plný lítosti a podle pravdy, že jsem částku, kterou jsem měl svému pánu odvést, zpronevěřil a použil ke svému prospěchu. Ať mi Bůh odpustí, že pykám za tento zločin svým životem."
84

Na konci byl datum a jeho podpis, který napsal už dříve. Okamžik nebyl schopný slova, ale pak se ptal:
"Co to má být, pane kapitáne?"
"Že jsem přece jen vyzrál já na vás, a nikoliv vy na mě," smál se kapitán, "ačkolijste před chvílí tvrdil opak. Nedostanete ani sou, budete pykat za svou zradu a za svedení baronky docela tak, jak jsem si dnes ráno umínil."
"A to si myslíte, že se ze vzteku nad tím utopím nebo otrávím?"
"Uvidíme."
"Mýlíte se! Jste lhář a ničema! Dokážu vám, že jsem vám nelhal, když jsem mluvil o elektrickém vedení. Ptám se vás naposled! Chcete zaplatit sto tisíc nebo ne?"
"Ani jeden frak, ani jediný sou!"
"Dejte si tedy pozor, jak to praskne!"
Odskočil do zadní části pokoje, kde stál kapitán.
"Ano, dejte si pozor, jak to praskne," odpověděl mu. "Ale nepoletí do vzduchu mé železné hutě, ale vaše hloupá hlava!"
V okamžiku vytáhl pistoli a stiskl. Ředitel se svalil s prostřelenou hlavou na podlahu. Vrah se rychle sklonil ke své oběti, aby se přesvědčil, zeje mrtvý, a pak znovu popošel ke stolku, na který položil listinu tak, aby ji bylo hned vidět. Peníze už dříve schoval do tobolky. Pak vyběhl tajnými dveřmi a urovnal je zase za sebou.
Setkal se s Mullerem, který tady stál a vše slyšel a viděl?
Nikoliv, Můller neměl tušení, že rozmluva skončí takovým způsobem. Zvlášť poslední část se odbyla rychle a vražda byla spáchaná desetkrát rychleji. Měl přiskočit? Ne, to ťy bylo nanejvýš hloupé. Musel pamatovat především na svou úlohu. Jednalo se hlavně o to, aby nepozorovaně unikl. Sotva výstřel padl,

vytáhl Můller rychle svítilnu a letěl ze schodů. Věděl, že kapitán odejde z pokoje, protože výstřel vyrušil zámecké obyvatelstvo ze spaní.
Šťastně se dostal dolů,, kde se tajné chodby sbíhaly, a dlouhými skoky pádil podzemní chodbou k domečku v parku. Rychle za sebou zavřel tajný vchod a zhasl světlo, bez kterého by rychlý podzemní ústup byl naprosto nemožný.
Můller zjistil, že se skoro všude svítilo, ale ke své radosti nespatřil nikoho na dvoře. Šplhal nahoru po hromosvode. U oken v druhém patře nakoukl do kapitánova pokoje. Ten
85

právě vstoupil do dveří, s rozcuchanými vlasy i vousy, v županu a se svíčkou v ruce. Kdo tohoto starce viděl, přísahal by, že vstal přímo z postele. Můllera jímala hrůza.
Dostal se šťastně a nepozorovaně na střechu a odtud do své světničky. Rychle se svlékl a ustrojil se tak, že musel být považovaný za vyrušeného spáče, který měl na sobě jen to nejnutnější.
Ředitelův pokoj byl plný lidí. A chodba také. Kapitán poslal pro soudní komisi, která byla právě na zámku. Páni přišli a našli dopis mrtvého.
Vyptávali se kapitána a ten prohlásil, že neví, jestli peníze došly, aby se podívali do knih. Vše bylo sepsané a mrtvý odnesen ze zámku. Pak šli všichni zase spát.
Také baronku výstřel probudil. Prichvátala na místo neštěstí. Ale mrtvolu nechtěla vidět. Smrt tohoto muže ji hluboce dojala, ale jen na okamžik, v dalším okamžiku už myslela na tajemného důstojníka. Když se ubírala do své ložnice, setkala se na schodech s kapitánem. Nikdo nebyl nablízku a nemohl se zdržet, aby jí neřekl:
"To je krásný milenec! Co, madame?"
Uskočila před ním, vztáhla k němu obě ruce a řekla:
"Vrahu! Ale jednou to vyjde najevo!"
Tichý smích byl odpovědí muže, který s chladnou vypočítavostí zničil lidský život.
Co se týče Můllera, nemohl dlouho usnout. První den v Ortry byl nejbohatším dnem na událostí z celého jeho života. Nejdříve rozmluva s hostinskou, pak záchrana Alexandra, příchod do zámku, zkouška, objevení tajného vchodu v zahradním domku, milostné dobrodružství s baronkou a konečně vražda v ředitelově bytě - to přece bylo více než dost za jeden den.
Nejvíce přemýšlel nad poslední scénou. Měl vraha udat? Morálně byl povinný to udělat, ale nebyly důvody utajení přece naléhavější než důvody svědomí?"
Měl svá dnešní zjištění obětovat a znemožnit zdar svého důležitého poslání tím, že by pomstil mrtvého, jehož život nešlo vrátit? Směl postavit děda Marionina jako vraha na pranýř? Uvěřili by jeho výrokům? Vždyť byl cizinec, a obviněný byl důstojníkem proslavené gardy, rytíř čestné legie! A mohl mu něco dokázat? O tajných dveřích mohl soudce přesvědčit, ale co více? Nejjistějším důkazem by byly
86

bankovky, ale kde je kapitán schoval? Jistě je ukryl na takovém místě, aby je nikdo nenašel. A ostatně byl zavražděný hoden toho všeho? Vždyť byl vlastně zrádcem své vlasti!
Jaká to byla rodina, tito SainteMariové? Byla Marion, kterou tak vroucně miloval, opravdu šlechetnější?
Tyto myšlenky Myllerovi vířily v hlavě, než usnul, ale mučily ho i pak, ve snu, a když procitl, cítil se více unavený.
Kapitán, který byl už časně z rána na nohou, povolal několik nejlepších lidí z továrny, aby hledali podkop. Ale vše bylo marné. Starému, strachu neznajícímu muži bylo opravdu úzko. Dotkneli se někdo nic netušíc vedení, bude hrozné neštěstí neodvratné.
Posléze ho napadlo:
"Monsieur Myller má velmi dobré známky ze všech předmětů. Možná, že dovede odhalit, co jiní ne."
Poslal si pro něho. Muller přišel. Staroch ho přivítal s neobyčejnou vlídností.
"Monsieur, studoval jste také elektrotechniku?"
"Ano, milostivý pane," odpověděl. Ihned tušil, proč mu dává tuto otázku.
"Víte, že je možné zapálit podkop pomocí elektřiny?"
"Zajisté, pane kapitáne."
"Je možné snadno zničit takový podkop? Anebo najít jeho vedení a zničit ho?"
"To zcela záleží na okolnostech. Jako technik jsem měl štěstí..." odpověděl Muller a říkal pravdu.

"Ach, monsieur, musím vám tedy něco říct: znal jste ředitele, který se zastřelil?"
"Viděl jsem ho jen zběžně."
"Nuže, ten muž měl hrozný úmysl. Chtěl vyhodit mé železné hutě do vzduchu. Vedení je prý v jeho pokoji, ale nedá se najít. Chtěl byste zkusit svůj důvtip?"
"Jsem vám s radostí k službám, milostivý pane."
"Tedy pojďte."
Odebrali se společně do pokoje zastřeleného. Muller se zachvěl, když vstoupil. Krvavé stopy byly sice smyté, ale dosud nezmizely. Tady byly tajné dveře a psací stůl, na kterém ležel dopis mrtvého.
"Jeli tu jaké vedení, nesmí se hledat vpředu, ale vzadu." pravil Muller.
"Mám také ten názor. Hledejte!"
87

Míiller se pátravě rozhlížel a pak rychle přistoupil ke staromódním lyonským hodinám, visícím na zdi vpravo u stolku. Byly v černé, červotočem rozežrané skříni.
"Vidíte snad stopy vedení?" ptal se staroch.
"Myslím, že jsem to už našel, ale chci se ještě přesvědčit."
Přistrčil stůl k hodinám, postavil naň židli a pak vylezl nahoru, aby mohl prohlédnout prostor mezi stropem pokoje a skříní. Pak ukázal na strop a ptal se:
"Kdo bydlí tam nahoře?"
"Domovník."
"Ach, můj představený!" usmál se Míiller. "Je jistě tady?"
"Ano. Byl dobrý poddůstojník a věrný domovník. Rozsekl jste mu obličej. Dám ho vyléčit."
"Kdybych věděl včera, co vím dnes, rozfal bych mu nejen obličej, ale celou hlavu... Je ředitelovým spoluviníkem."
"Hrome, je to možné?" zvolal staroch.
Mtiller otevřel dveře u hodin, podíval se do skříně a odpověděl:
"Milostivý pane, vaše železné hutě, třebas byly sebetěžší, visely na pouhé nitce a život vašich lidí také. Prosím, přistupte blíž!"
A když kapitán přistoupil, ukázal doktor prstem na jednu stranu skříně a pokračoval:
"Vidíte tuto žíni? Na černé skříni ji stěží rozeznáte."
Staroch natáhl ruku, aby po ní sáhl.
"Proboůh, nedotýkejte se jí!" zvolal Můller a chytil ho za ruku. "Kdybyste o ni jen trochu zavadil, vyletí celá vaše továrna do vzduchu!"
"Ach, na mou věru, je tady vlas," řekl starý voják. "Vede nahoru do skříně."
"A zde je spojený s měděným, neobyčejně jemným drátkem. Intendant byl s ředitelem spolčený. Pojďme k němu nahoru!"
Staroch toto vyzvání uposlechl s neobyčejnou rychlostí. Když vyšli po schodech nahoru a vešli, byl domovník na posteli. Nebyl u něho nikdo.
"Co to má být? Co ten člověk u mne chce?" zvolal, sotva ho poznal.
"Dovíš se to hned, ničemo!" odpověděl kapitán. "Hledejte, monsieur Můller!"
88

Můller si v rohu klekl, právě nad hodiny spodního pokoje, a hledal na podlaze. Pak otevřel okno a díval se ven.
"Máte je?" ptal se kapitán a hořel nedočkavostí.
"Ano. Jenom se podívejte sem, abyste se sám přesvědčil! Tady v tomto koutě přechází drát vedení zespodu do tohoto pokoje a pod lištou vede podél zdi až ke zdi zadního zámeckého průčelí. Ve zdi je provrtaná úzká dírka, kterou je drát provlečený. Venku je pak upevněný na římse. Položit tento drát bylo velmi obtížné, zvláště když se práce dělala tajně."
Rozezleného starce nebylo možné více držet. Vrhl se na domovníka, popadl ho za prsa a zařval na něho:
"Pse, chlape, kdo ti to poradil?"
Ten zůstal překvapený a řekl:
"Ředitel, milostivý pane!"
"Co ti za to nabídl?"
"Pět tisíc franků."
"A sto tisíc chtěl dostat! Tedy za pět tisíc franků jsi mne chtěl zničit a všechen můj lid pobít! Rychle, z postele! Do vězení, kam náležíš, lotře!"
Muž žalostně bědoval, ale nic naplat. Kapitán přivolal zvoněním několik lidí. Ti raněného museli obléct, spoutat a odvést. Až pak se kapitán obrátil k Můllerovi:
"Monsieur, vy jste hodnější a chytřejší, než všichni lidé, které jsem měl kolem sebe. Přišel jste do Ortry, abyste nás zachránil. Ale co teď?"

"Především se odeberu dolů, milostivý pane," odpověděl Míiller, "abychom viděli, kde se drát v zemi ztrácí."
Můller zjistil, že vedení bylo ukryté za okapovou rourou a za žlabem vedlo do země.
"Zde přeřízneme drát," řekl, "tím bude odstraněno hlavní nebezpečí. Pod zemí bude drát určitě obalený. Bude silnější a budeme ho moci sledovat. V továrně pak uvidíme, k jakým nebezpečným látkám vede."
Kapitán pravil:
"Nemíním vás tak dlouho zdržovat, monsieur. Když jsme našli drát, ostatní je už snadné. K tomu mám dělníků více než dost. Vy se věnujte především Alexandrovi."
Můller starého kapitána pochopil. Nepřál si, aby cizinec nahlédl do jeho plánů, tím méně, aby spatřil nahromaděné střelivo. Doktor se tvářil, jako by nic netušil, a vrátil se opět do svého pokoje. Byl spokojený, že si získal přízeň zámeckého pána.
89

X.
Doktor vyhledal Alexandra, aby ho vyzval k procházce. Chlapec velmi rád svolil a Míiller cestou zjistil, že hoch k němu lne stále více.
"Víte, monsieur," pravil Alexandr, "že člověk vás musí milovat?"
"Proč?"
"Protože je nešťastný ten, kdo vás nenávidí. Ti, kteří vás urazili, jsou potrestaní. Jeden se zastřelil, druhý sedí těžce zraněný v žaláři. Budu každého varovat, aby nebyl vašim nepřítelem. Zejména Marion to musí vědět."
"Marion? Kdo je to?" ptal se Myller.
"Marion je má sestra, má nevlastní sestra, aleje tak dobrá, jako by byla vlastní. Způsobil jsem jí mnoho žalu a starostí, odešla z domova hlavně proto. Já jsem na ni mamá a dědovi žaloval. Ale když jsem šel včera večer spát, vzpomínal jsem na ni a napadlo mě, že jsem byl k ní velmi zlý. Slibuji vám, ' monsieur, že se to nebude opakovat!"
"Proč jste na to myslel právě včera večer?"
"Protože jsem byl s vámi na procházce. Vy nekážete, neudělujete žádné dobré rady, ale u vás se ctí, co jste neřekl."
Míiller neodpověděl, ale sklonil se a políbil chlapce na čelo. Cítil se blaze.
Dnes vešli hlouběji do lesa než včera, šli stále dál a dál, až se dostali mezi skály, z nichž vyčnívala stará věž.
"Jaká to je zřícenina?" ptal se Muller.
"To bylo staré Ortry," odpověděl Alexandr. "Zbyla z něj jen tato věž."
"Nevystoupíme na ni?"
"Nechce se mi."
90

Chlapec se mu upřímně podíval do očí a odpověděl:
"Protože jsem ani tady nebyl hodný. Dědeček mi nařídil, abych do této zříceniny nevstupoval, a já to přece učinil. Teď toho ale nechám. Nešli bychom dovnitř a na hrob se můžeme přece podívat."
Proplétal se mezi skalami a Muller za ním, až stanuli u hrobu, který nebyl ošetřovaný a byl porostlý různými lesními květinami. U hrobu byl velký balvan, na němž šlo stěží přečíst slova:
"Zde odpočívá Liama."
"Tato Liama byla matka Marion," poznamenal Alexandr. "Řekl jsem vám snad, že Marion dnes přijede domů?"
"Ne."
"Ano, přijde. Považovali jsme ji za mrtvou, mysleli jsme, že zahynula na parníku, ale časně ráno přišla depeše, že v poledne tady bude. Přivádí si přítelkyni."
Hoch to vypravoval vlídným hlasem, ale ne srdečným.
"Jak bude milostivá baronesa uvítána?" ptal se Muller.
"Uvítána?" opakoval Alexandr udiveně. "Nu, sluhové jí pomohou z kočáru a pak půjde do svého pokoje."
"Aniž by se kdo radoval, že přichází, a řekl jí to?"
Alexandr na něho udiveně pohlédl a zeptal se:
"Ano. Copak se ona na nás těší?"
"Zajisté! Musela by vědět, že ji máte rádi."
"To bych jí rád ukázal, ale jak ji mám uvítat?"
Mullera mrzelo, zeje chlapec takový. Položil mu ruku na hlavu a řekl:
"Věděl bych něco. Měla baronesa ráda svoji matku?"
"Velice. Chodívala velmi často k tomuto hrobu."

"Natrháme květiny z tohoto hrobu a dáme jí je do pokoje, aby měla pozdrav od své matky, jakmile do něj vkročí."
Hochovy oči se zaleskly.
"Ano, to uděláme! Ale nikdo o tom nesmí vědět. Zlobili by se."
Oba si sedli k hrobu pohanky a natrhali květiny. V obou se probouzela láska. Bylo skoro poledne, když přišli domů. Na poli mezi zámkem a závodem viděli oba poutníci dělníky, kteří vykopávali ze země vedení. Oba šli do Míillerova pokojíku, aby svázali květy do dvou kytic. Pak napsal Alexandr na lístek tato slova:
91

Alexandr vyskočil. Byl upřímnější než jeho matka. Objal Marion kolem krku a zvolal:
"Kdybych to věděl, přišel bych ti na pomoc!"
Pohladila ho a vyprávěla o neštěstí. Když skončila, zvolal Alexandr:
"To byli muži, jako monsieur Muller, který mne zachránil na samém okraji propasti. Rád bych je poznal. Jak se jmenují?"
"Jeden, který zachránil Nanon, je sběratel bylin doktora Bertranda z Thionville. Druhého, který mne dopravil na břeh, neznáme. Odešel,, aniž by nám řekl, jak se jmenuje."
Doktor Bertrand ho znal, ale jméno neřekl. Jistě měl v úmyslu připravit dámám překvapení, až potkají svého zachránce znenadání v Ortry.
Při snídani se hovořilo o posledních událostech na zámku a.často bylo vysloveno jméno Muller, aniž by Marion tušila, že on a její ochránce jsou jedna osoba.
Seděli ještě u stolu, když se ozval koňský dupot. Kapitán přistoupil k oknu a sotva pohlédl dolů, zvolal:
"Návštěva! Konečně přichází! Konečně je tady!"
"Kdo?" tázala se baronka.
"Plukovník hrabě Rallion."
"Ach, tomu musíme jít vstříc!"
Zvedla se s neobyčejnou rychlostí a po boku kapitána vyšla z jídelny. Obě dámy je musely už ze zdvořilosti následovat, ale šly pomalu. Ani Alexandr nespěchal.
"Mohl zůstat, kde byl," pravil. "Nemám ho rád!"
Marion se na něho podívala spokojeně. Promluvil jí snad ze srdce?
Když vyšli na dvůr, hrabě se velmi zdvořile zdravil s kapitánem a baronkou. Obrátil se k oběma přítelkyním, políbil jim rychle ruku a řekl:
"Odpusťte, že využívám vaší přítomnosti a ptám se vás, jak se vám daří! Jsou milé povinnosti, které nelze odkládat."
Marion se uklonila, on se obrátil k ostatním a šli po schodech. V tom okamžiku sestupoval Muller ze schodů. Zůstal skromně stát, aby panstvo nechal přejít.
Marion ho spatřila a byla překvapená. Také Rallion ho spatřil. Překvapení bylo tak veliké, že zvolal:
"Morbleu, to je ten německý kulečníkový hlupák! Co ten tu dělá?"
94

Všichni se lekli a dívali se na uraženého, co bude dělat. Ten se však na hraběte ani nepodíval, oběma mladým dámám se poklonil a šel dál.
Líce Marion byly krví zalité. Styděla se za hrubost hraběte, či za zbabělost Mullera? Kdo by to mohl říct! Kapitán udiveně krčil rameny. Nemohl pochopit, že střelec a šermíř tak výtečný jako Muller udělá takovou ostudu. Když vstoupili do sálu, ptal se plukovník:
"Ale, milý kapitáne, co u vás dělá tento Němec?"
"Je Alexandrovým učitelem," odpověděl.
"Fi donc! To se náš Alexandr mnohému naučí! Ten člověk nedovede nic jiného, než trhat sukno na kulečníku!"
Alexandr se hryzl do rtů, aby mlčel, ale nepovedlo se mu to. Podíval se vyzývavě na hraběte a odpověděl:
"Víte, že to bylo od vás velmi nezdvořilé? Jen kdyby pan Muller chtěl, dokázal by vám, že umí mnohem více, než si myslíte. Je to můj učitel a prohlašuji, že je také můj přítel. Nestrpím, aby ho někdo urážel."
Plukovník hleděl na mladého hocha s úžasem. Brzy se však zlomyslně usmál a odpověděl:
"Váš přítel? Závidím mu tak mocnou ochranu, milý Alexandře!"
"On sice ochranu nepotřebuje," řekl Alexandr, "sám je muž a je jako obyvatel tohoto domu také chráněný. A nestrpím, aby se o něm mluvilo tímto tónem. Zachránil mi život, musím mu být vděčný."
Marion upřela na bratra oči. Měla v nich úžas a uznání. V matčině obličeji byl jasný výraz pýchy. I kapitán si popotahoval kníry takovým způsobem, jakým

vyjadřoval vždy svůj souhlas. Plukovník to zpozoroval a zdálo se, že ho to mrzí. S posměšným úšklebkem řekl:
"Zachránil život? Hm, to je něco jiného. Zdá se, že příroda stvořila tohoto člověka k tomu, aby chránil životy celému světu. Skoro by mu mohl člověk záviděť!"
Marion řekla hlasem, ve kterém byl lehký důraz:
"Nemluvila bych rozhodně o pouhé náhodě. Je mužný a odhodlaný. Jsou dvě vlastnosti, které často jiným mužům schází. Není div, že jiní muži nejsou určeni k tomu, aby někoho zachránili."
A po těch slovech pokračovala a obrátila se ke kapitánovi:
"Tento monsieur Muller zachránil život také mně."
95

"Opravdu?" ptal se staroch udiveně.
To bylo však jediné slovo, které řekl. Jeho vnučka byla v nebe2pečí a byla zachráněna. Její ochránce byl nový učitel. To se už vědělo. Mluvit? Kapitán byl od včerejška nucený tolik mluvit, že ho dnes nenapadlo, aby se dál o této záležitosti zmiňoval. Ale baronka měla povinnost, aby jako paní domu řekla pár slov. Řekla hlasem udiveným:
"To byl také on? Jaká náhoda! Jsme mu opravdu zavázáni!"
Alexandr vzal sestru za ruku a zvolal:
"Ty jsi mu také zavázána za svůj život, má milá Marion? Teď ho musím mít ještě raději! Půjdu za ním, abych mu to řekl."
Vyskočil a odešel z komnaty, aniž by se dal zdržovat.
Nepodařilo se mu najít Mullera, ten už opustil zámek a pustil se parkem k lesu. Měl několik důvodu. Byl pánem svého času, vyučování nezačalo a plukovníkovým příchodem byli zámečtí obyvatelé zaneprázdněni, takže jeho nepřítomnost nezpozorují.
Spatřil Marion, sice jen na okamžik, ale ten okamžik mu pobouřil srdce tak, že hledal samotu, aby se mohl věnovat sladkým myšlenkám. Plukovníkova urážka se ho nedotkla. Věděl, že přijde doba, kdy se s tím mužem střetne, a považoval se za dost silného, aby v této srážce zvítězil.
Tak se procházel zvolna lesem, zabraný pouze do myšlenek, a nevšímal si okolí. Provázel ho obraz milované dívky. Snil s otevřenýma očima. Viděl její nádhernou postavu, díval se do jejích krásných očí a slyšel zvláštní, milý zvuk jejího hlasu. Míjela čtvrt hodina za čtvrt hodinou. Ale on čas nevnímal.
Náhle zaslechl vedle sebe hlas velmi známý:
"Ach, pane doktore! Pozdrav Pánbůh!"
Ohlédl se. Před ním na úzké lesní stezce stál jeho sluha Fric. Díval se na něho s vlídným úsměvem a se zářícíma, dobrýma, věrnýma očima. Bez vousů a knírů ho nešlo poznat.
"Ach, to jsi ty, Frici!" zvolal. "Jak ses sem dostal? Tak daleko!"
"Pan doktor asi zapomněl, že jsem bylinář!" odpověděl. "Dnes jsme přišli do Thionville a doktor Bertrand byl tak rozumný, že mne hned poslal do lesa."
96

"Setkáváme se náhodou?"
"Ano," smál se Fric. "Přišel jste sem, s očima k zemi sklopenýma, jako ten, který sbírá byliny. A já jsem přišel s očima sklopenýma, jako ten, kterému nejde Marion z hlavy. Pak jsme se mohli setkat pouze čirou náhodou."
Věrný sluha dobře věděl, že si smí dovolit takovou poznámku. A Můller opravdu nedal nijak najevo, že by ho tato slova mrzela. Spíše vesele si změřil Fricovu postavu a řekl:
"Jsi opravdu bylinář! A máš k tomu vlohy?"
"Velké, pane doktore!" Fric sejmul pytel, jejž měl na rameni, otevřel ho a ukazoval Müllerovi obsah! "Jen se podívejte! Mám už pytel napolo plný. Mech, šišky, dubové listí, tráva, kapradí, tuřínové listí. Pytel je brzy plný. Co si s tím počne lékárník, je mi jedno. Doktor Bertrand řekl, že jsem pán svého času. A jestli mi to vyjde, mám mu přinést rozrazil a mátu. Tady ve Francy je nazývají Véronique a Menthe poirée. Protože však neznám mátu ani rozrazil, sebral jsem zatím šišky a listí z bukvě. Nikdo to nebude potřebovat, ale také nikdo nezemře."
Svázal pytel a přehodil si ho přes rameno. Míiller řekl:
"Máš pána velmi dobrého. Je to pro nás štěstí, že jsme našli tohoto doktora Bertranda, ačkoli si naprosto nepřeju, aby mi kdokoli viděl do karet."
"Ó, Bertrand je spolehlivý. Zaslouží si důvěru," tvrdil Fric. "Zasán ho teprve krátký čas, ale vím, že nenávidí Francouze. Musí k tomu mít zvláštní příčinu. Přišel na důvod, proč jsme tady, ale vsadil bych svou hlavu, že nám bude

pomáhat, že nám nikdy nebude překážet. Ostatně je dobře, že se s vámi setkávám. Vždyť mám od vás dostat instrukce."
"Můžu ti je dát pouze všeobecně, ne podrobně."
Doktor se obrátil k blízkému křoví, aby se přesvědčil, že tam nikdo není, a pak se vrátil k Fricovi a pokračoval:
"Francouzský vladař chce s námi válčit. Tyto přípravy se konají potají, chce nás překvapit a chce se svým vojskem vtrhnout do Berlína. Myslí, že zášť jižních států k Průsakům způsobí, že nás nebudou podporovat, a chystá právě na této hranici obrovské přípravy, které by mu umožnily vrhnout se na nás s nesmírnou silou. A tyto plány musíme zjistit, musíme je zmást, abychom se podle toho mohli sami zařídit. Jedno ze středisek této nebezpečné a tajuplné činnosti je Oř97

try. Jsem tady, abych vše pozoroval, a ty mne máš podporovat. To je vše, co ti mohu říct."
"A stačí to," přisvědčil Fric a jeho inteligentní tvář se vyjasnila radostí. "Jsem nalezenec, prostý holičský pomocník, ale přece se tomu podívám na kloub. Vždyť mám na to dost času! A ke všemu je štěstí, že mě nebudou nikde považovat za Němce."
"Jakto?"
"No, doktor Bertrand mě ohlásil jako Švýcara ze Ženevy. Však víte; že jsem tam pracoval a naučil jsem se tak francouzsky, že bych mohl být za Ženevana považovaný. Ale jak vám mám oznámit, co se dovím? Kde se s vámi setkám?"
"Můžeš mi psát přece na adresu doktora Ondřeje Mullera. Důležité věci si však vyřídíme ústně. Bydlím v nejvyšším pokoji v jihozápadní zámecké věži. Odtamtud jasně vidím vysokou lípu, stojící na silnici. Lehni si pod ni, když mi budeš chtít něco říct. Uvidíli tě někdo, bude si myslet, že si odpočíváš, a já tě dobré uvidím svým dalekohledem. Sám se budeš dívat svým dalekohledem na mé okno, a jakmile ti dám bílým kapesníkem znamení, že tě vidím, půjdeš sem a tady se setkáme. A to může být pouze ve dne."
"A večer?" ptal se Fric.
"Můžeš mne vyhledat v mém pokoji."
"Viděli by mě."
"Ne. Počkáš, až budou všichni spát, a dobře se přesvědčíš, že tě nikdo nevidí. Pak se vyšplháš po hromosvode středního průčelí na střechu, přelezeš ji a zaklepeš mi na okno. Hromosvod je pevný. Už ho mám vyzkoušený."
"To je pohodlné. Hned zítra se podívám na tu cestu."
"Konečně tě musím upozornit na věž, která je v lese."
"Neznám ji."
"Ukážu ti ji teď. Říká se totiž, že tam straší, ale jsem přesvědčený, že tato strašidla jsou z masa a krve. V noci mohu jen těžko opustit zámek, a přece bych rád právě v tu dobu věž pozoroval."
"Dobrá, pane doktore, to převezmu já," řekl Fric.
"Ale strašidla!" smál se Myller.
"Ó, však mám revolver, kterým je možné udržet duchy v šachu! Ostatně tuto službu vykoná také dobrý klacek!"
"Zajisté! Ale přece si nepřeju, aby ses vydával v nebezpečí. Pozorování musí být tajné, bylo by lépe, aby tě ani strašidla nepozorovala."
98

"Jak poroučíte, pane doktore! Ostatně je možné, že se setkáme za přítomnosti jiných osob, anebo že budeme nuceni spolu promluvit. Jak se mám v takovém případě zachovat?"
"Neznáme se a mluvíme spolu jen francouzsky. Nanejvýše si vzpomeneme, že jsme se viděli při ztroskotání lodi. Ale teď pojď, ukážu ti věž!"
Šli dál, přímo lesem, a dostali se do skal, uprostřed nichž se zvedala zřícenina staré věže. Tato věž nebyla příliš široká a zvedala "e do výše asi čtyřiceti loktů. Co bylo výše, bylo zbořené. Dveře byly úzké a malé. Kulaté zdivo mělo dole několik úzkých, střílnám podobných otvorů. Nahoře čnělo do vzduchu několik vysokých, mocných pilířů. To nasvědčovalo tomu, že tady byly komnaty s velikými okny. Tyto pilíře stály úplně bezkppory na okraji zříceniny, držely se pouze svou tíhou.
Oba muži vstoupili dovnitř a zpozorovali, že tu vedou schody. Bylo velmi obtížné vystoupit na ně. Přesto však vylezli nahoru. Nahoře nenašli nic, co by je odměnilo za námahu, a neobjevila se také ani nejmenší stopa, že by tady v poslední době byla lidská duše.
Slezli opět a prohlíželi si spodní část věže. Byl tu nepořádek a byla by velká práce odstranit ho.
"Strašidla si vybrala byt velmi nepohodlný," říkal Fric. "Buduli kdy po své

smrti nucený strašit, jistě to neudělám, nebuduli mít aspoň pohovku a dlouhou dýmku. Lituji je!"
"A já lituji tebe i s nimi!" odpověděl Můller.
"Proč?"
"Protože tato věž bude nějaký čas tvou strážnicí. Elegance a pohodlí se musíš zříct."
"Přijímám, je to ve službě a tady hesmí být člověk vybíravý. Ostatně budu se varovat, abych se ve věži ubytoval. Tady nic není. Strašíli tady opravdu, přicházejí strašidla zvenčí, a proto si vyhledám místečko tam venku, odkud budu moct vchod dobře pozorovat. Ostatně to budou pravá strašidla, která uvidím. Mohu říct, že se na ně těším."
Muller věděl, že tato slova nejsou do větru. Fric byl mužný a srdečný hoch, který nevěřil ani ve strašidla, ani v ďábla. Co řekl, myslel opravdu upřímně. Proto odpověděl jeho pán:
"Více se dovíš, jakmile to budu sám vědět. Ale teď si pospěš, už poprchává a nastává vichřice!"
Rozloučili se. Nedaleko ležely domky vesnice, k níž Fric pospíchal. Můller se vracel směrem, odkud přišli.

XI.
Vichr lomcoval se stromy. Jejich vrcholy hučely a praskaly. Vzduchem pronikal jasný, ostrý řev větru, kolem bylo temno, přerušené jen jasem oslnivých blesků. Země se zachvěla mocným úderem hromu a vzápětí nato se zdálo, že tento hrom otevřel mračna.
Na štěstí byl Můller nedaleko věže. Spěchal skalinami, vstoupil, a div že leknutím neuskočil. Stála před ním bleskem ozářená Marion.
"Odpusťte, milostivá slečno!" pravil. "Nevěděl jsem, že tu někdo je."
Nemohli se vidět.
Marion odpověděla:
"I já jsem si myslela, že jsem tady sama. Ostatně se nemusíte omlouvat. Les je pro každého."
"I tato budova, mademoiselle?"
"Zajisté! Proč byste tady nehledal ochranu stejně jako já? Zmokl jste?"
"Ne tak, aby se o tom mluvilo."
"I já jsem zůstala suchá. Věž byla zcela nablízku."
Tušil, že byla u hrobu své matky. Jak musela svou matku milovat! První hodinu po svém návratu šla k hrobu.
"Byla jste sama v lese?" ptal se.
"Ano," odpověděla. "Ale déšť potrvá asi dlouho. Zdá se, že bude dobře, když se tu pohodlně zařídíme."
Jeho zrak si zatím přivykl na tmu a zpozoroval, že si sundala z ramen šátek, který měla na sobě, a rozestřela ho na schody, aby se na něj posadila. Zůstal nedaleko, stál a opřel se o zeď.
Venku se blýskalo, hřmělo a pršelo. Oba lidé uvnitř staré věže mlčeli, až Marion řekla:

"Zdá se, že je nám určeno, abychom se setkávali vždy jen v bouři a nepohodě. Dnešní bouře není tak hrozná jako ta, kterou jsme zažili na Mosele."
Co měl na to odpovědět? Mlčel. I ona váhala pokračovat v rozhovoru a teprve po delší pomlce se znovu ozvala:
"Proč jste zmizel tak rychle z toho dvorce?"
"Věděl jsem, že jste v bezpečné ochraně. Neměl jsem důvod, abych tam zůstal," odpověděl.
Jeho slova měla zvláštní zvuk.
"Neměla jsem tehdy příležitost, abych vám poděkovala. Dovolte, pane doktore, abych to teď napravila."
Podala mu ruku, krásnou ruku, která byla tak bílá, že ji mohl rozeznat zcela jasně, navzdor panující temnotě. Položil svoji ruku do jejích teplých prstů, cítil silný stisk. Nestáhla svou ruku hned zase zpět. Zdálo se mu, že stuchlý vzduch ve věži se znenadání naplnil balzámem, cítil jasně, že se chvěje. Jeho prsty, navzdor všemu namáhání, znovu objaly její .ručku, ale vtom ona rychle ruku stáhla. Hněvala se na něho? Nikoliv. V jejím hlase nebyla výčitka, když řekla:
"Ptala jsem se po vás,' ale nemohla jsem se ani dovědět, kdo jste. Zdálo se mi sice, že nejste doktorovi Bertrandovi docela cizí, ale lékař byl velice málomluvný. Tím více jsem se podivila, když jsem vás spatřila jako učitele svého

bratra na zámku Ortry: Znal jste mne už na lodi?"
"Ano," odpověděl. Nemohl lhát.
"Proč jste mi neřekl, že se ještě uvidíme?"
"Nebyla příležitost," pokoušel se omluvit se.
"Možná," řekla jasným hlasem. "Tím více mne těší, že vím, že jste u nás. Nemohu se vás ještě ptát, jestli se vám u nás líbí, protože jste tady příliš krátkou dobu, ale prosím vás, abyste přehlédl maličkosti. Už pro lásku, kterou jste si u Alexandra získal. Vypravoval mi s opravdovým nadšením o zkoušce, které vás můj dědeček podrobil, a ten sám se mi přiznal, že jste výtečný šermíř, střelec a jezdec. Proto se dvojnásob divím, že - že - "
Umlkla, a proto se ozval Můller po malé chvíli:
"Prosím, pokračujte, milostivá slečno!"
Poslechla jeho vyzvání.
"Divím se, že je vám cizí umění, které zná skoro každý muž."
"Které?"

"Hrát kulečník. Plukovník Rallion vypravoval po obědě příhodu, která to potvrzuje. Ostatně," pokračovala hlasem zvučnějším, "proč jste tak klidně vyslechl urážky tohoto pána?"
Kdyby bylo jasněji, mohla by vidět, jak se jeho obličej v tu chvíli změnil. Odpověděl:
"Nechci o tom mluvit."
"Proč?" ptala se rychle. "Bojíte se?"
Mlčel. Viděla, že ustoupil zvolna do dveří staré věže, i když tam pršelo. Poznala, že potlačuje mocné city, aby jí mohl odpovědět. Dlouho tam zůstal stát. Hrom stále duněl, orkán ječel. Míiller nadobro promokl, ale zdálo se, že to nepozoruje. Zmocnila se jí skoro úzkost, zvedla se, dotkla se jeho ramene a ptala se:
"Proč mi neodpovídáte?"
Teď teprve se obrátil. Marion cítila, že smekl její ruku ze sebe a řekl:
"Protože ve vašich slovech byla větší urážka než ve slovech plukovníka. Vždyť jsem pouhý domácí učitel, který dostává za svoji práci plat!"
"Mýlíte se, pane doktore. Nechtěla jsem vás urazit," prohlásila rychle hlubokým hlasem. "Jste můj zachránce a zachránil jste také život mého bratra. Jak bych vás mohla zarmoutit? Ostatně jsme si úplně rovni. Jenom náhodou jsem se stala šlechtičnou. Vy však máte své vědomosti, zkušenosti a umění a za vše děkujete své píli. Bratr se má od vás učit. Řekněte sám, zdali to vaši cenu zvyšuje nebo ne?"
Mluvila k němu vroucím hlasem. Muller musel cítit, že jí velmi záleželo na tom, aby o ni neměl špatné mínění. To ho potěšilo. A ještě dodala:
"Neměla jsem žádný důvod ptát se vás, snad jen ten, že bych se radovala, abych vás i vůči plukovníkovi viděla jako muže, jak jsem vás poznala. Když jsem byla v nebezpečí, myslel pouze na svou záchranu. Když vás chtěl urazit, odešel jste. Povězte sám, není to nápadné?"
Snažila se omluvit se mu. Řekla jasně, že by jí bylo milejší, kdyby viděla pokořeného plukovníka. To lahodilo Míillerovu srdci! Nejraději by ji objal, aby jí poděkoval, jako se děkuje milence. Vysvětlil jí:
"Mohl bych mu odpovědět pouze zbraní, ne však slovy!"
"A proč jste to neudělal?"

"Protože za to nestojí, aby se se mnou bil."
Tato slova pronesl klidně a skromně, ale ona cítila a věřila, že v nich není žádná sebechvála. Přesto řekla:
"To je sice hezké, ale nesmíte se dát bez trestu urážet!"
Učitel k ní přistoupil blíže a ptal se jí:
"Přejete si, abych vám usmrtil ženicha?"
Ona rychle odstoupila a ptala se:
"Vy jste ho jen kvůli tomu nepotrestal?"
"Ano!"
"To nebylo nutné. Kdo vám řekl, že je mým ženichem?"
"On sám se tím veřejně chlubil."
"Ach! Povím vám, že je mi tento muž naprosto nesympatický a že ho nemusíte šetřit. Dědeček si přeje toto spojení, ale já nedám nikdy svou ruku muži, kterého nemohu ani milovat ani si ho vážit!"
Marion zmlkla a Muller poznal, že mluví pravdu.
Jen několik minut trvalo toto mlčení, pak se zase ozval Muller:

"Děkuji vám za vaši dobrotu, mademoiselle!" řekl a byl šťastný. "Jako čestný muž bych měl plukovníka vyzvat, ale on je host domu, ve kterém jsem já služebníkem."
"To nevadí," řekla jasně. "Znáte dědečka?"
"To ještě nemohu."
"On sám je velmi vášnivý šermíř a střelec. Jeho největší rozkoší je být svědkem boje. Kdybyste vyzval plukovníka, dědeček by vám to nezazlíval. Naopak jsem přesvědčená, že by byl rád svědkem. Ó, můj Bože!"
Toto zvolání, kterým přerušila svou řeč, bylo vyvoláno bleskem, který jasně ozářil celé okolí, a hromovou ránou, při které staré zdivo praskalo. V záplavě světla způsobeného bleskem mohli oba vidět skály před věží a tu spatřili vysokou, bílou postavu, která přicházela skalami přímo k věži. I když oslňující světlo blesku zhaslo, bylo vidět, jak se dlouhý, bílý šat blížil, ne rychle,ale zvolna, jako by ta postava byla nadpozemská bytost.
Marion přistoupila těsně k Myllerovi a řekla:
"Liama... duch mé matky!"
A čím více se postava blížila, tím úzkostlivěji se dívka vinula v koutě k učiteli, který se díval na ducha se zvláštními pocity.
Zjev přicházel z toho místa, kde byl hrob. Muller nevěřil

na strašidla, ale přesto nemohl přemoct hrůzu, když ta vysoká, cizí bytost se v blesku a hromobití blížila ke zřícenině. Marion se vinula pevněji a pevněji k Mullerovi, tak pevně, že ji objal, aniž by to zpozorovala. A když postava došla ke vchodu, zvedla dívka sama ruku a tak pevně se chytila doktora, že ten cítil, jak se dívka chvěje.
Na prahu dveří se duch obrátil, takže byl obličejem k lesu, zvedl obě ruce a zvolal hlubokým, žalostným hlasem:
"Alláh, il Alláh! Ve jménu všemilosrdného boha! Veleben budiž pán světa, milovník všech, který bude vládnout v soudný den! Chceme ti sloužit a k tobě utíkat, aby si nás uvedl na pravou cestu, na cestu těch, kteří se radují ze tvé milosti, a ne na cestu těch, na které se hněváš, a také ne těch, kteří bloudí!"
Klesly jí ruce, ustoupila poněkud nazad a modlila se dál:
"Alláh to je, kdo tvoří blesky a oplodňuje svět deštěm. Hrom hlásá jeho slávu, andělé ho s nadšením velebí. Posílá své blesky a drtí, koho chce. Alláh, il Alláh, akbar Alláh!"
Obrátila se ke schodům a vyšla po nich nahoru, aniž by ty dva viděla. Stáli stranou. A jako by její slova měla kouzelnou moc, následoval hrozný rachot hromu a pak vše utichlo. Ještě asi minutu lilo, ale pak se déšť zmírnil, až posléze rychle ustal. Denní svit se opět vrátil a cizí zjev zmizel v horní části věže.
Mtiller stál s baronesou na místě. Držel ji stále ještě v objetí, jako by ji měl věčně tak držet. Díval se jí do bledého obličeje. Měla oči zavřené a nehýbala se.
"Marion!" šeptal tiše.
To oslovení ji probudilo. Jak se mohl domácí učitel odvážit volat ji, baronesu, pouze křestním jménem? Otevřela oči a jejich pohledy se setkaly. Zdálo se, že plamen jeho očí roznítil a oživil její zrak. Temný ruměnec se rozlil po jejích lících a ruka, která se ho držela, klesla. Poodešla stranou, takže byl nucený pustit ji, a ptala se ho tiše:
"Kde je?"
"Tam nahoře!" odpověděl Muller a ukázal na schody.
"Vrátí se... Pojdme...!" prosila.
On potřásl hlavou a šeptem odpověděl:
"Ne, zůstaňme tady! Vyčkejme klidně, co se bude dít! Nebo si opravdu myslíte, že ta postava byl duch?"
"Ano," odpověděla Marion pevným hlasem. "Je to duch mé matky!"

"A co když se mýlíte?"
"Nemýlím se!"
"Viděla jste už někdy tento zjev?"
"Ještě nikdy, ale v celém okolí se o něm vypráví. To není žádný podvod!"
Při těchto slovech se zachvěla. Muller potřásl hlavou a řekl:
"Duchové se za dne neobjevují. Duchové nepromoknou. Viděl jsem, že bílý haik, který měla cizinka po arabském způsobu na sobě, byl promočený deštěm. A duchové se nemodlí zvučným hlasem slova z koránu."
"Tato slova byla z koránu?"
"Ano. Před dveřmi se modlila prvou súru z koránu, která se jmenuje .Otevření, a druhá modlitba byla ze třínácté súry, nazvané ,Rrad, Hrom."

"Byla to mohamedánka," přiznávala se Marion. "Chvěju se strachem, třesu se hrůzou, že jsem viděla ducha své matky. Utečme!"
"A co když to nebyl duch, a byl to opravdu člověk?"
"Pane, nerouhejte se! Pojdme!"
"Prosím, zůstaňte tady ještě okamžik! Půjdu za ní! Musím se podívat, kam odešla."
"Probůh, ne! Mám hrozný strach! Neopouštějte mne! Musím jít domů! Musím se modlit k Bohu, aby dal matce věčný mír. Pojďte!"
Odváděla ho ven do mokrého lesa a on musel jít za ní. Když spěchali, Marion se ohlédla a poděšeně ukázala na cimbuří zříceniny. Tam nahoře stála bílá postava s rukama do výše zvednutýma, obrácená k východu, kde leží Mekka s kamenem svaté kaaby. A bylo slyšet slova modlitby.
Muller viděl strašidlo staré věže, ale nesměl pátrat po tomto tajemství.
105

Xy.
Město Mety, pevnost prvního řádu, byla za Napoleona yI. sídlem vojenské divize, kterých bylo v zemi jedenadvacet, a náležela s divizí štrasburskou, besanconskou a chalonsurmarnskou vrchnímu východnímu velitelství, které mělo své sídlo v Nancy.
Mety je město, které si Němci odedávna osvojují. Lotar mladší prý při dělení svých zemí přidělil Mety a Austrasy Ludvíku Německému.
Vlastnictví Mety přešlo opět na Francouze a zůstalo tak po staletí. Toto vlastnictví bylo ve všech dobách velice důležitou otázkou mezi Francií a Německem, a než bylo proneseno poslední veliké rozhodující slovo hlasem děl, byla pevnost nejen hlavní oporou, ale i východiskem mnohých výpadů, kterými byli Němci znepokojováni.
Největší a nejnádhernější metský hotel byl hotel l"Europe. Stál v nejkrásnější části města, docela blízko dráhy. Byl vyhledávaný zvláště vznešeným panstvem, které tu našlo vše, naě si vzpomnělo.
Na jaře roku 1870 byl tento hotel navštěvovaný obzvláště vznešenými hosty. Mety v tu dobu byly plny vojenského života, ale nemělo se o tom mluvit. Vysocí důstojníci přicházeli a odjížděli, nikdo nevěděl odkud, kam a proč. A třebaže byli v civilu, měli majitel hotelu de l"Europe i jeho služebnictvo dost bystrý zrak, aby viděli, že se zde ubytovali důstojníci, jejichž přítomnost vzbuzovala pocit, že se chystá něco důležitého.
Několik dní obýval starší pán řadu nejlepších pokojů v hotelu. Měl s sebou několik sluhů. Z jeho zavazadel nebyly ještě odlepené nálepky, takže podomek si mohl jasně přečíst
106

jména Paříž a Nancy. Ten pán přišel do Met z hlavního města přes hlavní vojenský stan východní armády. Tato okolnost stačila, aby vzbudil pozornost. Jmenoval se prostě monsieur Macon, ale jeden číšník, který byl dříve zaměstnaný v nejpřednější louverské kavárně, tvrdil, že tohoto pána velmi dobře zná, že to není prostý občan, ale hrabě Rallion, známý císařův oblíbenec.
Zdálo se, že má číšník pravdu, protože se brzy ukázalo, že pan Macon velmi často navštěvuje velitele divize, velitele pevnosti a jiné vysoce postavené pány, a ti že s ním jednají způsobem, který svědčil o jeho vysoké hodnosti.
Včera večer nařídil služebnictvu, aby bylo připravené k odjezdu. Chtěl odjet v jedenáct hodin a padesát minut vlakem z Met do Thionville, aby tam ve dvanáct hodin pětačtyřicet minut přijel.
V devět hodin přišel mladý pán, který vypadal jako důstojník přestrojený do civilu, a ptal se, můželi s panem Maconem mluvit. Když se. ho zeptali na jméno, odevzdal navštívenku, na které bylo ozdobným písmem napsáno: Bernard Lemarch, velitel švadrony. Tento Lemarch byl rotmistr u jízdy. Byl ohlášen a ihned vpuštěn. Pan Macon ho přijal s úctou, ukázal mu křeslo, aby se posadil, nabídl mu cigaretu a pak se odehrál děj podobný tomu, jako byl mezi generálem a rotmistrem Kónigsauem.
"Viděl jsem v pokoji vašeho plukovníka křídový obraz, krajinu, kterou jste vy sám kreslil, kapitáne? ptal se Macon.
"Ano, pane, je to malá malířská studie," odpověděl tázaný.
"Studie, která prozrazuje dobrý cvik. Myslím, že byste mohl velmi dobře malovat."
"Nebylo by to těžké."
"Rád slyším taková slova. Znáte mne, kapitáne?"
Kapitán se usmál a odpověděl:
"Dnes je mi ctí mluvit s monsieurem Maconem."

"A jak byste mi odpověděl za jiných okolností?"
"Pak bych měl čest být u hraběte Ralliona," odpověděl kapitán a hluboce se uklonif.
"Dobrá, vidím, že mne znáte! Slyšel jsem o vás. Jsou s vámi spokojeni. A já se chystám, abych vám poskytl příležitost vyznamenat se."
Důstojníkův obličej zazářil radostí. Odpověděl rychle:
"Využiju této příležitosti, abych vám dokázal svou oddanost!"
107

"Znamenitě! Slyšel jsem, že mluvíte německy."
"Úplně. Jsem narozený ve Strassburku."
"Dokázal byste, aby vás v Berlíně považovali za Němce?"
"Doufám, že ano. Ale musel bych k tomu mít potřebné legitimace."
"Budete mít vše potřebné. Poslyšte, co vám řeknu."
Hrabě si zapálil novou cigaretu a pokračoval diplomaticky:
"Je nutné pomýšlet na válku s Německem. Nedá se vpadnout slepě dveřmi do domu, dříve se musíme zorientovat. Poslední německorakouská válka potvrdila, že pruské armádní velení je velmi opatrné. Lze se domyslet, že Prusko bude tak chytré a uhodne náš úmysl. Musíme mít jistotu. Je třeba vědět dvě věci: předně, zdali nás prohlédli, a za druhé, jaké úklady nám chystají. Rozumíte mi?"
"Úplně, můj pane!"
"Takový úkol nemůžeme ovšem dát do rukou svému diplomatickému zástupci. K tomu potřebujeme osobní sílu, která je schopná. A tady je potřeba muže, který má vedle potřebných vojenských vědomostí také náležitou dávku chytrosti, odvahy a bystrosti, aby nepřítele přelstil. Ten muž bude poslaný do Berlína, dostane potřebné legitimace i doporučení, obdrží informace, jak se má chovat, bude mít k dispozici dostatek peněz, aby mohl krýt především svá osobní vydání, protože musí vystupovat slušně. A bude krýt i náklady jiných. Možnár že bude potřeba malého úplatku nebo něco podobného. Ten muž musí být stejně chytrý jako taktní, stejně odvážný jako opatrný. Jeho úkol není snadný, ale odměna bude podle toho. Byl jste mi doporučený, kapitáne. Čekám na odpověď."
Bylo to řečeno velmi jasně. Rotmistr, který asi už byl svým plukovníkem připravený, dal odpověď stejně zřetelnou:
"Chopím se s radostí příležitosti, abych posloužil své vlasti, a ujišťuji, že neopomenu nic a nic nevynechám, abych dosáhl svého cíle."
"Očekával jsem to. Avšak mám poznámku, snad příliš upřímnou, že čas letí. Především se ptám, znáte Berlín?"
"Nebyl jsem tam."
"To je dobré, aspoň nebude nebezpečí, že vás tam poznají. Odjedu v jedenáct hodin do Thionville. Mohl byste se do té doby připravit k odjezdu?"
"Voják musí být přichystaný vždy k pochodu."
108

"Dobrá. Doprovodíte mne. Mám vykonat tajnou inspekci, podle jejíhož výsledku budou vaše instrukce. Přehlídka bude odbyta nejdéle do dvou dnů a pak budete moci jet do Berlína. Svou pozornost obrátíte na generální štáb. A dám vám adresu, která vám bude velmi prospěšná."
Vytáhl z kapsy zápisník, převracel v něm listy a pokračoval:
"Je tam důstojník, stratég nanejvýš obratný a navzdor svému mládí velmi užitečný, který se i ve svém bytě zabývá důležitými .pracemi. Kdyby se vám podařilo získat si jeho přátelství, pak by bylo možné podívat se do jeho prací. Přátelský rozhovor vám může mnohé napovědět, co byste se přímým hovorem nikdy nedozvěděl. Několik lahví vína v pravý čas a na pravém místě může mít někdy neobyčejný úspěch. Snad má ten muž příbuzné, jejichž důvěry anebo má sestru, jejíž lásku si můžete získat. Zkrátka a dobře, chci vám těmito slovy jen říct, že chytrý musí umět těžit ze všeho, a doufám, že máte hlavu na pravém místě."
"Opakuji, že udělám vše, co bude možné," odpověděl rotmistr. "Smím požádat o jméno toho důstojníka?"
"Je to rotmistr Richard voň Konigsau. Kde bydlí, nemůžu vám říct, ale jistě nebude těžké poptat se na to. Jedno však vím, co vám snad velice prospěje: má děda, veterána z válek tak zvaných osvobozovacích, který bojoval prvně pod Lutzovem a pak pod Blucherem a byl v bitvě u BelleAlliance raněný. Ten staroch podnes mluví s nadšením o svých polních taženích a jistě víte, že si lze velmi snadno opatřit náklonnost takových lidí, tváříli se člověk, jako by byl jejich nadšením nakažený. To je vše, co vám pro tuto chvíli mohu říct. Bližší instrukce ještě dostanete. Máte oblek, jaký nosívají obyčejní malíři?"
"Opatřím si ho za několik minut."
"A podstavec?"

Rotmistr nemohl utajit lehký úsměv. Odpověděl:
"Brát s sebou odtud do Berlína podstavec by bylo stejně obtížné, jako zbytečné. Mámli být už cestou považovaný za malíře, postačí mi umělecký oblek a desky s kreslícím papírem. Podstavec si koupím až v Berlíně."
"To musíte sám vědět. Ukončete co nejrychleji své přípravy. V jedenáct hodin vás tady uvidím. Adieu!"
Zvedl se a s chladnou nedbalosti podal důstojníkovi ruku.
109

Rotmistr, vyznamenán tímto podáním ruky, se hluboce poklonil tak, že by se ani panujícímu knížeti slušněji poklonit nemohl, a odešel. Věděl, že tento císařův oblíbenec má větší vliv, než mnohý ministr, který se domnívá, že je mocný.
Když krátce před dvanáctou hodinou byl vlak do Thionville připravený k odjezdu, vstoupil pan Macon do vozu druhé třídy a za ním šel mladý muž. Měl oblečeny úzké, šedivé spodky, jemné lakýrky, sametový kabát zdobený šňůrami, široký klobouk a žluté rukavice. Pod paží měl veliké desky. Nebyly pochybnosti, že je to umělec, malíř.
Když v Thionville vystoupili, stál na peróně starý kapitán ze zámku Ortry, aby vznešenou návštěvu přivítal. Pan Macon, který byl už zase hrabě Rallion, poklepal starci vlídně na rameno a ptal se ho:
"No, kapitáne, jak vidím, dostal jste mou depeši?"
"Přede dvěma hodinami. Spěchal jsem ihned, abych vás přivítal," odpověděl tázaný.
"Představuji vám kapitána Lemarche, který odjede do Ber
lína jako malíř. V jakém úmyslu, nemusím ani říkat takové
staré lišce jako jste vy. Co?" (
Staroch zamrkal oěima, vytáhl vzhůru kníry a vycenil zuby. Pak kývl důvěrně na mladého důstojníka a řekl:
"Odcházíte přestrojený za malíře. Proveďte svou věc dobře, aby Prušáci dostali konečně mzdu, kterou si už dávno zasloužili."
"Kapitán se přičiní. O tom jsem přesvědčený," odpověděl hrabě za důstojníka.
"Máte sebou ekvipáž?"
"Dvě. Jednu pro služebnictvo."
"Dobrá. Jeďme tedy!"
Za chvíli na to brčely oba povozy na silnici, vedoucí z Thionville do Ortry. Minuli první vesnici, když zpozorovali muže podivně ustrojeného, který kráčel po silnici proti nim. Měl na sobě široké orientální kalhoty, které byly svázané pod koleny, na nohou měl sandály. Punčochy ani kamaše neměl. Jeho hubená snědá lýtka byla obnažená. Kolem pasu měl ovinutou modrou šálu, v níž byly různé cizí předměty, které nebylo možné určit. Pod kazajkou vpředu otevřenou bylo vidět košili, která byla před několika lety jistě bílá, na hlavě pak měl klobouk obrovských rozměrů. Na rameni visel tomuto cizinci veliký kožený vak, jehož obsah se pohyboval.
110

Když se k němu blížily povozy, muž se zastavil, aby je nechal minout. Jeho víčka se zvolna zvedla a oči se lhostejně rozhlížely. Sotva však jeho pohled padl na pány, sedící v prvním kočáře, rázem se oživil. Jeho oči se zaleskly jako žhavé uhlíky a zdálo se, že mu vystupují z důlků. Ale rychle se vzpamatoval. Opřel se o strom u silnice, a právě když měl kolem něho vůz projíždět, zasyčel.
Koně se rázem postavili na zadní nohy a kočí je nemohl donutit, aby se hnuli z místa. Použil bič, mlaskal jazykem, prosil je, domlouval jim, ale nadarmo.
Cizinec stál a upíral pohled na starého kapitána. Ten se k němu obrátil s hrozivým posunkem a volal na něho:
"Chlape, nevidíš, že se koně plaší? Kliď se odtud!"
"Plaší?" tázal se muž hlubokým hlasem. "Přede mnou se ještě nikdy žádný kůň nesplašil, ale všichni koně poslechnou můj pokyn. Komu patří tento povoz?"
"Co je ti do toho, tuláku? Pravím ti, aby ses klidil, nebo tě dám vozkou na silnici spráskat!"
"Nebojím se ho!" odpověděl cizinec klidně. "Až se dovím, komu patří tyto kočáry, poručím koním, aby poslechli, a pak budete moci jet dále, ale dříve ne!"
Starý kapitán s úšklebkem pokrčil rameny a poručil kočímu, aby pokračoval v jízdě. Ten však nebyl s to rozkazu vyhovět. Koně se nehnuli z místa.
"Nejde to, milostivý pane," naříkal. "Asi vjel čert do koní, anebo ten chlap umí čarovat. Kdybych použil násilí, zlomili by mi koně voj."
Hrabě byl až dosud klidným svědkem, ale nyní se obrátil k zadnímu vozu, kde seděli oba jeho sluhové:
"Odstraňte toho člověka, aby ho koně neviděli!" poručil jim.

Sluhové vystoupili a výhružně se blížili k cizinci. Poručili mu, aby odstoupil, a když neposlechl, obořili se na něj. Ale v okamžení uskočili poděšení, protože cizinec pootevřel kožený vak, z něhož se vymrskli tři obrovští hadi, brejlovci. Tato zvířata se ovinula ocasy o dlouhý, holý krk svého pána a svými těly se míhala rychle jako blesk ve vzduchu, jako by ho chtěla hájit. Tito lidé neviděli asi nikdy brejlovce, ale četli o něm. Věděli, že jsou to nejjedovatější plazi na světě. Oba rychle uskočili a už se neodvážili přiblížit se k záhadnému cizinci.
111

Ten zvedl ruku, aby své hady něžně pohladil, a řekl:
"Kdo chce na mne sáhnout, ať přijde! Mne poslouchají všechna lesní a polní zvířata, jsem také velitelem koní. Ty koně se nehnou z tohoto místa dříve, pokud jim to nedovolím. Komu patří ty kočáry?"
Páni, sedící v první ekvipáži, se nemohli tak ponížit, aby zvláštnímu cizinci odpověděli, ale také zjistili, že tento muž je nedotknutelný.
Kočí jim pomohl.
"Kočáry patří do Ortry," odpověděl.
"Do Ortry?" opakoval krotitel hadů. "Dobrá, jeďte dál!"
Vyrazil ze sebe tichý, zvláštní hvizd. Koně rázem zatáhli a pádili tryskem odtud, takže kočí měl co dělat, aby je ovládl. ' Cizinec se díval za odjíždějícími, dokud je viděl, a pak se obrátil tváří k východu. Jeho oči se otevřely, klekl si, zkřížil ruce na prsou a zvolal:
"Alláh il Alláh! Tvé jméno je jediné a tvá moc je neskonalá. Buď veleben, že jsem ho opět našel zloděje, vraha našeho kmene! Buď veleben, že jsem našel první stopu Liamy, dcery našich stanů. Slibuji při tobě i všech svatých kalifech, že ji vysvobodím, anebo, jeli snad mrtvá, že ji pomstím, jak ještě žádné dítě pouště pomstěno nebylo!"
S Francouzy mluvil tento muž nářečím jižní Francie, ale teď odříkával svou modlitbu arabsky. Klečel na zemi, ovinutý svými hady a vypadal opravdu nanejvýš podivně a divoce.
Náhle se zvedl ze země, schoval hady opět do vaku a pokračoval ve své cestě směrem, kudy odjely kočáry. Dorazil do nejbližší vsi a vstoupil do hospody. Našel doma jen starého muže, který mu přinesl objednaný nápoj. Ten si prohlížel zvědavě zvláštního hosta a ptal se ho:
"Vy jste se jistě nenarodil v severní Francy?"
"Ne," zněla odpověď. "Narodil jsem se ve slunečním žáru, na jihu."
"Co tady děláte? Nebo s čím obchodujete?"
"Jmenuji se Abu Hassan, kouzelník. Studoval jsem tajnosti duchů a podmanil jsem si všecka stvoření."
"Ach, kejklíř!" smál se hostinský. "Kde chcete ukazovat své umění?"
"V Ortry."
"Ó, to budou obchody!"
112

"Proč?"
"K dělníkům, kteří by si jistě přáli podobnou zábavu, se nesmí přiblížit žádný cizinec. V zámku jsou lidé, kteří viděli už více, než kousky, jaké znáte vy."
"Abu Hassan dovede víc než jiní," řekl cizinec. "Kdo bydlí v zámku?"
"Baron de SainteMarie."
Hassan lehce potřásl hlavou, ale nebyl s touto odpovědí spokojený.
"Kdo ještě?"
"Jeho paní a dvě jeho děti."
"Jak starý je baron?"
"Snad padesát let."
Hassan znova zavrtěl hlavou a ptal se dále:
"Bydlí tam muž s dlouhými, šedými kníry?"
"Ano. Baronův otec."
"Jak se jmenuje?"
"Mohlo by se myslet, že se jmenuje také SainteMarie, ale není to tak. Baron byl povýšený na šlechtice teprve před léty a dostal své nynější jméno od císaře. Starý se jmenuje Richemonte."
Hassan zvedl hlavu. Jeho oči se ukryly pokud možno ještě hlouběji pod víčka. Namáhal se, aby jeho hlas byl klidný.
"Byl ten stařec voják?"
"Ano. Bojoval pod velikým císařem a byl prý také u Kabylů. Čím, nevím."
"Měl ten starý ženu?"
"Ano, vždyť baron je jeho syn."
"Byla ta žena"Francouzka?"

j,Patrně, ale já jsem je neznal, protože SainteMariové tu bydlí teprve několik let. Paní starého bude už dlouho nebožka."
"Neslyšel jste nikdy o ženě, která se jmenovala Liama?"
"Liama?" ptal se hostinský rychle. "To byla první baronova choť."
"Baronova? Copak baron byl také v Kabylsku?"
"To nevím. Ale první jeho choť se jmenovala Liama a byla pohanka. Její hrob je hluboko v lese u staré věže a její dcera dosud žije."
Z cizincových očí vyšlehl paprsek radosti, ale zůstal klidný a ptal se:

"Zanechala dceru? Jak se jmenuje?"
"Marion."
"Nejmenovala se nikdy jinak?"
"Proč by se kdy jinak jmenovala? Vaše otázka je podivná."
Tak se bavili ještě dlouho. Hassan se dověděl vše, co hostinský věděl o Ortry a jeho obyvatelích. Slyšel i to, že ještě často bývá vidět Liamin duch na staré věži.
Konečně se cizinec zvedl. Když byl opět sám na silnici, potřásl hlavou a řekl svým jižním jazykem:
"Tohoto Richemonta hledám. Je to on, nemýlím se. Alláh přece jen řídil mé kroky k cíli. Ale Liama, dcera pouště, zemřela. Pomstím ji. Kdo je ta Marion? Kdo je ten baron de SainteMarie? Kdo je duch, který se objevuje ve staré věži? Mohamed, prorok věřících, praví, že žena duši nemá. Jak tedy může být duše zemřelý ženy spatřena? Půjdu do Ortry a budu sledovat stopy, které jsem našel. Pak se vrátím k šejkovi a povím mu, že doba pomsty přece jen konečně nadešla."
Jeho oči se divoce zaleskly a pokračoval:
"Pozná mě? Ó, nikoliv! Žal zryl mou tvář a sežral mi maso z těla. A kdyby se i dověděl, kdo jsem, nebojím se ho. Copak se všichni nepoděsili mých hadů? Nevzal jim Alláh rozum, když nepochopí, proč mě koně poslouchají? A budouli mne tito lidé ohrožovat, ukážu jim své umění a budou se bát a považovat mne za satana."

XyI.
Zatím dorazily oba kočáry do Ortry a ti, co v nich jeli, byli zámeckými obyvateli přivítáni. Marion uctivě pozdravila hraběte, ale nedala mu nejmenší důvod k radosti. Dostal nejlepší pokoje na zámku a nepravý malíř byl ubytovaný v bytě zavražděného.ředitele továrny. Byly tam krvavé skvrny, dosud patrné, pokryté kobercem.
Krátce posnídali a pak se odebral starý kapitán s oběma Ralliony do železných hutí. Tajuplná přehlídka měla začít. Lemarch se nudil, sebral svou malířskou desku a odebral se do zahrady, aby nakreslil zámek z této strany a překvapil kapitána obrazem.
Právě tam, kde bylo nejlepší místo ke kreslení, seděl na lavičce Myller a četl knihu. Ohlédl se, spatřil malíře přicházet a zdvořile povstal. Když se však Francouz více přiblížil, Němec byl v úžasu. Co to bylo? Byla to pouze podivná, přirozená hra náhody? Ten umělec byl k nerozeznání podobný jeho sluhovi Fricovi. Kdyby měl na sobě šaty sběratele bylin...
Lemarch tento úžas zpozoroval a řekl:
"Zdá se, že se vás dotklo, že vás vyrušuji? S kým mám tu čest, monsieur a koho mám žádat o prominutí?"
"Jsem vychovatel mladého barona," odpověděl Mulíer.
"A já jsem malíř, který sem přišel s hrabětem Rallionem. Měl jsem v úmyslu namalovat z této strany zámek, ale patrně vás vyrušuji."
"Posaďte se!" odpověděl Mulíer zdvořile. "Mé jméno je Myller."
Řekl to, aby se dověděl, jak má říkat malíři. Ten se cestou dozvěděl, že jeho německá legitimace má jméno Haller, proto odpověděl:

iliíliíUi

"A moje Haller. Jsem Němec, a vy také, jak ke své radosti zjišťuji."
"Ano. Můj domov je Lipsko."
"Můj Štutgart."
Oba si vzájemně lhali. Byli nuceni jmenovat místa, která byla na jejich legitimacích udána. Francouz byl milý společník a Muller už po krátkém rozhovoru k němu cítil náklonnost.
"Byl jste už někdy v hlavním pruském městě?" ptal se Haller.

"Často," odpověděl Muller.
"To si můžu myslet, vždyť z vašeho místa se tam velmi snadno dostanete. Jste snad v Berlíně poněkud známý?"
"Trochu ano."
"Také ve vojenských kruzích?"
"Ano. Jako vychovatel jsem měl příležitost poznat řadu důstojníků."
"Ach, tak mi řekněte, jeli vám známo jméno Kónigsau."
Málem by Myllej rychlým pohybem prozradil svůj úžas, ale vzpamatoval se a odpověděl:
"Kónigsau? Hm! To jméno mi připadá známé! Ano, už si vzpomínám! Starý setník z doby Blycherovy má toto jméno."
"Ano, ano!" řekl Haller s francouzskou veselostí. "Má tento veterán syna?"
"Teď už nemá, ale nemýlímli se, má vnuka."
"Ano, vnuk to byl. Není snad rotmistrem u hulánů?"
"Pokud vím, ano."
"Praví se, zeje to výtečný důstojník, kterému byly svěřeny velikým generálním štábem důležité práce."
"Možná. Ale já jako vychovatel o tom nic nevím."
"Znáte poměry toho Kónigsaua?"
"Možná, že jsem o něm dříve slyšel, ale nemohu si teď už na nic vzpomenout. Máte důvod vyptávat se na něj?"
"Ano."
"Kdybych věděl, co vás k tomu vede, snad by to trochu pomohlo mé paměti, takže bych vám mohl podat zprávu, pane Hallere."
"No, mám v úmyslu odebrat se co nejdříve do Berlína. Tam se mi naskytne příležitost, že se s rotmistrem seznámím. Pochopíte, že by bylo příjemné, slyšet o něm něco už teď."
116

"Ach, vy máte důvod, abyste vyhledával známost právě tohoto muže?"
"Ano. Byl mi vřele doporučený."
"Smím se ptát, kým?"
"Hrabětem Rallionem," vyhrkl Francouz. Ale hned tušil, že provedl hloupost, a dodal, aby svá slova poněkud napravil: "Hrabě se s ním už dříve seznámil v Berlíně."
Tím si však Francouzještě více nadrobil. Myllerovi se rázem rozbřesklo. Vzpomněl si na vojenské, přímé chování a vystupování. Jak malíř přišel do zahrady, viděl, jak má pečlivě navoskované kníry, krátce ostříhané vlasy, a rázem věděl vše. Proto řekl s lehkým úsměvem:
"Pokud se pamatuju, není rotmistr voň Kónigsau člověk společenský. Jemu je služba nade vše, miluje studium a samotu. Bude těžké se s ním seznámit."
"Doufám, že se mi podaří získat si jeho přátelství. Kdo patří do rodiny kromě toho jmenovaného veterána?"
"Jeho matka a sestra."
"Je ta sestra hezká?"
"Myslím, že ano. Mám známé, kteří o ní mluví jako o krásce."
Muller říkal pravdu. V tom okamžiku mu opravdu ze srdce lahodilo, že mohl takovým způsobem mluvit o vzdálených milých. Hallerova líce se vyjasnila radostí a řekl s úsměvem, který v rozhovoru mladých pánů bývá tak výmluvným:
"To je tedy o důvod víc, abych s rotmistrem uzavřel přátelství. Jsemjvám ze srdce vděčný za zprávy, které jste mi dal!"
"A já velice lituji, že vám nemohu říct více. Přál bych vám s radostí, abyste se nezklamal."
Uklonil se zdvořile a pustil se k parku. Toto setkání ho přivedlo na nové myšlenky. Byl ten malíř opravdu jeho krajanem? Byl vůbec malířem? Přijel s Rallionem, nejúhlavnějším německým nepřítelem, a to z Met, z vojenského mraveniště! Proč jako malíř vyhledával v Berlíně právě jeho příbuzné? K čemu byla lež, že hrabě Rallion se zná s Kónigsauem? A neníli tento Haller malíř, ale důstojník, pak se ubírá do Berlína za tajným posláním...
Muller byl z těchto myšlenek vyrušený. Rozmilý hlas se ozval před ním:
"Bon jour, monsieur le dokteur! Neviděl jste baronesu Marion?"
117

Ohlédl se. Nanon stála stranou před ním. Své světlé šaty měla vysoko vykasané. Vlasy jí splývaly ve dvou silných plavých copech na záda. Když tak vyhlédla z bezového křoví, vypadala úplně jako dovádivá víla, lesní žínka, která dostala královo povolení, že se smí jednou stát součástí lidského života.
"Ne, mademoiselle," odpověděl jí.

"Šla prý s Alexandrem do parku. Hledám ji."
"Snad šli ke staré věži."
Podívala se na něho tázavě. Snad by bylo dobré doprovodit ji, aby jí věž ukázal, ale doktor byl příliš zaměstnaný svými myšlenkami, než aby uvažoval o tom, máli jako vychovatel povinnost být i v tomto případě galantní. Nanon to zpozorovala, pohodila vzdorovitě hlavou a řekla:
"Děkuji vám. Snad věž najdu."
Pak odešla a zamířila k lesu.
Tam už voněly břízy, na keřích se houpaly květy. Kráčela lehce od stromu ke stromu, od keře ke keři. Hned pozorovala ptáčky, hned zase některého brouka, hned zase motýla. Vnikala stále hlouběji a hlouběji do lesa, až nemohla dál.
"Mon dieu, co to?" ptala se. "Zdá se mi, že tady přestává být cesta!"
Obrátila se a polekaně dodala:
"Ach, ta mi už dávno zmizela! Kde to jsem? Kde je zámek? A kde je stará věž, kterou hledám? Zabloudila jsem nadobro!"
Bylo to opravdu tak zabloudila. Hledala teď pravou cestu, ale nejenže ji nenašla, nenašla vůbec žádnou cestu. Šla stále dál a dál a bloudila ještě víc. Byla unavená a posadila se, aby si odpočinula, až poznala, že nesmí ztrácet čas. Vyrazila znova a znova hledala.
Konečně našla úzkou pěšinku, ale ta zase zmizela v lese. Vrátila se a dostala se na křižovatku. Obrátila se vpravo, šla asi čtvrt hodiny a k nemalé smůle zase poznala, že i tato cesta končí v houští a křoví.
Bylo jí úzko. Znova se vrátila a začala křičet. Ale nikdo jí neodpověděl. Byla sama, docela samotinká v hlubokém lese.
"Tím je vinný jedině monsieur Myller!" volala skoro v pláči. "Proč jen nejsou Němci tak zdvořilí jako Francouzi? Francouzi jsou v mnohých ohledech mnohem lepší než Němci!"

A šla stále dál a křičela stále hlasitěji. Až něco uslyšela. Byl to opravdu lidský hlas? Nanon znovu vykřikla a zastavila se, aby naslouchala. Ano, z veliké dálky se jí ozvala odpověď. Zbloudilá znovu volala a odpověď se blížila stále víc, až vyšel z houští muž. Měl na sobě tmavé kalhoty a modrou kazajku a na rameni měl veliký pytel - byl to Fric.
Když ho Nanon spatřila, spráskla radostí ruce a zvolala:
"Ach, jaké štěstí, monsieur... monsieur... Jak že se jmenujete?"
"Dobrý večer, milostivá slečno!" pozdravil ji zdvořile a smeknul klobouk. "Schneeberg, Bedřich Schineeberg se jmenuji. Ale jak jste se dostala tak hluboko do lesa?"
"Zabloudila jsem," odpověděla. "Nechcete být můj zachránce, už podruhé, milý monsieur Schneebergu?"
"A jak rád, mademoiselle!" zvolal. "Chtěl bych vás zachránit stokrát, ne, tisíckrát, anebo aspoň jednou za den!"
"To by bylo přece jen mnoho," smála se a měla radost, že ji našel právě tento dobrý, hodný muž. Vždyť s ním přijela sem ve společnosti Marion a doktora Bertranda od Mosely a za tuto krátkou dobu měla příležitost poznat jeho věrnou duši.
"Je odtud daleko ke staré věži?" ptala se.
"Muselo by se jít celou hodinu," odpověděl mladý muž.
"A do zániků?"
"Také tolik,mademoiselle!"
"Ach, to ani nedojdu!" zabědovala. "Jsem tak unavená, musím si nejdříve odpočinout."
Hledala pohledem vhodné místečko. Fric hodil pytel na zem a řekl:
"Zde je poduška, že nemůže být měkčí, mademoiselle."
"Tento pytel? Co je v něm?"
"Vzácné byliny," odpověděl s komickou důležitostí. "Slyšela jste snad, že jsem ve službách doktora Bertranda jako sběratel rostlin."
"Ano, pamatuju si. Copak jste tak dobrý botanik?"
"To se rozumí!" smál se, "Šalamoun znal jen yzop a cedry, já však znám o několik rostlin víc!"
"Ale majíli tyto rostliny léčebný účinek, nemohu si přece na ně sednout!"
"Proč ne, slečno? To medicíně pranic neuškodí. Pytel je plný brusinkového listí, žebříčku, vrbových listů a podběle.

Dobré pití z toho ovšem nebude, ale zato o to lepší poduška. Jen si na to směle sedněte! Takových věcí roste tady v lese náramné množství."

"Dobrá, musím vás tedy poslechnout," řekla.
Posadila se na měkký pytel, a to s takovým půvabem, že se podobala víle. Klobouk jí visel na šíji, smekl se jí a rozmilý obličej s modrýma očima byl k němu tak vlídně obrácený, že mu bylo dobře u srdce. Byl by sám podstoupil muka, aby jí jen menší radost způsobil.
"Ale pak se musíte také posadit, můj milý monsieur Schneebergu!" řekla.
Poslechl ji a našel si místečko daleko od ní.
"Ne, tam ne," řekla, "ale blízko mne, tady!"
Ukázala právě tam, kde její malé, dětinsky roztomilé botičky vykukovaly zpod lemu šatů. Fric si netroufal odporovat a zachoval se poslušně. Pozorovala ho. Byl obratný poddůstojník. Jeho plná, silná, souměrná postava se přitiskla pohodlně do zeleného mechu, a když se protáhl, změřila ho pohledem, ve kterém byl pocit blaha.
"Tak, teď si odpočiňme a budeme si povídat," řekla. "Ale o čem? Hned mě něco napadá, nač jsem se vás chtěla ptát! Jen kdybych věděla, že se na mě nebudete hněvat."
Podíval se na ni s úžasem a tázal se:
"Já a něco vám zazlívat? Po celý můj život ne!"
"Dobrá, chci vás poprosit, abyste mi řekl, jak přišla vaše rodina ke jménu Schneeberg? Je to jméno, které francouzský jazyk tak těžce vysloví. Zní tak chladně, tvrdě, ledově, že člověka při něm mráz obchází. Pocházíte snad ze Sibiře?"
"Moje rodina?" řekl. "Já nemám žádnou rodinu. Nemám ani otce ani matku."
"Ani bratra ani sestru, monsieur Schneebergu?"
"Ne, mademoiselle."
"Všichni tedy zemřeli? To je smutné, tuze smutné!"
"Zdali umřeli? Nevím... Byl jsem nalezencem."
"Enfant trouvé, nalezenec?" řekla a hned jí vytryskla z očí slza. "Ubohý monsieur Schneebergu! Jak se to stalo?"
"Povím vám po: V horách žil chudý dřevorubec, který měl ženu a šest dětí, ale jídla pro ně neměl nikdy dost. Šel jednou z hor dolů do města, aby za poslední peníz koupil rodině chleba. Když se pozdě v noci vrátil, přinesl chléb a malého chlapce, kterého slyšel plakat ve vysoké sněhové závěji u
120

opuštěné silnice. Oznámil to, ale nenašel se nikdo, kdo by se po mně sháněl. Dřevorubec byl dobrý muž a nechal si mne. Protože se nevědělo, bylli jsem pokřtěný, pokřtili mne, a protože jsem byl nalezený ve sněhové závěji u hory, dali mi jméno Schneeberg. Můj pěstoun zemřel, jeho žena jej zanedlouho následovala a já jsem se dostal s ostatními dětmi do chudobince. Tam jsem vyrostl bez lásky, bez všeho, co činí děti šťastnými. Našel jsem ve svém životě jen jednoho, jediného člověka, který mi prokázal lásku a dobrotu."
"Kdo to byl?"
•"Můj rotmistr."
"Ach, vy jste byl voják?"
"Ano, u jízdy."
"Ale jaké povolání jste se před tím naučil?"
"Mohl bych říci poněkud vznešeně, že jsem byl vlásenkář, ale budu poctivý a přiznám se, že jsem šel do učení k vesnickému lazebníkovi."
A se smutným úsměvem dodal:
"Vidíte, mademoiselle; že nejsem v lidské společnosti nic, docela nic."
Nanon se na něho podívala skoro rozzlobeně a řekla:
"Co tím myslíte, monsieur? Vy, se svou odvahou, se svým dobrým srdcem, se svou měkkou, něžnou myslí, že byste nebyl nikomu prospěšný? Zachránil jste mi život! Vynesl jste mne na svých rukou z vln. To je čin, který stačí na celý život. Milióny žijí a umírají, aniž by jim člověk děkoval za život, ano, jen za jedinou hodinu života. Můj život je vlastně vaším vlastnictvím, a budeteli chtít, jsem vám zavázána vděkem, který je tak veliký, že ani nedovedu svůj dluh zaplatit. Cítíte v sobě schopnost k něčemu většímu, než co jste teď. Kdo vám říká, že nemůžete dosáhnout vyššího cíle?"
Hovořila s takovou horlivostí, že se jí oči leskly a tváře planuly. Považovala ve svém srdci za potřebné přesvědčit ho, že má větší cenu, než sám o sobě říká. Při tom se pohybovala a každé slovo, které pronesla s důrazem, se snažila zdůraznit tím, že šťouchala svůj protějšek špičkou střevíčku do ramene. Ze se při tom odhrnula nejen botka, ale i malý kousek jemné bílé ponožky, to jí nevadilo.
Fricovy oči se upřely na tento úzký bílý proužek, ale nebyla to myšlenka světská, která mu při tom táhla duší. Nanon mu připadala jako vyšší bytost, jako

stvoření krásy tak
121

I
nedosažitelné, že musel být rád, můželi slyšet zvuk jejího stříbrného hlasu a smět se dívat do hlubin jejích čistých, jasných očí.
Položil si ruku na své srdce, zavřel oči a řekl:
"Máte pravdu! Jen mi vyhubujte! Jsem nejšťastnější člověk, neměnil bych s nikým. Dostalo se mi štěstí, že jsem mohl nést ve svém objetí nejrozmilejší a nejnádhernější bytost na světě."
Pohlédla rychle na něho, ale protože nemohla číst v jeho zavřených očích, ptala se:
"Jak to myslíte? Kdo je ta nejrozmilejší, nejnádhernější bytost na světě?"
Otevřel opět oči, upřel je na ni s největším úžasem a odpověděl:
"To vy nevíte? Vy. Vy sama jste to!"
"Já?" ptala se s melodickým úsměvem. "Já, nejnádhernější bytost na světě? O, jak se mýlíte! Jsem ošklivá, nemilá, sama se často, moc často musím na sebe zlobit!"
"Kdyby to o vás řekl někdo jiný, srazil bych ho touto rukou k zemi, mademoiselle. Na to se můžete spolehnout! Na vás je vše tak hezké a čisté a svaté jako na víle. Právě takového, jaká jste vy, představoval jsem si ve svém dětství anděla. Vy máte vždy křídla, když se mi o vás zdá."
"Ach, vám se o mně zdává?" ptala se rychle.
"Ano, skoro každou noc. A bývá to vždy totéž: Přicházíte se zlatými křídly a se zlatou korunou, abyste mi ukázala místo, kde najdu své rodiče."
"Jak ráda bych to učinila, jak ráda bych splnila váš sen, když jsem vám tolik zavázaná!"
Po těch slovech se zvedl. Začervenal se a jeho oči se zdály být hlubší, temnější.
"Domníváteli se skutečně, že jste mi tolik zavázaná," řekl, "mohu vám ukázat způsob, kterým byste celý tento veliký dluh rázem splatila."
"Mluvte, monsieur Schneebergu! Povězte mi to!"
"Ale vy mi to budete zazlívat, mademoiselle!"
"Já? Vám? Nikoliv! Nemohu vám nic zazlívat."
Jeho obličej se vyjasnil a řekl hlasem, z něhož bylo cítit rozpaky:
"Zprostím vás vašeho dluhu, dovolíteli mi jen jednou políbit vaši krásnou, malou ručku."

A když Nanon hned neodpověděla, dodal:
"Vidíte, teď jste se na mne opravdu rozhněvala! Připravil jsem se nadobro o vaši laskavost!?"
Váhala stále ještě s odpovědí. Jak často byla její ruka líbána nudnými, nesnesitelnými salónovými hrdiny, kteří voněli pižmem a pomádou! Tito odporní tvorové se zmocnili její ruky, aniž by se jí ptali, jako něčeho, co jim nemůže být odebráno. Ale tento muž, který byl sice prostý, ale mužný, vyprošoval si přízeň jako nejvyšší štěstí, které ho mohlo potkat, jako odměnu za drahý, nezaplatitelný lidský život! Jak úzkostlivě se jeho oči upíraly na její obličej! Cítila v srdci žár, byl to zvláštní pocit, kterému nebylo možné odolat.
"Tuto ruku chcete políbit?" ptala se. "Ne, byla líbána pány, kteří nemají pro mne takovou cenu, jako vy sám. Ne ruku, ale líce vám podám. Pojďte, můj milý monsieur Schneebergu, polibte mne na tvář ale tak nebude ještě stále ani nejmenší část mého dluhu splacená!"
Sesmekla se z květin, které jí byly poduškou, a klekla před ním. Položil jí ruku tiše, lehce na něžné rameno a ještě tišeji a opatrněji se dotkl svými rty její rozpálené tváře. Sotvaže cítila toto dotknutí, naklonila hlavu na stranu a pak šeptala:
"Tak! Bylo to tak dobře?"
Bylo mu, jako by byl ve sladkém opojení. Jeho oči zaplály a jeho dech byl rychlý, když jí odpovídal:
"Mademoiselle, nechala jste mne na okamžik pohlédnout do nebe. Říkám vám, že nikdy nezapomenu na tuto hodinu. Nikdy, co budu živ, nebude jiná dívka, která by byla mými rty políbená. Ústa, která vás políbila, jsou posvěcená, nikdy nesmí být znesvěcená."
Stále ještě klečela před ním. Bylo to dívčí nadšení, něžný pocit nebo snad jen pouhá vděčnost? Položila mu náhle obě ruce na ramena a řekla:
"Pro takovou oběť políbení nestačilo. To musí být jiné!"
Stáhla mu hlavu k sobě, přitiskla mu rty na ústa a políbila ho jednou, podruhé, potřetí, tak horoucně a pevně, jako by byla jeho milenka. Ale pak vyskočila a pravila:

"Ale teď pojďme! Dost dlouho jsme odpočívali, bude už čas, abych šla do zámku."
Také Fric se zvedl. Cítil, jak mu prudce buší krev ve spáncích, potácel se. Neviděl stromy ani kro viny. Viděl jen ji, jen milenku. Položil si obě ruce na hlavu, aby se pře

123
122

svědčil, jeli to skutečně on sám, a pak Nanon odváděl odtud. Nevzpomenul si ani na vak s bylinami, který ležel na zemi.
Oba šťastní lidé se chvíli ubírali mlčky lesem, až náhle přerušila ticho přítelkyně Marion, v živé vzpomínce na to, co jí Fric řekl:
"Zjevuji se vám tedy ve snu a ukazuji vám místo, kde jsou vaši rodiče?"
"Ano, mademoiselle."
"Sny jsou sny, ale někdy mluví hlas boží ve snu k člověku. Kéž by byl váš sen Bohem poslaný! Copak nemáte opravdu ani tušení, čí dítě jste mohl být?"
"Nikoliv, ani nejmenší!"
"Nebylo v šatech, které jste měl tehdy na sobě, pražádné znamení? Copak jste neměl nic, zhola nic u sebe, co by mohlo ukázat stopu vašeho původu?"
"Byl jsem v kožíšku, který byl nadobro promočený a brzy se ztratil. V košilce a šatečkách byla znamení, ale protože vše bylo mokré, pověsila moje pěstounka prádélko u kamen, aby uschlo. Náhle však, při otevření dvířek u kamen, vyrazil v průvanu z komína plamen a spálil košilku i šatečky. Kromě toho jsem měl na krku tenký, zlatý řetízek, s velikým zubem. Ten zub byl..."
Nanon nanejvýš překvapena zůstala stát.
"Ten zub byl zub lví?" přerušila ho rychle hlasem plným úzkosti, že Fric odpoví záporně na její otázku.
"Setkal jsem se s proslulým přírodopiscem Brehmem," odpověděl. "Obsluhoval jsem ho při svém zaměstnání a odvážil jsem se ukázat mu ten zub. Brehm ho ihned prohlásil za lví zub. Byl to trhák."
Spráskla ruce a zvolala:
"Můj Bože! Je to možné. Trhací zub lva! Máte ho snad?"
"Ano. Nosím ho na krku."
"Ukažte! Ukažte honem!"
"Proč ho chcete vidět, mademoiselle?" vyptával se.
"Mám důvod," odpověděla mu. "Ukažte tedy, rychle!"
Fric si rozepnul kazajku a vestu, hrabal se trochu u krku a vytáhl pak jemný tenký zlatý řetízek, na němž visel veliký, žlutě bělavý, u špičky lehounce zahnutý zub. Nanon ho vzala do ruky a pozorovala ho.
"Rozumíte trochu heraldice?" ptala se ho.
"Ne, nerozumím," odpověděl.
124

"Podívejte se! Jaký tvar má zlatá obruba zubu?"
"Tvoří korunu, mademoiselle."
"Ano, ale ne snad korunu fantastickou. Je to koruna hraběcí a, ach!"
Pozorovala zub podrobněji a zkoušela, jak pevně je do obruby zasazený. Pak vykřikla překvapením a pravila:
"Podívejte se, monsieur, zub se dá otáčet! Nezkusil jste to ještě nikdy?"
"Ne, nikdy," odpověděl, díval se s napětím na její bílé prsty, které s námahou pracovaly.
"Už!" zvolala. "Už to jde! Podívejte se, že je možné zubem otáčet! Zub je opatřený závity a dá se oddělat. Zde podívejte se!"
Podařilo sejí oddělat zub z korunky, a co se objevilo, bylo ovšem to, co vyvolalo u obou úžas. Přirozená dutina zubu byla prohloubená a obsahovala jemný lísteček ze slonoviny, na němž byla miniaturní fotografie velmi sličné, mladé paní. Pod ní byla písmena a číslice: H. v G. 1845. Na druhé straně lístečku byla hlava statného muže a pod ní nápis: K. v G. 1845.
Nanon pozorovala podobiznu dámy velmi pozorně a pak řekla:
"To je ona, ano, je to ona! Poznávám ji, ač vypadala starší než na tomto obrázku. Monsieur Schneebergu, tato paní musí být vaše matka a pán váš otec."
Fric nebyl schopen pohybu. Nevěděl, jak mu bylo. Hraběcí koruna! A obě tyto osoby že jsou jeho rodiče? Bylo mu, jako by byl udeřen do hlavy.
"Znáte tu dámu?" ptal se.
"Ano a ne, monsieur," odvětila Nanon.
"Bylo to v Paříži při jakémsi soireé, kde jsem viděla velmi sličnou dámu, která byla celá v černém. Vyptávala jsem se, kdo to je, a bylo mi to řečeno. Její

jméno jsem však zapomněla. Byla Němka a byla to paní pruského generála. Dověděla jsem se, že se strojí stále smutečně, protože oplakává hroznou ztrátu svých dvou dětí."
"Které umřely?"
"Ne, ztratily se jí na cestě a nebylo možné je nalézt. Nic víc jsem se nemohla dovědět. Jenom mi bylo řečeno, že je velmi podivné, že ztracené děti nebyly nalezeny. Obě dvoj
125

čata měla na krku lví zub na jemném zlatém řetízku, lze se tedy domnívat, že se stal zločin."
"Neznáte místo, kde se tyto děti ztratily?"
"Nikoliv. Já sama jsem s tou dámou nemluvila a to, co jsem vám řekla, jsem se dověděla mimochodem. Od toho soireé uplynuly už dva roky, a přece mi bylo řečeno, že ta dáma se už tehdy přes dvacet let obléká do černých šatů."
"Kdybyste aspoň věděla jméno, mademoiselle!"
"Dovím se ho zcela jistě! Budu psát své přítelkyni, která tehdy ten večírek pořádala, a dovím se jméno zcela jistě. Na to se spolehněte, zejí budu psát ještě dnes!"
"Děkuji vám, mademoiselle," řekl. "Od té doby, co jsem začal myslet, toužil jsem stále po tom, abych našel své rodiče. Ležel jsem ve sněhu u silnice, nejspíš ztracený, a nenáležím k těm malým nešťastným tvorům, kteří jsou svými rodiči zapíráni. Dále jsem si říkal, že mně rodiče ztratili proti své vůli a že v srdci svém chovají stálý žal, nikdy neutuchající touhou po mně. Proto jsem tak často vroucně prosil Boha, aby mne s nimi opět svedl. Po tom, jsouli bohatí či chudí, vznešení či prostí, jsem se nikdy neptal. Ano, přiznávám se vám, že by mi bylo milejší, abych byl syn prostého než vznešeného muže, protože nemám vzdělání, které by mne opravňovalo k tomu, abych vyhověl požadavkům vyššího životního postavení. Nikdy jsem neztratil naději, že Bůh moji prosbu vyslyší. Je to krásná dětinská víra, že Bůh posílá své anděle, chceli splnit prosbu. Této víře jsem byl vždy věrný, a když jste se mi ve snu zjevila v podobě anděla, bylo jasné, že by byl hřích pochybovat o vašem poslání. Teď mám důkaz, že tento sen není nesplnitelný. První známky, které v pátrání po rodičích mám, mám od vás. Kdybych měl to štěstí a našel je, budu vás ctít po celý svůj život jako posla božího a do svého posledního dechu budu žehnat dnešnímu dni, který mi přinesl důkaz, že nemusíme hledat spásu pouze v bibli a jenom na onom světě."
Jeho slova měla zvuk tak srdečný. Jeho oči se upíraly na Nanon s takovým výrazem, jako se dívá modlící na světici nebo na Madonnu. Jeho rty se lehce chvěly. Dívka to viděla, slyšela nejen blažený zvuk jeho hlasu, a cítila to také. Ze slov vystupoval pocit tak čistý a vroucí, taksladký a milý, že Nanon ještě nikdy takový cit nepoznala. Podala mu řetízek se lvím zubem a řekla:

"Každý Člověk může být anděl, jeli poslušný božímu přikázání, které nám velí lásku a slitování. Byla bych velice šťastná, kdyby se váš sen mým prostřednictvím splnil. Jsem také zvědavá na odpověď své přítelkyně, jako bych já sama byla tím ztraceným dítětem. Ale kde vás najdu, abych vám tu zprávu oznámila?"
"U doktora Bertranda. Vždyť u něho bydlím, mademoiselle."
"Dobrá, nebudete dlouho čekat. Ale teď pojďte, abych konečně našla cestu k zámku."
Fric si zase pověsil řetízek a vedl svou chráněnkyni dál. Záhy se dostal na cestu, ale neopustil dívku dříve, dokud se nepřiblížili k zámku tak, že ho mohli vidět. Pak se teprve rozloučili.
Bylo mu, jako by zámku svěřoval to nejvyšší, nejvzácnější na světě, a ona se s ním rozloučila s přesvědčením, že ten si zaslouží dobýt si přízně osudu.

127
126

XIV.
Když Marionina přítelkyně zmizela za stromy a keři v parku, obrátil se bylinář a vracel se zvolna do lesa.
Bylo mu, jako by se v poslední hodině stal zcela jiným člověkem. Tato krásná, milá bytost ho políbila. Cítil teplý, měkký stisk jejích rtů na svých ústech. Zdálo se mu, že tímto políbením byl posvěcený proti všemu neštěstí, že se mu dostalo posvěcení, které ho opravňovalo, aby otevřel oči sebevědoměji. Cítil napětí ve svém nitru i zevnějšku, ve své duši i ve svém těle, nutkání, aby

osvědčil svou sílu. Cítil touhu po činech.
Myšlenka, že lví zub byl lemovaný hraběcí korunou, mu byla lhostejná. Tato okolnost mohla být velmi klamná. Nedávala právo k domněnce, že by byl hraběcím synem. Naopak, nejbližší předmět, který mu přišel na mysl, byl zapomenutý vak s bylinami. Nechtěl ho nechat v lese, a tak se vracel zase do místa, kde s Nanon seděl.
Když sem došel, našel vak. Ale nezvedl ho hned, aby s ním zase odešel, ale lehl si zvolna opět na to místo, kde ležel dříve. A pak si představoval, že i ona tady odpočívá na pytli s bylinami. Viděl v duchu něžné rysy její tváře, čistý dětský pohled jejích modrých očích, slyšel zvuk jejího hlasu a v duchu slyšel každé slovo, které mluvila. Zavřel oči a snil o ní, snil tak dlouho, že se skoro lekl, když otevřel oči a zpozoroval, že kolem je tma.
"Safřaporte!" pravil si, "tady ležím a zapomínám na svou povinnost. Vždyť musím k věži, abych tam zaujal své místo! Vzhůru, Frici, přemýšlení nevede k ničemu, tady se musí jednat!"
Zvedl se, přehodil si vak přes rameno a opustil místo.

Ale dosud nebyl pánem svých myšlenek. Šel opačným směrem, než bylo třeba. Ani si nevšiml svého omylu. Rychle se setmělo a snadno se klamal.
Po delší době se zastavil, aby se rozmyslel,
"Co to?" ptal se v duchu. "Běžel jsem už půl hodiny a musel bych být už dávno na cestě nebo přejít ji. Chodím snad dokola, jako se v lese snadno stává?"
Šel dál. Tma rostla stále víc, les byl také hustší. Fric mohl brzo nato jen hmatem rozeznat stromy a často se musel shýbat, aby prošel pod nejnižšími větvemi.
"Ano, opravdu jsem zabloudil," myslel si. "Mám se vrátit? To by věc ztížilo. Tento les není nekonečný prales, půjduli stále rovně, vyjdu přece z něho ven. Dál tedy!"
Šel stále stejným směrem. Musel stále hmatat kolem sebe a nemohl jít rychle. Šel takto už déle než hodinu, když se les náhle otevřel a objevilo se nebe poseté hvězdičkami.
Fric se zastavil, aby se rozhlédl.
Ku podivu! Právě před ním, sotva dvacet kroků daleko, se zvedala vysoká, tmavá stěna. Nemohla to být řada stromů. Šel k ní a ohmatával ji. Byla to kamenná zeď. Ohlédl se nahoru k nebi a zpozoroval, že její horní čára je nepravidelná. Tu a tam leželo zdivo sesuté na zemi, byla to nejspíše zřícenina. Ale zřícenina staré věže to nebyla, to věděl určitě.
Zdi byly velmi vysoké. Zdálo se, že se táhnou daleko napravo i nalevo. Otočil se a šel podél zdi. Rum ze zdi mu stěžoval chůzi. Dostal se na roh, aniž by ve zdi uviděl východ nebo otvor. Bylo tu několik řad oken nad sebou, ale nebylo v nich žádné sklo.
Na této straně byly zdí pevnější a noha jen občas narazila na spadlý kámen. Fric necítil nic, jen měkkou trávu, která úplně tlumila jeho kroky.
Tak šel značný kus cesty podél zdi, když se mu zdálo, že slyší blížící se kroky. Uskočil ihned od zdi a skryl se v lese, kde nemohl být mezi stromy zpozorovaný. Brzo viděl, že se neklamal. Sotva se skrčil za stromy, zpozoroval tři postavy, které se blížily právě odtud, kudy sám přišel. Dříve neslyšel jejich kroky, ale teď slyšel i jejich hlasy. Cestou rozmlouvali.
"Dnes bych nečekal, že bude na lípě znamení," řekl jeden z nich.

"Muselo se stát něco neobyčejného, že nás starý svolal!" prohodil druhý.
"Tuším tu příčinu," říkal třetí.
"Nuže, co by to bylo?"
"Starý dostal vznešenou návštěvu. Byl jsem v Thionville a viděl jsem, že si odvezl hosty. Seděl se dvěma pány v kočáře a několik jeho sluhů v druhém povoze. To jistě souvisí s naším svoláním."
Při tom všichni tři přešli. Fric více nerozuměl. Ale přece ještě slyšel, že tu má být tajná schůze, a považoval za důležité, aby se o ní dověděl něco více. Proto schoval svůj ranec pod mladý buk, jehož větve sahaly až skoro k zemi tak, že zvláště v noci nemohl být jeho vak zpozorován. Pak si sáhl do kapes, aby se přesvědčil, že při sobě má zbraně, a vyšel z lesa, sledoval ty tři muže, potichu a opatrně, aby sám nebyl zpozorován.
Podařilo se mu přiblížit se k mužům tak blízko, že slyšel zvuk jejich kroků. Více se však nepřibližoval.
Fric se ubíral za nimi jen malý kousek cesty, když zaslechl zvolání, na něž hlasy daly stejnou odpověď. Za chvilku na to kroky utichly a nemohl nic víc

slyšet.
Co to bylo?
Stál tu někdo na stráži?
Pozorovatel se plížil docela potichu vpřed. Pojednou zaslechl tiché zakašlání a zastavil se.
Široké, tmavé místo ve zdi budovy nasvědčovalo, že tady4 jsou vrata. Ve vratech stál muž, který potlačoval kašel. Fric vklouzl opět pod stromy a tiše se ubíral dál, až stanul naproti bráně.
Spatřil hluboký, široký průjezd ve zdi, vzadu byl tento průjezd ozářený svítilnou, ale její světlo spíše sloužilo k tomu, aby byla tma ještě větší. Průjezd nebyl opatřený vraty ani dveřmi. Ve světle svítilny se odrážela postava muže, stojícího u vchodu a ozbrojeného puškou.
Fric, sotva to zjistil, už slyšel zase kroky. Blížily se sem z druhé strany. Byl to opět muž. Když došel k průjezdu, tázal se muž na stráži:
"Qui vive kdo tu?"
"Un défenseur de la France obhájce Francie," zněla odpověď.
"y passe může projít."
130

Po této odpovědi příchozí vstoupil, prošel průjezd a zmizel pak v temnu za ním.
Fric se v duchu ptal, co dělat. Byl na pochybách.
"Nejlépe je ptát se, co by teď na mém místě učinil můj rotmistr či spíše doktor Muller," pravil si. "Jedná se jistě o tajnou schůzku, která je rozhodně politické povahy. Aby se člověk něco dověděl, musí je vyslechnout, a aby je mohl vyslechnout, musí vstoupit. Je to sice za všech okolností proklatě nebezpečné, ale jsem přesvědčený, že by se pan rotmistr o to pokusil. Proč tedy ne ty Frici? Chytnouli mě, nu, zabloudil jsem a usnul jsem únavou v této zřícenině. Hlavní je, abych věděl, platíli heslo, které jsem právě slyšel. Počkám ještě."
Vyzvědač se posadil a čekal. Z obou stran přicházeli krátce po sobě lidé, kteří byli stejným způsobem osloveni a odpověděli právě tak, jak poprvé slyšel. Vyšel tedy z lesa a ubíral se přímo k průjezdu, jako by znal zcela přesně tato místa.
"Qui vive kdo tu?" tázala se hlídka.
"Un défenseur de la France obhájce Francie," odpověděl.
"y passe může projít!" zněla odpověď.
Fric vstoupil, prošel průjezd, minul svítilnu a ocitl se, jak pozoroval, na velikém čtvercovém dvoře, který byl jak se zdálo, obklopený vysokými budovami. Zdi nemohly tvořit tento čtverec, nebyly tak vysoké. Fricovi se navíc zdálo, že rozeznává četné tmavé okenní výklenky. A při pečlivější prohlídce poznal, že ve čtyřech koutech bylo tmavé zdivo vyšší, než po stranách.
Umínil si, že obejde potichu tento dvůr, aby se orientoval. Přesvědčil se, že v každém rohu bývala kdysi věž. Všecky čtyři byly opatřené úzkým vchodem. Ale jakkoli byl čtverec veliký a měl mnoho oken, přece ani jediné nebylo osvětlené. Kam šli všichni ti lidé, které i teď ještě slyšel přicházet? Pozoroval je a poznal, že zmizeli u vchodu do jedné z těchto věží. Zcela hluboko pod tímto vchodem bylo světlo.
Bylo tam dole heslo? Musel se to dovědět. Fric si lehl těsně u vchodu na zem, přitiskl se ke zdi a čekal. Po chvíli někdo přicházel. Když vstupoval, padl na jeho obličej paprsek světla a tu Fric zpozoroval, že příchozí měl na sobě černou škrabošku.
Napjal uši. Když muž minul několik kroků, ozvala se otázka:
131

"La légitimation? Průkaz?"
"Je meurs pour la patrie zemřu pro vlast," zněla odpověď.
"Avancejdi dále!"
Fric zůstal ještě chvíli ležet a pozoroval, že všichni příchozí měli černé škrabošky. Slova, kterými byli dole oslovováni a kterými odpovídali, byla stále stejná. Pak vždy zmizeli v pozadí.
"Ach, kdybych měl také takovou škrabošku, vše by bylo lepší! Je skoro jisté, že se škraboška neodkládá, aby se spiklenci navzájem neznali. To by mi zaručovalo naprostou bezpečnost. Ale, u čerta, copak je tak nemožné opatřit si takovou maličkost? Popadnu jednoho z těchto chlapíků za hrdlo a budu mít hned, co potřebuju."
Řečeno a vykonáno. Zvedl se a poodstoupil tak, že byl právě uprostřed mezi hlavníni průjezdem a věží. Zde se skrčil k zemi a čekal. Už za několik okamžiků přicházel muž. Fric ho nechal minout, ale ihned za ním rychle utíkal, popadl ho oběma rukama za hrdlo a stiskl mu je tak pevně, že napadený nemohl ani jediný zvuk ze sebe vyrazit. Klesl na zem a zůstal bez vědomí ležet. Fric ho sebral a

odnesl do nejvzdálenějšího kouta. Tam si ho prohlédl. Muž měl na sobě obyčejnou kazajku, staženou v bocích pásem. Fric vzal tento pás a rozřízl ho po délce na tři dlouhé řemínky, kterými svázal napadenému ruce i nohy takovým způsobem, že se nemohl hnout. Pak mu sejmul škrabošku a strčil mu do úst kapesník, takže nebylo možné volat o pomoc. Škrabošku si přivázal odvážný vyzvědač sám na obličej a pustil se k věži.
Přiznal si, že podniká čin velmi odvážný a nebezpečný, ale nelekal se ničeho. Vždyť se jednalo o to, aby posloužil rotmistrovi a své vlasti. Vzpomněl si na Nanon. Řekla mu, zeje schopen vyšších cílů. Ta slova mu zněla stále v uších - a aby je uskutečnil, musel něco provést. Sněním se nikdy nedosáhne účelu.
Vstoupil do věže a kráčel ke světlu. Tam byl opět muž na stráži, ozbrojený puškou. Zbraň zamířil na něho a ptal se:
"La légitimation?"
"Je meurs pour la patrie umřu pro vlast," odpověděl Fric. A neřekl lež, dokazoval svou smělostí, že je ochotný pro vlast dát svůj život.
"Avancejdi dál!"
Při těch slovech stáhl muž na stráži pušku a pustil Frice dál.
132

Fric se ocitl v úzké chodbě, která byla v určitých vzdálenostech osvětlená lampami a končila u schodů, vedoucích do hlubiny. Fric se ubíral dolů a dostal se podobnou chodbou ke dveřím, které byly pouze přivřené.
Otevřel je a ocitl se ve veliké podzemní místnosti, v které bylo přítomno několik set lidí. Vesměs všichni byli maskováni. Prostor byl dost jasně osvětlený několika velikými lustry. U nejzadnější stěny bylo místo, kde bylo několik židlí.
Všichni přítomní mlčeli. Stál tu druh vedle druha, zamlkle, beze slova a bez pohnutí. Čekali, co se bude dít.
Pak přicházeli ještě jiní zakuklenci, takže se veliká síň velmi brzy naplnila. Posléze přistoupil jeden z přítomných ke dveřím, vytáhl obrovský klíč a zavřel je. Fric se zachvěl, když klíč v zámku zaskřípěl. Bylo mu, jako by byl uvězněný. Sotva byl vchod zavřený, zazněl zvon a v pozadí se otevřely dveře. Tri muži vstoupili a stanuli na vyvýšené místo. Dva z nich se posadili, třetí však zůstal stát. Zpod černé škrabošky vyčnívaly veliké, bílé kníry. Kdo jen jednou viděl starého kapitána ze zámku Ortry, nemohl pochybovat, že on stál nahoře na pódiu.
Zvon znovu zazněl a staroch zvedl ruku na znamení, že chce mluvit.
"Dal jsem dnes signál ke schůzce," začal, "abych vám řekl, že konečně nadešla doba, abychom přikročili k činu. Tento čin vyžaduje předběžné cvičení a rozhodl jsem se, že vám zbraně "
Náhle se zarazil a naslouchal.
On i všichni přítomní slyšeli tři rychlé údery, které byly u předního vchodu. Tyto rány se opakovaly a vzbudily ihned ve shromáždění neobyčejný nepokoj.
Muž, který stál na stráži u hlavního vchodu, se domníval,
že učinil zadost své povinnosti, když vstoupil poslední muž,
a chtěl se odebrat na dvůr. Vtom však přišel ještě jeden. Ten
byl oslovený jako všichni ostatní a dal předepsanou
odpověď. Musel být tedy puštěný. Muž na stráži potřásal
hlavou. ,
"Copak bych se byl přepočítal?" bručel si. "Vstoupilo sem o jednoho více! Abych si byl jistý, půjdu se pozeptat do věže."
Vstoupil na dvůr. Byl už nedůvěřivý a nedůvěřivost za
133

takových okolností bystří mysl. Zastavil se, aby naslouchal, a tu se mu zdálo, že slyší tajený, úzkostlivý vzlykot a vzdechy.
"Co to?" ptal se. "To zní, jako by se někdo dusil nebo měl být zaškrcený... Zvuky přicházejí z této strany."
Připravil si pušku a kráčel směrem, který si určil. Tak se dostal do kouta naproti věži, v níž byla schůze. Čím více se blížil, tím jasnější bylo sténání.
Vtom už viděl před sebou na zemi tmavou postavu, která vydávala zvuky. Sklonil se opatrně a poznal, že na zemi leží člověk.
"U všech čertů, kdo to?" tázal se.
Ale uslyšel jen nové zasténání. Zdálo se, že vychází z nosu ležícího. Sehnul se níž a sáhl na něho.
"Ach, spoutaný a umlčený!" pravil. "Počkej jen!"
Vytáhl mu z úst šátek a ptal se ho:
"Jsi bratr?"
"U Boha, ano," zněla odpověď, "jsem obhájce Francie."

"Souhlasí. Ale teď mi pověz ještě druhé heslo. Jak zní průkaz?"
"Zemřu pro vlast!"
"Správně! Ale, u čerta, jak jsi přišel k tomuto?"
"Budu ti to vyprávět, jen mi uvolni tato prokletá pouta!"
"Bůh uchovej! Dříve se musím přesvědčit, jak se to stalo!"
"Nu," vypravoval svázaný, "minul jsem tebe a šel jsem k věži. Vtom mne někdo zezadu popadl a sevřel tak prudce hrdlo, že jsem ztratil vědomí. Když jsem se opět vzpamatoval, ležel jsem spoutaný a s ucpanými ústy tady na zemi. Naštěstí jsem mohl ještě nosem sténat. Tys to zaslechl. Pospěš si, ohlas, že jde o zradu!"
"Hrome, to stačí, abych tě zbavil pout!"
"Ale kde máš škrabošku?"
"Vzal mi ji zajisté ten, kdo mne škrtil."
"Ach, neměl tedy žádnou a potřeboval, aby se dostal do shromáždění! Je to odvážný, nebezpečný člověk. Musí být chycen!"
Uvolnil řemeny svázanému a oba spěchali rychle k věži. Tady oba muži na hlídce poznali druha, který byl svázaný. Byl to člověk z okolí, k němuž nemohli mít nedůvěru.
"Jdi domů," řekli mu, "aby tě druzí nepoznali, když už nemáš škrabošku. Oznámíme to."
Zatímco on odcházel, spěchali po chodbě a po schodech

dolů a dali na zmíněné dveře třemi údery znamení, které bylo pro takové případy smluveno.
Starý kapitán přestal mluvit, a když se údery opakovaly, nebyl možný omyl a nařídil:
"Poroučím, abyste zůstali klidní! Nebezpečí vám žádné nehrozí!"
Sestoupil z vyvýšeného místa a prošel síň, aby se dostal ke dveřím. Týž muž, který dveře zavřel, mu otevřel a pustil ho ven. Z přítomných nikdo nepromluvil ani slovo, i když všichni byli jistě v nesmírném napětí.
Fric stál právě uprostřed jedné stěny. Nebylo mu příliš dobře. Měl utéct, teď, když byl vchod otevřený? Venku by jistě musel podstoupit "boj a byl by také dojista celým shromážděním pronásledovaný. Ostatně nebylo dosud jisté, že toto vyrušení se týká jeho. Mohlo mít také jiný důvod. Rozhodl se, že počká, ale zatím přemýšlel, jak by se mohl zachránit, kdyby skutečně přišli na to, že je v síni vetřelec.
Musel si přiznat, že v tom případě bude vchod zcela jistě zavřený. Ale snad zůstanou otevřené dveře, kterými vstoupili ti tři, kteří, jak se zdálo, byli pořadateli dnešní schůze.
Avšak jak se dostat k těmto dveřím, aby nebyl zadržený?
Ohlížel se pátravě po síni a přišel na to.
Čtyři lustry totiž, které místnost osvětlovaly, visely na šňůrách, které se nahoře na stropě sbíhaly a pak končily na jednom hřebu na zdi, sotva tři kroky od něho. To byla pro Frice okolnost nadmíru příznivá. Plížil se pomalu, zatímco starý kapitán byl venku u hlídek, aby vyslechl jejich zprávu. Nikdo nemohl zpozorovat jeho úmysl, a tak se dostal šťastně k místu, že mohl rukou snadno dosáhnout na hřeb.
Pak se staroch vrátil. Na jeho pokyn byly dveře opět pečlivě zavřené. Oba muži, kteří byli venku na stráži, vstoupili za ním a stanuli u nich s připravenými puškami. Kapitán kráčel na pódium, a když na něm stanul, prohlásil:
"Žádám, aby nikdo neopouštěl své místo. Je mezi námi zrádce. Jeden našinec byl nahoře na dvoře zákeřně přepaden a skrčen, až pozbyl vědomí. Byl spoután, ústa mu byla zacpána a škraboška byla ukradená. Pachatel je tady mezi námi, na chodbě náš počet souhlasil, ale u průjezdu bylo o jednoho více."
Odmlčel se na chvilku. Nebyl nikým vyrušován. Pak zase pokračoval:

"Měl jsem důvody, že jsem učinil opatření, abyste se navzájem nepoznali. Proto jsem nařídil, abyste se scházeli všichni ve škraboškách. Tyto důvody posud platí. Nemohu tedy žádat, abyste škrabošky sundali, ale znám každého z vás velmi dobře. Ať druh za druhem přijde sem a tady přede mnou sejme škrabošku. Zrádce bude jistě odhalen a zneškodněn. Seřaďte se, aby se nemohl stát omyl, každý dávejte pozor na svého souseda, aby se cizímu nepodařilo vmísit se mezi ty, kteří jsou mými bratry."
Po tomto rozkaze nastal v síni ruch, který poskytl vyzvědači příležitost, že mohl svůj úmysl provést. Mezitím, co se přítomní řadili do pravidelné řady, zvedl rychle jako blesk ruku a silným škubnutím hřebík vyletěl ze zdi. V tom

okamžiku spadly všecky lustry ze stropu na hlavy těch, kteří byli pod nimi. Plameny zasáhly lehké šaty poraněných, ozval se úzkostlivý křik. Nastal hrozný zmatek. Urovnané řady se rozběhly.
"Sauve, qui peut zachraň se, kdo můžeš!" volalo sto hlasů. Protože tu bylo mnoho shromážděných, byli těsně u sebe. Ti, jejichž šaty se vzňaly, řvali leknutím a bolestí. Jiní od nich prchali, aby se jejich šaty také nevznítily. Tlačili se ke dveřím a kapitán viděl, že by nastalo snad i vraždění, kdyby shromážděné nutil, aby tu zůstali. Proto zvolal na hlídku:
"Otevřte vchod, rychle, rychle! Ať raději i zrádce unikne!"
Dveře byly otevřené a nastala u nich hrozná tlačenice. Všichni chtěli být první. Jen několik rozvážlivějších mužů se tlačilo k hořícím, aby jim pomohli a pokud možno plameny na nich uhasili.
Fric měl prve v úmyslu, že prchne ihned, jakmile lustry spadnou, dveřmi, kterými přišel na schůzi starý kapitán. Nevěděl sice, kam vedou, ale měl aspoň naději na záchranu. Toho úmyslu se ovšem ihned vzdal, když zaslechl kapitánův rozkaz, aby se vchod otevřel. Teď bylo vše v pořádku. Tím minulo všecko nebezpečí. Připojil se k těm, kteří užili síly svých loktů, aby se rychle dostali z této síně.
Sotva kapitán pronesl uvedený rozkaz, zvedl se jeden z jeho průvodců a řekl vyčítavým hlasem:
"Ale kapitáne, neměl byste rozhodně dopustit, aby zrádce unikl!"

Byl to hlas starého hraběte Ralliona, který přijel dnes s Lemarchem do Ortry. Třetí byl jeho syn, plukovník. Šedivé konce kapitánových knírů se zvedly do výše a jeho. zuby se vycenily.
"Žádné starosti!" odpověděl. "Pojďte rychle za mnou, pánové!"
Sledovaný oběma druhy vyskočil rychle zadními dveřmi, které se za nimi zavřely. Chodba vedla dál, ale byly tu také úzké schody nahoru. Ve výklenku stála lampa. Kapitán ji zvedl a spěchal na schody. Schody vedly ke kamenné desce, kterou staroch odstrčil. Při svitu lampy spatřili oba Rallionové, že jsou v prázdné místnosti, která měla tři okna, která však byla beze skla a bez rámů. Kapitán zhasnul lampu a řekl:
"Rychle, oknem ven a k bráně! Přijdeme tam dříve, než ostatní! Mám zvláštní heslo pro východ odtud. Je to ‚Bonnapar" té'. Každý, kdo půjde tudy, musí mi je říct. Kdo ho nebude znát, je vetřelec. Aby to šlo rychleji, pomůžete mi i vy!"
Skokem z nevysokého okna se ocitli na dvoře, a právě když první uprchlíci vyšli z věže, byli už u průchodu, kde se ihned rozložili.
"Stůjte!" zvolal kapitán na hrnoucí se muže. "Každý z vás poví jednomu z nás heslo určené pro východ, ale tak tiše, aby vás vetřelec nemohl slyšet. Tak ho přece dostaneme. Kupředu!"
Fric byl mezi prvními. Kdyby se teď obrátil, vzbudil by podezření. Jistě by se ho ihned zmocnili. Sáhl tedy do kapsy, vytáhl nůž a nechal se zástupem za ním se deroucím strkat dopředu. Už několik mužů řeklo heslo a směli jít, on se dostal ke starému Rallionovi. Chtěl ho minout, ale hrabě ho zadržel.
"Stůj! Heslo, muži!" poručil mu.
Fric se sklonil k jeho uchu, jako by mu chtěl heslo pošeptat, ale přitom se pokoušel, aby se rychlým škubnutím vymanil z jeho rukou. Hrabě měl ihned podezření, držel ho pevně za kazajku a zvolal:
"To je on! Držte ho držte ho!"
Plukovníkův syn vztáhl ihned obě ruce po Fricovi, ale s hlasitým výkřikem je opět nechal klesnout, protože vyzvědačův nůž mu přejel křížem přes obličej. Bodnutí do ruky starého hraběte ho přinutilo, že pustil kazajku, a tím byl Fric

uvolněný. Nikomu se nepodařilo chytit ho. Uskočil a zmizel v lese.
"Za ním!" velel starý kapitán.
O hesle nebylo už ani řeči. Všichni se hrnuli branou za uprchlíkem. Ten už však neměl žádný strach. Jednalo se mu jen o to, aby dopravil do bezpečí svůj bylinářský vak, protože kdyby ho našli, mohli by snadno uhodnout, kdo byl vyzvědač. Skákal velikými skoky podél zdi a pak ke stromům, popadl svůj pytel pod bukem a běžel ještě několik kroků hlouběji do lesa. Ale pak si řekl, že by se šustotem jen prozradil a přivedl pronásledovatele na svou stopu. Vlezl tedy do houští a zůstal docela klidně ležet.
Slyšel kroky pronásledovatelů i jejich křik. Několikrát byli zcela blízko u něho, ale brzy byl les zase na oko úplně tichý. Fric byl však dost opatrný, že zůstal nadále ve svém úkrytu. Položil si pytel pod hlavu, protáhl se pohodlně, jak mu křoví jen dovolovalo, a myslel si:
"Kde to jsem? Co je tato zřícenina? To musím vědět. Když uteču, nebudu vědět,

kde jsem byl. Proto zůstanu tady do rána a rozhlédnu se za denního světla."
Oddychl si zhluboka a pak pokračoval:
"Byla to zatrolená polévka, kterou jsem si sám nadrobil. Jsem přesvědčený, že by nešetřili můj život. A co z toho mám? Nic, zhola nic. Starý sotvaže mohl začít svou řeč. Kdyby ji aspoň dokončil, věděl bych, co zamýšlí! To je hloupé, tuze hloupé. Kdo byl ten stařec s bílými kníry? Dva jsou poranění, jeden na ruce, druhý na obličeji. Podle toho je budu moct poznat. Do prsou jsem nechtěl bodat. Lidský život má být ušetřený, pokud je to možné!"

XV.
Míiller musel celý den myslet na malíře, který byl tak neopatrný, že se ho vyptával na rotmistra z Konigsau. Odpoledne byl na procházce s Alexandrem a pak povečeřel sáni ve svém pokoji. Když se tak stalo, zhasl lampu a čekal. Věděl, že starý kapitán i oba Rallionové vyšli ze zámku, a chtěl počkat na jejich návrat, než provede, co si umínil. Šlo o to, aby nebyl starochem překvapen.
Čas míjel a čekající byl netrpělivý. Kapitán šel s oběma průvodci do železných hutí. Pracovní doba už minula a Myller mohl ze svého okna vidět, zeje tam tma. Kde zůstali ti tři muži? Navštívili tajné skladiště, aby vykonali přehlídku. Ale kde to bylo? Měl za úkol zjistit to. Ale mohl to odhalit, zůstaneli tady sedět, aby čekal na jejich návrat? Nebylo by snad lépe, aby vnikl do tajné chodby?
Umínil si, že bude pozorovat malíře. Vždyť znal zařízení pokoje, které obýval. Pozoroval tu starého kapitána při zavraždění ředitele továrny. Snad se mu podaří dovědět se něco bližšího o úmyslech tohoto pana Hallera.
Kdyby čekal ještě déle, snad by šel malíř spát a pak se nedoví nic. Zvedl se ze židle, na níž ve tmě seděl, a naslouchal z okna. Všude byl hluboký klid a úplné ticho. Odvážil se na cestu.
Dříve udělal tytéž přípravy jako poprvé. Odložil hrb, přestrojil se a do kapes strčil dva revolvery a svítilnu. Pak vylezl z okna, smekl se po střeše a šplhal se po hromosvodu dolů. Když míjel starochův pokoj, byla v něm úplná tma.
V tomtéž okamžiku, když se Muller dotkl země, položila se mu na rameno ruka. Otočil se jako blesk a sáhl po zbrani.
"Pst, žádné starosti!" šeptal kdosi. "Neudělám nic. Chci s vámi jen mluvit."

"Kdo jste?" tázal se Muller.
"Dovíte se to. Pojďte!"
Muž nemluvil nářečím zdejší krajiny, ale nářečím jižní Francie. Pokud mohl Muller ve tmě poznat, měl na sobě široké nohavice, které mu sahaly po kolena, kazajku, pás a na hlavě fez. Byl tedy oblečen jako Zuavové.
"Jste snad voják?" ptal se Muller.
"V mé zemi nosí zbraň každý muž," odpověděl cizinec.
"Tedy Zuav nebo Turek, co?"
"Nikoli. Ale pojďte!"
Muller šel s tímto tajemným mužem. Kdo to byl? Co chtěl? Souvisela jeho přítomnost s tajemnostmi tohoto zámku? Skoro se zdálo, že ano. Snad se bude moct něco od něho dovědět.
Cizinec se ubíral přímo od zámku, ven, do polí. Když došli na pole, zastavil se u meze, posadil se bez okolků a řekl:
"Sedněte si, tak se lépe rozmlouvá!"
Muller uposlechl tohoto vyzvání a čekal s napětím, co uslyší.
"Kdo jste?" tázal se cizinec.
"Proč se ptáte?" odpověděl Muller.
"Protože musím vědět, kdo jste."
"Snad se to dovíte, snad také ne. Kdo jste vy?"
"Snad se to také dovíte. Ale nechceteli mi říct, kdo jste, povíte mi aspoň, co jste."
"I to se podle okolností dovíte."
"Vím to už!"
"Ach! Nuže?"
"Jste muž, který leze do oken jiných lidí, aby si odnesl, co se mu líbí."
Ach, tento člověk ho považoval za lotra, za zlosyna, zloděje, protože ho viděl, jak slézal po hromosvodě! To bylo Míillerovi k smíchu a umínil si, že mu nebude tuto domněnku vyvracet.
"Máte něco proti tomu?" ptal se.
"Ne," odpověděl cizinec. "Zdá se, že jste odvážný muž."
"To už nese toto řemeslo sebou," smál se Muller.
"Mám rád odvahu a smělost. Víte, že bych vám mohl velice škodit?"

"Hm! A jak?"
"Mohl bych vás chytit!"
140

"U všech čertů!"
"A udat krádež!"
"Naháníte mi strach."
"Nemějte starosti, neudělám to. Vidím, že jste vděčný!"
Tato slova byla pronesena hlasem, který měl v něm vzbudit důvěru. Muller se přizpůsobil a řekl:
"Kdybyste mlčel, mohl byste se také na mne spolehnout."
"Dobrá, doufám, že budete mít rozum. Bydlíte tady nablízku?"
"Ano."
"Kde?"
"V Ortry."
"V Ortry? To je znamenité! Znáte tedy všecky lidi, kteří v zámku bydlí?"
"Tak, tak."
"Znáte také okolí zámku a zříceninu, tu starou věž?"
"Ano."
"To je tedy dobře. Jste muž, který není vybíravý v tom, co dělá. Chtěl byste si vydělat pěkný peníz?"
Muller se musel přemáhat, aby potlačil srdečný smích. Odpověděl:
"S radostí! Peněz je vždy třeba, zvláště našinci."
"Nabízím vám za práci tří hodin sto franků."
"Hrome, to by byl skvělý plat!"
"Také si to myslím. A nabízím vám ještě o sto franků více, když mi opatříte ještě jednoho muže, na kterého by se dalo spolehnout."
"Snad... Jenom musím vědět, oč se jedná."
"Uslyšíte hned. Přál bych si, aby se otevřel hrob."
"Hrob?" ptal se Muller, překvapený tou pravdou. "Na hřbitově?"
"To se ještě dovíte. Dříve musím vědět, chceteli mi sloužit a můžeteli mi opatřit ještě jednoho muže."
"Ano," odpověděl Muller, "co se mne týče, nebojím se ničeho, nebojím se otevřít hrob a také bych věděl o jednom muži, který by byl za sto franků ochotný zúčastnit se tohoto dobrodružství. Ale než to udělám, musím vědět, o jaký hrob se jedná."
Domníval se, že se jedná o otevření hrobu, aby mrtvola byla oloupená. Docela to bude možné, protože cizinec ho považoval za zloděje. Ten však odpověděl:
141

"Mluvili jsme o staré věži. Byl jste tam už někdy?"
"To se ví, že ano."
"Zpozoroval jste, že tam nablízku je hrob?"
"Ano. Nemýlímli se, nazývají ho pohanským hrobem."
"Tak. A víte také, kdo je tam pohřbený?"
"Zajisté. První manželka barona de SainteMarie."
"Dobrá, otevřeme tento hrob."
Muller s úžasem vyskočil. To nečekal. Ptal se rychle:
"Ach, myslíte, že byly baronce dány do hrobu šperky?"
"Nikoli. Chci mít baronku!"
"Co to má být?"
Cizinec chvíli mlčel a pak odpověděl:
"Chci mít barončiny pozůstatky. Odnesu si je."
To bylo podivné!
Kdo byl tento muž? V jakém poměru byl k zesnulé, že toužil po tom, aby měl její pozůstatky? Setkání s ním mohlo mít pro Míillera neobyčejný význam. Proto se rozhodl, že bude povolný a odpověděl:
"Zaplatíte tedy dvě stě franků, když se podvolím této práci a opatřím ještě jednoho?"
"Ano. Jakmile bude hrob otevřený, dostanete peníze. Chcete?"
Muller mu podal ruku a řekl:
"Ano, chci!"
"Mohu se tedy na svá spolehnout?"
"Úplně. A na toho druhého muže také, stejně jako na mne. Odhodlanější lidi byste ani nenašel."
"Dobrá! A kdy se vám to hodí? Zítra večer by byla vhodná doba."
"Dobře."

"Přijďte tedy hodinu před půlnocí se svým druhem k hrobu. Budu tam a budu na vás čekat. Zvedněte pravici a přísahejte, že mne nezradíte!"
Mullerovi bylo, jako by stál před důležitou událostí. Byl úplně odhodlaný převzít tento úkol. Vždyť sám si umínil, že ten hrob vykope, aby se přesvědčil, jeli v něm opravdu tělo zesnulé. Proto vážně o této záležitosti s cizincem jednal. Zvedl ruku a přísahal:
"Přísahám vám jménem svým a jménem svého druha, že vás nezradíme, ale že vám budeme poctivě pomáhat, abyste svého cíle dosáhl!"

"Alláh akbar! To nejsou slova zlosyna a lupiče!" pravil cizinec. "Mám k vám důvěru a povím vám tedy také, kdo jsem. Jsem Abu Hassan, kouzelník, ředitel umělecké družiny, která bude zítra pořádat v Thionville veliké představení."
"A proč chcete mít pozůstatky zesnulé baronky?"
"Povím vám to snad, až poznám, že jste věrný a umíte mlčet. Ale povězte mi své jméno i jméno vašeho druha."
"Obě tato jména se dovíte pak, až i já poznám, že se budu moct na vás spolehnout. Nemáte před sebou člověka lehkomyslného a můžete se na nás spolehnout."
Abu Hassan přisvědčil.
"Snad jednáte správně, snad ne," pravil. "Čekám ve stanovený čas u hrobu. Kdybyste nepřišel nebo mne zradil, v posledním případě byste na své svědomí uvalil těžký hřích a Alláh vás potrestá."
"Tady je ruka ještě jednou, že vás neklamu. Ale kdo opatří nářadí? Vy nebo já?"
"Vy! Já přinesu jen skříňku, do níž bych uschoval kosti. Kromě toho vám dávám na povážení, že nejsem křesťan, ale muslim, který by se znečistil, kdyby se dotkl pozůstatků mrtvého. Pomohu vám kopat, ale kosti sám uložíte do schránky!"
Kouzelník sáhl do kapsy a vytáhl sáček.
"Zde vám dávám sto franků," řekl. "Druhých sto dostanete, až budeme zítra hotovi."
Muller odstrčil vztaženou ruku s penězi a odpověděl:
"Podržte si pro dnešek sto franků. Já přijímám odměnu teprve tehdy, když práci vykonám!"
"Alláh il Alláh! Jste člověk poctivý, ačkoli jste křesťan a ničema. Teprve teďjsem přesvědčený, že mne nepodvedete. Dobrou noc!"
"Dobrou noc!"
Cizinec odešel a Muller tu zůstal sám, všecek zaujat událostí, která se tak neočekávaně přihodila. Kdo by si byl něco takového pomyslel? Šlechtic a důstojník se dal najat potulným kejklířem za lupiče mrtvol! Bylo to stejně nepochopitelné, jak rychle se to stalo.
Při tomto dobrodružství se spoléhal na pomoc svého sluhy, kterému musí ovšem hned zítra sám podat zprávu. Jedině

Fric by mohl učinit potřebné přípravy a opatřit nástroje, aniž by bylo vzbuzeno podezření nebo rozruch.
Myller se obrátil do parku.
Musel odejít do domečku. Dorazil k němu a několikrát ho obešel, aby se přesvědčil, jeli prázdný. Pak vstoupil, zavřel dveře za sebou, rozsvítil si svítilnu, aby se znovu přesvědčil, zeje sám, otevřel tajné dveře, vklouzl do mezistění a vchod za sebou zase zavřel.
Pustil se nahoru po schodech a došel do chodby. Dveře po levé straně byly zase pevně zavřené jako minule. Myller vstoupil do chodby po pravé ruce, ale svítilnu schoval do kapsy. Bylo by velmi snadné, aby se světlem prozradil. Poznal dostatečnou měrou podzemní chodbu, aby věděl, že zde není žádné nebezpečí, ale že je třeba tápat po stěnách, aby se dostal bez úrazu do zámku.
Potmě se ubíral kupředu, pomaleji, než kdyby si svítil, ale čas mu plynul dost rychle. Brzy poznal, že je na konci. Vytáhl svítilnu a zároveň sáhl po hodinkách, aby se podíval, kolik má času.
Byla právě půlnoc.
Nebyla veliká naděje, že by mohl malíře pozorovat, ten už jistě spal. Přesto však vystoupil na schody, které si při svém prvním podzemním výletu zapamatoval.

XVI.
Když Fric pronásledovatelům šťastně unikl, zůstal starý kapitán s oběma poraněnými Ralliony ještě ve zřícenině. Plukovníkovi se řinula krev širokým pruhem po obličeji. Rád by klel a láteřil, ale musel mlčet, protože by mu tekla

krev do úst. Žato tím více láteřil jeho otec, který byl bodnutý do dlaně.
"Co myslíte, kapitáne," pravil, "přišel jsem snad do Ortry proto, abych se připravilo ruku?"
"Ale, malé bodnutí!" odpověděl málomluvný staroch.
"Malé bodnutí, které však může ruku ochromit! Co když jsou šlachy přeseknuté? Je tu někdo, kdo se vyzná trochu v ranhojičství?"
"Já sám! Dobře, že jsme zde už zřídili zásobu obvazů, vaty a potřebných léků. Musím se ostatně poohlédnout po popelených, kteří tu ještě budou. Kafrová voda ztiší jejich bolesti. Pojďte!"
"Kapitáne, věrruji odměnu tisíc franků pro osobu, jež vypátrá toho vetřelce, který nás tak vyrušil!"
"A já k tomu přidám ještě tisíc franků!" řekl starý kapitán nejzlostnějším hlasem. "Ale pojďte! Musím přinést především lampu!"
Vedl je přes dvůr do vrat, které byly v hlavním průčelí, prošel s nimi několik světnic, až dospěl do té, z jejíhož okna vyskočili. Tady ještě stála lampa. Kapitán ji rozsvítil a nechal Ralliony jít před sebou ze schodů. Šel za nimi a založil opět kamennou desku na své místo. Tak se dostali z chodby do veliké síně.
Plameny už uhasly. Byla tu hluboká tma, ale přesto tu byli lidé. Byli to popálení a několik dalších, kteří s nimi zůstali.
145

Lampa starého kapitána přinesla světlo do tmy. Ranění sténali a prosili o pomoc.
"Tiše!" poručil staroch. "Dostane se vám pomoci, ale jednomu po druhém!"
Postavil lampu a zmizel na chvilku zadními dveřmi. Když se opět vrátil, přinesl několik svícnů. Nesl také obvazy. Plukovník byl první, kdo byl obvázán, pak přišel na řadu jeho otec. Nebylo možné jistě určit, zůstaneli část jeho ruky ochromena.
Rány popelených nebyly příliš nebezpečné, ale zato tím bolestnější. Staroch je obvázal, jak jen bylo možné, a uložil zdravým, aby nemocné doprovodili domů. Než se vzdálili, obcházel všude, aby vchody uzavřel. Pak řekl oběma Rallionům, kteří byli ve velké síni:
"Podzemními chodbami se nemůžeme do zámku vrátit."
"Proč ne?" ptal se hrabě.
"Protože jsme vyšli z vrat a protože bude každý zítra vidět, že jste raněný. Nikdo by nemohl pochopit, jak se to přihodilo."
"Ale jak to vysvětlíme?"
"Hm, to bude velmi snadné! Šli jsme potmě po louce, kde ležela zapomenutá kosa. Plukovník šlápl na rukojeť a špička kosy ho švihla přes obličej. Vám pak, hrabě, se ještě zaryla do ruky. Pojďte! Musíme si pospíšit, protože mne napadá, že jsem od vás slyšel, že chcete ještě dát svému malíři nějaké instrukce."
Opustili zříceninu a brali se lesem k zámku, do kterého
právě přišli, když Muller začal svou zvláštní rozmluvu s kou
zelníkem Hassanem.
Služebnictvo se divilo, že se panstvo tak pozdě vrací. Údiv byl zvýšený Rallionovým zraněním, ale nikdo si netroufal ptát se.
Dámy se odebraly na lože, páni do svých pokojů. Dříve však vzkázal hrabě malíři, že ho chce ještě za třičtvrtě hodiny navštívit. Přišel do svého pokoje, chopil se papíru a obálky a psal asi půl hodiny. Šlo to, protože naštěstí měl zraněnou levou ruku a ne pravou. Pak vsunul dopisy do obálek, zalepil je a odebral se o dvě patra výše, kde byl ubytovaný malíř a čekal na něj.
Haller, či spíše Lemarch, se zdvořile zvedl při vstupu hraběte a podal mu židli. Hrabě se posadil právě v tom
146

okamžiku, kdy Muller za vykládanou stěnou schoval svítilnu do kapsy a poodstrčil dřevěnou desku, která tvořila dveře, takže vznikla úzká skulina, která stačila k tomu, aby pokoj mohl být přehledný.
"Přicházím, abych vám podal vaše instrukce, můj milý rotmistře," počal hrabě, "nejsou příliš obšírné. Hlavní věc, kterou jsem vám chtěl říct, je, že můžete odejít už zítra ráno."
Lemarch se poklonil na znamení, že poslechne.
"Cesta vám bude usnadněna papíry. Ostatně už jsme o tom mluvili. Zapamatoval jste si jméno toho důstojníka?"
"Ano. Rotmistr Richard voň Kónigsau."
"Dobrá! Získáte si jeho přátelství a pokusíte se vyptávat se ho. Budeli zdrženlivý, zmínil jsem se už, že snad některý příbuzný "
"Má sestru," přerušil ho rychle Lemarch.

"Ach!" usmál se hrabě. "Ošklivou?"
"Hezkou!"
"Jak to víte?"
"Je tady domácí učitel, Němec. Ten zná tuto rodinu."
Hrabě se zamračil.
"Vy jste mluvil s tímto mužem?" ptal se.
"Ano, milostivý pane."
"Ale nemusím se obávat, že jste se s ním bavil takovým způsobem, který by mohl vzbudit v tomto člověku podezření?"
Rotmistrovy tváře se trochu zapálily, přesto však řekl hlasem velmi rozhodným:
"Myslím, že jsem nikdy nedal příležitost k tomu, abych byl považovaný za mluvku!"
Hrabě byl spokojený. Přisvědčil hlavou a řekl:
"Rád vám věřím. Ostatně ten učitel je neškodný, takže není ani třeba o něm mluvit. Zde máte ještě několik legitimací, které budete potřebovat. Víte -jaká práce, taková odměna! Jsem přesvědčený, že ve své horlivosti vyjedete z Ortry dříve, než vstanu. Proto se rozloučíme už teď, můj milý Lemarchi."
Podal mu ruku a vzdálil se, když chtěl rotmistr pronést ještě několik slov, aby ujistil, že se přičiní ze všech sil a svou úlohu dobře sehraje.
Pak si přečetl Lemarch legitimace, podíval se na adresy
147

dopisů a několik minut ještě přecházel po pokoji. Myller slyšel, jak si zabručel tato slova:
"Ale teď už klid! Je pozdě, a já musím časně vstávat."
Shrábl listy a legitimace na stole na hromadu, svlékl se a ulehl.
"Proto se tedy na mne vyptával!" myslel si Myller. "Zdá se, že tito pánové vědí, že mám důvěru. Tento Lemarch se má ke mně mít a svést mne ke zradě. Děkuji pěkně, monsieur! Urovnám vám cestu ještě lépe, než to učiní tyto čtyři listy!"
Cekal a až klidné, chrápavé oddychování ho přesvědčilo, že malíř usnul. Odstrčil dřevěné desky, aby mohl vstoupit. Připlížil se ke stolu, sebral z něho všecky papíry a vrátil se do chodby. Když tajné dveře za sebou zavřel, vytáhl z kapsy zápisník a svítilnu a opsal si všecky papíry, adresy listů i cestovní pas, který byl mezi nimi.
Napadlo ho, aby si dopisy odnesl do svého pokoje, otevřel je, opsal a zase zalepil. Věděl, že by to dokázal, ale jako šlechtic se nechtěl dopustit znesvěcení listovního tajemství. Vrátil se opět do malířova pokoje, položil listy na stůl a odešel.
Zavřel dřevěné desky za sebou a vystupoval po schodech nahoru. Vrátil se chodbou do domku v parku. Byl s výsledkem dnešního večera úplně spokojený. Byla mu tím poskytnuta příležitost vyznamenat se před svými představenými a kromě toho mohl také sledovat své osobní záležitosti.
Když dospěl k zámku a šplhal se po hromosvodu nahoru, viděl, že v kapjtánově pokoji je ještě světlo. Nakoukl oknem dovnitř, ale zděšeně sebou trhl. Kapitán stál právě těsně u okna, obrácený k němu zády. Otevřel tajnou zásuvku svého psacího stolu a držel v ruce hrst bankovek, jejichž čísla si prohlížel.
Myller mu mohl vidět přes rameno a poznal, že všecky tyto bankovky jsou číslované. Poznal velmi jasně začáteční písmena jmen. Zapamatoval si i několik čísel. Nebyly pochybnosti - byly to bankovky, které staroch vzal řediteli továrny.
Doktor pozoroval s největším napětím každý kapitánův pohyb a zřetelně viděl, že uložil bankovky do tajné zásuvky a tu zavřel. Dával dobře pozor na jeho pohyby a byl
148

přesvědčený, že by snadno dovedl zásuvku najít a otevřít. Pak lezl po drátě na střechu.
Říkal si, že by mohl více odhalit, kdyby starce déle pozoroval, ale jak snadno mohl kapitán otevřít okno a podívat se z něj a to by bylo nejhorší a nejnebezpečnější, co by se mu mohlo stát.
Došel do svého pokoje a napsal si především čísla bankovek, která si zapamatoval. Pak vytáhl zápisník a napsal několik dopisů. Když je zapečetil, položil před sebe několik archů čistého papíru. Tvářil se při tom jako muž, kterému nastává velmi důležitá práce. Jeho pero letělo po papíře, listy se plnily, a když dokončil, bylo popsáno tolik stran, že se sám divil.
"To šlo dost rychle," usmál se. "Ale nikdy jsem nekonal ještě žádnou práci s takovou chutí jako tuto."
Odložil rukopis stranou. Jeho nápis zněl: "Nezvratný důkaz, že před uplynutím

desetiletí není třeba strachovat se z války s Francií. Zprávu podává svému generálnímu štábu rotmistr voň Kónigsau."
Pak konečně sáhl naposledy po peru. Napsal tento list:
"Moje dobrá Berto!
Očekávali jste už dávno ode mne zprávu a dostanete ji také v nejbližších dnech, obšírnou, jak jste vždy zvyklí. Ale teď k tomu nemám potřebný čas. Ano, ani mi tolik času nezbývá, abych psal matce a dědečkovi.
Tyto řádky jsou určeny Tobě, protože mne nutká nejvyšší potřeba, abych Ti napsal potřebné. Jistý francouzský rotmistr jménem Bernard Lemarch přijde pod jménem malíře krajináře Hallera do Berlina, aby si získal mé přátelství a dozvěděl se o názorech našich diplomatů a stratégů. Jsem přesvědčený, že Francie vyhlásí do několika týdnů válku, a stejně jistě vím, že se není z naší strany třeba války obávat. Jedná se však o to, aby tajný emisar byl oklamaný stejnou měrou, jakou on chce oklamat nás. Proto Ti posílám přiložený rukopis.
Haller, jinak Lemarch, má v úmyslu, nespřátelili se se mnou, získat si Tvoji přízeň, aby z ní pokud možno hodné získal. Musíš mu říct, že jsem v Litvě u příbuzných na návštěvě. Bude se Tě pak vyptávat na mou činnost, na mou práci a ty mu dáš svoleni, aby si směl přečíst přiložený ruko
149

piš. Vše ostatní ponechávám Tvé osvědčené a mně dobře známé ženské chytrosti a mlčenlivosti a prosím Tě, abys mne o výsledku ihned informovala. Budu Ti vždy k službám s podobnými pracemi a žádám Tě, abys svůj dopis adresovala na mého Frice.
Adresa je: Bedřich Schneeberg, herboriseur ve službách pana doktora Bertranda v Thionvillu. On mi tvůj dopis doručí. Tady nesmím přijímat dopisy z Berlína.
Malinku i babičku za mne srdečně pozdravuj. Slibuji jim znovu brzké psaní, objímám Tě, milovaná sestro, a posílám Ti vřelé bratrské políbení.
Se srdcem Tvůj
Richard
PS. Neočekávaně jsem našel svou drážďanskoblzvickou dámu."
Muller si ještě jednou přečetl dopis a uzavřel ho pak i s rukopisem do veliké obálky. Když uléhal ke spaní, bylo šero. Noc uplynula.Proto si pilný Muller nelehal ani na postel, ale na pohovku, aby zavčas opět vstal.
Své přestrojení sice odložil už dříve než světlo rozsvítil. Nebyl si ani okamžik jistý, že ho kapitán skleněným přepažením nepozoruje. Ale v duchu si umínil, že mu toto pozorování náležitě překazí.
Spal asi hodinu, když ho probudil koňský dusot. Zvedl se a přistoupil k oknu. Byl to zapražený kočár, právě do něho vstupoval malíř, aby se dal odvézt na nádraží v Thionville. Jeho hezký obličej měl výraz velmi podnikavý, plný nadějí. Jistě si myslel, že se vrátí s velikými úspěchy, ale ten nahoře znal už dobře tyto výsledky. Mohl se spolehnout na svou duchaplnou sestru, o níž věděl, že poslouží vyzvědači, jak od ní bratr očekával.
Muller si opět lehl na pohovku a znovu usnul. Procitl a podíval se rychle na hodiny. Bylo už devět hodin! Pak vyhlédl z okna na dvůr. Stálo tam šest fantasticky oděných hudebníků, kteří se namáhali, aby ze dvou klarinetů, trubky, hoboje, rohu a bubnu vyloudili jakýsi pochod. U nich stáli koně, na nichž byly čtyři divadelně oblečené osoby, tři muži a jedna žena. Když byl pochod u konce, ozval se bubeník a
150

hlásal, že dnes odpoledne ve dvě hodiny potká Thionville a okolí netušené štěstí, že se bude moct dívat na světovou uměleckou družinu.
Výkony byly vypočítávány nejzvučnějšími tituly, a protože v těchto končinách bylo jen zřídka takové družiny vidět, nebyl div, že se sběhlo veškeré zámecké služebnictvo a že i panstvo přistoupilo k oknu, aby se na potulné umělce podívalo.
Nedaleko podivně vyzdobených jezdců stál Alexandr. Měl z těch lidí radost, a když bubeník dokončil, tázal se:
"Co stojí lístek?"
"První číslová řada pět franků, zadní řada čtyři franky, první místo tři franky, druhé dva, třetí jeden frank a místo ke stání půl franku," odpověděl muž rychle.
"Ráčíte si několik lístků ponechat, milostivý pane? Předplatíteli si teď, dostanete nejlepší místo!"
Poznal svým zkušeným zrakem, že je to syn panstva, a takovému miláčkovi rodiče neodolají.
"Pět lístků do první řady!" poručil Alexandr.
Nevšímal si toho, že baronka právě otevřela okno a kynula mu. Vytáhl tobolku,

která byla vždy plná, přestože byl tak mladý, a zaplatil pětadvacet franků. Umělci spokojeně odtáhli.
Za krátký čas zaklepal na Mullerovy dveře a Alexandr vstoupil. Jeho obličej byl zardělý, zdali radostí nebo jiným duševním pocitem, nebylo možné určit.
"Viděl jste, monsieur Mullere?" tázal se.
"Koho? Umělce?"
"Ano!"
"Ano, viděl jsem je," odpověděl Muller s úsměvem, když viděl radostí se lesknoucí oči.
"Koupil jsem pět vstupenek. Zde je jedna. Vy ovšem pojedete také, monsieur?"
"Ach! Já? Kdo ještě pojede?"
"Především mamá - "
"Není možné!" vyklouzlo Mullerovi z úst.
"Proč by nebylo? Hněvala se na mě, ale co já chci, chce i mamá," řekl Alexandr hrdým hlasem.
"Pak vám zbudou ještě dva lístky."
"Už jsem je rozdal. Marion a Nanon jedou."
"Obě?" tázal se Muller s úžasem. "Už to ví?"

"Ach, vlastně ne. Marion říkala, že se nám nesluší, abychom navštěvovali zábavy takového druhu, ale z vděčnosti za obě kytice z pohanského hrobu přece svolila. Není to pěkné? Mademoiselle Nanon byla donucena připojit se bez dalšího odporu."
"A co když budu odporovat já?" usmál se Muller.
"Ó, vy nebudete odporovat," tvrdil Alexandr "vidím to hned na vašem dobrém obličeji. Viďte, že jsem to dobře uhodl?"
"Ano, nebudu vám kazit radost, můj milý Alexandře."
"Děkuji vám! A víte, co vám mamá vzkazuje?"
"Nuže?"
"Máte se posadit s ní a se mnou do kočáru, v druhém pojede Marion a Nanon. Není to rozmilé jednání? Ale teď už musím jít, protože při takové příležitosti je třeba vykonat mnoho příprav."
Odchvátal. Mullerovi nebylo nepříjemné vidět Abu Hassana při jeho díle, ale zarazilo ho pozvání hraběnky, že má jet v jejím kočáře. Jaký důvod k tomu měla? Byl to dík za lásku, kterou Alexandrovi vštípil?

XVy.
Muller přecházel zamyšleně po pokoji. Postál u zrcadla, aby se prohlédl. Zjistil, že pleť poněkud pobledla. Vzal lahvičku, obsahující výtažek z ořechových slupek, namočil štěteček a znova si potřel obličej, krk i ruce tekutinou, která kůži ztmavuje a nemálo přispívá ke změně zevnějšku.
Pak popošel k oknu a díval se do jarní krajiny.
"Ach, co to?" ptal se. "Tam venku pod lípou někdo leží. Je to snad Fric? A z vrcholu cosi visí, co jsem ještě nezpozoroval. Musím si hned vzít dalekohled, abych se přesvědčil."
Přinesl dalekohled, otevřel okno a díval se na lípu. Spatřil tam jasně Frice, který tu seděl s dalekohledem. Ten ho také dobře poznal, neboť rychle stáhl klobouk z hlavy a zdravil.
Měl důležité zprávy. Nasvědčovala tomu jeho přítomnost pod lípou. ,
Muller vzal bílý kapesník a zamával jím na znamení, že přijde, a Fric se hned zvedl a pustil se k lesu.
Doktor opustil zámek a schoval listy v noci napsané do kapsy. Tvářil se, jako by si chtěl vyjít na procházku. Zvolna kráčel k parku, ale pak šel rychleji a chvátal k lesu, kde ho čekal Fric.
"Dobré jitro, pane doktore!" pozdravil ho vlídně. "Jak jste se vyspal?"
"Málo."
"Já vůbec."
"Vůbec? Ach, tys byl na stráži?"
"Ano, ale ne tam, kde jsem měl být."
"Kde tedy?"
"Ve staré zřícenině, kde se spiklenci scházejí a kde jsem málem nechal svůj život."

"Nejsi moudrý!" zvolal Myller překvapením. "Snad ses neodvážil bez mého schválení jít na schůzi těch fanatiků?"
"Ale ano!" odpověděl Fric hlasem žalostně komickým.

"A byl jsi přistižený? Frici, ty nás opravdu ještě prozradíš!"
"Ani mne nenapadne! Celou noc jsem proležel v křoví, až mne z toho bolí záda."
"Vypravuj!"
"Tady na cestě ne, ale trochu hlouběji v lese. Zde bychom mohli být překvapeni!"
Šli dál lesem a pak Fric vyprávěl o svém nočním dobrodružství. Zamlčel však, že se před tím setkal s Nanon.
Když to dopověděl, byl Muller překvapený.
"Je divné, že jsem o té zřícenině dosud neslyšel!" řekl. "Jak se zdá, budou tam asi zásoby, které hledáme, a ne že jsme se domnívali, že jsou ukryty nedaleko staré věže. Je daleko k té zřícenině?"
"Ale, není to tak daleko. Sotva jako k staré věži."
"Zaveď mne tam, musím ji vidět!"
Šli a cestou si nechal Muller vyprávět různé detaily.
"Řečník měl bílé kníry?" ptal se.
"Ano. Měl kníry dlouhé a husté. Když odhalil mou přítomnost, vycenil zuby jako buldok, když chce na někoho skočit."
"To je on! To nebyl nikdo jiný!"
"Kdo?"
"Starý kapitán ze zámku Ortry. A neklameli mne to, byli ti dva hrabě Rallion se svým synem, plukovníkem, který chce dostat baronesu Marion za manželku."
"Čert aby mu ji dohodil!" hněval se Fric. "Ta je určena jinému."
Přitom se podíval na svého pána, ale ten se tvářil, jako by to nezpozoroval. A tázal se klidně dál:
"A víš jistě, že jsi je oba poranil?"
"Zcela jistě! Jednoho jsem tál nožem přes obličej, druhý má notnou díru v dlani. Pamatuji si, že jsem otočil nůž v ráně, než jsem odskočil."
"Nebylo je ještě dnes vidět, ale přece se to dovím, bylili to oni. Vrátili se domů dost pozdě. Ale, člověče, co bys dělal, kdyby dveře nebyly otevřené?"
"Uskočil bych zadními dveřmi."
"Ale kam?"

"To ví jen Bůh! Jáne!"
"Dostal by ses do podzemní chodby a tam bys zahynul hlady, jestli by tě ovšem dříve nenašli!"
"Důvěřuji v Boha, který smělým pomáhá."
"Proti tomu nic nenamítám, ale nesmíš provádět odvážné kousky. Podruhé buď opatrnější! Potřebuju tě a nerad bych tě tak lehce ztratil. Ale to není hlavní. Jsi dobrý hoch, mám tě rád a nechci, aby tě tvá odvaha k něčemu svedla, z čeho bych tě nemohl zachránit."
"Bůh vám odplať tato slova, pane rotmistře!" pravil Fric a uchopil svého pána za ruku. "Snad přijde doba, kdy bych vám to mohl aspoň z části vrátit."
"To nemohu vědět. Válka jistě propukne. Budeme bojovat vedle sebe a bude možné, že budeme nuceni dělat to, nač se nedá myslet. Kéž nám Bůh pomáhá!"
Fric znal velmi dobře směr, kde měl zříceninu hledat. Došli k ní dříve než k staré věži. Když šli kolem průčelí, v němž byl průjezd, poznal Muller, že stavba musela kdysi sloužit jako klášter.
Prošli průjezd, ale Fric ještě odběhl do lesa, aby přinesl hrst borových větví. Když přišli na dvůr, ukázal svému pánovi, kde přepadl toho muže a pak kout, kde ho spoutal. Pak oba vyšli brankou do věže a šli dolů chodbou. Fric šel napřed. Chtěl šetřit světlem. Budou ho dole potřebovat. Dostali se ke schodům a po nich do podzemní chodby. Dveře u síně byly otevřené. Vstoupili.
Fric si připravil borovou větev a zapálil ji. Tmavě žluté světlo vydávalo jen málo jasu, ale přece poznali, že tu nebylo nic uklizené. Střepy rozbitých lamp ležely na podlaze. Oba náhle uskočili, protože vtom se otevřely zadní dveře a do sálu vstoupil starý kapitán s velikou svítilnou a - koštětem v ruce.
Světlo padlo na oba přítomné. Kapitán je uviděl a poznal Mullera na první pohled. Rychlá myšlenka mu přeletěla mozkem. Co tu Muller chtěl? Byl to Němec! Byl on snad včerejším vetřelcem? A kdo byl ten druhý, který u něho stál?
Rychlými kroky přistoupil staroch k Mullerovi a výhružně se ho ptal:
"Monsieur, co tu děláte?"
Ten se rychle vzpamatoval a odpověděl klidným hlasem:

"Něco velmi zajímavého. Prohlížím tuto zříceninu. Kdybych o ní věděl, přinesl bych si také svítilnu, jako vy, milostivý pane."
Ta odpověď starého kapitána zarazila.
"Vy jste o ní nevěděl?"

"Ne."
"Do kdy?"
"Až do malé chvíle, než jsme ji spatřili."
"My! Kdo je ten muž?"
"Můj známý."
"Ach, vy tu máte známé?"
Staroch stáhl špičky knírů do výšky a vycenil zuby. Fric ho ihned poznal. Poslední otázka byla pronesená hlasem tak posměšným, že se Můller neudržel, aby mu ostře neodpověděl:
"Zakazujete mi snad, abych tady měl známé?"
Staroch s úžasem ustoupil, postavil svítilnu na zem a řekl:
"Monsieur Můllere, co vás napadá? Kdo tu může klást otázky?"
"Živí rozhodně ne, jen mrtví, kterým tento klášter patřil. Tady, v říši rozkladu, jsme si všichni rovni."
Tato odpověď kapitána zarazila. Řekl o něco klidněji:
"Vy jste cizí. Mohl jsem se opravdu divit, že jste mluvil o známém."
"Poznali jsme se na lodi. Tento muž je sběratel bylin doktora Bertranda z Thionvillu."
"Ach, ten, co zachránil mademoiselle Nanon?"
"Ano, ten."
"Co tu dělá?"
Míiller odpověděl. Tušil podezření starého kapitána: "Bolela mě včera hlava. Proto jsem si velmi brzy lehl. Protože však mě vzduch v pokoji neosvěžil a hlava bolela ještě více, vyšel jsem si do lesa na procházku. Tam jsem se setkal s tímto mužem, který hledal vzácnou bylinu, rosnatku, výtečné koření. I já znám tuto malou, citlivou bylinu, která patří mezi masožravé květiny, a nabídl jsem se mu, že mu ji pomohu hledat. Tak jsme se dostali hluboko do lesa a náhle jsme stáli před zříceninou."
"O níž jste dosud neslyšel?"
"Ani slovo!"
"Můžete mne o tom ujistit svým čestným slovem?"

"Dávám vám své čestné slovo, že jsem donedávna o této zřícenině nic nevěděl!" ujišťoval ho Můller přesvědčivým hlasem. "Ale k čemu toto naléhání? K čemu tento výslech? K čemu svítilna a koště? Vládne tady snad náčelník zlodějů, modrovous, obr lidožrout? Nemá sem kdokoliv přístup, kdo se zajímá o starožitnosti?"
"Mlčte!" zahřměl staroch. "Víte, že tato zřícenina leží na mé půdě?"
"Nevím, ale mohu si to myslet."
"Dobrá, já jsem tady pán, já tady mohu poroučet a já vám zakazuji, abyste kdy do tohoto kláštera vstupoval!"
"Mně, vychovateli vašeho vnuka?" ptal se Myller s dobře líčeným úžasem.
"Ano."
"A cizí sem mají přístup?"
"Kdo vám praví, že zde byli lidé?"
"Podívejte se na podlahu! Nevidíte, že tyto stopy jsou zcela čerstvé?"
"Po tom vám nic není!" zvolal staroch. "Zde si nemáte co myslet, zde nemáte co soudit! Já jsem tu pánem! Kliďte se odtud!"
Můller pokrčil lhostejně rameny a odpověděl:
"Mně je lhostejné, kdo tu má myslet a soudit. Venku však budeme také soudit, a to o způsobu, jak je odtud člověk vyhazován, o zvláštnosti, že kapitán císařské gardy tady vládne koštětem, a o jiných věcech, které vzbuzují domněnku, že tady není všecko v pořádku."
Staroch přiskočil k Mvillerovi, uchopil ho za rameno a zvolal:
"Monsieur, co chcete říct svými výčitkami, ha?"
"Nic víc, nežli že poslechnu váš rozkaz, abych toto místo opustil. Přesto však musím přísně trvat na tom, abych v budoucnu byl. jinak oslovován. Doktor filozofie není ve společenském ani intelektuálním vztahu nijak za francouzským kapitánem francouzské císařské gardy!"
"Ach, co si to troufáte?" zasoptil staroch. "Propustím vás, ihned vás vyženu!" •
"Ach, to nemůžete udělat. Jste kapitán Richemonte, ale moje smlouva je podepsána a zpečetěna panem baronem de SainteMarie, pane kapitáne!"
Šel a Fric se ubíral za ním.

"Ach, jděte!" volal kapitán za ním. "Budu s vámi ještě mluvit!"
Když oba vyšli ven, šli chvíli mlčky vedle sebe. Ale pak Fric prohodil:
"Teď jste si získal nepřítele."

"Zajisté!"
"Který vám nikdy neodpustí!"
"Musím to trpělivě snášet. Odpověděl jsem mu, co si zasloužil. Jsme vyrovnáni!"
"A přece ne! On vás vyžene!"
"Nepůjdu!"
"Opravdu ne? Bude vás tedy trápit!"
"To si vyprosím!"
"Znemožní vám rozluštění vaší úlohy!"
"Nemusím se ho bát, ačkoli se domnívá, že nad vším vládne. Nemysleme na něho! Chci ti říct něco důležitějšího. Mohl bys nepozorovaně opatřit rýče a lopaty?"
"Proč ne?"
"Pro dnešní večer?"
"Velmi snadno!"
"Dobrá! Vykopeme hrob!"
"Hrome! Vykopat hrob! Vždyť to zní skoro neuvěřitelně!"
"Znáš kouzelníka Abu Hassana, který pořádá dnes v Thionville představení?"
"Ano. Bydlí v hospodě, naproti doktorovi Bertrandovi. V jeho družině je nějaká ženská, která mi dnes vyznala lásku."
"Šťastný muži, získal jsi lásku umělkyně!"
"Hm, umění je v ní už přes třicet let, pane doktore!"
"Za to zasluhuje uznání tím větší. Ale zůstaňme při věci! Abu Hassan je dojista orientálec. První baronova žena pocházela také z Orientu. Oba jsou ve vztahu k sobě. On přišel, aby si vzal její pozůstatky s sebou."
"To se mi zdá přece jen více než orientální. Ale co máte vy a co já s tímto Hassanem a těmito orientálními pozůstatky dělat?"
"Máme mu je vyhrabat ze země!"
"Proč právě my?"
"Ano. Ten důvod je přímo směšný. Včera večer jsem slézal po hromosvodě a on asi z jiného důvodu obcházel zámek. Považoval mne za zloděje. A protože takový člověk se dá nejspíše najat k takovému činu, nabídl mi dvě stě
158

franků, buduli mu pomáhat při otevření pohanského hrobu a přiveduli mu ještě jednoho dělníka."
"A vy jste to opravdu přijal?"
"Ano. Mám právo se domnívat, že baronka vůbec nezemřela a že nemůže být ani pohřbena. Hrob je buď prázdný nebo v něm leží někdo jiný. Musím se o tom přesvědčit, a proto dnes večer přijdu."
"Já také. Ale peníze nepřijmeme."
"To se rozumí samo sebou! Zařiď tedy vše tak, abys byl před jedenáctou hodinou s nástroji u jejího hrobu. Teď se rozejdeme. Na zítřek mám pro tebe práci.Tady jsou dopisy. Půjdeš s nimi přes hranice a odevzdáš je na prvním poštovním úřadě. Zdejším úřadům nevěřím. Mám zato, že by tyto listy tady otevřely."
Odevzdal sluhovi spisy a pak se rozešli.
159

XVyI.
Když Myller dorazil k zámku, bylo už dvanáct hodin. Sluha mu řekl, že pan kapitán právě poručil, aby k němu poslali doktora Mullera, jakmile se vrátí z procházky.
Kapitán byl už doma! To byl nezvratný důkaz, že mezi zámkem a zříceninou musí být velmi krátká podzemní cesta. Muller se starocha nebál a odebral se k němu s největším klidem.
Kapitán seděl u psacího stolu, a psal. Když Muller vstoupil, rychle se zvedl, mrštil perem na stůl a pravil:
"Monsieur, dal jsem si vás zavolat, aby poměr mezi vámi a mnou byl pro jednou jasný."
Byl nanejvýš rozčilený. Ale tato okolnost Mullera nezmátla. Odpověděl:
"To je mi nadmíru příjemné. I já miluju jasno a rád ze své strany učiním vše potřebné."
Stařec dělal, jako by ani nezpozoroval bojovnost, která v těchto slovech byla. Nebo si toho skutečně nevšiml a pokračoval bezohledným hlasem:
"Monsieur, vy jste si před chvílí dovolil řeč, kterou nemohu strpět."
Muller pokrčil rameny a řekl:
"Vina bude asi v mých muzikálních vlohách."
"Jakto?" ptal se kapitán zaraženě.
"Nu, zabýval jsem se naukou o harmony a studiemi o generálním basu. Od těch dob jsem zůstal přítelem harmonie. Odpovídám v dur, jsemli v dur tázán, a mluvím v

moll, jsemli tak osloven. Pan kapitán ráčil ve zřícenině užít způsobu řeči, který zněl nadmíru strignendo, že jsem také strignendo odpověděl."
160

"Láryfáry! Copak je mi po vašem dur, moll a trignendo? Ptám se vás docela prostě, zdali mne uznáváte za svého pána, kterého máte naprosto a ve všech případech poslouchat. Odpovězte stručně: ano či ne?"
"Ne!"
"Ach, tedy vskutku ne?"
"Vskutku ne."
"Vyženu vás tedy ke všem čertům!" osopil se stařec.
"Nepůjdu!"
"Že ne? Uvidíme! Dovedu vás k tomu donutit!"
"Nemůžete si o mně myslet, že bych opravdu šel ke všem čertům, kdy by vás napadlo poslat mne k nim. Dodnes ještě nevím, kde tito ctihodní páni bydlí. A také nepůjdu, i kdybyste mne posílal, protože nemáte na to právo."
"Vy mi odporujete?"
"Ano. Jsem přijatý baronem de Sainte-Marie, nikoli vámi!"
"Oho! Já jsem v jeho zastoupení podepsal a zpečetil smlouvu a já také v jeho zastoupení podepíšu a zpečetím výpověď."
"Zkuste to! Uvidíte, že se vás nebojím, pane kapitáne!"
Tak s ním ještě nikdo nemluvil. Staroch vycenil zuby, přistoupil k Müllerovi a zvolal výhružným hlasem:
"Popadnu vás tedy těmato rukama a vyhodím vás!"
Muller se na něho usmál s největší vlídností a odpověděl:
"Anebo vezmete pistoli a zastřelíte mne, jako ředitele továrny?"
Staroch uskočil, jako by spatřil strašidlo. Jeho oči se vypoulily, ústa nechal otevřená, nikoli však leknutím, nýbrž nesmírným hněvem.
"Pane!" zahřměl. "Mám vás rozdrtit?"
"Byla by to těžká práce. Mne nikdy nenapadne, abych podepsal čistý list papíru, který byste si pak vyplnil prohlášením, že se sám vraždím, protože jsem zpronevěřil vaše peníze, které jste přece o okamžik dříve schoval v dobrých, pravých bohužel však označených bankovkách do kapsy."
Teď se staroch zarazil. Byl překvapený tak, že nebyl schopen slova.
"Čekal bych od vás více chytrosti," pokračoval Muller, "abyste dovedl s mužem mého rázu náležitě mluvit, ale
161

vidím, že jsem se klamal. Vládnete celému panství, celý svět před vámi prchá a bojí se vás, ale u ubohého, hrbatého učitele si nedovedete zjednat vážnost. Muž vědy, zvláště mé vědy, se nikoho nebojí."
"Vaší vědy? Jaká je to věda?"
"Magie."
"Magie? Nesmysl! Mluvte si o magy se starými babami, ale ne. se mnou! Mně takovým švindlem strach nenaženete, monsieure Mullere!"
Vzpamatoval se a díval se zamračeně na učitele. Ten klidně snesl jeho vyzývavý pohled a odpověděl s úsměvem:
"Mýlíte se. Slyšel jste někdy o zrcadle, v němž může ten, kdo to dovede, vidět vše, co chce, i nejhlubší lidská tajemství?"
"Nesmysl! Nesmysl!"
"Dokážu vám opak. Chtěl jsem vědět, co jste dělal, a podíval jsem se do svého zrcadla. Viděl jsem vás, jak jste vstoupil vykládanou dřevěnou stěnou do ředitelova pokoje. Viděl jsem ho, jak vám odpočítal peníze, viděl jsem ho podpisovat čistý arch papíru, pak jsem viděl vás, jak jste seděl u psacího stolku a vyplňoval jste blanket. Viděl jsem vás dále, jak jste odstoupil nazad do pokoje, kdežto on u stolku četl, co jste napsal. Viděl jsem, jak pak skočil po vedení, jak z vaší pistole vyšlehl výstřel, jak jste položil blanket tak, aby mohl být hned vidět, jak jste šel do svého bytu, abyste schoval peníze, a jak jste se pak rychle odstrojil, abyste vzbudil domněnku, že jste se právě probudil ze spaní. Moje zrcadlo mi ukázalo to vedení, proto jsem je ihned také nalezl."
Při těchto slovech se stala se starcem hrozná změna. Oči mu úzkostí zapadly, tváře mu zbledly. Klesl na židli, kníry mu visely dolů. Tento učitel líčil celý průběh tak, jako by byl sám přítomný. Nebyla tedy jeho zmínka o zrcadle přece jen pouhé slovo.
"Je to pravda?" sténal. "Je to pravda?"
"Úplná pravda! Vše jsem nejen viděl, ale i slyšel, slovo za slovem. Slyšel jsem vaše sliby, které jste řediteli řekl, prohlášení, které jste mu dal o jeho lásce k baronce, slyšel jsem, že jste ho už dopoledne pozoroval s ní. Slyšel jsem vaše

slova o daru, který jste mu sliboval, slyšel jsem vše, vše, až padla rána. Pak už nebylo nic víc slyšet."
"Ó, můj Bože, můj Bože!"
162

"A tak vidím i teď ještě ukradené jmění, které máte schované tam v tajné přihrádce za třetí zásuvkou ve svém stole. Lehké stisknutí stačí, aby se její péro otevřelo. Mám vám je ukázat?"
Blížil se zvolna ke stolku.
"Ne, ne!" vykřikl staroch zděšeně a vztáhl ruce.
"Ba vidím docela i číslice těch bankovek," pokračoval Míiller. "Jsou to 10.468, 17.391, 21.869 a tak dále, a jsou na nich také začáteční písmena firem, od nichž je ředitel obdržel. Mluvte sám; jeli moje zrcadlo takový nesmysl, jak jste se o něm vyjádřil."
Stařec na něho upřel hrozný pohled a ptal se:
"A to vše je pravda?"
"Ach, pochybujte si o'tom, jestli to dovedete! Ale aspoň uznejte, že jsem vám roven. Hrozil jste mi, že mne vyhodíte. Nuže, dobře, já vás sice nevyhodím, ale dám vás odtud vyvést, a to policejními strážníky. Ředitelova krev volá k nebesům, já mohu dokázat, kdo je jeho vrah, a baronka uvidí, že její tajný milenec je pomstěn."
Staroch vyskočil.
"Ne, ne, jen to ne! Jste strašný člověk! Co na mně vlastně žádáte?"
"Velmi málo. Žádám o váš podpis na stvrzení, že jste ředitelův vrah."
"To není možné!" zvolal kapitán.
"Velmi možné a docela i potřebné! Poslyšte mne! Dáte mi ten podpis, doložený vaším razítkem a vaší pečetí. Schovám ho, až odtud dobrovolně odejdu. Rozejdemeli se v dobrém, dostanete tento podpis zpět a nikdo se nedozví, co jste spáchal. Rozejdemeli se ve zlém, dostane tento spis do rukou baronka. Dávám vám pět minut na rozmyšlení. Uplynouli, a vy se nepodepíšete, zavolám sem policy. Nepotřebuju ani důkazy, stačí pouhý fakt, že u vás budou nalezeny znamenané bankovky a v soudních spisech jste tvrdil, že je ředitel zpronevěřil. Tedy pět minut od tohoto okamžiku. Rozhodněte se!"
Staroch viděl, že je chycen a zapírání mu nepomáhalo. Byla tady jediná záchrana. Zastřelit toho člověka, jako to udělal s ředitelem závodu.
Kapitánova ruka se blížila ke skříňce, v níž byly uloženy zbraně, ale Muller rychle sáhl do kapsy, vytáhl revolver a pohrozil:
163

"Ruku pryč sice vás zastřelím jako dravce, jakým vlastně opravdu jste! Tři minuty! Ještě vám zbývají dvě. Nežertuju, dávám váni své čestné slovo, že nebudu déle čekat ani vteřinu!"
Staroch sáhl po třetí zásuvce, aby z ní vytáhl bankovky. Chtěl je zničit, pak nebudou žádné důkazy. Ale Můller stál rázem u něho a zadržel ho.
"Zadržte! Mě neobelstíte! Zbývá vám ještě půl minuty, pak volám všecko služebnictvo. Až budou tady, pak budete smět bankovky vytáhnout, dříve ne!"
Podíval se na hodiny.
"Pět minut minulo! Tak co?"
"Jste ďábel!" zasténal staroch.
"Ach, k čemu to věčné vyjednávání! Nebudu čekat!"
Při těch slovech se chopil zvonce a zazvonil!
Stařec vyskočil a zděšeně zvolal:
"Zadržte! Zadržte! Podepíši!"
"Co vám budu diktovat?" ptal se Můller.
"Ano, vše!"
Vtom vstoupil sluha. Kapitán se úzkostlivě díval na Můllera, co bude dělat.
Učitel se obrátil ke dveřím a řekl:
"Pan kapitán vám vzkazuje, že jako vychovatel barona Alexandra mohu obědvat s rodinou. Ode dneška budete pro mne prostírat v panské jídelně."
Sluha se poklonil a vyšel. Byl popletený a udivený. Něco tak neslýchaného se v tomto domě ještě nestalo.
"Ještě to!" zvolal stařec. "Opakuji, jste satan!"
"A vy ďábel!" smál se Můller. "Ostatně nehubujte, ale pište nebo znova zazvoním a pak neručím za nic."
"Neukážete ten list nikomu?"
"Pokud budeme dobrými přáteli, ani živé duši."
/"Dobrá, diktujte mi tedy."
Vzal list papíru a sáhl po peru. Myller mu diktoval:

"Přiznávám se, že můj tovární ředitel není sebevrah, ale že jsem ho zastřelil. Bankovky, které podle mě zpronevěřil, odevzdal mi pět minut přes smrtelným výstřelem.
V Ortry, dne 19. května 1870
Alouin Richemont, kapitán"
Toto doznání se kapitánovi nelíbilo. Odporoval, prosil, hrozil. Nic naplat, Můller trval na svém. Konečně držel
164

podepsaný a pečetí opatřený list v ruce. Přistoupil ke zvonku a znova zazvonil.
"Probůh, co ještě chcete?" ptal se kapitán starostlivě.
"Buďte klidný," odpověděl Můller. "Nezamýšlím nic nebezpečného."
A když sluha vstoupil; poručil:
"Pan kapitán prosí milostivou baronesu a mademoiselle Nanon o návštěvu."
"Ale co s nimi?" ptal se kapitán, když se sluha vzdálil.
"Potvrdí váš podpis," odpověděl Myller. "U vás musí být člověk opatrný. Mohl byste jinak vše popřít a prohlásit za padělek."
Kapitán by Mullera nejraději zaškrtil, ale musel tajit svůj vztek. V duchu mu však sliboval pomstu. /
"Budu ho pozorovat, kam odtud půjde," myslel si. "Uvidím, kde list uschová. Vezmu mu ho a bankovky schovám na jiném místě. Přelstím ho a budě bez moci."
Přitom zapomněl, že Můller byl také tak chytrý.
Netrvalo dlouho a objevily se obě dámy, zvědavé, co znamená toto zvláštní pozvání. Nemálo užasly, když spatřily Mullera, a jejich úžas vzrostl, když je Můller oslovil:
"Mademoiselles, chystám se žádat po vás laskavost. Pan kapitán mi vystavil tuto listinu. K její platnosti je potřeba, aby dvě osoby dosvědčily, že podpis, pečeť i razítko jsou jeho. Mohly byste to dosvědčit několika slovy a svým podpisem?"
"S radostí!" zvolala Madon ochotně. "Dědečku, psal jsi to ty a opatřil jsi podpis razítkem i pečetí?"
"Ano," odpověděl a soptil. "Ale číst tu listinu nesmíte!"
"Dobrá, položím na ni něco!"
Zakryla spis listem papíru a připsala dva řádky. Když byla hotová, podala spis ořítelkyni. Ta se podepsala a Marion četla:
"Napsaly jsme: Tento dopis s pečetí a razítkem skutečně pochází od mého dědečka, kapitána Alouina Richemonta. Potvrzujeme to svým podpisem. Marion de SainteMarie. Nanpn Charbonnierová. Je to dobře?"
"Úplně," odpověděl Můller a poklonil se. "Přijměte naše nejsrdečnější díky!"
Dámy viděly, že jsou propuštěny, ale přesto se Marion ptala Mullera:
165

"Slyšela jsem od Alexandra, že s námi pojedete do Thionvillu?"
"Ano, abych se přiznal, donutil mě k té cestě," odpověděl s úsměvem.
"Nás také, ale musíme tyto útrapy s trpělivostí snášet. Adieu!"
Když se vzdálily, zvedl se staroch, a přesvědčený, že svého soka přecejen ještě podvede, hrdě stanul.
"Teď jsme už hotovi?" tázal se.
"Ano, i když jsem měl ještě v úmyslu postarat se o to, aby bankovky nezmizely, ale zůstaly jako doklad. Ale není to už potřeba, váš podpis a podpisy dam úplně stačí!"
"Můžete tedy jít!"
Kapitán se obrátil, ale Myller zůstal stát a usmíval se tiše. Kapitán se znova otočil a řekl:
"Myslím, že jsme hotovi!"
"Ano, až na malou poznámku. Jsem přesvědčený, že mě málo znáte. Vaše osobní chování a hlas tak rychle změněný, to je neopatrné. Vzbuzují ve mně pocit, že si stále ještě myslíte, že mne přelstíte. Vím, jakým způsobem se to jen může stát. Budete jistým okénkem ve zdi pozorovat, kam tento papír uložím, a pak mi ho vezmete. Dále také uložíte peníze jinam. Nebudu pak mít proti vám žádnou moc a budete mě moci vyštvat z domu. Anebo to učiníte ještě jinak: prostřelíte mi kulí hlavu, to bude důkladné jednání. Ale musím vám říct, že vám dávám šach mat. Jedu za chvíli do Thionvillu. Odtud odjede posel s tímto psaním do mé země, kde bude váš list pečlivě uschovaný. Staneli se mi nejmenší zlo, bude váš list poslaný státnímu návladnímu. Co se potom stane, to si můžete myslet. Adieu, pane kapitáne!"
Šel, ale slyšel za sebou ještě slova vzteku, skoro sípavá:
"Vzal tě čert! Ten satanův tvor je opravdu vševědoucí!"
Za krátkou dobu nato jely oba kočáry ze zámku do Thionvillu a Muller byl

skutečně baronkou pozvaný, aby se posadil vedle ní.
166

XIX.
Naproti domu, v němž bydlel doktor Bertrand, byl hostinec, navštěvovaný příslušníky středních vrstev. Tam se ubytoval také Abu Hassan se svou uměleckou družinou.
Nikdo z lidí nevěděl, odkud vlastně principál pocházel, a nikdo neznal prameny, z nichž čerpal. A když byly příjmy sebemenší, měl Abu Hassan vždy dost peněz, aby členům své družiny zaplatil.
Nikdo netušil, že si zvolil tento život jedině proto, aby mohl vstoupit všude a měl příležitost pátrat, aniž by byl nápadný. Chtěl odhalit tajemství a pomstít zločin. Hassan dlouhá léta nadarmo hledal, vzdával se už naděje - a teď náhle stanul před začátkem konce.
Ve světnici, která sousedila s velikou hostinskou místností, seděl Fric při sklence vína. Vedle něho seděla jedna z umělkyň. Měla už jistě přes třicet let, hovořila o přílišných vášních, ale líčidlo a bílý prášek se postaraly, aby byla přitažlivá. B'yla ustrojena k vystoupení do lehkých flitrových šatů. Navzdor své plné, těžké postavě byla tanečnicí na laně a sám ředitel, na pochvalu dost skoupý, vždy uznával její výkony.
Teď seděla vedle Frice, hltala jeho krásnou, silnou postavu a pokoušela se položit svou ruku na jeho. To se jí však nedařilo. On při všech takových pohybech pokaždé uhnul.
"Ale pojď přece sem! Jen jednu hubičku, zlatý hochu!" prosila ho.
"Nech mne, děvo!" odpověděl. "Doušek vína je mi milejší než tisíc hubiček od tebe!"
"Oho!" hněvala se. "To vypadám tak odporně?"
"Hm! Myslím si, že víno nikdo nepil, a tys byla deset tisíc krát líbána. A i to je ještě málo. A od koho?"
167

"Po tom ti nic není! Teď vidím tebe, teď chci tebe! Poslouchej, byla jsem mužům vždy dobrá, mohli mě najít, kde jen chtěli, ale teď, teď mám tolik ráda tebe, že bych se odřekla celého mužského světa!"
"Neodříkej se. Mě nedostaneš!" smál se.
"Že ne? Proč? Máš snad milenku?"
"Nemám."
"Tak proč se tak uzavíráš? Chci tě mít a musím tě mít! Jsem po tobě všecka pobláznėná. Ani se nepoznávám. A kromě toho jsi někomu z mých mladých let tak nesmírně podobný, jako bych měla napravit, čím jsem se na tom muži jako dítě provinila."
"Kdo je to?"
"Po tom ti také nic není. Ale povím ti to, dášli mi hubičku."
"Nechci to vědět!"
U těchto povah se často stává, že je lákají osoby, které je odmítají. Tak tomu bylo i tady. Sáhla po něm, ale on ji odstrčil. To ji rozzlobilo.
"Poslyš, hochu, co si myslíš?" zvolala. "Co vlastně jsi? Bylinář, nic víc, a já jsem velice hledaná umělkyně, které by se pověsilo deset mužů na každý prst!"
"Oho, nechlub se!"
"Chlubit se? Ach, proč se se mnou chce oženit klaun? Proč mi ztěžuje život? Proč mi nedá ve dne v noci pokoj? Proč mi přísahá pomstu, když ho odmítnu?"
"No, protože se asi chce pověsit najeden prst!"
"Ne, proto ne, ale protože ví, že si může se mnou vydělat obrovské peníze. Muži i hoši jsou za mnou všichni pobláznění!"
"Pak nemá ten klaun k tobě ani lásku, ani trochu cti v těle!"
"To ho ani nenapadá. Vždyť je vlastně můj nevlastní otec."
"U všech čertů! Jak je starý?"
"Hezky přes padesát. Moje matka, jeho druhá žena, brzy umřela a on mě vodil světem. Dokud jsem byla dítě, shraboval vždy mou malou mzdu sám. Když jsem byla větší a chytřejší, měla jsem pokladnu sama pro sebe. A to chce změnit. Mám se stát jeho ženou, aby to mohl dělat zase jako dříve. Ale tak daleko to nepřivede, pijan a ničema. Pije od rána do večera tak, že je opravdu div, že si ještě nezlomil
168

vaz. Bylo by mi to milé! Ale nechme ho! Pojď, poklade, ty jsi milejší, než všichni, všichni ostatní. Dej se políbit!"
Chtěla ho chytit, ale odstrčil ji. To jen stupňovalo její touhu.

Vstala, aby byla silnější.
"Ty nechceš?" ptala se. "Opravdu ne? Nuže, ukážu ti, že si vezmu, co nedostanu dobrovolně."
Vrhla se na něho vší silou svého těžkého těla a objala ho.
Ale Fric byl silák.
Uchopil ji za lokty, až jí kosti zapraskaly, a odstrčil ji od sebe. Chytila ho za prsa a nechtěla ho pustit.
"Kliď se, tulačko!" zakřičel. "To nejsou žerty!"
Prudce do ní vrazil, až odletěla, ale v hrsti jí zbyla přední část jeho kazajky a kus košile.
"Vidíš, co jsi vyvedla!" říkal s dvojnásobným hněvem. "Teď vypadám jako vagabund a mohu jít pro novou kazajku."
Ale ona ta slova neslyšela, stála před ním bez pohnutí a strnule se dívala na krk.
Zpozoroval to a ptal se:
"Co je ti, že se na mne tak díváš?"
"Tento zub... ó, tento zub! Ukaž, ukaž!"
Sáhla po řetízku, přitáhla zub k sobě a prohlížela si ho se zářícíma očima.
"Co je se zubem?" ptal se.
"To je on! To je jeden! Člověče, ty se tolik podobáš tomu, jemuž byli oba hoši dvojčata ukradeni! Ta podoba mi byla hned nápadná. Bylo mi osm let a on nebyl tehdy o mnoho starší než jsi teď ty... Mluv, odkud máš ten zub?"
Slova děvčete probudila jeho pozornost.
"Přece od svých rodičů!" odpověděl.
"Kdo to byli?"
"To nevím. Jsem nalezenec."
"Nalezenec!" skoro vykřikla. "Kde jsi byl nalezený?"
"Blízko vsi u Neidenburgu ve východním Prusku," odpověděl a plný nedočkavosti upřel na dívku oči.
Fric si myslí, že jí může říct pravdu. Nanon však, ač jí tolik zbožňoval, řekl, že byl nalezený v horách, asi někde ve Švýcarsku, protože chtěl být v těchto končinách považovaný opravdu za Švýcara.
"U Neidenburgu!" zajásala dívka. "To jsi ty! Ó, teď tě

mohu donutit, abys mě miloval. Znám tajemství, kterým můžu získat lásku. Chceš mě mít rád, rád, hodně rád? Odpověz rychle!"
"Jaké tajemství?" ptal se jí.
"Řekni dříve, jestli mne chceš milovat!" naléhala.
"Ne!" odpověděl a odvrátil se od ní.
"Jen pak ti povím, kdo jsou tvoji rodiče!"
Rychle se k ní obrátil.
"Moji rodiče?" zvolal. "Tyje znáš?"
"Ano, docela dobře! Byli jste dva bratři, dvojčata. Byli jste uloupení a unesení na rozkaz vznešeného pána, který zloděje bohatě odměnil. Později jste se však ztratili, ty u Neidenburgu a druhý ach, co tu žvaním! Lásku chci, lásku, lásku, lásku! Pak ti povím, kdo jsi. Chceš mně políbit?"
"Ne," odpověděl a červenal se za ni.
"Povím ti jméno tvých rodičů."
"Ne!" zněla jeho pevná, rozhodná odpověď.
Myslel na Nanon, čistou, drahou. Nemohl za nic na světě říct ano.
"Učiním tě synem hraběte," prosila.
"Ne!"
"Jen jedno políbení, jen jediné!"
"Ani to ne!"
To vzbudilo její vztek.
"Proklatý tvrdohlavče!" hrozila mu. "Copak chceš stůj co stůj zůstat sběratelem bylin? Žádám směšnou cenu za to, co ti nabízím."
Vtom se otevřely dveře a vstoupil komediant. Spatřil svou nevlastní dceru. Viděl její rozcuchané šaty, viděl, že Fric má kazajku i vestu rozepjatou. Oči se mu zaleskly vztekem a ptal se:
"Co tady děláte, he? Mám vás holí rozehnat? Právě bijí dvě hodiny a představení má začít. Jak to vypadáš? Kliď se ihned do šatny! A tohoto chlapečka popadnu za uši a připomenu mu, že u nás "
Zarazil se a nedopověděl. Jeho pohled padl na řetěz a zub. Byl opilý, ba až tuze opilý, ale přece zbledl. Aniž by pokračoval ve svém zuření, otočil se a opustil světničku. Vypadal tak zmateně a zděšeně jako ten, koho chce Nemesis popadnout za cop.

"Co se mu tak náhle stalo?" ptal se Fric děvčete.
170

"Spatřil zub," odpověděla mu. "Vidíš, jaký má účinek! Po představení si ještě promluvíme. Teď musím do šatny. Ale to je tak, když je láska příliš silná, přetrhají se šaty. Rozmysli si, chcešli mne mít, dám ti za to hraběcí korunu!"
Šla a nechala Frice rozčileného. Stál před rozluštěním tajemství, ale klíč k němu byl z bahna. Co má dělat? Kéž by mohl aspoň promluvit s Nanon! Snad také přijde na představení. Bylo ohlášené ve všech okolních obcích. Ale ne, pro obyvatele zámku Ortry se taková zábava nehodila!
Fric si šel koupit novou kazajku. Neměl jinou, než tu, co měl na sobě. Nedaleko hostince byl krám. Šel k němu. Bylo, co hledal, koupil a zaplatil. Novou kazajku si hned oblékl a starou nechal kramáři darem. Když vystupoval z krámu, jely kolem právě dva kočáry. V prvním spatřil Myllera a v druhém Nanon. Ostatní neviděl. Oba ho vlídně zdravili. Umínil si, že si s Nanon promluví, pokud to bude možné.
Zatím vstoupila umělkyně do šatny, která byla v zadní části hospody. Všichni ostatní umělci už byli na prostranství, kde mělo být představení. Jen paňáca čekal na svou nevlastní dceru.
Když vstupovala, zvedl láhev skoro už prázdnou k ústům. Vypil, co v ní zbývalo, a mrštil s ní na zem, až se střepy rozletěly.
"Proklaté milování s tímto hochem!" křičel. "A jak jste se na sebe mačkali! Celý oblek jsi mu při tom roztrhala!"
"Je ti něco po tom?" ptala se kousavě, otvírajíc starou skříň, aby z ní vytáhla jiný praporeček.
"Mně?" vykřikl zlostně. "Ano, mně nejvíce! Nejsem tvůj otec. Tvůj ženich?"
"Ženich?" smála se posměšně. "Ten sedí teď uvnitř, ve světničce!"
„Ten? Ach, ten darebák bylinář?"
"Ne, ale šlechtic, hraběcí syn! Vždyť jsi viděl jeho lví zub!"
"Zub? Jaký zub? Čerta jsem viděl, a ne žádný zub!"
"Nelži!" okřikla ho. "Viděl jsi ho dobře! Vždyť jsi hned utekl!"
"Budeš mlčet, proklatá čubko!" ječel zuřivě. "Zdá se mi, že nás přivedeš svým žvaněním na šibenici!"
"Nás ne, ale tebe! Mě nemohou potrestat. Musela jsem tě
171

poslechnout. Byla jsem jen na stráži a byla jsem ještě děcko. Jsem' mu nakloněná. Musí mě milovat a já ho učiním hrabětem!"
Tato slova byla pronesena rozhodným hlasem. Klaun tu stál s očima jakoby ze skla a satan alkoholu z nich sálal. Srazil zuby, až to bylo slyšet, zvedl výhružně pěst a tázal se:
"Co chceš? Chceš to opravdu udělat, co?"
"Ano!" odpověděla mu a spráskla ruce.
"Jsem tady také ještě já, já, tvůj otec a ženich. Mám právo trestat tě a to právo využiju, rozumíš?"
Přistoupil k ní blíž. Odstrčila ho a zvolala:
"Kliď se, ochlasto! Zapácháš jako sud!"
Její rána byla příliš silná. Muž upadl. Ale s pružností akrobata se opět vymrštil a v tom okamžiku ji prudce udeřil do obličeje. Vykřikla a vrhla se na něho. Odporoval jí navzdor své opilosti dost úspěšně. Zápas byl jeho obor. Prali se, bili, škrábali a kousali tak dlouho v úzké komoře, až se objevil člen družiny a rozehnal je s poznámkou, že představení už začalo. Ředitel nařizuje, aby hned přišli.
Posel se zase vzdálil. Tanečnice soptila vztekem, klaun žárlivostí a hněvem.
"Jen počkej," hrozila mu zlostně, "to ti osladím, ty lupiči dětí!"
"Ach, opravdu? ptal se. "A jak a co?"
"Přivedu tě do kriminálu, pak se tě zbavím!" A zvučným hlasem dodala: "Jen počkej, co bude po představení. On přijde, pozvala jsem si ho. Povím mu vše, vše, vše! Pak mě bude milovat. A ty budeš příst vlnu za úzkými stěnami!"
Klaun se zachechtal. To ji ještě více popuzovalo.
"Ty mi nevěříš?" ptala se. "Přísahám ti, že se po představení vše doví! Ale věř si tomu nebo ne, mně je to vše jedno. Tebe se konečně zbavím! Na to se připrav!"
Přehodila si přes sebe široký šátek. Musela jít několika ulicemi, naposledy do něho vrazila, až zavrávoral ke zdi, a odběhla. Strnule za ní pohlížel, vztekem, strachem, žárlivostí a kořalkou skoro pomatený.
"Ona to udělá, udělá. Čert aby mě vzal, jestli to neudělá!" soptil. "Ale ještě jsou jiné prostředky. Měl jsem to už často na mysli, ale neprovedl jsem to. Ale teď vidím, že mne nechce. Drží s jiným a mě přivede do káznice. Dobrá! Dnes je

toho dost! Dnes to provedu! Ať má čert ji a ne mne!"
172

Hrabal se v otevřené skříni a uvažoval dál.
"Často jsem ji varoval. Nemusím si dělat výčitky. Tady je dost šatů, které potřebuju, a tam je ředitelova pokladna. Hahahaha! Mne dostat do kriminálu! Uvidíme, kdo dnes vyhraje!"
Když si vše připravil, opustil garderobu, vytáhl klíč a zastrčil ho do skuliny ve zdi. Pak se odebral na cvičiště.
Tam už byli umělci v plné práci. Lano, napjaté ve výši věže, budilo údiv všech diváků. Vedle něho bylo napjato několik nižších lan. Byla to hrazda a kromě toho celý ekvilibristický aparát, který se při podobných příležitostech používá. Na zemi bylo prostřeno několik velikých šátků, na nichž měli šaškové provádět své kousky. Největší pozornost však budilo vysoké pódium, na němž měl provádět nepochopitelné kousky Abu Hassan, orientální kouzelník, který byl nejpřitažlivějším členem celé družiny.
Když klaun přišel!, pracovalo už několik umělců na nižším laně, pak následovalo komické intermezzo, ve kterém měl hrát hlavní úlohu. Povedla se mu výtečně. Mohl být sebevíce opilý, ale při práci mu alkohol nevadil.
Pak následoval první výstup na vysokém laně. Umělkyně se nedbale opírala o žebřík, který vedl nahoru. Odhodila šátek a hbitě vylezla nahoru. Nahoře ležela balanční tyč, které se chopila, a pak se poklonila obecenstvu. Přesvědčila se, jsouli lana dobře napjatá. U lan stáli její kolegové, mezi nimi i klaun. Úmyslně si vybral toto místo. Právě nad ním bylo místo, kde se na lano položila. Pak natáhla ruce i nohy a balancovala tyčí na čele.
Vše se zdálo být v nejlepším pořádku, vstoupila na lano. Bylo ve výši asi padesáti stop a na protějším konci stoupalo. Umělkyně šťastně přešla tuto dráhu. Provázela svůj přechod různými odvážnými změnami v kroku i ve skoku. Pak šla pozpátku zase zpět. Byla to odvážná cesta. Chybný krok by ji přivedl do hlubin. Ale povedlo se jí to.
Když došla asi doprostřed lana, v odvážném skoku se otočila. Ozval se hlučný potlesk. Počkala, až přestane, a poděkovala poklonou. Pak zvolna klekla, právě nad klaunem, který vší silou napjal svislé lano. V jeho očích zářilo divé, ďábelské rozhodnutí.
Sedla si na lano a zvolna si klekala. Když našla rovnováhu, zvedla tyč kolmo do výše, spodní konec si opře
173

la o čelo a udržovala ji kolmo v rovnováze. Pak natáhla nejdříve ruce a pak i nohy. To vyvolalo dvojnásobný potlesk.
Na ten okamžik klaun čekal. Povolil rychle lano a zase ho přitáhnul tak, že to pozorovalo jen znalecké oko. Hlavní lano se náhle ostře zachvělo. Pronikavý výkřik umělkyně přerušil potlesk obecenstva. Tyč se naklonila zvolna a pak rychleji a sletěla dolů. Umělkyně se pokoušela zachytit se rukama lana tápala ve vzduchu, letěla dolů a s temným zaduněním spadla právě vedle klauna na zem...
Tento zůstal stát na pohled jakoby zasažený hromem. Nevšímal si hrozného křiku, který vydalo ze sebe tisíc přítomných lidí, ale pak si zastřel obličej rukama a s nářkem padl k nešťastnici.
Současně však dopadla na jeho rameno ruka. Byl to ředitel.
"Vrahu!" zvolal. "Viděl jsem to, bylo to úmyslně. Dám tě zatknout!"
Klaun dělal, jako by to neslyšel. Obecenstvo se tlačilo k nim a rozhrnulo umělce od sebe. Toho vrah využil. Dal se úmyslně odstrkovat a pak odběhl a volal: "Lékaře! Lékaře!"
Dostal se bez překážky k hostinci, přeskočil dvůr, vytáhl z úkrytu klíč, otevřel a vstoupil. V okamžiku si smyl líčidlo a stejně rychle si oblékl připravené šaty. Pak si nasadil na hlavu klobouk, popadl pokladnici a vyšel z komory. Zavřel ji za sebou a klíč odhodil do hnojůvky. Tím získal čas, aby se dostal odtud.
Byl dost chytrý a neopustil hostinec hlavním vchodem. Vlezl do zahrady. Pro klauna byla hračka dostat se s pokladnou přes plot. Běžel po lučinách a dostal se do křoví, které ho ukrylo před zrakem pronásledovatelů. Pak běžel, co mu nohy stačily, k lesu.
Prohnaný zločinec se dostal do lesa zcela bez překážek. Teď ho mohla vydat policy jen náhoda.
Klaun si byl jistý před dalším pronásledováním.
Ostatně ani nepotřeboval takovou opatrnost. Ten den nebylo vidět v celém okolí nikde živou duši. Všichni obyvatelé zůstali ve městě a lidé z okolí také. Chtěli se podívat na představení, které bylo tak ohlašované.

Neštěstí vyvolalo hrozné rozčilení. Lidé se drali k nešťastné tanečnici. Tři městští strážníci tu nic nepořídili.
Ozývaly se úskostlivé výkřiky.
Panstvo z Ortry bylo moudré a poslechlo radu Míillera.
174

Vyhledali rychle kočáry a opustili město.
Umělkyně stále ještě ležela na místě, kde spadla. Zástup lidí ji obklopoval, uprostřed klečeli dva muži doktor Bertrand a Fric.
"Jak jí je?" ptal se Fric.
"Špatně, to se dalo čekat," odpověděl tázaný. "Přijdeli vůbec k sobě, bude to jen proto, aby usnula navěky."
Sotva tato slova pronesl, umělkyně pohnula lehce hlavou a otevřela oči. Její strnulý, zamžený pohled se upřel na tvář sběratele bylin. Zdálo se, že ho ještě poznává. Její oči ožily a její ústa se namáhala, aby se vlídně usmála. Pak se její rty pohybovaly. Oba muži se k ní sklonili blíž a slyšeli poslední její slova:
"Generál... Kunz voň Goldberg... otec... dal ukrást hrabě... Jules Rallion... sestřenka Hedvika... paňáca... zaplacen... ach!"
Nemohla více mluvit. Z úst jí vytryskla krvavá pěna, oči se obrátily v sloup, roztříštěné tělo se zachvělo, jedna její ruka se pokoušela zvednout. Chtěla se chytit Frice, pak klesla. Bylo slyšet silný, slábnoucí clirapot a žena zemřela. Ta, která se ještě před hodinou posmívala všem zákonům ženské něhy a ženskému mravu.
Tím byli okolostojící diváci uspokojeni. Tragédie skončila. Vzdálili se, a nikdo z nich nepolitoval tanečnici, kterou před chvílí všichni oslavovali.
"Co asi znamenají slova a jména, která pronesla?" ptal se doktor Bertrand
"Vztahují se na mne," odpověděl Fric.
"Ach, vy jste zabitou znal?"
"Ne, ale mluvil jsem s ní před představením v hostinci. Chtěla mi po produkci říct něco důležitého. Na prahu smrti si vzpomněla na svůj slib a splnila ho, ne sice úplně, ale přece tak, že mohu být spokojený. Co bude s mrtvolou?"
"Bude dopravena do márnice, hned se o to postarám. A pak promluvíme s ředitelem Abu Hassanem."
"Ten bude v hostinci. Půjdu tam, abych ho vyhledal!"
Když Fric přišel do hostince, dával ředitel s několika členy otvírat dveře šatny. Když je otevřeli, ukázalo se, že pokladna zmizela a s ní také nejlepší šaty člena společnosti.
"Klaun utekl," řekl Hassan. "Je to vrah, viděl jsem to. Musí být chycen."
175

XX.

Také Fricovi nesmírně záleželo na tom, aby byl vrah chycen. Nechtěl však zakročit dříve, pokud nepromluví s Nanon a se svým rotmistrem. A v této souvislosti ho napadlo, že dnes v noci budou vykopávat hrob a on má k tomu opatřit ještě nástroje.
Naskytne se mu příležitost promluvit s Mullerem. Rozhodl se, že nástroje odnese do lesa už dříve a schová je nedaleko hrobu, aby pak mohl jít k zámku a tam na Můllera čekat. Cestou ke staré věži budou mít dost času, aby se zabývali Fricovou záležitostí.
Hostinský mu dal velmi rád dvě motyky a dva rýče. Fric si je přehodil přes rameno, a jakmile nastal soumrak, pustil se do lesa u Ortry. Byla už tma, když došel ke staré věži. Schoval nástroje u hrobu pod křovím a obrátil se k zámku. Když k němu došel, viděl, že v Myllerově pokoji je světlo. Do půlnoci bylo ještě daleko. Poodešel a posadil se na místo, odkud mohl Mullerovo okno pozorovat. Tak tu seděl a díval se na zámecké průčelí. Kde asi bydlela Nanon? Myslela na něj aspoň tak, jako on na ni? Jaký rozdíl je mezi ní a umělkyní? Jako mezi nebem a peklem! Jaké je to štěstí, jaká blaženost, získat si lásku takové bytosti!
A zase si vzpomněl na slova umírající. Jakže zněla? "Generál... Kunz voň Goldperg... otec... dal ukrást hrabě... Jules Rallion... sestřenka Hedvika... paňáca... zaplacen..."
Co měla ta slova znamenat? Byl nějaký generál, který se jmenoval Kunz voň Goldberg? Byli jemu oba chlapci ukradeni? Pod podobiznou v zubní dutince byla písmena K. v. G. Byl to hrabě Jules Rallion, kdo dal hochy ukrást? Byl tento Rallion bratranec Hedviky? Kdo byla tato Hedvika? Pod ženskou podobiznou byla písmena H. v. G.! A byl to šašek,
176

kdo chlapce ukradl? Kým byl uplacený? Tímto bratrancem, tedy hrabětem Rallionem? To byly otázky, které Fricovi vířily hlavou.
Zjistil, že se mu naskytla možnost, vše uvést na pravou míru.
Jeho pán, rotmistr Königsau, měl strýce, který se tak jmenoval a byl'i generál. Jeho křestní jméno bylo také Kunz, jak se nyní rozpomněl. Paní generálová Goldbergová byla sestrou paní z Königsau. Generál neměl děti, to Fric věděl docela jistě, a co se jeho paní týkalo, neviděl ji dosud, ale věděl, že si stále obléká černé šaty.
Umínil si, že bude vše vyprávět svému pánovi. Od něho mohl dostat vysvětlení. Čekal.tedy s netrpělivostí, až se objeví.
Muller seděl zatím ve svém pokoji a psal. Aby nemohl být pozorován, přilepil list silného papíru na sklo, kterým se mohl starý kapitán dívat. Tento papír tam nechal, i když byl hotov. Přestrojil se, vylezl z okna, přelezl střechu a spustil se po hromosvode dolů.
Fric ho viděl přicházet a přivítal ho. Přiblížil se k němu potichu.
"Jsi tu již dlouho?" ptal se ho pán.
"Dost dlouho, páně doktore," odpověděl sluha. "Přišel jsem dříve, protože jsem se domníval, že vám musím něco říct."
"Něco důležitého pro nás?"
"Něco důležitého! Ano, ale jenom pro mne, pane doktore."
"Ach, je to tedy záležitost osobní?"
"Ano, nic jiného."
"Opustíme především okolí zámku. Záleží mi na tom, abych nebyl zpozorovaný. Vem si tyto papíry. Patří ještě k těm, které přepravíš přes hranice. A teď pojď!"
Rychle odcházeli. Když byli daleko a mohli se domnívat, že nejsou pozorovaní, řekl Muller:
"Teď můžeš začít, milý Frici."
"Především vás musím prosit, abyste mi to nežazlíval, pane doktore. Než přikročím k věci, rád bych dříve vyslovil několik otázek, které se týkajívašich příbuzných."
"Jen se ptej! Jsem přesvědčený, že nevyslovíš žádné zbytečností."
"To bych se neodvážil. Staly se věci, které mě k těm otáz
177

Mm nutí. Budou se váni snad zdát dotěrné. Jeho Excelence pan voň Goldberg je váš příbuzný?"
"Ano. Je mým strýcem."
"Paní generálová je sestrou vaší paní matky."
"Ano. To jsi dosud nevěděl?"
"Přesně ne. Vždyť jsem stále sloužil u vás v kasárnách a nikdy jsem nepřišel do styku s vaším příbuzenstvem. Dovolte mi další otázku. Má pan generál děti?"
"Nemá."
"A nikdy žádné neměl?"
"Ba ano, dvojčata, dva chlapce. Ti se mu však způsobem nanejvýš nepochopitelným ztratili. Tušil, že mu byli ukradeni, a snažil seje najít, ale nadarmo. Teta se od té doby obléká jen černě a strýc nejenže se vzdaluje všech radovánek, ale vyhýbá se všemu, pokud to není služebně."
Fric chvíli mlčel. Jaká perspektiva se mu tady ukazovala? Miloval svého pána z celého srdce. S radostí by za něho život položil a teď snad byla možnost, že bude jeho blízký příbuzný!
Myller dlouho mlčel a pak se zeptal:
"Proč se na to vyptáváš?"
"Ó," odpověděl zajíkave, "považuju za možné, že se ztracení hoši najdou, nebo aspoň jeden z nich."
"Tato možnost je stále," řekl Myller, udivený řečí svého věrného sluhy. "Ale jak právě ty přicházíš k tomu, abys po tom pátral?"
"Protože se mi zdá, jako bych náhodou o jednom hochovi něco věděl."
"Skutečně? Opravdu?" ptal se Myller. "To by bylo nejen štěstí, ale opravdu zázrak! Ty se vsak klameš! Jak by mohlo právě Ortry být místo, kde by bylo možné takové zprávy dostat! Jsou okolnosti, jsou náhody, boží pokyny, nad nimiž člověk .může žasnout. Já jsem zažil právě podobný případ. Víš, že také můj otec před léty beze stopy zmizel. Všechno pátrání po něm bylo marné, a zde v Ortry jsem přišel na stopu, která může vrhnout světlo na tuto tmu."
"Najdeteli tu stopu, budu vám to z celého srdce přát, pane doktore," pravil Fric. "Bylo by to neobyčejné, kdyby se právě zde v Ortry našla také stopa, která by vedla k tomu, aby oba hledaní hoši byli nalezeni. Neměli při sobě žádné znamení, podle něhož by je poznali?"

178

"Na těle ne, ale jejich šaty byly znamenané a na krčku měl každý řetízek se lvím zubem, v jehož dutině byly miniaturní obrazy rodičů. U dvojčat se nedá mluvit o rozdílu věku. Ten rozdíl je jen několik minut, ale jedno dítě přece jen je starší, to mělo pravý zub, mladší chlapec levý. Strýc byl totiž jednou v Alžíru a tam skolil neobyčejně velikého lva. Arabové jsou nadmíru pověrčiví. Říkají, že se syn stane mužem silným a udatným, zavěsili se mu na krk lví zub. Strýc se podle toho zachoval. Ne z pověrčivosti, ale jen tak. Každý nemá štěstí, aby mohl o sobě říct, že skolil krále zvířat, a proto je takový zub vzácnou památkou na otcovu sílu."
"Kde se ztratili oba hoši?"
"U Neidenburgu v Prusku," odpověděl Myller, ale rychle pokračoval: "U všech kozlů, napadá mne, že ty jsi z té krajiny! Nebylo to ve vsi u Neidenburgu, v Kónigsberském okrese, kde jsi se ty narodil?"
"Ano, ve Velkém Šarnově u Neidenburgu. Ale nenarodil jsem se tam, ale byl jsem tam nalezený."
"Jak? Co?" ptal se Myller a zastavil se úžasem. "Ach, ano, vždyť nemáš rodiče!"
"Byl jsem vytažen ze sněhové závěje. Jsem nalezenec, proto mi dali jméno Schneeberg."
"Vzpomínám. Vždyť jsi mi to už jednou vypravoval. Ale, probůh, snad nechceš říct, že mezi tvým nalezením a ztrátou těch chlapců je nějaká souvislost?"
"Snad je mezi tím souvislost, pane doktore. Právě proto jsem vás prošil za prominutí, kdybych se vám snad zdál dotěrný. Znáte mě, nechci se nikam vtírat, ale byl bych nesmírně šťastný, kdyby se mi podařilo nalézt své rodiče. Jsouli. bohatí, prostí či vznešení, je mi to úplně jedno."
"Ale, člověče, Frici, co tu pošetile žvaníš! Každý otec a každá matka budou šťastní,, najdouli ztracené dítě, a bude jim lhostejné, ujalili se ho lidé bohatí či chudí. Nevím ještě v rúto chvíli, co chceš říci a co si mám myslet, ale z čeho soudíš, že by tu byla zmíraná souvislost?"
"Protože nosím na krku lví zub, a to z pravé dásně."
"Veliký Bože, je to možné? Byl u tebe nalezený?"
"Ano!"
"A máš ho?"
"Ano, nosím ho na krku."
"A obrazy jsou v něm?"
"Jsou."
179

"Tys to věděl, a nikdy jsi mi to neřekl!"
"Prosím, pane doktore, o obrazech jsem nevěděl nic. Vůbec nic. Teprve včera mne upozornila mademoiselle Nanon na obsah zubu."
"Mademoiselle Nanon? Co ta ví o zubu?"
"Viděla v Paříži dámu, o níž se vyprávělo, že chodí stále ve smutku, protože ztratila dva chlapce, dvojěata, a nenašla je. Každý ten hoch měl na krčku na tenkém, zlatém řetízku lví zub. Včera jsem se setkal s Nanon v lese. Moje kazajka se porozepla a zub uviděla. Vzpomněla si hned na tu dámu. Když pak slyšela, že jsem nalezenec, hned byla přesvědčená, že musím být jedním z těchto hochů. Prohlédla si zub pozorněji a zjistila, že může být vyšroubovaný z hraběcí koruny, do níž je zasazený. Když se o to pokoušela, podařilo se jí to a pak jsme odhalili v dutině dvě miniaturní podobizny."
"Znala tu cizí dámu?"
"Ne. Ale slíbila mi, že se ihned poptá, kdo to byl. Mám za to, že už dnes psala do Paříže."
"Ano, teta bývá občas v Paříži, to souhlasí. Jsou okolnosti, které tam vyžadují její přítomnost. Mohla ji tam uvidět. A obraz dámy souhlasil?"
"Ano. Mademoiselle ji ihned poznala."
"Nu, pak není třeba psát do Paříže. Frici, Frici, víš, že jsem si na tobě vždy velice zakládal! Abys tak byl můj bratranec!" Popošel k němu a vzal ho za ruce.
"Ó, pane doktore," řekl sluha docela skromně, "v tom ohledu by mne skoro mrzelo slyšet, že moji rodiče jsou lidé vznešení, neboť ujišťuji..."
"Tiše, hlouposti!" přerušilho Muller. "Vím, co chceš říct a rozumím ti. Ale máš nejméně takovou cenu, jako kterýkoli švihák nebo šlechtic. Máli se jeden z mých bratranců opravdu nalézt, bude mi přece jen milejší, abys to byl ty, než někdo jiný. Dovedeš tedy zub otevřít?"
"Ano."
"Udělej to! Rozsvítím svou svítilnu."
Škrtl sirkou,' rozsvítil lampičku ve svítilně a svítil na podobizny, které mu

Fric ukazoval.
"Nejsou pochybnosti, jsou to oni!" pravil Muller. "To je strýc a teta, generál á jeho paní. Člověče, ty jsi opravdu můj bratranec. Pojď sem, dej se obejmout!"
Z opatrnosti zhasl svítilnu, schoval ji do kapsy a pak roz
180

táhl ruce k objetí, aby sluhu k sobě přivinul. Ten však uskočil o krok a řekl:
"Zadržte, pane doktore, počkejme ještě! Zub je sice poznaný, ale přece je ještě otázka, jsemli to já. Zub ještě nevysvětluje ani nedokazuje nic. I když musím být podobný generálovi, jak tehdy vypadal, protože tanečnice na laně ihned určila podobu."
"Tanečnice na laně? Která?"
"Ta, kterou dnes potkalo neštěstí."
"Ach, zase záhada!"
"Ano, a neobyčejná. Věřím, že jeden z klaunů, jeden z těch_ šašků to byl, kdo mě ukradl, mě a mého bratra."
"Že bys byl ukraden? Nebyli jste ztraceni? U všech ďasů, to začíná být zajímavé! A o tom ti vypravovala tady, ve Francy, potulná tanečnice na laně? To zní jako v románě! Vypravuj mi, co víš o této tanečnici!"
Fric mu vše vyprávěl. A když skončil, řekl Muller: "Teď už nejsou žádné pochybnosti! Ty jsi můj bratranec a od nynějška tě budu za něho považovat, ačkoli v zájmu naší úlohy se nesmíme před cizími ani znát. Jedná se především o to, aby uprchlý šašek byl chycen. O to se budu starat sám. Udělám vše potřebné. Do té doby však zachovejme klid. Jedině uprchlík nám může dát zprávu, a dokud ho nebudeme mít, dá se těžko dokázat, že jsi pravý syn generála."
"To je také můj názor," pravil Fric. "Zub mohl být náhodou vyměněný nebo se dostal na krk zcela jinému dítěti. Prosím vás, abyste udělal, co budete chtít. Vím, že se na vás mohu spolehnout."
"Ano, to můžeš, můj dobrý Frici. Ruku na to! Slibuji ti, že se přičiním a budu tak jednat, jako bych já sám byl nalezenec! Ale teď si pospěšme, abychom se dostali k hrobu. Hassan nás jistě už očekává."
"Nemohli bychom se od něho dozvědět něco o tom klaunovi?"
"Také mě to napadlo. Uvidíme, jestli něco ví, něco, co bychom mohli potřebovat. Teď pojď!"
Dospěli už dávno do lesa a po hlavní cestě se zvolna ubírali kupředu. Pospíšili si a zabočili na úzkou pěšinku, po které se rychle dostali ke svému cíli.
Když se přibližovali, zvedla se předními tmavá postava.
"Kdo to přichází?"
Muller ihned poznal hlas kouzelníka a řekl:
181

"Tvoji přátelé, Abu Hassane."
"Dobrá, již jsem si myslel, že jste zapomněli na své slovo, na které jsem se spoléhal. Ate více už nevyslovujte mé jméno. Při práci, kterou konáme, musí být člověk velice opatrný. Přinesli jste si nástroje?"
"Ano. Jsou schované," odpověděl Fric.
"Přines je, abychom mohli začít. Svítilnu mám já sám."
Fric přinesl motyky a lopaty a pak rozsvítili svítilny. Slabý svit padl na hrob a na skálu. Vanul lehký vánek. Tmavé stíny se míhaly. Křoviny nabývaly fantastických podob, které výhružně zvedaly ramena a zlostně potřásaly hlavami nad smělostí těch tří mužů. Nehodil by se k tomu kdokoliv, aby o půlnoci vykopal hrob, v hlubokém lese, nablízku vykřičené zříceniny. A aby z něho vybral kosti mrtvoly!
"Mám zato, že se nemá poznat, že byl hrob vykopaný?" ptal se Muller.
"Nesmí se o tom nikdo dovědět," řekl Hassan.
"Naše práce bude tedy dvojnásobná. Musíme drn na hrobě
opatrně odkrýt, abychom ho mohli pak zase na hrob položit.
A pak musíme odstranit všechny stopy, které by naše dílo
prozradily."
Dali se do práce.
Nejdříve sejmuli opatrně drn z hrobu, uložili ho stranou a pak začali odhrabávat zem. Snesli ji na širokou skalní plochu, která byla nedaleko a kde nebyla stopa po vegetaci. Pak se teprve pustili do hrobu. Pracovali se vší silou, aby byli pokud možno brzy hotoví, ale i tak to trvalo skoro dvě hodiny, než se dostali do takové hloubky, kde byla rakev. Kopali opatrně, až posléze temný zvuk naznačil, že zasáhli rakev.
Brzy viděli ještě dobře zachované a pevné prkno, víko rakve. Odházeli hlínu kolem a pokoušeli se dostat ji nahoru.

"Nechme ji dole," říkal doktor Muller. "Vždyť stačí, otevřemeli ji."
Hassan souhlasil. Ale teď zjistili, že víko bylo velmi pevně zajištěné šrouby. Na uvolnění šroubů měli pouze kapesní nožík, nástroj velmi slabý na takovou práci, ale přece jim stačil. Víko povolovalo. Muller stál dole, oba druzí muži mu shora svítili.
Doktor byl snad ve stejné napětí jako Hassan sám. Domníval se, ba věděl skoro jistě, zeje rakev prázdná. Ale tomu odporovala její tíha.
182

"Zvedni víko!" pravil Hassan.
Muller uposlechl. Uchopil víko u hlavy a zvedl ho. Šestero očí se dívalo v napjatém očekávání do rakve. Neviděli tam tělesné pozůstatky, spatřili jen napolo shnilé piliny a kamení, jimiž byla rakev vyplněná.
"Alláh akbar Bůh je veliký!" zvolal Hassan s úžasem. "Co je to?"
"Podvod, velkolepý podvod!" odpověděl Fric. "Baronka tady nebyla pochovaná!"
Muller opřel víko o úzkou stěnu hrobu, sehnul se a prohlížel obsah rakve.
"Cítím dno!" řekl. "Není tady nic, než piliny a kamení."
"Spáchali tedy klam s Liamou, dcerou našich stanů," řekl Hassan zlostně. "Oči moje vidí zločin a můj zrak prohledá klam. Přísahám při Alláhu, všemohoucímu Bohu, že - "
Zděšeně se zarazil. Mocná, hromová rána zatřásla zemí a oslňující blesk ozářil na několik okamžiků noc. Oči tří mužů byly tímto jasem oslepené, a když se okolí zase zahalilo v temno, spatřili všichni tři u hlavy hrobu vysokou, bílou ženskou postavu. Byla zastřena závojem a ptala se přísným hlasem:
"Koho tu hledáte?"
"Hledáme Liamu, dceru Beni Arabův!" odpověděl Hassan a hrůzou se zachvěl na celém těle.
"Ta tady není. Je mrtvá!" odpověděla postava.
Muller se zatím úplně vzpamatoval. Odpověděl:
"Pravíš, že je mrtvá, ale její pozůstatky jsme v rakvi nenašli. Kde je pochovaná?"
"Proměnila se v prach a popel, z nichž vzešla. Nechtě ji v klidu odpočívat, sice vás stihne kletba Alláhova!"
Postava zvedla velitelsky ruku a pohnula se, jako by se chtěla vzdálit. Muller se chytil oběma rukama okraje hrobu, vyšvihl se nahoru a zvolal:
"Neproměnila se v prach, je posud z masa a krve. Dokážu ti to hned!"
Vztáhl ruku po postavě, ale v tu chvíli vyšlehlo z hrobu na sto blesků, ozvalo se hrozné hřmění a plameny šlehly ze země a poletovaly jako různě zbarvení hadi ve vzduchu. Muller byl úplně oslněný.
"Šejtan (dabel) je tu! Prchněte, sice jste ztraceni!"
Tato slova zvolal Hassan. Pak odhodil svítilnu a zmizel
183

mezi stromy v lese. Ti dva zůstali stát. Vše zas utichlo a nastala opět tma. Ženská postava zmizela.
"Co to bylo?" šeptal Fric.
"Věříš na strašidla?" odpověděl Můller.
"Ani mě nenapadne!" řekl statečný hulánský poddůstojník.
"A co jsi viděl, co to bylo!"
"Myslíte prach, kalafunu a plavím?"
"Ano. Byly to umělé blesky, i hrom byl umělý. Při opravdovém hromobití je slyšet táhlé hřmění, a toto bylo z jednotlivých ran. Myslím, že bylo několikrát vystřeleno z hmoždíře, to je vše!"
"Co teď? Zasypeme zase hrob?"
"Ne. Ví se už, že jsme tady. Jsme pozorováni. Snad nás dosud nepoznali. Ale stalo by se to, kdybychom tady ještě zůstali. Ponecháme práci se zasypáním hrobu těm, kteří umí dělat takový ohňostroj. Vím něco lepšího, co bychom udělali. Pojď!"
Ten rozhovor byl tak tichý, že ho ani v nejbližším sousedství nebylo slyšet. Míiller zavřel svítilnu, aby světlo zmizelo, a schoval ji do kapsy. Pak vzal Frice za rukáv a odváděl ho.
Když přešli kus cesty, doktor se zastavil a šeptal:
"Hassan je pověrčivý mohamedán. Utekl. Ale my jsme křesťané a ktomu vojáci, nedáme se zahnat strašákem. Vrátíme se teď potichu a nepozorovaně ke hrobu a budeme pozorovat, co se tam děje."
Zamířili oklikou do lesa a tentokrát se plížili z jiné strany tiše opatrně k hrobu, že jejich příchod nemohl být zpozorován.
184

Část druhá XXI.
Čtenář jistě odpustí, když se teď z roku 1870 vrátíme o padesát pět let zpět do roku 1814. S národy je to jako s lidmi. Kdo chce chápat úspěchy, ztrátu a stáří, ten se musí vrátit do dětství. Utíká den za dnem, vzniká století. Činy a události na pohled nepochopitelné mají své kořeny v minulosti. A tak také mnohé, co se odehrálo v Ortry, pochopíme až pak, budeli vyhrnuta opona, za kterou se skrývá temno minulých let.
Bylo to roku 1814.
Napoleon I. prohrál a byl na cestě do svého vyhnanství - na ostrov Elbu. Dne 31. března vtrhli spojenci do Paříže, v čele vojsk byli vladaři nového rakouského císařství, Ruska a Pruska. Vojevůdce, který k tomuto vítězství nemálo přispěl, seděl v tu dobu na Montmartru a nemohl se vjezdu zúčastnit. Byl to starý generál Blycher.
Šedivý maršálek "Vorwárts" (Vpřed), jak ho nazývali, trpěl zimnicí a zánětem očí. Účastnil se ještě bitvy u Paříže. Objevil se i v průvodu do Paříže, se zeleným hedvábným stínítkem nad očima, pod generálským kloboukem.
Jeho stav se záhy zlepšil a mohl se odstěhovat do města. Ubytoval se v paláci vévody Ortranského v Rue Cerutti. Denně procházel městem, aby poznal Paříž. Nejradeji se procházel v zahradách nebo listnatých loubích královského paláce. Měl oblečený prostý občanský oblek a dýmku v ústech. Často přicházel do Veryova hostince v Tuileriích, pil mléko, kávu nebo teplé pivo, a když mu bylo teplo, svlékl si kabát.
185

V této místnosti sedělo jedno odpoledne několik pánů. Podle výslovnosti to byli Francouzi. Jejich chování pak nasvědčovalo tomu, že byli asi příslušníky vojáků. Nedaleko nich seděl mladý muž, v civilu. Tvářil se, jako by si ničeHo nevšímal, avšak přesto mu neušlo ani jediné 'slovo.
Vtom se otevřely dveře a vstoupil starý pán, který se po krátkém pozdravu posadil u prostřeného stolku. Poručil si číši teplého piva, a když mu ji přinesli, o ostatní se nestaral. Měl vysoké čelo, silný ohnutý nos, tváře tmavě červené a malá ústa, zastíněná hustými kníry. Bradu měl širokou, oči světle modré. Z těchto očí sálala dobrosrdečnost, ale přesto byl jeho pohled ostrý a pichlavý.
Tento muž si poručil druhou číši a pak třetí. Venku svítilo slunce, v pokoji bylo dusno, a tak nebylo divu, že starci při horkém pivu bylo také teplo. Nedělal okolky - svlékl si kabát, jako by to v Paříži nebylo nic neobyčejného. Francouzi, když ho viděli, jak si neuctivě počíná, považovali to za neomalené a jeden z nich prohodil:
"Kdo to asi je? Toto chování svědčí o velikém nedostatku kultury!"
Jeho soused přisvědčil a řekl:
"Francouz to rozhodně není. Ten by se nikdy neodvážil prohřešit se proti pravidlům slušnosti. Považuji ho spíše za Němce. Němci se nikdy nenaučí zdvořilosti. I jejich válčení je vandalské. Berou, kde mohou, jejich zábavy jsou hrubé a zvyky odporné. Podívejte se jen na tohoto člověka! Je to sedlák, ba nevzdělaný uhlíř, kterému by zde měli ukázat dvéře!"
"Proč to neuděláme?" ptal se třetí. "Proč nenařídíme číšníkovi, aby tohoto klacka vyhodil?"
Vtom povstal mladý muž, který seděl u vedlejšího stolu, přistoupil k nim a řekl:
"Messieurs, dovolte, abych se vám představil! Mé jméno je Hugo voň Kónigsau, jsem poručík ve službách pruského krále. Pán, o kterém jste právě mluvili, je jeho excelence podmaršálek Blycher. Očekávám, že vše to, co jste o něm a o Němcích pronesli, ihned odvoláte!"
Páni byli překvapení tímto neobyčejně podivným a vtíravým vystoupením. Jen ten, který mluvil poslední, si zachoval rozvahu. Zvedl se, postavil se před nadutého Němce a řekl mu:
186

"Monsieur, my jsme si nepřáli seznámit se s vámi. Jste dotěrný, když se nám představujete. Vaše dotěrnost úplně potvrzuje to, co jsme o Němcích řekli. Co se toho pána týče, je naprosto jedno, jestli je to maršálek nebo hadrář. Neodvoláme ani slovo z teho, co jsme řekli."
"Smím prosit o vaše jméno, monsieur?" ptal se odvážný mladý muž.
"Nemusím se za ně stydět. Jem Alouin Richemonte, kapitán císařské gardy."
Mladý muž se zdvořile uklonil a řekl:
"Vy to tedy neodvoláte, pane kapitáne?"
"Ne, ani slovo!" odpověděl Francouz hrdě.

Pozoroval, že je Blůcher poslouchal, i když se tvářil, jako by nic neslyšel.
"Prohlašujete tedy opravdu maršálka za sprostáka, kterého jste měli odtud vyhodit?"
"Ano," odpověděl Richemonte a dal se do smíchu.
"Pak mi dovolíte, abych vám poslal své svědky."
"Aj! Nebiju se se žádným Němcem!"
"Opravdu ne? To je zbabělé! Zdá se, že ani nevíte, že právě byli Francouzi od Němců pobiti! Vy jste asi jistě nedostal tuto zprávu, přijměte tedy dodatečně, co vám dosud ušlo!"
A s velkou drzostí vlepil překvapenému kapitánovi políček.
Také ostatní pánové byli tímto neobvyklým vystoupením tak překvapeni, že nebyli schopni zabránit tomu.
Potupený kapitán sáhl rukou k levému boku, kde míval zbraň, ale protože měl civilní šaty a zbraň neměl, vrhl se na drzého Němce a zvedl pěst.
Kónigsau však uskočil a znovu ho udeřil, až kapitán zavrávoral.
Byl tu ještě houf jiných hostů, většinou Němců, kteří sem chodili, aby Bluchera viděli. I ti byli Konigsauovým vystoupením překvapeni, ale teď se rychle zvedli a přiskočili, aby mu pomohli, budeli to třeba. Hostinský je však předešel.
Poznal nebezpečí Němců tu bylo mnohem více, a proto nemohl dopustit, aby v jeho místnosti došlo ke rvačce. Obklopil se lidmi a přiměl kapitána k ústupu do svého bytu, odkud bylo slyšet ještě chvíli, jak uražený křičí.
187

Po tomto výstupu se konečně Blíicher zvedl, přistoupil ke Kónigsauovi, poklepal mu na rameno a pochválil ho:
"To jsi provedl velmi dobře a pěkně, můj synu! Kdo nechce dát satisfakci, musí dostat, a ty jsi důkladně přiložil ruku k dílu. Slyšel jsem také, co mluvili, a Bůh ví, že bych je narovnal, kdybys mne ty nepředešel. Jak se jmenuješ, můj synu?"
Poručík se nedivil. Bylo o maršálkovi známé, že si tykal i se štábním důstojníkem, bylli v dobré náladě. To byla vlastně pro osloveného čest. Postavil se do vojenské pozice a řekl:
"Hugo voň Kónigsau, excelence."
"A jsi důstojníkem, můj synu?"
"Poručíkem u husarů, excelence."
"Poručíkem?" bručel maršálek. "Chlap, který se dovede tak rvát, teprve poručíkem? Ty bys měl být rotmistrem, můj synu. Přijď zítra ke mně, uvedeme vše do pořádku. Ale teď se mnou vypiješ číši teplého piva a svlékneš se pak jako já. Je tu proklatě teplo, když venku pálí slunce a uvnitř pivo. Pojď, hochu, nestyď se! Jsme všichni lidé a pro zdvořilostní ohledy si maso na sobě neopeču!"
Kónigsau musel poslechnout. Posadil se k maršálkovi, svlékl si kabát a bavil se s Blycherem, jako by seděl s kamarádem. Starcova důvěrnost ho neuvedla do rozpaků. Starý, podivínský generál byl dost známý a žádný jeho důstojník se jím nedal překvapit. Stávalo se často, že si maršálek zapaloval svou dýmku na ulici od prostého vojáka a pak mu řekl: "Chlape, jaké to kouříš smradlaviny? Všechen svůj tabák si nasmradím od tvého bobkového listí! Nemůžeš si koupit lepší, co?"
Když Hugo Kónigsau nazítří přišel podle předpisu k Blucherovi, aby od něho přijal svůj rotmistrovský dekret, řekl maršálek:
"Synu, to je čertovská historie. Druhého dubna jsem složil velitelství nad slezskou armádou, a tu si ti fedrfechtýři myslí, že moje slovo už nic neplatí. Doporučil jsem tě, ale řekli mi, že není žádné rotmistrovské místo, které by ti mohli dát. Ale já budu na tebe myslet, a jakmile se naskytne příležitost, uvidíš, že svému slovu dostojím. Tam u okna stojí skříň s dýmkami. Nacpi si, můj synu! Při dýmce se lépe hovoří a teď mám právě čas, což jindy nebývá."
188

Kónigsau byl touto zprávou přirozeně trochu zklamaný, ale maršálkova vlídnost ho přece těšila.
Když později odcházel, neměl daleko domů, protože bydlel v téže ulici, ale přesto nedošel tak rychle, jak si myslel.
Mladá dáma šla před ním. Měla hezké šaty, a pokud mohl zezadu poznat, musela být neobyčejně krásná. Jeho zrak utkvěl s velikým zájmem na její vysoké, hrdé postavě, na malých nožkách, které také mohl vidět, protože měla šaty trochu zvednuté.
Vtom ji šli vstříc dva pruští důstojníci. Spatřili dámu, mrkli na sebe a zastavili se na chodníku. Roztáhli se tak, že nemohla kolem nich projít. Přesto se však chtěla protlačit, ale jeden z nich ji uchopil za ruku a ptal se špatnou francouzštinou:

"Nebojíte se, mademoiselle, 9 ít po ulici, kde je tolik cizího vojska? Doprovodíme vás!"
Podívala se udiveně na něho a odpověděla.
"Děkuji, monsieur, nepotřebuji váš doprovod."
Kónigsau spatřil její obličej, tvář tak čistou, že si myslel, že nikdy takového obličeje nespatřil.
Průsak však nepustil její ruku, ale se smíchem řekl:
"Možná, že nepotřebujete náš doprovod, ale v naší vlasti není zvykem nechávat dámu na ulici bez ochrany. Budete tak laskavá a povíte nám, kde bydlíte, mademoiselle."
Vtom k nim došel Kónigsau, uchopil ruku, která její rámě držela, a stiskl prsty této ruky tak silně, že Průsak dámu ihned pustil. A navzdor tomuto násilnému zakročení se zdvořile poklonil a řekl:
"Odpusťte, páni kamarádi, tato dáma nepotřebuje opravdu vaši ochranu. Je to má nevěsta, já jsem se jen trochu opozdil."
Při těchto slovech se náhle dívčin obličej zarděl, ale nebránila se tomu. Průsak se ptal:
"Nazval jste mne kamarádem. Jste snad důstojník?"
"Ano."
"Vaše jméno?"
"Hugo voň Kónigsau, husar."
"Ach! Gratuluji vám k vaší nevěstě a prosím za pdpuštění. Viděli jsme vás, ale nevěděli jsme, že patříte k sobě."
První větu pronesl skoro se vztekem, ale poslední jeho slova byla mnohem vlídnější. Nejspíš věděl, že s husary není
189

žádný žert, a proto se ubíral se svým druhem dál. Kónigsau vsunul něžně ruku dámy pod svoji paži a tak se s ní ubíral dál.
Dívala se na něho pátravě, ale on se tvářil, jako by si toho nevšímal, ač cítil, že i její oči na něm spočívají.
Teprve po chvíli řekl:
"Mademoiselle, byl jsem velice smělý, cítím, že se musím omluvit."
Mlčel. Snad čekal, že uslyší z jejich úst slovo, ale když mlčela, pokračoval:
"Znám tohoto Prasáka. Byl to hrabě Einen, který je pověstný a proslulý svým hulvátstvím. Byl jsem jistý, že by se nedal odbýt, a proto' jsem se odvážil nazvat vás svou nevěstou. To byl jediný prostředek, abych vás od něho osvobodil. Odpustíte mi to?" f
Pohlédl jí poprvé do tmavých očí a díval by se tak celý svůj život. Dáma se na něho dívala upřímně a vlídně a řekla:
"Odpouštím vám a vyslovuji vám upřímný dík, monsieur!"
"Můžu se vás zeptat, jestli jdete ještě daleko?"
"Přes několik ulic."
"Vím, že budete chtít být zase sama, ale pomyslímli si, že vás snadno může potkat podobné dobrodružství, považuji za svou povinnost neopouštět vás. Poručte si sama, co chcete."
Rozhlédla se pátravě po ulici, a když spatřila zase několik hloučků cizích důstojníků, odpověděla váhavě:
"Sotva vás smím ještě obtěžovat, ale tady dole jsou zase Prušáci. Dovolil byste, abych se vám svěřila?"
"Jak rád, jak rád, mademoiselle!"
Cítila radostné stisknutí jeho ramene, když říkal tato slova. Přišla snad z deště pod okap? Podívala se na něho skoro polekaně. Ale jeho hlas byl tak skromný.
Tak spolu prošli několik ulic, aniž by se pokoušeli pokračovat v rozhovoru. Ale mezi mladými srdci je takové mlčení výmluvnější než nějaká řeč. Jejich ruce se stiskly. V takových okamžicích cítil, jak z ní do něho přechází zvláštní teplo. Jejich zraky se potkaly, ona se pokaždé lehce zarděla a sklopila dlouhé řasy, ale jemu se zdálo, že v jejích očích je něco sladkého. A když se zastavila před portálem domu, zdálo se mu, že nešel po jejím boku jen několik minut, ale dlouhá léta.
"Tady bydlím, páně můj!" pravila.
"Musím vás opustit!"
190

Slyšela jasně, že si povzdechl. Veliké, tmavé oči se na něho upřely tak, že by ji byl nejraději přivinul k srdci, a při tornse ptala:
"Řekl jste, že jste u husarů... Jste také Prasák, monsieur?"

"Ano."
"Víte, že my tady v Paříži Prasáky nenávidíme?"
"Ale neprávem, mademoiselle. Nemáme nikoho nenávidět, pokud opravdu nevíme, zeje nenávisti skutečně hoden."
"Chcete říct, že si nezasloužíte naši nenávist?"
"Aspoň vaši, výhradně vaši, bych si za nic na světě nepřál. Jsem tady jako voják, protože bylo mojí povinností jít za praporem, ale nejsem nepřítel žádného Francouze a nemohu ho nenávidět jen pro to, zeje Francouz."
"Ano, vypadáte tak, monsieur. Proto udělám jedinou výjimku z pravidla, kterým se řídím. Chránil jste mne tak laskavě, že vás zvu, abyste navštívil mne a mou mamá. Neníli vám to nepříjemné, představím vás matince."
Jeho obličej zazářil poctivou, nelíčenou radostí, kterou srdce dívky poznalo. Odpověděl:
"Nepříjemné? Ó, nikoli, naopak, jsem potěšený a přijímám vaše pozvání. Řekněte mi hodinu, kdy mohu přijít."
"Přijďte tedy ve tři hodiny, monsieur. Máte v tu dobu službu?"
"Ne. Přijdu jistě."
"Tady je můj lístek!"
Vytáhla malý, vkusný lísteček, na který si netroufal pohlédnout, pak vlídně pohodila hlavou, jako na starého, milého známého, a zmizela v průjezde.
Šťastný Kónigsau div že lístek ke rtům nepřitiskl. Už zvedl ruku, ale včas si vzpomněl, že je na rušné ulici, kde by se takovému nadšení jen vysmáli.
Teprve když minul značný kus cesty, přečetl si jméno, které bylo na lístku: "Margot Richemonte. Rue d" Auge 10." A bezděky se zastavil.
"Margot Richemonte?" ptal se. "Nejmenoval se ten gardový kapitán, s kterým jsem se včera utkal, také Richemonte? Je snad z rodiny? Eh, co! Kolik podobných jmen je na světě! Kdo by si myslel hned něco takového!"
Přišel domů, vzal do ruky knihu a lehl si na pohovku. Ale kupodivu! Dnes mu čtení nešlo. Stále jen slyšel zvláštní, vážný zvuk jejího hlasu, a když se namáhal, aby se soustředil

na knihu, splynula všecka písmena dohromady a utvořila obličej tak čistý, tak krásný a dívčí, právě takový, jaký měla Margot.
Odložil knihu, zvedl se a přecházel po pokoji.
"Zdá se mi, že tato dívka mne očarovala," pravil si. "Francouzka! Nejsou Francouzky popisovány jako lehké, povrchní a nevěrné? A teď tu nacházím obličej, tvář, na které by bylo možné stavět zámky. Nepovím o tom nikomu, ještě by se mi vysmáli. Francouzky jsou šampaňské, esprit, šumivé a kypící, jsou na světě jen k rozkoši. My máme jiné nároky!"
Ale navzdor těmto myšlenkám se nemohl zbavit té tváře a zvuku hlasu. Snídal, ale bez myšlenek. Ani nevěděl, co jedl. Nemohl se dočkat třetí hodiny. Nechtěl se sice ani sám sobě přiznat, ale když stanul v Rue d" Auge přede dveřmi a podíval se na hodinky, poznal, že přišel o čtvrt hodiny dříve.
Musel se ještě procházet, aby mu čas utekl.

XXy.
Přesně, když hodiny bily tři, přišel Kónigsau k číslu deset. Zjistil, že první patro domu je rozdělené na dva byty. Jeho první pohled padl na dveře vpravo. Četl tu jméno: Veuve Richemonte. To byla jistě její matka. Byla to vdova? Margot už neměla otce? To snad vysvětlovalo její vážnost.
Zazvonil. Otevřela mu služebná. Řekl své jméno a byl vpuštěn.
Děvče mu otevřelo dveře salónu, jehož zařízení bylo sice velmi slušné, ale přece ne bohaté, panské. Na pohovce odpočívala dáma, kterou ihned považoval za matku Margot. Měla prosté černé šaty. Vlasy měla husté, plné, ale už šedivé. Rysy této dámy byly něžné. Její tmavé oči se pátravě dívaly na vstupujícího. Nadzvedla se a při pozdravu řekla:
"Buďte vítán, monsieur! Musíte odpustit, že moje dcera zde ještě není, aby vás přivítala. Ale musím vám napřed něco říct. Račte se posadit!"
Usedl, zatímco se její oči stále na něho dívaly, jako by mu chtěla vidět až do hlubin duše. Jaké to neobyčejné přivítání? Co mu chtěla říct, než dovolí, aby její dcera vstoupila? Dověděl se to hned.
"Ujal jste se mého dítěte a moje mateřské srdce je vám za to vděčné. Margot si přála, abych vás poznala, ale nevím, nebudeteli zklamaný. Jste zvyklý představit si pařížský svět veselý, požitků chtivý a lehký. Snad máte poněkud pravdu. Jste důstojník. Takoví páni se rádi seznamují s mladými dámami. Je to pro ně jakýsi druh sportu, chtějí se bavit, chtějí laškovat, chtějí se chlubit svými úspěchy.

Já jsem nikdy tento sport neschvalovala. Margot jsem vždy chránila před takovými kruhy. Miluji své dítě, je tak dobrá, nesmí být nešťastná. To je nejvroucnější přání mého srdce."
193

Umlkla, jako by uvažovala, jestli neřekla příliš mnoho. Zdálo se mu, že chtěla říct:
"Miluji své dítě a nesmí být nešťastné, nešťastné tak, jako jeho matka."
Pokračovala:
"Splnila jsem přání Margot. Vyslovila pozvání, a byla by to pro vás urážka, kdybych odmítla. Ani jsem je nemohla odvolat, protože neznám váš byt. Přišelli jste sem v domnění, že najdete zábavu, to se vám stěží splní, monsieur. To je vše, co jsem vám chtěla říct, a doufám, že se neurazíte."
"Urazit se?" tázal se. "Máte právo tak mluvit, madame. Užila jste přesný výraz, když jste mluvila o sportu. Důstojníci všech zemí jsou si v tom ohledu rovni. Nenávidím ho a opovrhuji jím stejně jako vy. Nevidím v člověku tvora, který má jen úkol, aby mne obveseloval a krátil mi čas. Jsem zvyklý pohlížet na život z jiné strany a těší mne, že máme stejnou povahu. Právě nynější doba je vážná a nemám v úmyslu prolaškovat ani okamžik. Prokázal jsem slečně Margot malou službu, jakou bych prokázal každé dámě. To je jen povinnost, to není důvod pro vaši vděčnost. Znepokojujeli vás však moje přítomnost, jsem ochotný ihned vás opustit."
Zvedl se. V jejích očích se cosi zalesklo, něco jako tichý, spokojený úsměv. Kynula mu rukou, aby zůstal sedět, a řekla:
"Domníváni se, že se Margot nemýlila. Jste takový, jakého vás popsala. Zůstaňte, monsieur, a pokuste se přemoct zvláštní příchuť zábavy dvou osamělých dam! Máte také matku?"
"Bohužel už ne, madame. Mí rodiče už nežijí."
"To je velká ztráta. Ale snad máte sourozence?"
"Ani to ne. Jsem docela sám. Mám své povinnosti a ve volné chvíli knihy, které jsou mi přáteli."
Tím způsobem se bavili ještě chvíli, než Margot vstoupila. Měla na sobě prosté domácí šaty a vypadala v nich tak rozkošně domácky, tak hospodyňsky, že Hugo v srdci zaplesal. Když mu podávala ruku, zarděly se její tváře lehkým ruměncem. Viděl, že jí není nepříjemný, a to ho nesmírně potěšilo.
Také matka byla později veselejší. Zdálo se, že má k hostovi důvěru, a když se loučil, dovolila mu, že může zítra v tutéž dobu přijít.
194

Odešel plný dojmů, které v něm vyvolala krásná dívka. A byl by jistě šťastnější, kdyby slyšel, co se o něm po jeho odchodu mluvilo. -
"Ten mladý muž je skutečně jiný, než jakými jsou lidé jeho věku a postavení," řekla paní Richemontová. "Z něho by si mohl vzít Albín příklad. Kde jen zase vězí? Dva dny ho už nebylo vidět."
"Snad přichází teď," pravila Margot.
Zvonek se ozval. Dámy však nejevily nadšení.
"Monsieur le baron de Reillac!" zvolala dívka do dveří.
A po tomto ohlášení se jmenovaný objevil hned v pokoji. Byl to dlouhý, velice hubený muž. Mohlo mu být snad asi pětačtyřicet, ale přesto si počínal jako mladý, životaplný elegán. Nemohlo se o něm říct, že by byl ošklivý, ale přece ve všem, co měl na sobě, bylo něco, co hned při prvním pohledu bylo nesympatické. Poklonil se způsobem nanejvýš šviháckým, přitančil nejdříve k matce a pak k dceři, aby jim políbil ruce, posadil se a ptal se:
"Zvonil jsem naproti,ale odpověď jsem nedostal. Monsieur Albín patrně není doma?"
"Neviděla jsem ho od včerejška," odpověděla paní Richemontová. A se smutným, vyčítavým pohledem dodala: "Mohu si myslet, že byl ve vaší společnosti?"
"Zajisté," odpověděl tázaný. "Vyjeli jsme si ve dne a večer jsme byli v klubu, kde se o mnohém rozmlouvalo. Císařovo vyhnanství nepovažuje nikdo za věčné. Už se kde kdo ptá, co má dělat, až se vrátí, aby uplatnil svá práva "
"Probůh, jaká je to neopatrnost!" zvolala vdova. "Vítězové jsou ještě tady a vy už kujete pikle!"
"Žádné starosti!" smál se baron. "Jsme opatrní! Jsme chytří, aspoň v tomto ohledu. Věřila byste tomu, madame?"
V jeho posledních slovech byl zvláštní důraz, který ji přinutil, aby se na něho podívala.
"Nevím, co myslíte," pravila.
"Ó," řekl baron se sladkým úsměvem, "jen to, že vzhledem k politice jsem muž,

ale v obchodě jsem příliš shovívavý."
Paní Richemontová tiše zakašlala do kapesníku a mínila:
"Přišel jste snad, pane barone, abyste se mnou mluvil o obchodech?"
195

Zachrehlal, jako když si dravec oškrabuje drápy, než se vrhne na svou kořist, a pak odpověděl:
"Vlastně nikoliv. Chtěl jsem mluvit s monsieurem Albínem. Dal mi včera večer své čestné slovo, že bude dnes doma."
"Čestné slovo?" ptala se dáma. "To přece není možné!"
"Proč, madame? Pochybujete snad o mé pravdě?"
"Ne, to nechci říct. Ale dáli Albín čestné slovo, dodrží ho. Vždyť je důstojník!"
Baron pokrčil rameny.
"Důstojník? Ano. Dokonce gardovým kapitánem! Ale co! Vždyť je možné dané slovo zrušit. Však jsou také gardoví kapitáni, kteří se dají beztrestně veřejně potupit, zpolíčkovat!"
Dáma zbledla.
"Co tím myslíte?" tázala se. "Snad nechcete říct, že můj nevlastní syn - - "
Umlkla. Bylo nemožné, aby vyslovila toto slovo, avšak baron to učinil za ni:
"Že váš nevlastní syn byl zpolíčkován? Ano, to jsem chtěl říct."
Paní vyskočila z pohovky a vykřikla:
"Lžete, barone!"
Také Margot se zvedla, přiskočila k matce, jako by jí chtěla pomoct proti všem útokům zloby a zármutku.
"Já, lhát?" ptal se baron. "Monsieur Albín mi to sám vyprávěl. Také v klubu se o tom tiše šeptalo. Byli při tom tři pánové, s nimiž seděl u hracího stolku. Nadal Němcům, tupil jejich vojevůdce Bluchera. Za to byl zpolíčkován německým důstojníkem, jehož vyzvání na souboj odmítl."
"Můj Bože, jaká je to potupa!" zvolala paní Richemontová, klesajíc do pohovky. Ale v jejím zvolání nebyl hlas pukajícího srdce matky, znělo spíše jako opovržení, hluboké, nezvratitelné opovržení.
"Dějíli se takové věci, připustíte, zeje možné, že nedostojí ani svému slovu, madame," pokračoval baron. "Slíbil mi, že odpoledne bude doma."
"Ach, jedná se tedy i zde o čestnou záležitost?"
"Ano! V klubu byla uspořádaná malá hra, které se monsieur Albín zúčastnil. Měl smůlu, půjčil jsem mu pět tisíc
196

franků, a slíbil mi, že mi je vrátí dnes ve tři hodiny. Přicházím v pět a přece není doma."
"Můj Bože, a ještě to!" naříkala dáma. "Jeho dluhy vzrůstají hroznou měrou!"
Baron přisvědčil hlavou a odpověděl:
"Máte pravdu, má milostivá! Tušíte, kolik je mi dlužný?"
"Jak bych to mohla vědět?"
"Více jak dvakrát sto tisíc franků."
"Dvakrát sto !"
Slovo jí uvázlo v hrdle, nemohla nic vyslovit. Margot zbledla leknutím. Baron pozoroval obě dámy s tajným, vítězným úsměvem.
"Ale to je naprosto nemožné! To je neuvěřitelné!"
Při těchto slovech pokrčil baron rameny a odpověděl:
"Neuvěřitelné? Proč? Monsieur Albín má choutky velmi vznešené. Hraje o veliké peníze, klaní se té či oné tanečnici, věnuje jí šperk v ceně deseti tisíc franků. Jmění, které nemá. Plat nedostává, protože císař je zajatý. Jak brzo naroste taková sumička!"
"Ať tedy hledí, jak by ji zase zaplatil!" pravila madame odhodlaně. "Je můj nevlastní syn, a přece jsem se pro něho obětovala. Teď jsem sama chudá. Ať se ohlédne, kdo mu pomůže. A vám, barone, nejsem vděčná, že jste ho v šíleném rozhazování podporoval. Kdybyste mu nic nedával, musel by žít šetrněji!"
V očích osloveného se objevil zvláštní jas. Mluvila z nich pýcha, škodolibost, chtivost i jistota vítězství. Odpověděl:
"Mýlíte se, madame. Jiný by ho stejně podporoval. Ostatně je synem vašeho zesnulého pana manžela, který byl mým přítelem. Nemám ho podporovat? Jsem přece shovívavý i k vám, vdově po tomto příteli."
"Shovívavý ke mně? Prosím vás, kdy?" zvolala plna hořkosti. "Dala jsem se krátce před smrtí svého muže svést, že jsem opatřila jeho směnky svým podpisem. Copak jsem rozuměla takovým papírům? Podepsala jsem i blankety, které teprve později byly vyplněny. Když byl můj muž mrtev, prezentoval jste mi všecky tyto listy.

Měly být zaplacené při předložení. Musela jsem prodat vše, co jsem měla, abych je mohla vykoupit a nemusela jít do vězení dlužníků. Tomu říkáte shovívavost?"
197

"Nemluvím o tom, madame. Mluvím o třech vašich směnkách, které mám dosud ve svých rukou."
Pohlédla na něho udiveně, ale on tento pohled snesl.
"Ještě tři směnky? Moje směnky?" tázala se. "Mýlíte se, anebo si dovolujete žert, který není na pravém místě!"
"Na žert není pomyšlení," řekl baron. "Zmínila jste se o blanketech, které byly později vyplněny. Nuže, zbyly tu ještě tři takové blankety, když váš pan manžel zemřel. Monsieur Albín je vyplnil a dostal ode mne peníze. Směnky jsou splatný při předložení. Dosud jsem vám je nepředložil. Nemám tedy snad mluvit o shovívavosti?"
Paní Richemontová opět vyskočila, ale tentokrát leknutím.
"Mluvíte pravdu?" tázala se.
"Úplnou pravdu!"
"Albín dostal peníze?"
"Ano."
"Kolik?"
"Celkem sto padesát tisíc franků."
"Sto padesát tisíc franků! Ó, můj Bože!" vykřikla a zastřela si obličej rukama. "A já mám rentu dva tisíce franků ročně!"
"Budu nucený zabavit ji, madame."
Toto neočekávala. Upřela na něho oči a řekla:
"Pak tedy musím zahynout hladem!"
"Nikoliv," odpověděl a krčil lhostejně rameny. "Zahynout hladem ne, ale pracovat musíte!"
"Pracovat? To děláme už teď. Nebo se domníváte, že člověk může být živ za dva tisíce franků ročně? Pracujeme potají pro závod s výšivkami. Dnes odpoledne odváděla Margot opět hotovou práci a byla při tom obtěžována drzou, hrubou skupinou vojáků."
"To mě nezajímá, madame. Váš syn mi dluží na směnky nesmírnou částku peněz. A ještě pět tisíc franků z karet, na čestné slovo. Mám tady vaše směnky v částce sto padesáti tisíc franků. Tímto vám je předkládám. Chcete tyto papíry splatit?"
Vdova zalomila rukama a zvolala:
"Ale copak nevidíte, že to je naprosto nemožné? Kdo vám dovolil, abyste mému nevlastnímu synovi vydával na můj podpis takové částky?"
"Právě váš podpis mi to dovolil, madame," usmál se. "Os
198

tatně se naprosto mýlíte, tvrdíteli, zeje nemožné tuto částku splatit."
"Můj Bože, jak bych to mohla udělat?"
"Jediným slovem."
"Jakým?"
"Malým slovíčkem: ,ano"."
Nerozuměla mu, dívala se na něho s překvapením. On se však narovnal, změřil žádostivým pohledem sličnou Margotinu postavu a řekl:
"Znáte mou osobu a mé poměry, madame. Byl jsem vojenský dodavatel velikého císaře a vydělal jsem si milióny. Mohu poskytnout skvělou existenci své paní. Řekl jsem vám už, dokud ještě žil váš pan choť, že miluju mademoiselle Margot. Byl jsem tehdy odmítnut. Mademoiselle by mne prý nemohla milovat. Tehdy jste žili v lepších poměrech. Teď vidíte, že sňatek z lásky je hloupost. Opakuji dnes tehdejší svůj návrh. Jakmile se vrátím se slečnou od oltáře, roztrhám směnky vašeho nevlastního syna a vaše také. Řekneteli ne, pak půjdete do vězení dlužníků."
Při posledních slovech se zvedl, sáhl po klobouku a zase pokračoval:
"Vidíte, že jsem upřímný. Nazvěte mě krutým nebo mužem tvrdého srdce, to je mi jedno. Miluju Margot. Stane se mou paní, anebo musíte padnout. Dávám vám týden na rozmyšlenou. Ode dneška za osm dní si přijdu pro odpověď. Rozvažte vše, co uděláte. Adieu!"
Odešel a zanechal obě dámy v rozčilení.
Madame Richemontová ležela na své pohovce a plakala. Margot se k ní posadila a beze slova přitiskla matčinu hlavu na své srdce. Dívka neřekla ani slovo. V jejím obličeji nebyla ani stopa smutku, ale zášť a msta. Matka si toho nevšímala. "Sto padesát tisíc franků!" naříkala paní. "Slyšela jsi to, Margot?"
"Ano." , "A nebyla jsem mu dlužná nic! Je to svůdce a podvodník!"
"Ďábel je, ďábel, mamá. Jednal vypočítavě."

"Jak to?"
"Chtěl mne donutit, abych se za něho provdala."
"Můj Bože! Opravdu?"
"Ano. Nejdříve zapletl otce do dluhů a svedl ho i Albína ke hře. Pak tě přiměl, abys podepsala blankety. Teď jsme ztraceny, jestli nes volím."
199

"Nesvolíš! Ne, nikdy, moje dítě!"
"Ba ano, přece!" řekla dívka naoko klidně.
"Přece? Ty tedy chceš?" ptala se matka.
"Ano, chci!"
"Ale budeš nešťastná, Margot!"
"Nikoliv!"
Řekla to tak určitě, že její matka byla pozornější, zadívala se na ni a pak se ptala:
"Že ne? To nepochybuji! Dítě, dítě, miluješ ho snad?"
Margot zavrtěla rozvážně hlavou a odpověděla:
"Nenávidím ho, a proto se za něho provdám."
"Provdáš se za něho, protože ho nenávidíš? Mluvíš v hádankách!"
"Ó, copak nechápeš, jaká sladkost spočívá v pomstě?"
"Ach!" zvolala matka, které se rázem rozbřesklo.
"Ano, byl to démon naší rodiny, našeho domu. On nese vinu za to, že jsme chudí a že otec zemřel. Svolím a stanu se jeho ženou, abych nás všechny mohla pomstít. Miluje mne šíleně. Pozorovala jsem jeho žhavé, žádostivé pohledy celé měsíce. Stanu se jeho ženou, musí směnky roztrhat, ale nesmí se mne nikdy dotknout. Ať hyne touhou po mně. Jsem hezká. Budu se zdobit, jen abych jeho lásku stupňovala k šílenství. Musí se přede mnou v prachu svíjet jako červ, musí žebrat o jediné slovo, o jediný pohled, a přece nedostane to, po čem touží. Musí snášet Tantalova muka, a já budu šťastná, čím nešťastnější bude on!"
Neuvážila, že štěstí, o kterém mluvila, bude strašlivé. Chtěla se obětovat, obětovat pro matku a pro spravedlivou věc. Domnívala se, že bude vždy paní svého srdce, jako teď, a netušila, jaké to bude neštěstí, budeli připoutána k takovému muži a bude mít ráda někoho jiného.
200

XXyI.
Když poručík Kónigsau obě dámy opustil, chodil chvíli ulicemi a myslel na Margot. Posléze vstoupil do kavárny. Byla to kavárna boulevardová, měla zahrádku na chodníku, kde mohlo sedět několik hostů, kteří dali přednost kávě pod širou oblohou, a tak volně pozorovat život a ruch na ulicích.
Vstoupil do místnosti a posadil se u okna. Neseděl tady dlouho, když viděl přicházet muže, s kterým by se nerad shledal, a vzdálil se od okna. Byl to gardový kapitán Richemonte.
Ten zůstal venku v zahrádce a posadil se právě pod tím oknem, kde seděl Kónigsau. Po delší době přišel jiný pán, který se usadil vedle kapitána. Kónigsau ho neznal. Byl to baron de Reillac, který právě přicházel z námluv Margot. Byla to zvláštní náhoda, že si Kónigsau vybral právě tuto kavárnu. Oba páni netušili, že uvnitř, u samého okna sedí cizinec, který může slyšet každé jejich slovo.
"Tady jsem!" řekl baron.
"Konečně!" řekl kapitán. "Čekám tu Už delší čas. Jaký úspěch měl váš útok, milý barone?"
"Až dosud zhola žádný."
"Jakto?"
"Dal jsem dámám týden čas."
"Týden? Proklatě! Proč? Kde vezmu do té doby peníze?"
"Ode mne."
"Ach, to zní uspokojivě. Potřebuju několik tisíc franků. Co řekla má nevlastní mamá vašemu odhalení?"
"To, co všecky ženy v podobných případech říkají. Zprvu mi nevěřila, pak se dala do nářku, lomila ruce a plakala. Nemohu pláč snést, a proto jsem mluvil stručně, jak to jen bylo možné."
"A Margot?" 201

"Ta? Ach, musím vzpomenout! Ano, myslím, že neřekla ani slůvko."
"Myslíte, že dostanete svolení?"
"Zajisté!"
"A neli?"

"Pak půjdete pěkně do žaláře pro dlužníky."
"U všech čertů, vy žertujete, barone! Přítel se přece na takové místo neposílá."
Baron pokrčil lhostejně rameny a odpověděl:
"Přítel? Byl jste egoista, nikoliv přítel. Přiznám se upřímně, že jsem vám pomohl jen kvůli vaší sestře. Budeli mou ženou, budu kvitovat váš dluh a vyplatím vám ještě padesát tisíc franků. Také směnky vaší matky, které znějí na sto padesát tisíc franků, budou roztrhány. Zaplatím její svolení čtyřmi sty tisíci franky. Kdo tedy je přítel? Vy můj nebo já váš?"
"Doufám, že dosáhnete svého cíle, barone."
"Nedosáhnuli ho, budete tím vinen vy."
"Já? Jakto?"
"Jděte k dámám a přimluvte se, jinak bude zle! Přičiňte se, nebo nebudu mít s vámi naprosto žádné slitování, jestli se věc nezdaří."
"Toho bych se od vás opravdu nadál!"
"Žádám vás, abyste byl o tom přesvědčen. Nadělal jste mi chutě a sám jste pak žil na mé útraty jako nabob. Proč by mně mělo záležet na několika tisících francích, když se jedná o to, abych vám ještě ukázal, jak se daří ubohému chuďasovi ve vězení pro dlužníky? Ostatně vám radím, abyste se náležitě obrnil, než navštívíte své roztomilé dámy "
"Proč?"
"Vědí o vašem dluhu z karet."
"U všech čertů! Kdo jim o něm řekl?"
Ta "
"ja.
"Vy? Máte rozum? K čemu je třeba, aby moje matka a sestra věděly, jak vysoko hraji a co prohraji?"
"Budou povolnější. Ostatně znají také vaši srážku s pruským důstojníkem."
"I to? Kdo jim o tom vyprávěl?"
"Také já, kapitáne!"
"Člověče!" vykřikl. "A to mi říkáte tak klidně?"
"Ano, právě tak klidně, jako vám dávám své peníze. Chci
202

mít zadostiučinění, že o vás mohu mluvit. Ať Margot ví, že mně nepřináší žádnou oběť, vezmuli si za choť sestru úplně zničeného důstojníka."
Chvíli mlčeli. Konigsau se domníval, že kapitán se vrhne na něho zuřivě, ale nebylo to tak. Byl v rukou dodavatele armády, povýšeného za barona, a proto se namáhal, aby přemohl všechen svůj vztek, a odpověděl:
"Myslíte snad, že se toho Němce bojím?"
"Ano, myslím si to," odpověděl tázaný chladně.
"Proč?"
"Protože jste zamítl jeho vyzvání."
"Eh! Budu se s ním ještě bít!"
"Tomu nevěřím."
"Proč ne?"
"Protože cizí důstojníci jsou prý v čestných záležitostech nadmíru choulostiví. Nemyslím, že by se ten husarský poručík - jakže se jmenoval?"
"Konigsau."
"Dobrá! Tedy nemyslím, že by se tento Konigsau bil s někým, komu dal políček. Dopustil jste se hlouposti."
"Nechtěl jsem se s 'ním bít, protože všecky Němce nenávidím. Nepovažuji žádného Němce za hodného, aby zkřížil svůj kord s kordem francouzským."
"Ale jděte, kapitáne! Po tom, co se vám přihodilo, je velmi nepravděpodobné, budeteli moct dále sloužit. Nerozčilujme se však. Kolik potřebujete?"
"Několik tisíc franků."
"Dobrá! Řekněme tři tisíce! Doprovoďte mě nyní, dám vám je. Dnes večer si zase trochu zahrajeme a za týden budu váš švagr, který vám bude celý dluh kvitovat."
Odešli.
Konigsau poslouchal s velikou pozorností, aby mu neušlo ani jediné slovo. Viděl vše jasně. Tento obchodník, za barona povýšený, spekuloval s rukou Margot, která byla sestra potupeného kapitána. Paní Richemontová byla dlužná baronovi na směnku částku sto padesát tisíc franků. Za tuto částku a za dluhy Richemontovy si chtěl koupit Margot.
"Proč jsem chudý," pravil si Konigsau. "Pětačtyřicet tisíc tolarů je vše, co mám, a i ty bych mohl mít jen tehdy, kdybych prodal svůj statek. Kdybych byl bohatší, zaplatil bych vše a Margot by byla i s"e svou matkou volná!"
203

Šel domů. Stále myslel jen na Margot a na těch sto padesát tisíc franků. Ba i v noci, když šel odpočívat a snil o obrovské věži pro dlužníky, v jejímž temném sklepení byla Margot.
Je zvláštní, jaký zájem má člověk o osobu, o které měl živý sen. Bylali mu lhostejná, má náhle zájem.
Tak to bylo i s Kónigsauem. Když se probudil, byl rád, že je zbavený úzkosti, kterou měl o dívku. Z této úzkosti vzrostl její obraz mnohem jasněji a čarovněji, tak po ní toužil, že se sotva mohl dočkat odpoledne.
Konečně nadešla třetí hodina, i vydal se na cestu. Když vstoupil do salónu, přišla mu Margot vstříc a prosila ho za prominutí, že dnes nebude moct s její matkou mluvit, že od včerejška jí není dobře, že je dojatá a nemůže přijímat návštěvy.
Kónigsau tušil, že je nemoc zaviněná včerejším rozhovorem s baronem, ale rozumí se, že toto tušení nedal nijak najevo.
Margot byla dnes neobyčejně bledá. V její tváři byla jakási odhodlanost, rozhodnutí, odříkání. Bylo mu úzko. Pozoroval sice, že její pohled na něm občas utkví s takovým výrazem, ale že je jí sympatický, jinak byla zdrženlivá a chladná, uzavřená. To nemohla být starost o nemocnou matku, to bylo něco jiného. Nadarmo přemýšlel, nemohl to uhodnout, až později byl hovor vroucnější.
Její tvář byla veselejší.
"Závidím vám, mademoiselle," odpověděl. "Takové štěstí mi není souzené!"
"Že ne? Copak nemáte nevěstu?"
"Nikoliv! Moje srdce nebylo ještě nikdy zadané."
Pohlédla na podlahu a ptala se, aniž by zvedla oči:
"To musí být vždy srdce zadané?" "Můžete myslet na štěstí, aniž by srdce bylo zúčastněné?"
"To ne, ale srdce může být různým způsobem zaujaté."
Díval sejí pátravě do bledého obličeje. Rty sebou škubaly, čelo bylo zachmuřené, jako by rozhodnutím, kterému vlastně podlehla.
"Nerozumím vám, mademoiselle," pravil. "Znám jen jediný způsob. Jenom láska činí šťastným, bez ní to není možné."
"Mýlíte se. Jen si představte zášť nesmírně velikou, představte si žhavou a palčivou touhu po pomstě. I to musí být štěstí, když se ukojí."

"Ovšem, ale to je štěstí ďáblovo!" odpověděl jí.
Zvedla k němu rychle oči, pohlížela na něho pátravě a pak se ptala:
"Myslíte si tedy, že i ďábel by mohl být šťastný?"
"Ďábelská povaha, to je zkažená povaha? Ano, ale jen na okamžik. Rád bych poznal, jak by dovedl být někdo trvale šťastný pouze tím, že nabízel svou pomstychtivost."
Byl diplomat, a to ne právě šťastný. Vyslovil tuto otázku, aby vnikl do jejího tajemství. Ona ho naštěstí neprohlédla a odpověděla:
"Pokusím se dát vám takový příklad. - Představte si dívku, mladou, hezkou, šlechetnou a dobrou. Má všecky vlastnosti, aby muže získala. A tu přijde zlosyn, který si dělá nároky na ni. Snaží se dostat její ruku, aleje odmítnutý. Nato dělá podrazy. Zmocní se jejích příbuzných, svede je, uvrhne je v hříchy, neřest a hanbu a přísahá, že nešťastníky nepustí dříve, dokud nebudou vykoupeni. Cenou je ruka dívky."
"A ta? Co dívka? Co ta dělá?"
"Podá zlosynovi ruku, aby své příbuzné zachránila."
"Pak jistě nikdy nemilovala, anebo má veliké, vznešené srdce, vzácnou obětavost a skálopevnou důvěru, že,zlosyna svým vlivem napraví."
"Nikoliv, to ona nechce! Chce ho potrestat!"
"Ach, odporujete si, mademoiselle. Před chvilkou jste řekla, že dívka mu podá ruku, aby své příbuzné zachránila, a nyní říkáte, aby ho potrestala."
"Ano, chce ho potrestat, strašlivě potrestat. Má vidět ve své ženě nebe, do něhož se nikdy nedostane. Bude v bolestných mukách úpět po nápoji, který se mu perlí u samých úst, ale přesto zhyne žízní."
"Taková dívka je satan, mademoiselle! Řekla jste o ní před chvilkou, zeje šlechetná a dobrá. Mohla jste říct právě opak! Takový plán může vzniknout jen v okamžiku největšího hněvu, zoufalství, ale žena citlivá ho nikdy neprovede. Šlechetná, dobrá dívka se zhrozí takového katovského díla. Považte si jen, že ta dívka nebude se svou obětí celý život sama na pustém ostrově. Musí sama zahynout pohledem na štěstí ostatních! Snad se setká s mužem, ke kterému by se ráda povznesla celou svou bytostí, a přece je upoutaná ke své oběti! A stane se sama Tantalem, snášejícím hrozná muka. Je vůbec třeba, aby viníka trestala? Není vyšší soudce? Nettí důvěra v

205

Boha největším pokladem ženy? A že by Bůh nezachránil její rodinu, aniž by musela přinést oběť tak hroznou?"
Měl pravdu. Rozhodla se tak jen v okamžiku největšího hněvu. Teď viděla svůj plán ve světle, kterého se poděsila. Rozuměl jí, chápal ji, věděl, že mluvila sama o sobě, a při této myšlence se mu srdce sevřelo. Bylo mu úzko a v tomto pocitu ji uchopil za ruku a pokračoval:
"Zjevujete mi tu hrozný obraz. Vybrala jste ho snad z Dantova pekla? Opakuji, že žena, o níž jste mluvila, by byla satan, ta by nemučila, ale byla by mučená, a to sama sebou! Není na zemi žádné postavení, které by bylo beznadějné. Roztrhejte tento obraz a jeho hadry odhoďte. Vzbuzují hnus a ošklivost!"
Poslouchala ho pozorně. Bledost zmizela z její tváře. Ty se pokryly nachem studu. Ale přesto se pokusila, aby se hájila.
"Ale co když není jiná cesta, aby se zachránila?"
"Kdo to může tvrdit, mademaiselle? My lidé jsme krátkozrací, někdy docela i slepí. Co se nám zdá být snadné, často nejde ani provést, a naopak to, o čem pochybujeme, je snad jen hračka. Kdo by chtěl říct, že v tísni není pomoc? Je tu, snad se už blíží, ale nevidíme ji!"
"Ale když lidé nemohou pomoct?"
"Pak pomůže jejich prostřednictvím Bůh, aniž by o tom věděli nebo sami snad chtěli. Bůh zná pravou cestu k záchraně, jenom mu máme důvěřovat a neodporovat jeho vůli."
Konečně! Viděl na ni, že nad ní zvítězil. Podala mu ruku a řekla: ,
"Děkuji vám, monsieur! Ano, jste dobrý muž, dobrý muž!"
Toto uznání mu lahodilo. Margot tím u něho získala. Držel její ruku ve své ruce a odvážil se zeptat:
"Byl to skutečně jen příklad, mademoiselle, co jste mi vyprávěla, nebo se to skutečně stalo?"
Sklopila rozpačitě oči k zemi. Nechtěla mu lhát, díval se na ni tak poctivě. A mohla mu říct pravdu?"
Konečně odpověděla:
"Kdyby se to skutečně stalo, mohla bych o tom vypravovat, monsieur?"
Odvážil se a řekl:
"Tuším, komu se to stalo."
206

Začervenala se. Uhodl to opravdu? Ona měla nápad, který on nazval ďábelský! Netroufala si požádat ho, aby jí řekl své mínění, ale dívala se na něho tázavě a váhavě.
"Mluvíte sama o sobě. Viďte, mademoiselle?""
"A teď mne odsuzujete?" ptala se tiše.
Nazvala se sličnou, mluvila o svých půvabech. Jak směšná se zdála sama sobě! Co si o ní bude myslet!
"Nikoliv, neodsuzuji vás. Rozhodovala jste se v hněvu. Ale přál bych si velice, abych vám mohl pomoct, i kdyby to byla jen dobrá rada. Smím se ptát?"
"Koho?"
"Vás."
"Ano."
"Nenávidíte barona?"
Pohlédla na něho s nejvyšším překvapením.
"Vy znáte barona?" ptala se s úžasem.
"Ano. Jen jeho jméno nevím. Musím se vám totiž přiznat. Předně, slyšel jsem rozhovor, který měl včera baron s jistým gardovým kapitánem. Poznal jsem hned, že se jedná o vás, mademoiselle. Protože jsem se stal svědkem děje, nebude těžké, svěříteli se mi. Jste zpřízněná s tím gardovým kapitánem?"
"Jak se jmenuje?"
"Albín Richemonte."
"To je můj bratr, nevlastní bratr, ale op"
Zarazila se. On ji však naléhavým hlasem pobídl:
"Mluvte dál, mademoiselle! Cítím největší účast na tom, co jste mi chtěla říct."
"Ó, budete mě považovat zase za nešlechetnou, za ďábelskou, monsieur!"
"Jen mluvte," usmál se. "Přiznám se vám upřímně, že mi připadáte právě jako opak satana."
"Nu, chtěla jsem říct, že jím opovrhuji, že ho nenávidím. Přivedl na nás nesmírnou bídu. Je mi vzdálenější než nejcizejší člověk, ačkoli je syn mého otce. Viďte, teď mne odsuzujete - sestru, která opovrhuje svým brattem?"
"Nikoli, ale děkuji Bohu, že je pouze vaším nevlastním bratrem. Zasluhuje

opravdu opovržení. I já jím opovrhuji."
"Jakže? Vy ho znáte?" ptala se ho.
"Ano, á to je druhé, z čeho se vám musím přiznat. Snad jste slyšela, že se váš bratr utkal s německým důstojníkem?"
207

"Ano," odpověděla váhavě.
"Nuže, ten Němec jsem,byl já. Můžete mi odpustit? Kdy bych vás už znal, snad bych ho ušetřil."
"Nemám, co bych vám odpouštěla, monsieur. Hájil jste svou čest a svého velitele. Byla to vaše povinnost. Rozejděme se jako přátelé!"
"Jakže? Chcete mne propustit?"
"Musím, protože má matka je nemocná. Ale snad vás budu moct zítra zase spatřit."
Kónigsau by se rád něco dověděl o poměru Margot k baronovi. Rozloučil se a slíbil, že zítra zase přijde.
Pak se procházel. Daleko se ovšem neodvážil, protože nebylo v této době radno ukazovat se na ulici. Němce tu zvláště nikdo neměl rád, jako všude na světě. Nyní, kdy byl veliký císař přemožený, byli Němci v nenávisti. V noci se nezřídka ozvalo volání "Vive l'Empereur" a rvačky byly na denním pořádku.
Proto se Kónigsau z večera vrátil domů. Četl si a ještě více vzpomínal na Margot.
208

XXIV.
Mohlo být asi jedenáct hodin, když byl poručík vyrušený hlukem. Přistoupil k oknu a otevřel ho. Ano, byl to hluk mnoha lidí a už zaznělo i několik výstřelů. Povyk přicházel z končin, kde bydlela Margot.
Ta myšlenka v něm vzbudila starost. Její mamá byla nemocná! Oblékl si rychle uniformu, opásal se šavlí, schoval, do kapsy pistoli a chvátal na ulici. Slyšel volat, že se rvou bonapartisté s haleňáky. Spěchal dál.
Čím dále šel, tím více bylo lidí. Z dáli se ozývaly poplašné signály, hasiči běželi kolem, národní gardisté chvátali na svá místa. Z mnohých oken se ozvalo volání o pomoc. Slyšel, že haleňáci plení domy. Lid přihlížel, aniž by jim v tom bránil. Tu a tam se ozval výkřik: "Ať žije císař!" nebo "Sláva republice!" a byly skutečně odůvodněné obavy, že se obě strany vážně srazí.
Kónigsau si razil cestu zástupem a brzy poznal, že v bytě Margot je světlo. To ho upokojilo. Dostal se k domu a šel nahoru po schodech. Když zazvonil, strčila služebná hlavu do dveří a ptala se:
"Kdo tu?"
"Ohlaste pana Kónigsaua!"
"Svatý Bože, záchrana se blíží! Pojďte! Nemusím vás ani hlásit. Budou rády, že vás vidí!"
Vedla ho neosvětleným salonem do vedlejšího pokoje. Zde svítila lampa, ale pokoj byl prázdný. Sotva však vstoupil, otevřely se protější dveře a Margot vstoupila. Oba stanuli proti soběnanejvýš překvapení. Margot ho viděla v civilních šatech. Teď tu stál v pestrých šatech husarských, takže ho v prvním okamžiku nemohla poznat. A ona - ó, jak byla hez
209

ká! Měla na sobě noční košili a přes ni přehozený plášť. Jistě už spala, ale hlukem byla probuzená a přehodila přes sebe jen plášť, který měla po ruce. V úzkostech, jak skončí rvačka na ulici, úplně zapomněla, že má na sobě jen noční šat. Nyní, když vstoupila a spatřila důstojníka, v němž hned nepoznala svého přítele, smekl se jí leknutím plášť a spadl na podlahu. A stála tu před ním jako bohyně z Olympu.
Košile jí nepadala až na kotníky, dole byly vidět nožky, bílé jako slonovina, nekryté ponožkou, obuté v modrých sametových trepkách. Oblek měl velmi krátké rukávy, ramena byla volná. Ani Kleopatra nemohla být plnější a krásnější. Záhyby látky lnuly k rozkošné postavě. Copy měla rozpuštěné, husté, tmavé vlasy jí splývaly v čarovných vlnách přes boky. Podobala se skutečně bohyni, jak si ji představuje malíř, aniž by ji dovedl namalovat.
Kónigsauovi bylo, jako by byl ve snu. Chtěl pozdravit, ale nebyl schopný ani slova. Zeje Margot sličná, věděl, že však její krása je tak dokonalá, to netušil. Řekla ovšem dnes sama, že je hezká a mluvila o svých půvabech. Použila výroku: "zaujmout muže". Byla si vědoma všeho bohatství, všeho nadbytku svých vnad?
V tomto okamžiku jistě ne. Přiskočila s výrazem nejvyšší radosti ke Kónigsauovi, podala mu ruku a zvolala:

"Ach, vy, monsieur! Bohudík, teď je po strachu! Srdečný dík, že jste našel okamžik při svých povinnostech, abyste nás uklidnil!"
Přitiskl její ruku ke svým rtům a musel se sebrat, aby jí nezůstal dlužný odpověď.
"Okamžik? Jsem vám k službám i pro delší dobu. Slyšel jsem ze svého okna křik a tušil jsem, že je v těchto končinách. Domníval jsem se, že přítomnost vojína přispěje k vašemu klidu, a proto jsem chvátal, abych vám nabídl své služby, mademoiselle."
,O, jak je to hezké a milé! Byly jsme tu tak samy a trpěly jsme. Vaše pozornost nás zavazuje. Ohlásím mamá vaši přítomnost, aby se i ona uklidnila!"
Obrátila se, aby šla ke své matce. Vtom spatřila, že její plášť leží na zemi. Teď teprve zpozorovala, jak přijala svého přítele. Začervenala se až na čele, chtěla plášť zvednout, aby si ho přehodila, ale nešlo to, opravdu ne.
Kónigsau mlčky přistoupil, zvedl ho a přehodil jí ho přes
210

ramena. Při tom se jeho ruka dotkla jejího ramene. Vzal do rukou její vlasy, aby ten nádherný proud nadzvedl a přes plášť přehodil. Bylo mu, jako by četl v pohádkové knize. Nemohl se udržet, přitiskl obě její ruce na svá prsa a řekl horkým dechem, při čemž se mu oči zaleskly:
"Margot, vy jste krásná, čarovně krásná! A všecka tato nádhera a krása že by měla patřit baronovi? U Boha, dříve mu vrazím kord do těla!"
Ponechala mu obě ruce a odvětila:
"Jsem opravdu tak hezká, monsieur? Tato krása nás stála vše, co jsme měli, štěstí i majetek. Nechtěla bych ji a odvrhla bych ji, kdybych mohla."
"Probůh, ne, Margot! Nemáte tušení, čím můžete být a budete muži. Vždyť se musím odvrátit, abych odolal touze přivinout vás ke svému srdci a držet vás tak po celý život, po celou věčnost, protože kde jste vy, tam také musí být blaho a nebe samo!"
Skutečně, odvrátil se od ní. Stáhla plášť pevněji kolem sebe a šla k matce. Když se po chvíli vrátila, odložila už plášť a měla ranní oblek. Ale Jiebyl to oblek přísně společenský, třebaže řekla s úsměvem:
"Tak, monsieur, teď už nebudu nikomu nebezpečná. Mamá vám vyslovuje vroucí díky. Nemůže ale přijít. Ale co to? Jaký to křik a hluk?"
Popošla k oknu, aby ho otevřela. Vzal ji při tom za ruku a řekl:
"Prosím, tady ne, mademoiselle! Je zde světlo, bude vás vidět. Při takových příležitostech je třeba tomu zamezit. Pojďme do salónu, tam je tma. Tam budeme moct pozorovat, aniž bychom byli sami pozorováni."
Šla za ním. Hluk na ulici se zdvojnásobil. Nejrůznější výkřiky se ozývaly, zástupy se vlnily jako pobouřené moře. Kónigsau otevřel široké okno. Jeho přítomnost dodala dívce odvahu, že se podívala z okna. On po jejím boku udělal totéž. Okno nebylo příliš široké, měli v něm sotva místo vedle sebe. Nechtělli jí zavazet, nesměl položit ruku na okno. Ale kam tedy? Odvážil se a položil ji lehce kolem jejího těla. Cítila to, zachvěla se, ale strpěla to.
Tak chvíli mlčky pozorovali zástupy lidí tam dole. Náhle třeskl výstřel. Byla to slepá rána nebo ne? Kónigsau se na
211

hnul, aby se podíval směrem, odkud zableskl výstřel. Jeho ruka, spočívající posud kolem jejího pasu, se při tom zvedla, a aniž by to měl v úmyslu, položila se na její rameno. Ucítil to a lekl se. Domníval se přirozeně, že uchopí jeho ruku a hněvivě ji odstrčí, ale ne, neudělala to. Věděla, že jeho pohyb byl přirozený.
On sám pak rychle ruku zase položil zpět, ale pevněji než dříve, na její pás. Obrátila k němu svou hlavu a šeptala mu prosebně:
"Ó, prosím, tak ne, monsieur!"
"Tak ne, ale tak? Viďte, Margot?"
A tiskl ji k sobě ještě pevněji.
"Ó ne," prosila. "Nesmím se vám svěřit?"
Bylo mu horko, krev mu vzkypěla. Odpověděl:
"Svěřit se pro tento okamžik? Ó, jak nekonečně mnoho je to a přece jak málo! Copak nemůžete mít ke mně teď důvěru? Pro těchto několik minut?"
"Pro vždy!" zašeptala.
Chtěl ji přivinout k sobě, ale ona se mu bránila a řekla:
"Nehněvejte se na mne, monsieur! I kdybych se vám mohla svěřit, přece nemohu."
"Proč ne?" tázal se.
"Nesmím. Nikdy, nikdy!" opakovala.
"Tedy mne nenávidíte?"

Váhala chvíli s odpovědí, pak ji slyšel, jak vroucím hlasem šeptá:
"Jak bych vás mohla nenávidět!"
Sklonil se až k ní, ústy k uchu, a šeptal:
"Ale milovat také ne, Margot?"
"Ne."
Ulekl se, když to slyšel.
"Ne? Nikdy?" tázal se.
"Nikdy!" odpověděla.
Jeho ruka se zvolna smekla z jejího pasu. Ustoupil krok od okna, položil si ruku na čelo a zhluboka si vzdychl.
Margot to slyšela. Čekala, jestli k ní zase přistoupí a s ní se bude dívat z okna - ale on nepřišel.
A na rohu ulice se ozvaly v tom okamžiku nové hlasy.
"Ať žije republika! Sláva republice! Smrt císařským!"
Nový houf lidu se dralna ulici. Jejich křik hlásal, kdo a co jsou. Byli to republikáni. A z druhé strany se ozvalo:
212

"Ať žije císař! Sláva císaři! Smrt sansculottům!"
A uprostřed ulice volali:
"Sláva Ludvíku XVHL! Ať zhynou císařští a sansculotti!"
Tyto strany se srazily. Nastala hrozná rvačka. Ulice byla plná děsného řevu a křiku. Výstřely padaly, tu a tam bylo slyšet podle křiku zraněných, že se rvali i sečnou zbraní.
"Hurá!" ozval se naposled silný křik. "Vítězství Ludvíku XVTfl.! Drancujte císařské a zabte sansculotty!"
Zvítězili Ludvíkovi přívrženci. Pak bylo slyšet vyrážení dveří a oken. Začalo drancování.
Margot odstoupila od okna. Chvěla se úzkostí.
"Mademoiselle, jděte k mamá!" řekl Konigsau. "Nikdo neví, co se může stát!"
"Můj Bože!" odpověděla, "můj bratr je známý bonapartista!"
"Kde bydlí?"
"Obývá druhou polovičku tohoto patra."
"Je doma?"
"Není. Ani by si také při tom povstání sám domů netroufal."
"Drancovat, drancovat!" zaznívalo zase zdola. A pronikavý hlas dodal:
"Tady je číslodeset, zde bydlí kapitán!"
Bylo slyšet, že se muži hrnou do domu.
"Přicházejí, můj Bože, přicházejí!" zvolala Margot. "Naproti ať si drancují, jen kdyby mou ubohou mamá ušetřili!"
"Počnouli naproti, přijdou i sem. Máte jméno svého bratra a musíte i za něho platit. Tomu je třeba zabránit. Jděte k mamá, udělám, co budu moct!"
Vtom už bylo slyšet úzkostlivé volání nemocné paní. Margot chvátala k ní. V tom okamžiku už zaduněly prudké rány na dveře ve schodišti. Služka se schovala.
Konigsau viděl, že je úplně sám.
Vzal do levé ruky světlo, pravou si připravil pistole a povytáhl šavli z pochvy a pak otevřel dveře.
Venku stál houf divokých postav, i schody byly plné mužů.
"Co si přejete, messieurs?" ptal se Konigsau silným
hlasem. '
213

Lidé nemálo užasli, když tu spatřili německého důstojníka. Ustoupili a jeden z nich odpověděl:
"Hledáme kapitána Richemonta."
"Ten nebydlí tady, ale naproti."
"Vyhledáme ho tedy tam!"
"Není doma."
"Nevadí. Podíváme se na jeho nábytek."
"Pak přicházíte v hodinu velmi nevhodnou," mínil Kónigsau s úsměvem. "Ostatně - jaký by mohl mít bonapartista vzácný nábytek! Budete zklamáni, messieurs. Leží tu velmi nemocná dáma, doufám, messieurs, že budete tak galantní a vezmete si to k srdci."
"Slyšíte?" obrátil se mluvčí k ostatním. "Půjdeme?"
"Ano!" volali mnozí, a "ne!" křičeli druzí.
Margot byla chvíli u matky, ale teď už stála plná úzkosti v temném salónu a čekala, jaký výsledek bude mít toto vyjednávání. Viděla, že Kónigsau stojí venku v síni. Světlo, které držel v levé ruce, ozařovalo jeho mužně krásnou, silnou

postavu.
"Zaslechl jsem slovo drancování," pravil. "Jsem přesvědčený, že je nevyslovil žádný přívrženec Ludvíka XVin. Odstranili jsme císaře a krev svou přelévali pro vás, abychom vám přinesli mír, nikoli však loupežení a drancování. Ať žije Ludvík XVyI., ať žije pořádek! Pryč s lupiči a vrahy! Francouzský lid není loupežný, ale jsou to lidé čestní."
To byla slova, kterých bylo potřeba.
"Ať žije Ludvík XVyI., ať žije pořádek!" opakovali lidé. "Pojďte, obraťme se. Máme svého krále. Má pravdu!"
Obrátili se a všichni opustili dům.
Když se Kónigsau vrátil do bytu, spatřil v předsíni Margot. Její oči se leskly radostí a obdivem. On sám, nenáviděný cizinec, vetřelec, se odvážil postavit do cesty takovému houfu rozohněného lidu. Podala mu obě ruce a řekla:
"Díky, monsieur, díky! Vy jediný jste nás zachránil a vysvobodil. Půjdu hned k mamá, abych jí oznámila, že nebezpečí minulo!"
Šla. Kónigsau postavil světlo opět v předsíni a vrátil se do salónu, aby se znova díval na ulici. Nestál tam dlouho, když mu lehký šustot naznačil, že Margot stojí za ním.
Obrátil se a chtěl poodstoupit, aby ji pustil k oknu.

"Jen zůstaňte, monsieur," pravila. "Máme tu oba místo!"
"Ale příliš úzké pro dva, kteří se nemohou milovat," pro hodil. /
"Jen zůstaňte!" odpověděla. "Co bylo dovoleno vám, to si snad smím i já dovolit." \
Opřela se jednou rukou o polštář v okně a druhou mu\ položila kolem pasu, úplně tak, jako on před chvílí. Byl to \ pocit nevýslovně blažený, který projel jeho tělem. Tušila, \ jaký hrozný bol mu před chvílí způsobila, a chtěla to zase napravit? Uchopil její ruku a stáhl k sobě pevněji rámě, jež ho v pasu drželo. Nebránila se tomu.
"Nebál jste se těch lidí, monsieur?" ptala se. /
"Bál? Byl bych s nimi bojoval, kdyby se nevzdálili," tvrdil odvážně.
"Ó, Bože, kdyby vás zabili!"
"Zemřel bych krásnou vojenskou smrtí a poslední myšlenka, že jsem padl ve vašich službách, ta by mě blažila. Snad by bylo lépe, kdyby se to bylo stalo."
"Proč?"
Mlčel. Po chvíli se mu zdálo, že cítí lehký stisk její ruky, a pak řekla:
"Prosím, odpovězte mi!"
"Protože u vás zůstane moje srdce, moje duše, můj život - a já nebudu nic než pouhý automat, ovládaný svými povinnostmi."
"Povězte mi své křestní jméno!"
"Hugo."
"Nuže tedy, monsieur Hugo, proč si zkracujete štěstí přítomného okamžiku smutnými obrazy a představami?"
"Copak je to štěstí, Margot?"
"Snad."
"Pro mne ano!" řekl a něžně stiskl její ruku. "A pro vás?"
"Pro mne také," šeptala.
"Opravdu, Margot?"
"Opravdu, Hugo!" ujistila ho.
"Jak je to možné, když mě nemůžete milovat?"
Při této otázce se zvedl, a protože byla rukou o něho opřená, byla nucená také vstát. Ruku z něho sice stáhla, ale zůstala stát tak blízko, že cítil dech jejích slov.
"To jsem opravdu řekla, že vás nemohu milovat?" ptala se.
"Ano."

"Myslela jsem, že vás nesmím milovat. To je rozdíl!"
"A jaký! Nesmírně velikýí Ale proč nesmíte?"
"Musím vám to říct?"
"Prosím o to!"
"Dobrá, ale ne teď, ne dnes, ale až jindy."
"Musím počkat. Ale můžu se teď také ptát?"
"Mluvte, monsieur!"
Položil levou ruku kolem ní, přivinul ji k sobě tak, že její hlava se dotýkala jeho ramena, hladil její husté vlasy a ptal se:

"Bude to pro vás jednoduché, že mě nesmíte milovat, Margot?"
Přitiskla své líce na jeho tvář a odpověděla:
"Ne, je to velmi těžké."
"Děkuji ti, děkuji ti z celého srdce, sladká, spanilá bytosti!" řekl a políbili se. "Navzdor krátké době, co tě znám, mám tě tak nesmírně, tak nevýslovně rád, že nemůžu bez tebe žít. Věříš mi to, má Margot?"
Objala ho a smutně odpověděla:
"Věřím, vždyť i já cítím totéž. Ale přesto se musíme rozloučit!"
"Ale proč? Proč? Pověz mi to!"
"To je právě to, proč tě nesmím milovat!"
"A kdybych tě snažně prosil, abys mi to řekla?"
Objala ho s nejvroucnější něžností a odpověděla:
"Je to tak těžké, tak tuže těžké, Hugo."
"Budu tedy mluvit za tebe, má Margot!"
"Ano, příteli můj!"
"Nesmíš mě milovat a myslíš, že nebudeš moct být má žena, protože jsi vázaná na baronovi?"
"Uhodl jsi," šeptala.
"Ale co kdybych mu těch sto padesát tisíc franků zaplatil, mé dítě?"
"To je velká oběť, příliš velká. To jsi tak bohatý, můj Hugo?"
"Chci být poctivý, Margot. Nejsem bohatý. Nemám nic víc než malý stateček, který má právě takovou cenu, jakou asi budeme potřebovat. Prodám ho, abych vysvobodil tebe a mamá z rukou tohoto člověka."
Nepromluvila ani slovo, ale ovinula ruce kolem něho, takže cítil tlukot jejího srdce. Její ňadra se vlnila, a když

přitiskla láskyplně svůj obličej k jeho tváři, cítil, jak její slzy kanou po jeho lících. Opětovaný, křečovitý vzlykot, jejž chtěla potlačit a který nemohla ovládat, mu jasně řekl, jaká se děje bouře v jejím nitru. Nechal ji, ale po chvíli, když se trochu upokojila, se zeptal:
"Proč pláčeš, srdce moje? Co tě zarmoutilo?"
"Nic, můj Hugo," odpověděla, líbajíc ho vroucně. "Plakala jsem rozkoší. Nikdy jsem nevěřila, že bych našla muže, který by byl tak ochotný obětovat z lásky ke mně celé své jmění. Ale nesmím to přijat, třebaže mne tvoje nabídka činí tak šťastnou."
"Proč ne?"
"Co by ti zbylo pro celý život? Co znamená chudý důstojník?"
"Bůh nám pomůže a postará se o nás, Margot!"
"Ty dobrý, milý."
Líbala ho vroucí vděčností na čelo, oči, tváře i ústa. Ano, líbala mu i obě ruce a pak se ptala:
"To má tvoje Margot pro tebe opravdu takovou obrovskou cenu?"
Přitiskl ji k sobě, přivinul ji prudce na své srdce a ujišťoval ji upřímně:
"Větší než tolik miliónů, kolik je tu tisíc!"
Tak stáli dlouho, prsa na prsou a rty na rtech. Dole bouře lidu ustala, povyk se obrátil do jiné ulice, nastalo hluboké ticho a to probudilo oba šťastné z nadšení.
"Jak se bude mamá radovat!" řekla Margot. "Řekneme jí to dnes?"
"Ano. Je to sice ode mne smělé, protože mne posud nezná, ale zbaví ji to starostí o směnky, a proto ať se to doví raději hned."
"Podívám se, jeli ještě vzhůru."
Odplížila se tiše, ale záhy se vrátila se zprávou, že matka usnula. Rozumělo se samo sebou, že ji nebudili. Teprve po nesčíslných polibcích na rozloučenou opustil Kónigsau milenku, aby se odebral domů.
Ale nestalo se tak, jak si mysleli.

XXV.
Poručík stanul na nejbližším rohu ulice, aby si zapálil doutník. Nezašel ještě ani za roh, když kráčel kdosi proti němu a volal:
"Halte lá, camerad! Donné moá en pé de fé porn má pipe! (Stůjte, kamaráde, dejte mi trochu ohně pro mou dýmku!)"
Byla to hrozná francouzština. Kdyby Kónigsau toho muže nepoznal už podle hlasu, určitě by podle výslovnosti poznal, že je to starý Blücher, který mluvil hroznou francouzštinou.
"K službám, excelence!" odpověděl husar.
"Hrome, to je Průsak! Je taková tma, že člověk nic nerozezná. Slyšel jsem jen

drnčet šavli a viděl hořet doutník. Kdo vlastně jste?"
"Husarský poručík Kónigsau."
"Ach, to jsi ty, hochu? A dosud nejsi rotmistr?" smál se starý voják, zapaluje si při tom dýmku. "Pustil jsem se sem, abych se podíval na proslavenou revoluci, která je prý tu, ale nic jsem neviděl."
"Zúčastniljsem sejí, excelence!"
"Ach, opravdu? Pojď, můj synu, to mi musíš vypravovat! Znám tady hezoučké hnízdečko, kde mají dobré vínečko a ještě něco jiného. Tam se mi vyzpovídáš. O útratu se nestarej."
Přitom si zaklepal na kapsu, v níž zvonily zlaťáky, a šel napřed. Kónigsau věděl, že Blůcher byl vášnivý hráč, který z večera rád zkoušel své štěstí, proto tušil, že tato cesta bude mít stejný účel, a poznal, že se neklamal.
Za nějaký čas se Blůcher zastavil u dveří domu, který byl soukromý.
"Synu můj," řekl. "Vezmu tě s sebou sem, protože si mys

lim, že jsi hodný a mlčenlivý chlapík. O všem, co tu uvidíš, budeš navždy mlčet, neli, vezme tě čert anebo já!"
"Excelence může být přesvědčena, že nejsem mluvka," řekl Kónigsau.
;,To bych ti také radil! Dovímli se, že si nedáš pozor na svůj zobák, byl bys hotový darebák, můj synu, a letěl bys!"
Zatáhl lehce na zvonek. Teprve po delší chvíli se uvnitř ozvaly blížící se kroky a hned také bylo slyšet hlas:
"Kdo je tam venku?"
"Blůcher," odpověděl maršálek.
Dveře se ihned otevřely a oba vstoupili. Portýr, který je přivítal, se hluboce uklonil. Blůcher si toho nevšímal a šel napřed na schody. Nahoře vstoupil do pokoje, v němž sedělo několik pánů, kteří ho pozdravili. Kynul jim vlídně a aniž by Kónigsaua představil, ubíral se kolem nich do druhého pokoje, v němž nebylo živé duše.
Na stole byly sklenice a plné láhve. Blůcher sáhl hned po jedné z nich, vytáhl zátku a nalil.
"Nejdříve si nalejme," pravil. "Tito Francouzi jsou zatrolený lid a mají zatroleně dobré víno. Jak jim to vychází? Už ze zlosti nad tím by je_ člověk rozsekal na kusy. Prožit, synu můj! Tyhle kapky se ti v hrdle nezarazí."
Přiťukl si s poručíkem, posadil se a pak pokračoval:
"Tak! Viď, že je dobré? A teď si sedni ke mně a vypravuj mi o shluku, který jsi zažil. Máme ještě čas."
Kónigsau poslechl tento rozkaz a vyprávěl, co uznal za vhodné, aniž by se dotkl své srdeční záležitosti. Zatím, co vypravoval, vešlo sem jednotlivě několik pánů, kteří pozdravili, ale nezůstali sedět, nýbrž zmizeli v jiných dveřích.
Když Kónigsau dovykládal, řekl maršálek:
"Tedy sběh lidu, jako bývá v Sodomě a Gomoře. Pro nás to nic neznamená, protože to není demonstrace proti nám. Vždyť tě docela poslechli. Ani bych si to nemyslel. Tvoje vystoupení bylo zmužilé a bezvadné, můj synu. Musím tě pochválit. Ale jak jsi se dostal k těm dámám?"
"Jak se člověk s dámami seznamuje, excelence!"
"No, jak tedy?" ptal se Blycher.
Blůcher byl znám jako přítel slabšího pohlaví. Slyšel, že poručík se namáhá, aby si při své odpovědi zachoval hlas pokud možno lhostejný. Větřil malé dobrodružství a nechtěl, aby mu ušla příležitost slyšet je.

"Potkal jsem dceru na ulici," odpověděl. "Byla jiným pruským vojákem napadena, ujal jsem se jí a doprovodil domů. Za to jsem dostal od její matky dovolení, že ji smím navštívit."
Blucher přisvědčil, tvářil se nanejvýš chytrácky a řekl:
"Proklatí chlapi, ti Prušáci! Kde jen vidí zástěrku nebo hezkou tvář, hned letí do vzduchu jako zátka šampaňského. Ty tedy říkáš, zeji inzultoval, můj synu? A to jak?"
"Zmocnil se jejího ramene."
"Hrome, ta musela být hezká! Co?"
"Nemám příčinu, abych to zapíral, excelence."
"Aha, už tuším ostatní! Chytila tě, starý Švejdo!"
Kónigsau pokrčil lehce rameny a rozpačitě mlčel.
"Hm!" bručel Blucher. "Ten dnešní mladý lid si počíná tak tajuplně a důležitě, joko by se jednalo o veliké, neobyčejné, politické tajemství. Tady sedí chlapík a nepomyslí, že starý Blucher je dost chytrý, aby ho cele prohlédl. Holečku, byl

jsem kdysi také mladý a hloupý, byl jsem opravdový větroplach. Běhal jsem za holkama, jako honí sedlák krtky, a sklidil jsem mnoho hubiček, které byly určené jinému. Teď jsem starý a suchý jako Metuzalém, ale dvě krásné oči přece jen vidím raději než dvě roztrhané boty. Můžeš mi tedy říct pravdu. Vidí, zakoukali jste se do sebe?"
Kónigsau cítil, zeje vehnán do úzkých. Maršálkovi nesměl lhát, řekl si naopak, že Blucher může žádat pravdu a že by mu snad mohl být neobyčejně prospěšný. Proto odpověděl:
"Ano, nebude to jinak, excelence."
"To si myslím," přisvědčil staroch. "Je hezká, jak říkáš, a ty také nejsi škaredý hoch, to se vidí hned. Ale dám ti dobrou radu, můj hochu: laškuj s ní, žertuj, líbej, jak jen chceš, jenom probůh se s ní neožeň!"
"Proč?"
"Povím ti to, hochu. Našel jsem v tom vlas, ne, nejen vlas, ale celý cop staré baby. Ženy jsou nejdříve něžné a sladké jako čistý cukr. Po svatbě se čert utrhne z řetězu a jsou jako ledek a vitriol. Hrdlo se člověku stahuje. Dvořit se jí můžeš, s Pánembohem, ale jenom žádná nabídka k sňatku, sic budeš ztracený jako popel z tabáku. Ty ani nevěříš, jaký lid jsou tyhle ženské! Vždy mi tuze lahodí, mohuli zasadit některé notnou ránu. Před dávnými lety jsem se jednou zamiloval do urozené dámy. Byl jsem k šílenství pomatený. Ráda hrála a
220

já též. Jednoho večera jsem vyhrál na ní několik tisíc tolarů, na čestné slovo. Měla hrozný strach před svým mužem, který se to doví, až bude nucen platit. Tak jsem jí řekl, zejí peníze daruju, dáli mi políbení. A co mi žena odpověděla? Pro několik tisíc tolarů se nezahodím! Dobrá! Dostal jsem své peníze a čas plynul. Povýšil jsem, stal jsem se generálem, ale poměry té dámy se zhoršily. Zestárla, hry však nezanechala. Jednoho krásného večera jsem nad ní opět vyhrál značnou část peněz. A tu mi řekla před všemi lidmi, zeje teď ochotná dát mi žádané políbení, jestli dluh zkvituji. Ale já jí odpověděl: ‚Néé, milostivá paní. Časy se mění. Chuť na vás mne přešla. Nelížu staré škatule! Můžeš si pomyslet, můj synu, jak se tvářila! Dávám ti své slovo: zinky jsou zprvu čistý, zlatý med, ale později se med promění v hovězí žluč. Po svatbě jsou přezralé a zetlelé. Dostanou trhliny, zvadliny a modřiny, přijdou vrásky, vypadají vlasy a z bývalých andělů se stanou klepavé tetky, strašáci na ptáky, draci, netvoři, srší jed a oheň. Proto se zamiluj, ale nezen se, můj synu! Ale, ale, ty se podivně tváříš! Hochu, snad jsi už nesedl na lep?"
Kónigsau se dal do smíchu a odpověděl:
"Už jsem přikličžený, excelence!"
"U všech čertů, to je hloupé! Dal jsi jí již své slovo?"
"Ovšem!"
"To je ještě hloupější! Ubohý hochu, je mi tě líto! Je bohatá?"
"Ne!"
"Holečku, ty jsi osel!"
"Ale nesmírně šťastný, excelence!"
"Ano, to si teď myslíš. Ale belhavý posel přijde a popadne tě za cop. A ke všemu je to ještě Francouzka! Kdyby ses zakoukal aspoň do Němky, ještě by to ušlo, ale mademoiselle - to je hloupé, můj synu. Takový chlapík jako jsi ty! Můžeš jen ruku vstrčit a hned se ti na ni pověsí jedenáct set a tady sedneš tak smutně na lep!"
Blucher potřásal hlavou, ale Kónigsau řekl s klidem:
"To není lep, excelence. Margot je dobrá."
"Dobrá? Hm! Jen počkej! Tedy Margot se jmenuje?"
"Ano."
"To jméno nezní zle! Ale je chudobná, a ty sám nemáš nic. Co z toho bude?"
"Prodám svůj statek."
221

Husarovi vyklouzla tato odpověď, aniž by si pomyslel, že tím prozrazuje právě to, co chtěl zamlčet.
"Prodat statek?" ptal se Blíicher polekaně. "Proč? Vždyť to není třeba! Právě,když se chceš oženit, musíš si ho nechat, vždyť tvůj plat je nepatrný. Ze statku budeš mít přídavek: z čeho budeš živý, když ti odpadne?"
Kónigsau se zamyšleně zadíval na podlahu a pak odpověděl:
"Máte pravdu, excelence, ale musím ho prodat. Jsem k této oběti nucený a učiním ji rád."
"Kdo tě k tomu nutí?"
"Novopečený baron, který byl armádním dodavatelem Napoleona."

"Armádní dodavatel? Aby ho blesk rozdrtil! Ti lidé jsou vesměs taškáři, jeden jako druhý! Ale jak to souvisí? Hrál jsi s ním snad? Jsi mu dlužný peníze?"
Poručík zjistil, že byl už hodně sdílný, než aby mohl mlčet. Rozhodl se, že bude upřímný, a vyprávěl maršálovi vše. Blucher ho klidně poslouchal, zvážněl, posléze potřásl hlavou a řekl:
"To je ovšem proklatá historie. Ty jsi člověk počestný a nemůžeš více ustoupit. Tvůj stateček je ten tam, nadobro ten tam, ubohý hochu. Ale tak to je: včera milovník a dnes osel! Jak chceš zařídit, abys přišel k penězům? Směnky musí být do osmi dnů vyplacené. Za tu dobu nic neprodáš."
"To mi nepůsobí starosti. Statek je bez dluhů, zastavímli ho, dá mi každý bankéř sumu, kterou požaduji."
"Hm! Hochu, je mi tě líto! Copak je tato Margot opravdu takové zázračné dítě, že chceš pro ni s takovou radostí svůj malý statek obětovat?"
"Pravý anděl!" odpověděl Kónigsau vřele.
"Hrome, smím ji vidět?"
"Poroučíli excelence, představím ji."
"Dobrá! A se starou jsi dosud nemluvil o vašem milování?"
"Ne."
"A zítra jí to chceš říct?"
"Ano."
"Dobrá! Doprovodím tě a budu tvůj námluvčí. Myslím, že ti nebude dělat hanbu, když se starý maršál přimluví. V kolik hodin tě očekávají?"
"Ve tři."

"Přijď tedy o půl třetí ke mně. Obléknu se do parády,_ abych tomu dodal lesk. Ale to ti povídám: nebudeli se mi holka líbit, nepromluvím ani slovo. Nechci mít na svědomí výčitky, že jsem vinný tvým neštěstím. Ach!"
Zvedl se, protože vtom vstoupil do pokoje pán, s kterým se dobře znal, neboť ho důvěrně zdravil. Byl to muž velmi elegantní, prsty měl plné drahocenných prstenů, na řetízku u hodinek měl závěsky. Ty hovořily o značném jmění. Kónigsau mu byl maršálem představený, a tak se poručík dověděl, že je to jeden z největších pařížských bankéřů.
Všichni tři pak vešli do pokoje, do kterého se odebrali pánové, kteří mezi jejich hovorem tudy prošli.
Kónigsau na první pohled poznal, že je ve společnosti hráčů. Seskupili se u několika stolů, aby holdovali nejrůznějším hazardním hrám. Bankéř přistoupil ke stolu, u kterého hráli biribi.
"Chcete mně dnes dát revanš za včerejšek, osvícenosti?" ptal se Bluchera.
"Později, monsieur," odpověděl. "Dříve to chci zkusit jinde."
Obrátil se ke stolku, u něhož hrálo několik pánů farao.
"Hrál jsi už někdy, můj synu?" ptal se poručíka.
"Ještě nikdy," odpověděl.
"A ani jsi se na hru nedíval?"
"Ba ano, často, excelence!"
"To je dobře, aspoň se budeš moct zúčastnit."
"Nejsem hráč," omlouval se Kónigsau.
"To zde neplatí. Musíš totiž vědět, že kdokoli je sem puštěný, musí též hrát. Uvedl jsem tě sem a doufám, že to nebude tvá škoda. Máš peníze, hochu?"
"Mám s sebou několik set franků."
"To stačí, abys opatrně pointoval. Pojď!"
Kónigsau byl nepřítel všech her. Nejraději by ihned opustil tento dům, ale dnes a zde to nešlo, byl nucený se zúčastnit, avšak umínil si předem, že nebude lehkomyslný.
Blucher ho představil pánům. Spokojil se zprvu s tím, že se díval na hru. Blucher položil před sebe několik tisíc franků a prohlásil, že přestane, až bude tato suma prohraná. Hrál se střídavým štěstím. Posléze vsadil Kónigsau menší částku a vyhrál. Vsadil znova a vyhrál zas. Blucher na něho kýval, aby ho povzbudil. Poručík měl štěstí, maršál nakonec

neštěstí. Za hodin měl Kónigsau přes tisíc franků, kdežto Blticher prohrál vše. Odstoupil od stolu a poručík považoval za svou povinnost odejít s ním.
"Čert vzal moje peníze," smál se staroch, "ale mám u sebe ještě dost. To byla jen malá předehra. Včera večer jsem vyhrál v biribi patnáct tisíc franků. Bankéř měl bank, musím mu dát dnes revanš. Zdá se, že máš štěstí. Kolik jsi vyhrál, můj synu?"
"Něco přes tisíc franků," odpověděl Kónigsau.

"To mne těší. Dostaly se tedy moje peníze aspoň do tvých rukou a budeš se moci zúčastnit také v biribi. Znáš to?"
"Od vidění."
"To stačí. Ale musím ti říct, že se tu hraje velmi vysoko. Nejmenší sázka je sto franků. Pojď, zkusme to přiblížit se k té druhé paní Fortuně!"
Blücher se opět obrátil napravo a Kónigsau šel za ním.
Když oba přistoupili ke stolu, u něhož jak se zdálo byli nejbohatší hráči, kývl bankéř na maršála. Ten se pustil stejně jako ve válce přímo na nepřítele a vsadil pět set franků. Prohrál je, ale hned zase vyhrál. Na jeho další hře bylo vidět, že se nedá strhnout vášní, ale štěstí mu nepřálo. Prohrával víc než vyhrál.
Kónigsau se odvážil k sázce dvou set franků na nerovné vpravo. Vyhrál a dostal dvojnásobnou sázku.
Pak vsadil sto franků na číslo dvanáct. Vyhrál a dostal dvaatřicetkrát tolik. Měl náhle víc než čtyři tisíce franků a mohl se více odvážit. Umínil si, že bude disponovat jen s polovinou této částky, aby měl zadostiučinění, že neprohraje vše. Štěstí mu zřejmě přálo. Jednou se odvážil vsadit tisíc franků a vyhrál, protože vedlejší řada byla obsazená, šestnáct tisíc franků.
To už začínalo jeho štěstí vzbuzovat pozornost. Vsadil deset tisíc na čísla jedna až osmnáct a vyhrál dvojnásobný obnos. Při menších částkách několikrát prohrál. Za půl druhé hodiny měl velmi značné jmění. Několik hráčů odstoupilo, už i bankéřovi docházely peníze.
"Ještě deset her a pak přestanu, messieurs!" pravil.
Blücher se obrátil ke Kdnigsauovi a šeptal mu:
"Užij svého štěstí, můj synu. Je ti dnes věrné!"
"Excelence přestala hrát?" tázal se poručík.
"Ano, mé peníze vzal čert."

"Excellence má přece úvěr."
"Od Francouzů si nikdy nepůjčuju."
"Nesmím se odvážit nabídnout vám ze své výhry?"
"Děkuji ti, hochu! Přijal bych to, ale hráči jsou pověrčiví. Kdo vyhrává, nemá na svou výhru sahat. Jsem přesvědčený, že bys hned prohrál. Hřej jen sám dál! Budu se dívat. Kolik máš teď?"
"Asi padesát tisíc franků."
"Kýho kozla! Nu, pokračuj, můj synu! Působilo by mi potěšení, kdyby se ti povedlo notně oškubat tyto francmany!" ,
Hra měla i nadále pro mladého důstojníka příznivý průběh. Blížila se poslední hra. Kromě bankéře a Kónigsaua hrál už jen jeden hráč. Ten vsadil posledních sto franků na kříž. Náhlým vnuknutím ukázal poručík na vedlejší číslo a řekl:
"Dvacet tisíc na toto!"
Bankéř se ulekl a bylo to na něm zřejmě vidět.
"Víte, monsieur," řekl, "že bych vám musel vyplatit osmkrát tolik, tedy sto šedesát tisíc franků, kdybyste vyhrál?"
"Arciže vím," odpověděl Kónigsau.
"Ale vidíte, jaká je moje pokladna. Poskytnete mi úvěr do zítřka do desíti hodin ráno, pakli mne stihne neštěstí?"
"S největší radostí!"
"Nuže dobrá, uvidíme!"
Přítomní byli nanejvýš zvědaví, chtěli vidět výsledek. Bankéř vytáhl kartu, zvolna ji obrátil a zbledl bylo to číslo, které Kónigsau vsadil. Pokojem se ozval všeobecný výkřik úžasu. Taková suma nebyla ještě nikdy prohrána.
"Monsieur, prosím vás, abyste mně udal svůj byt," řekl bankéř.
Kónigsau mu podal svůj lístek. Měl teď přes dvakrát sto tisíc franků. Při hře zůstal úplně klidný, ale teď mu bylo, jako by měl radostí hlasitě zajásat nad svým štěstím. Maršál s ním upřímně sdílel tuto radost. Zaklepal mu na rameno a řekl:
"Tisíc láteř, to byla výhra! Ty jsi nadmíru a obzvláště šťastný muž, můj hochu. Pomohu ti nést, nemůžeš-li tolik peněz sám unést. Ale především zalejme tuto událost lahví šampaňského."
Všichni přítomní se sesedli, aby oslavili toto štěstí anebo utopili svou zlost ve víně. Při této zábavě se Kónigsau dověděl, v jakém domě je.

V Paříži byli tehdy majitelé domů, kteří otvírali své místnosti vznešeným hráčům. Ti se zde z večera scházeli, aniž by se přímo setkali s majitelem domu.

Vstupné se neplatilo, ale vše, co tu bylo požité, bylo tak drahé, že se majiteli velmi dobře dařilo. A v takovém domě byli nyní oba Prušáci.
Bylo tady o vše postaráno. Bylo možné dostat i silné plátěné sáčky, aby si šťastný hráč mohl pohodlně peníze odnést domů. Stávalo se, že se sáčky musely hledat, ale nikdy tu ještě nebyla taková výhra jako dnes.
Když šli domů, dostál Blycher svému slovu. Pomohl Konigsauovi nést výhru. Tato laskavost působila starochovi velikou radost. Jinému muži takového postavení ani by na mysl nepřišlo, aby poručíkovi posloužil.
"Poslouchej, hochu, jak ti vlastně je?" ptal se, když byli na ulici a s ostatními se rozloučili.
"Nevýslovně, excelence," odpověděl Kónigsau.
"To si myslím! Potkal jsi dnes štěstí a myslím, že zjistíš, že taková malá hříčka přece jen není nic tak nerovného."
"Nemám pražádnou příčinu, abych byl sofistický," smál se poručík, "ale přesto říkám: jednou jsem hrál, ale nikdy více!"
"Opravdu?"
"Ano, excelence. Zavazuji se svým čestným slovem, že nebudu nikdy více hrát. Ani mne nenapadne přivádět štěstí do pokušení, protože jsem přesvědčený, že bych toho litoval. Chci se radovat z dnešní výhry, ale jiným ji nedám."
"Dobře máš, můj synu. Hra je žena, které se nikdy nesmí důvěřovat. Já jsem to zkusil na sobě, ano, ale nikdy jsem nebyl tak chytrý, abych se podle toho řídil. V tom je starý Blycher hrozný osel. Ale nemusíš to nikomu říkat."
"Nejvíce se těším ze své výhry, že není už potřeba, abych svůj statek prodával. Mohu dát Margot sto padesát tisíc franků, a přece mi ještě zbude značná částka. Jsem tak šťastný, jak jsem jsště nikdy v životě nebyl,"
"Přeji ti to. Kdy jí chceš dát peníze?"
"Hned zítra."
"Dobrá. Vyměň si peníze na papírové, abys je mohl pohodlně nést. Dostojíš ostatně slovu a přijdeš pro mne o půl třetí?"
"To se rozumí, excelence."
"A nemyslíš, že stará, její matka, bude dělat cavyky?"
"Ne, tomu nevěřím."

"Také bych jí to ani neradil. Chlapovi, který obětuje v samé lásce sto padesát tisíc franků, může přece dát svou dceru. Otce nemá?"
"Ne, ale má bratra, jak jsem už vaší excelenci vyprávěl." odpověděl poručík. A váhavě dodal: "Však ho znáte."
"Ach! A kde jsem ho viděl?"
"Poznali jsme ho za okolností pro něho ne tuze příznivých. Je to ten, kterého jsem udeřil v restauraci."
"Tisífc pum! A ty se chceš stát švagrem tohoto muže?"
"Nevlastním švagrem!" opravil ho Kónigsau.
"To je jedno. Švagr je švagr, i kdyby byl desetkrát nevlastní. Ano, o tom chlapíkovi bych řekl, zeje schopný všeho, co jsi mi o něm vyprávěl. Člověk, který odepře dát satisfakci, je také schopný začachrovat své jmění. Nu, doufám, že nám zítra nepřijde do cesty, sice bych ho zřídil, že by ztratil zrak i sluch. Ale pověz mi, hochu, kde je bouda, ve které bydlíš?"
"Už nedaleko. Třetí dům odtud."
"Bydlíš tedy nedaleko' mne. No, pojď! Dnes mne v biribi důkladně oškubali, chci to zaspat."
Když přišli k bytu poručíka, dal mu peníze,které mu nesl, a rozloučil se s ním. Kónigsau si rozsvítil v pokoji a rozložil svou výhru na stole, aby šiji spočítal. Rázem nabyl značné jmění. Zdálo se, že sám Bůh ho svedl dnes s maršálem, aby mu usnadnil oběť, kterou chtěl své milé přinést. Nesmírné štěstí, které měl, se mu zdálo být požehnáním. A když šel spát, věděl, že zítra bude mít štěstí, na něž ještě před krátkou dobu ani nepomyslel.

XXVI.

Když si dal Kónigsau nazítří peníze vyměnit, měl v kapse talisnaan, kterým dovedl skončit starosti své milované a její matky. Sotva se mohl dočkat odpoledne a vyšňořil se mnohem dříve, než byl čas.
Blycher ho přivítal v uniformě. Dostál slovu a ustrojil se do parády. Oba důstojníci vypadali, jako by šli ke králi.
"Ty jsi už tady, můj synu," řekl maršál. "Je přesně půl třetí, musíme jít a já opravdu ještě nevím, co mám říkat. Když mám své vojáky oslovit, napadnou mne potřebná slova hned, ale námluvy jsou přece jen něco jiného. Div se mi hlava

narozskočila, co jsem se napřemýšlel, ale nenašel jsem ani jediné slovo. To bude pěkná historie, až se tam postavím a nepronesu ani hlásku!"
"O," řekl Kónigsau s úsměvem, "excelence se může do toho pustit jako do nepřítele!"
"Ne, je mi úzko a mám strach. Myslím, že ještě uteču, až dojde k věci. Čert aby vzal námluvy! Ano, kdybych chtěl Margot pro sebe, muselo by to jen a jen pískat, ale tahat kaštany z ohně pro někoho jiného - to si může člověk snadno prsty spálit. Ale co naplat, když jsem se dal na vojnu, musím bojovat. Pojď, hochu, půjdeme!"
Vybrali se. Když došli a byli služkou vpuštěni, přišla jim Margot vstříc. Její obličej zářil radostí, obě ruce měla zvednuté, aby miláčka objala, ale klesly jí hned, když spatřila starého důstojníka.
"No, no, jen se chyťte!" řekl. "Já dovedu mlčet a nepovím to!"
Touto všetečnou poznámkou byla zřejmě uvedena do rozpaků a její rozpačitost se ještě více stupňovala, když jí
228

Kónigsau představil ve svém průvodci proslulého maršála, o kterém se všude vyprávělo.
Vstoupili do salónu. Blycher se pátravě rozhlížel, pak se podíval znova na dívku, poklepal poručíkovi na rameno a řekl:
"Hochu, jsem s tebou spokojený. Ta Margot je čertovsky hezké dítě. Bůh ví, že se člověku sbíhají v ústech sliny, když se na ni podívá. To bude paní, za kterou se nemusíš stydět!"
Kónigsau se dověděl, že se matka zotavila a že brzy přijde. Když vstoupila, bylo vidět, že jí není ještě dobře. Také se divila, že Kónigsau nepřišel sám, ale když slyšela, kdo je druhý host, měla radost.
Zprvu byl rozhovor všeobecný, ale pak přešel na včerejší událost. Blycher se radoval, že obě dámy rozuměly německy, a za chvíli se s nimi bavil, jako by byly jeho přítelkyněmi.
Tak uplynula více než hodina, aniž by si vzpomněl, proč sem vlastně přišel. Zdálo se, že nenašel ještě pravý začátek.
Vtom někdo zazvonil. Bylo slyšet, že dívka venku otvírá a příchozí vchází. Byl to baron de Reillac.
Zarazil se, když spatřil oba důstojníky. Viděl Bluchera a znal ho. Když slyšel jméno Kónigsau, věděl ihned, zeje to ten důstojník, který'se porval s Albínem Richemontem.
Ptal se v duchu, co tady tito dva pánové hledají,myslel si, že přišli asi ohledně sporu. Patrně nenašli kapitána doma, a proto vstoupili k jeho matce. To byl jeho názor.
Blucher pak při vyslovení jeho jména věděl ihned, že je to ten baron, který si chtěl Margot vynutit, proto si ho ani nevšímal.
"Hledáte kapitána Richeiíionta?" ptal se Reillac.
"Podle čeho tak soudíte?" ptal se Kónigsau chladně.
"Z vaší přítomnosti, monsieur."
"Pak se mýlíte. Kapitán prohlásil, že není ochotný zabývat se mou osobou. Moje přítomnost patří dámám."
"Ach!" zvolal baron s překvapením. "Vy se znáte?"
"Jak vidíte!"
Vtom barona něco napadlo. Přítomnost poručíka jistě patřila více dceři než matce. Myslel si snad na Margoí? Zmocnila se ho hrozná žárlivost. Chtěl mít jistotu a zeptal se:
"Znáte se už delší dobu?"
229

"Zajímá vás to?" usmál se Kónigsau.
"Zajisté! Patřím mezi přátele těchto dam a mám účast ve všem, co se jich týká."
"Povím vám tedy, že se známe sice jen krátký čas, ale jsem přesvědčený, že naše známost velmi dlouho potrvá. Doufám, že skončí jenom s naším životem."
To byla jasná odpověď. Baron poznal, jaký má cizinec úmysl. Umínil si, že ho rázem zbaví všech nadějí, i řekl:
"Jaká okolnost vás opravňuje k tomuto přesvědčení?"
Kónigsau na něho pohlédl udiveně, pokrčil rameny a odpověděl:
"Zdá se mi, že mne chcete vyslýchat."
Baron se nedal zmást touto odpovědí.
"Trochu," řekl mu. "Štěstí madame a mademoiselle mi leží mnohem více na srdci, než aby mi bylo lhostejné, s kým se seznamuje."

"Ach! Máte snad v úmyslu urazit mne?"
"Ani zdaleka."
"To bych mu také neradil!" zvolal Blůcher.
Vyslechl tento rozhovor, napolo odvrácený. Zlobila ho baronova dotěrnost a nemohl se zdržet, aby neřekl slovíčko.
Madame Richemontová ulekaně pohlédla na starce. Bylo jí úzko. Vždyť byla v baronových rukou. Jestli se urazí, pak jí to jistě oplatí, neohlížeje se, jeli tím vinna nebo ne.
Také baron vrhl rychlý, ale spíše užaslý než poděšený, pohled na maršála. Byl bohatý a bohatství dodává člověku vždy pocit jistoty a sebevědomí.
"Co jste myslel těmito slovy, excelence?"
"Myslím, aby vám svatý hrom udeřil do krku, budeteli pokračovat v takových otázkách!" odpověděl staroch.
"Monsieur, já jsem šlechtic!" zvolal Francouz skoro hrozebně.
"Jakže? Co?" ptal se Blycher a zvedl se. "Mosié? Mosié mi říkáte? Hrome, já vám při vašem mosié - ! Já jsem maršál Blycher, kníže Wahlštadský, rozumíte? Mně se říká excelence nebo osvícenosti. Vašeho mosié si jenom pěkně nechtě! A že jste šlechtic? Nepozoruji to. Ale chceteli vidět šlechtice, vemte si laskavě kukátko a podívejte se na nás dva! Blucherové byli už za času Karla Velikého, Kónigsauové nejsou mladší. Vy jste však byl teprve Napoleonem pošlechtěný. Jste ještě teplý, máslo z vás kape. Probůh, jen se

nevydávejte za šlechtice dříve, pokud se nenaučíte jako šlechtic vystupovat! U mne přijdete na pravého. Ne, vaše šlechtictví nestojí jistě za troník!"
Všecka tato hrubá slova starého sprostého vojáka se hrnula tak rychle, že nebylo možné ho přerušit nebo mu odporovat.
Kónigsau se tiše usmíval. Také Margot zůstala klidná. Paní Richemontová se však barona bála, a proto bezděky spráskla rukama. Strachovala se nejhoršího. Reillac byl ohromený. Prudký maršálův hovor byl tak vášnivý, že nebylo možné ho zastavit, ale když umlkl, vyskočil a řekl:
"Dobrá, budu vás nazývat excelence! Ale vysvětlete mi laskavě způsob svého hovoru. Mluvil jste opravdu jako barbar. Doufám, že po urážce, kterou jste mi učinil, nebudete se zdráhat dát mi úplné zadostiučení!"
"Zadostiučinění?" ptal se Blucher a oči se mu zaleskly. "Blázníte? Vy jste byl dodavatel armády, to je: dodával jste vojsku voly a ovce, a protože měl tento dobytek více kostí než masa, zbohatl jste z toho. Za to vás opatřil Napoleon šlechtickým diplomem. A teď děláte nešťastné rodiny a s jejich dcerami spekulujete. Svádíte otce i syny, týráte matky i dcery, hrozíte vězením pro dluhy a jinou bídou, abyste dostal ženu. Fuj, hanba! A pak se nazvete šlechticem! A chcete mít zadostiučenění! Poslouchejte, mosié, ano, mosiě, dám vám zadostiučinění, ale ne šavlí, nýbrž bičem nebo koštětem!"
To byl výjev, jaký obě dámy dosud nikdy nezažily. Vyskočily. Obě považovaly za neodvratné, že se tito muži vrhnou na sebe. Také Kónigsau se zvolna zvedl a stanul po boku maršála, aby mu mohl popřípadě pomoct.
Baron zbledl na smrt. Chvěl se vztekem. Nejraději by se na Blychera vrhl, ale nechtěl být surový. A pak - byl to maršál cizí mocnosti, která měla Paříž ve své moci! K tomu mu nemohl ani dokázat, že nemluví pravdu, a to jeho vztek ještě více rozhojňovalo. Obrátil se k dámám: "Ach, vy jste to vyprávěly?" "Já ne," odpověděla matka úzkostlivě. "Já ano," řekla Margot zmužile. "A komu?" "Panu Kónigsauovi." "Kdy?" "Včera."

"Ach! To už jste tak daleko, že mu vypravujete taková tajemství?"
"Čerta se na to ptejte," přerušil ho Blíicher. "Ale přesto dostane odpověď, aby jen viděl, že nadarmo rybařil v kalné vodě." A otočil se k baronovi a pokračoval: "Ano, tito dva lidé se už důvěrně znají! A to tolik, že jsem přišel, abych madame Richemontovou požádal o svolení."
"Aj!"
Tento výkřik úžasu byl pronesený ze dvou úst. Z baronových a také z úst matky, která se dosud nedověděla od své dcery, co se stalo včera mezi ní a Kónigsauem.
Baron udiveně pohlížel na starého vojáka. Byl tak udivený, že nepovažoval za možné, že by to byla pravda. Obrátil se k Margot a tázal se jí:
"Připustíte, slečno, že jsem nyní špatně slyšel?"
"Láry, fáry!" zvolal Blycher. "Nic nepřipustí! Kdo může vědět, co jste slyšel? Copak je nám známo, jaký máte sluch? Ale uvidíte, že jednám zcela vážně. Pojď, můj synu, vezmi za ruku svou dívku a poslouchej, co řeknu vaší mamá!"

Při tom vzal Blticher Kónigsaua i Margot za ruce, spojil tyto ruce, strčil je k matce, postavil se sám před vdovu, v přísné vojenské pozici se poklonil, jako by měl před sebou vladařku, a řekl:
"Madame! Tito lidé se milují a chtějí se vzít. Prosím vás o vaše svolení. Máli kdo co proti tomu, ať mi to poví. Vyrovnám se s ním, že bude slyšet, jak andělé v nebi hrají na housle a na píšťaly!"
Tyto námluvy překvapily paní Richemontovou tak, že nebyla okamžik ani schopná slova. Ale ani jí nezbyl čas k uvažování, protože než mohla promluvit, přistoupil k nim baron a řekl: ,
"Vidím, že se tu hraje komedie. Protože se nemusím ani svou úlohu učit zpaměti, nepovažuji za potřebné, abych tu dělal jen němého diváka. Madame,, žádám vás, abyste počkala se svým rozhodnutím, až promluvím také já."
Sáhl do kapsy, vytáhl z ní tobolku, otevřel ji, vyňal několik listů papíru a podal je paní Richemontové. A pak posměšně pokračoval:
"Madame, mám čest prezentovat vám tyto směnky k zaplacení. Nebudeli tato částka okamžitě zaplacena, půjdete do vězení pro dlužníky."

"Můj Bože!" vykřikla poděšená paní. "Vše se to děje tak náhle. Vždyť ani nevím, co mám dělat nebo mluvit!"
"Nemusíte nic říkat ani dělat, než jenom platit," řekl baron.
"Zloději!" zvolal maršál.
"O tom si promluvíme později," usmál se baron. "Teď však chci peníze."
"Dostanete je," odpověděl Kónigsau.
Natáhl ruku po papírech, ale baron je rychle schoval, podíval se na něho a ptal se:
"Chcete snad platit za madame?"
"Doufám, že mi to madame dovolí, abych jí dal peníze k dispozici!"
Baron se dal do zvučného smíchu a zvolal:
"To je veselé! Tušíte, o jakou částku se jedná?"
"O sto padesát tisíc franků," odpověděl poručík klidně.
"Tak. Zdá se, že vás mademoiselle velmi podrobně seznámila, ale víte také, že tato částka musí být okamžitě zaplacena?"
"Mám ji s sebou!"
Při těch slovech sáhl Kónigsau do kapsy, vytáhl tobolku, • vyňal z ní balík bankovek a položil je na stůl. Baron přistoupil ke stolu, rozbalil a počítal je. Jeho tvář se zachmuřila. Domníval se, že vyhrál, a teď cítil, jak je ze své až posud tak výhodné pozice vytlačený.
"Sto padesát tisíc franků," řekf zvolna, "souhlasí!"
"Nuže tedy, vezměte si peníze a zmizte odtud!" řekl Blíicher.
Tato slova přece jen vyvolala v baronovi odpor.
"Zmizet?" mínil. "Užíváte výrazy, excelence, které nejsou jinak mezi vzdělanými lidmi obvyklé!"
"Máte pravdu," řekl maršál kousavě. "Avšak musím se přiznat, že vás nepočítám mezi lidi vzdělané. Materiálem, který jste vojsku dodával a jemuž děkujete za své šlechtictví, jste přece nenabyl žádnýstupeň vzdělání. Nehodí se pro vás lepší slovo, než abyste zmizel, a doufám, že se podle něho zachováte."
"Musíte mi přece dovolit, abych tu ještě zůstal. Musím této dámě říct, že mám ještě v rukou směnky jejího syna a že mu je předložím. Nebudeli moct zaplatit, pak - "
"Pak si s ním dělejte, co chcete. Viď, mamá?" přerušila ho Margot.

"Nemám důvody, abych ho litovala," odpověděla tázaná.
"Slyšel jste!" řekl Blucher baronovi. "Dejte sem směnky!"
"Jen tehdy, dostanuli peníze přímo od madame," odpověděl. "Vždyť dosud nevím, zdali má v úmyslu přijat tuto částku od pana poručíka."
Tím vsadil vše na poslední kartu, i když už dobře viděl, že jeho hra je úplně prohraná. Matka se obrátila ke Kónigsauovi.
"Vidíte, pane poručíku, jak jsem vším, co dnes vidím a dovídám se, nanejvýš překvapená," pravila. "Jeho excelence mne žádá o ruku mé dcery pro vás. Považovala bych to za nemožné, vždyť vím, že se znáte teprve kratičký čas."
Kónigsau ovinul rámě kolem Margot a řekl:
"Madame, láska se nikdy neptá po době, přijde, je tady, náhle, úplná a mocná. Nelze jí odolat. Poznal jsem, že Margot patří mé srdce, můj celý život. Margot je vaše nejlepší, jediné jmění, madame. Nepřicházím oloupit vás o ně, ale ať navždy zůstane vaší. Přijměte jen k dceři syna, jehož největší úlohou bude, aby

vás obě učinil šťastnými."
"A ty Margot; miluješ ho opravdu?" ptala se matka dcery.
"Ó, a jak, mamá," odpověděla a objala vroucně miláčka. "Vždyť obětoval všechno své jmění, aby nás zachránil!"
"Pak nemohu tuto sumu přijat," pravila matka.
"Mýlíš se, Margot," přerušil je Kónigsau. "Nebylo třeba, abych přinášel oběti. Nemusím prodávat svůj statek, jak jsem včera ještě považoval za nutné. Povím ti později, jak jsem nabyl tyto peníze, ale excelence mi potvrdí, že vše to mamá může přijat, aniž by mi tím způsobila nejmenší ztrátu nebo škodu."
"Ano, to potvrzuji," řekl kníže Blucher. "Tento čertovský mladík nabyl peníze jako Adam Evu, totiž skoro ve spaní. Může je rozdat nebo oknem vyházet, úplně, jak se mu líbí, a aniž by pak musel strádat."
"Ale taková suma, pane poručíku!" řekla. "Musím vám říct, že bude nemožné splatit vám ji."
"Vždyť tato částka nemá pro mne cenu, jakou kladu na vaše přátelství," odpověděl Kónigsau. "Schválíteli dobrotivě naši lásku, dostanu tím od vás štěstí, které bych ani za milióny nekoupil. Zůstanu tedy vaším dlužníkem a prosím vás z celého srdce, abyste upokojila svého věřitele tím, co vám

tak srdečně rád podávám, a zbavila se starosti, která vám až dosud život tolik ztrpčovala."
Podala mu ruku a se slzami radosti a pohnutí v očích zvolala:
"Jste šlechetný muž, pane Konigsaue, a bylo by z mé strany velikou nevděčností, abych vás zarmoutila tím, že bych vaše nabídnutí zamítla. Přijímám je tedy a kladu vám za to na srdce své milované, své jediné dítě. Bůh vám požehnej a dej vám štěstí, o které budu denně prosit. Nemáte už rodiče, budu vám tedy věrnou matkou a budu se cítit bohatá, že mám kromě dcery i takového syna, jako jste vy."
Dala jim ruce dohromady a požehnala jim. Margot ji vřele objala a ronila slzy štěstí. Kónigsau cítil, že si dnes dobyl štěstí, nad něž na světě není většího. Blucher však řekl:
"Děti, přijměte i moje požehnání, snad nestojí za moc, ale škody vám jistě nepřinese. A vy, mosié šlechtici, jste právě viděl, jak na tom jste. Jste tu zbytečný. Seberte si peníze, dejte sem směnky, a pak zmizte za kulisami, sic se vám stane něco, co se vám již dávno mělo stát."
Baronovy oči jiskřily vztekem. Schoval peníze a řekl:
"Ach, vy si myslíte, že jste zvítězili? Mějte se na pozoru, abyste se nezmýlil. Čeho chci jednou docílit, toho se tak snadno nevzdám. Margot si ještě Němce nevzala. Uvidíme, co přinese budoucnost."
Francouz hodil směnky na stůl a ve zlém odešel. Zjistil, že v tuto chvíli nemůže víc nic dělat. Umínil si však, že se nevzdá.
Když šel ze schodů, šel kdosi proti němu. Byl to kapitán, nevlastní bratr Margot.
"Ach, vy jste zde, barone?" ptal se kapitán. "Jdete ke mně?"
"Byl jsem u vaší matky," zněla odpověď.
Tato slova pronesl bez dechu a hlasem, který musel kapitánovi být nápadný, proto se ptal:
"Co je vám? Stalo se něco nepříjemného?"
"Ne, ne, naopak, něco velmi příjemného!"
"Tak? A co? Vždyť jste rozčilený!"
"Vaše matka mi zaplatila."
"Zaplatila?" řekl Richemonte s úžasem. "To není možné!"
"Nejen není možné, aleje to pravda. Právě jsem dostal své peníze."

"Všecky?"
"Všecky!"
"Tropíte si ze mne šašky! Kde by vzala moje matka sto padesát tisíc franků?"
"Od milence své dcery."
"Nesmysl! Margot nemá žádného milence."
"Jděte jen dál, máteli chuť oslavit její zasnoubení!"
Kapitán pátravě na něho pohlédl.
"Co si mám o Vás myslet, barone?" řekl. "Zasnoubení? Snad nejste nemocný nebo pomatený, nebo bych si myslel, že mluvíte v horečce!" •
"Ano, mám horečku, ale horečku vzteku a zlosti. Přesto však neblouzním. Vše je pravda. Margot se právě zasnoubila."
"Ach! Jaká je to zpráva! Zasnoubená, beze mne! A s kým?"

"Budete mít nesmírnou radost, až to uslyšíte. Hádejte, kapitáne!"
"Ach, k čemu šaškoviny! Kdo to je?"
"Váš dobrý známý!"
"Jméno! Rychle!"
"Znáte ho už. Ten muž je vám velice blízký. Jeho ruka se už dotkla velmi důvěrně vaší tváře."
Kapitán se zarazil.
"Snad nechcete říct . Mluvíte o tom Němci?"
"Ano"
"O poručíku Kónigsauovi?"
"Ano."
"A ten člověk je u mé matky?"
"Toť se rozumí."
"Zná Margot?"
"Právě požádal o její ruku a vaše matka svolila."
Kapitán uskočil, jako by viděl strašidlo.
"Barone, vy přece jen třeštíte!" zvolal.
"Ó, naopak, jsem zcela při rozumu. Jen se sám podívejte na ten výjev!"
"Tisíc hromů, mluvíte přece pravdu? Musím tam ovšem rychle vpadnout, jako puma! Ať mou sestru dostane kdokoliv, jen ne tento člověk! Musí mi vysvětlit, jak ji získal."
"Zcela jednoduše. Dal jí peníze, aby mně mohla zaplatit."
"Ach, od něho jsou?"
"Ano, od něho."

"Půjdu hned k mamá. Tady je můj klíč, barone. Jděte zatím ke mně a počkejte tam. Jsem přesvědčený, že vám přinesu zprávu, jak jsem toho Němce vyhodil ze schodů."
Běžel nahoru a prudce zazvonil u bytu své matky, zatímco si baron otvíral dveře protějšího bytu. Služka přišla a otevřela. Když spatřila syna své paní, netroufala si odbýt ho.
"Kde je mamá?"
"V saloně."
"Dobrá!"
Běžel kolem služky, vrazil prudce do dveří a s úžasem stanul na prahu. U okna stál Kónigsau a držel Margot v objetí. Na pohovce seděla matka s maršálem Blůcherem. To kapitán neočekával. Přítomnost tohoto muže ztlumila jeho úmysl, když chtěl vstoupit jako pán. Pozdravil a řekl:
"Ach, návštěva, mamá!?"
"Zajisté, návštěva, můj synu," odpověděla pokud možno nenucené, "a je to návštěva nanejvýš milá a uctívající. Maršál kníže Blucher,. poručík voň Kónigsau - můj synu."
Těmi slovy pány představila. Blucher se nucené usmál a Kónigsau jen lehce a hrdě kývl hlavou. Tento nedostatek zdvořilosti popudil kapitána ještě více. Řekl:
"Nevěděl jsem, že Němci mají k tobě přístup!"
"Páni mne překvapili, a to radostně. Spatřuješ v panu voň Kónigsau nejen muže, který hájil tvůj byt před pobouřeným lidem, ale i ženicha své sestry."
"Povídáš mi něco naprosto nepochopitelného. Nepamatuju si, že bych někomu svěřil, aby hájil můj byt, nejsem tedy nikomu za to vděčný. A co se týče druhé věci, musím se přece také domnívat, že mám platný hlas, když se jedná o život mé sestry."
To znělo vyzývavě, přesto však řekla matka mírným hlasem:
"Nechci ti odporovat, zvláště protože jsem přesvědčená, že rozhodně nebudeš proti volbě Margot."
"A co kdybych ji neschvaloval, mamá?" ptal se s důrazem.
"To by nás sice rmoutilo, ale na věci by to nic nezměnilo."
Popošel o krok dopředu a řekl hlasem nesmírně zlým:
"Stojí to přece za pokus, jestli by se tu opravdu nedalo nic změnit. Věděla jsi, že znám tyto dva pány?"
"Ano."
"A že mne urazili?"

"Ne, ale že ty jsi urazil je."
"Nehádejme se. Slyším, že znáš náš spor, a přece nejen že jsi mé nepřátele přijala, ale v jejich zájmu rozhoduješ dokonce i o Margot. To neschvaluji a prohlašuji zasnoubení za neplatné!"
Po těch slovech přistoupila k němu Margot a řekla mírně, ale pevně:

"Zdá se, že neposuzuješ správně okolnosti, Albíne. Možná, že ti přísluší poradní hlas, když se jedná o můj osud, ale rozuměj dobře, jen o poradní, a to ještě jen potud, pokud ti to dovolím. Poroučet mi však můžeš stejně málo, jako já tebe nemusím poslouchat - "
"Ach, přesvědčím tě o opaku!" přerušil ji.
"Zkus to," odvětila, "vyčkám v klidu. O své ruce rozhoduji pouze já sama. Tys mě chtěl začachrovat a považoval jsi matku i mne za své otrokyně, které můžeš zaprodat. To se ti nepovedlo. Jsme svobodné a pro tebe bude nejmoudřejší, když to vše prostě uznáš."
"Myslíš?" ušklíbl se. "Především mi pověz, komu patří tento byt?"
"Přece nám!"
"Ne. Kdo ho najal?"
Tv "
" A y •
"Dobrá. Jsem tedy jeho vlastníkem. Nemá proto nikdo právo přijít sem bez mého dovolení. Pánové, žádám vás, abyste tyto místnosti opustili. Nevydávejte se v nebezpečí, abyste byli voláni pro rušení domácího pořádku."
Blucher se dal do hlučného, srdečného smíchu.
"U všech čertů, to zní nebezpečně! Starý Blucher před soudem jako rušitel domácího pořádku! Jak by se maršál při tom vyjímal! Poslyšte, probůh, nebuďte tak směšný, raději vyslechněte, co vám ve vší dobrotě povím!"
"Nechci nic slyšet!" zněla odpověď.
"Pak to tedy ucítíte!"
"Ach! A co?"
"Právě to, co vám chci říct, a co musíte vyslechnout. Po vašich domácích poměrech mně nic není. Jsteli pánem své sestry a pánem tohoto bytu, je mi také zcela lhostejné. Ale není mi lhostejné, budeteli pokračovat v urážkách. .Žádáte mě, abych opustil tyto místnosti, a já jako odpověď dávám vám tutéž žádost. Urazil jste mne veřejně, potupil jste můj
238

národ a stálo by mne jediné slovo, jediný pokyn, abyste byl zatčený a také odsouzený. Tomuto pánovi jste odepřel satisfakci a byl jste za to udeřen. Oznámímli to u vašeho velitelství, budete z armády vyloučen a prostě degradován. Ale jste vedle mne trpaslík, nechci se s vámi zaobírat. Protože ani zde nejste rozumný, musím vám k rozumu pomoci. Opusťte ihned tento pokoj, sice vám ručím svým čestným slovem, že budete za hodinu ve vyšetřovací vazbě a v několika dnech budete vyloučený z armády. Rozhodně nedopustím, aby si nepatrný setník myslel, že se ho bojím!"
Takovéto zakročení kapitán nečekal.
Váhal chvíli, než odpověděl, ale protože se nechtěl hned vzdát, řekl:
"Kdo z nás je maršál a kdo kapitán, to je lhostejné. Jsme tu muž proti muži a nebojím se vás."
"Jděte!" poručil Blucher a ukázal rukou na dveře.
"Opakuji, že jako bratr - - "
"Jděte!" zakřikl ho maršál.
"Že jako bratr mám právo o své sestře - "
"Jděte!"
Toto poslední "jděte" bylo vykřiknuto takovým hlasem, který naprosto nestrpěl odpor. Maršál tyto dvě slabiky zařval, jako by velel celé armádě. Kapitán se obrátil a Šel. Ale v předsíni sevřel pěst, zahrozil k salonu a zasoptil:
"Za to budeš pykat, oba za to budete pykat! Draze mi to zaplatíte. Ztratíte při tom zrak i sluch!"
Richemonte vstoupil do svého bytu, kde ho čekal baron. Ten pozoroval jeho rozčilení, které mu sálalo z obličeje, a ptal se ho:
"Ach, provedli vám to tedy stejně jako mně? Jak se zdá, jsou tady Němci páni!"
"Jak to můžete vědět?" ptal se kapitán zlostně.
"Nu," smál se baron, "vypadáte jako školák, který byl bitý metlou. To se pozná, i když člověk není znalec lidí."
"Čert aby vás vzal!" zaklel Richemonte.
"Opravdu?" zněla zlomyslná otázka.
"Ano, zcela vážně."
"Nu, než to se stane, uspořádám své pozemské záležitosti, jak se sluší a patří dobrému obchodníku. Zde mám, milý příteli, několik papírů, na které se račte podívat."
Vytáhl z kapsy několik směnek a podal je kapitánovi.
239

"Ty ať odnese čert i s vámi!" řekl Richemonte.
A odvrátil se; aniž by se na ně podíval.
"Dobrá," řekl baron, "ať je vezme čert, ale teprve tehdy, až budou zaplacené a bez ceny."
"Ale, u hromu, to nemůžete počkat, až budu mít prostředky, abych zaplatil? Sám se nazýváte mým přítelem. Je to snad přátelské jednání, když mě nutíte teď, abych platil? V okamžiku, kdy se to nejméně hodí?"
"Naše názory o tomto okamžiku se ovšem velice liší. Mně se zdá neobyčejně yhodné, abychom uvedli své záležitosti do pořádku. Proč bych čekal, když vím, že nebudete mít nikdy peníze, abyste mi zaplatil. A co se týče našeho přátelství, pro mne tak drahocenného, mám zásadu, že závazky mezi přáteli jsou mnohem přísnější než závazky jiné. Měl jsem k vám už mnoho a mnoho ohledů, můj milý Richemonte."
"Nemohu platit!" řekl krátce.
"Půjdete tedy do vězení dlužníků!"
"Tak daleko to přece nepoženete!"
"Ba ano!"
"Opravdu?" ptal se kapitán.
Až dosud přecházel kapitán po pokoji. Teď se náhle zastavil, a když pronášel poslední slovo, chvěl se mu hlas.
"Opravdu!" odpověděl baron.
Zvedl se ze stolice, na níž seděl, přistoupil k Richemontovi, položil mu ruku na rameno a pokračoval hlasem nadmíru rozhodným:
"Víte, že miluji vaši sestru. Nejsem už mladý hejsek a mohu vám říct, že láska staršího muže je zcela jiná než láska muže, který je ještě chlapec. Margot je hezká, její něžnost by mne bohatě odškodnila za veliké ztráty, které u vás utrpím. Proto jsem vám slíbil, že vaše směnky zničím, jestli se vám podaří přimět vaši sestru, aby se mi naklonila. Když nebyla tato podmínka splněna, není třeba, abych i já dostál svému slibu. To je vše, co vám mohu ještě říct. Jestli z mé strany bylo vůbec nějaké omluvy potřeba."
Kapitán stál před ním, aniž by se na něho podíval. Pohlížel zamračeně z okna na protější řadu domů. Teprve po chvíli se ozval:
"To se musíte opravdu vzdávat naděje?"
"Ano."
"A proč?"
240

"Protože ho miluje."
"Toho Němce? Ach, že to právě on musí být! Oni si myslí, že je vše v pořádku, a.le ještě si s nimi promluvím."
"Vy?" smál se baron. "Vy jim nemůžete nic říct!"
"Já? Nejsem snad její bratr?"
"I kdyby! Copak vám byla závětí nebo úřadem svěřená? Nebyla! A i kdybyste měl na ni nějaké právo, abyste o jejím osudu rozhodoval - vy nejste muž, který by dovedl své právo uplatnit!"
"Kdo vám to říká?"
"Není třeba, aby mi to někdo říkal, vždyť jsem to viděl teď. Řekl jsem vám hned, jak jste přicházel, že vám ukáží dveře."
"Ano, to se odvážili!" vyklouzlo kapitánovi z úst.
"Tedy opravdu? Ach, kapitán Richemonte se dává před Němci na útěk!"
"Mlčte!" osopil se na něho Richemonte. "Vy byste si nepočínal jinak, kdybyste byl na mém místě!"
"Ano, když přijde maršálek, tu kapitán uteče. Jak byste to nazval? Já to pojmenuji zaječí rychlostí."
"Vy sám jste zajíci" zvolal druhý. Byl uražený. "Vždyť vy jste přede mnou opustil byt."
"O, to nesouhlasí! Vaše postavení jako bratra je zcela jiné než moje. Já jsem jen cizinec. To, co jsem vám řekl, vám snad vhod není, ale přesto je to pravda."
"Jakto? Rád bych věděl !"
"Předně, dal jste se vykázat ze dveří, a za druhé, snad si ještě vzpomenete, že jste se vyhnul souboji s Němcem."
"Tisíc hromů! Povězte mi, barone, jestli umím šermovat!"
"V tom jste ovšem mistr."
"A dovedu střílet!"
"Míříte neobyčejně jistě."
"Není třeba obávat se souboje." 4
"Zdá se, že ne."
"Vyhnulli jsem se souboji, jistě se to stalo z jiného důvodu."

"Možná, ale neznám ho," řekl baron.
"Můžete se ho dovědět. Bylo nám všem důstojníkům pohroženo degradací, když se dáme strhnout záští a utkámeli se s kýmkoli v souboji. Tu to máte."
"A je to pravda?"
"Zajisté."
241

"Myslíte, že by se váš souboj vyzradil?"
"Mluvilo by se o něm zcela jistě, vždyť bych toho soka zabil."
"Bylo by vám to přece jen k dobru. Nepoznal by vaši sestru a nemohl by se nikdy stát mým sokem. Ostatně souboj je záležitost cti. Všichni zúčastnění jsou povinni zachovat nejhlubší tajemství. Jak by se tedy mohla věc vyzradit?"
Kapitán pokrčil rameny a řekl:
"Myslíte, že by Němci mlčeli, kdyby jeden z nich byl zabit? Byli by se pomstiU za jeho smrt zradou a já bych pak byl vyloučený z armády."
"To se stane i teď."
"Doufám, že nikoliv."
"Jsem o tom přesvědčený."
"Proč?"
"Budou vás nutit, abyste se pro dluhy vzdal své hodnosti." "Eh! Vy se neodvážíte udat mne mému veliteli!" "Odvážit se? Udat? Kdo mluví o odvážení se a o udání? Pošlu vám prostě soudního zřízence, aby vás odvedl do vězení pro dluhy. To postačí. Jakmile se o tom dovědí vaši představení, nebudete moct zůstat nadále v armádě."
"Ale pak budete mít nepřítele, kterého se budete moct obávat." "Nepřítele? Kdo by to mohl být?" tázal se baron se smíchem.
"Já!" odsekl Richemontq sebevědomě.
"Vy? Ach, vás se nemusím obávat, nejméně však proto, že budete ve vězení. Bolelo by mne ovšem, kdybych musel proti vám takovým způsobem zakročit. Proto by mně bylo milé, kdybychom se vyhnuli všem nepříjemnostem a našli nějaké východisko."
Kapitán zvedl hlavu. Bylo mu úzko, když se chtěl přiznat, a protože se baron zmínil o východisku, zdálo se, že je přece naděje.
"Hledejte!"
"Hm," bručel bývalý armádní dodavatel. "Když jste byl u své milé mamá a sestry a já tu tak seděl, přemýšlel jsem, zdali by se snad nenašlo nějaké východisko."
"Nu? A našel jste nějaké východisko?"
"Snad."
"Tedy mluvte!"
242

"V rozhovoru musí být člověk velice opatrný. Před chvílí jste pronesl názor, že byste tohoto poručíka v souboji zcela jistě zabil!"
"Padl by," odpověděl kapitán hlasem velmi určitým. "Věřím vám to. Vím, jak umíte šermovat. Co kdyby padl teď?"
Tázaný pohlédl rychle na mluvčího a pak řekl: "Myslíte, že ho mám ještě teď vyzvat? To nejde, je to nemožné!"
"Myslím to trochu jinak," řekl baron zvolna a váhavě. "Co?" "Nemohl by ten člověk padnout i bez souboje?"
Kapitán temně zrudl v obličeji. Obrátil se rychle k oknu a dlouho se z něho mlčky díval. Pak se otočil, přistoupil k baronovi a ptal se ho:
"Vy myslíte, že ho mám zákeřně zabít?"
Baron se rozpačitě usmíval, pokrčil rameny a odpověděl s ostrým důrazem:
"Neříkám nic, ale jen si myslím toto: Cesta do věže dlužníků je jistá, ale kdyby poručík Kónigsau do zítřka rána umřel, zničil bych polovici vašich směnek. Druhá polovička by byla zničena, jakmile budu s vaší sestrou zasnoubený."
Kapitánovy oči se zamračeně stáhly a kníry mu vystoupily do výše tak, že se zdálo, jako by chtěl vycenit zuby. Byl to tentýž zvyk, který byl pro něho charakteristický i na zámku v Ortry. Jeho obličej měl při tom výraz dravce, hrozícího svými tesáky.
"To je jasná řeč, třebaže nechcete nic říct," řekl.
"Jsem spokojený. Co mi odpovíte?"
Kapitán ho uchopil za ruku, podíval se na něho zamračeně a ptal se:
"Dostojíte svému slovu, pokud se týče směnek?"
"Ano."
"A myslíte, že jste si jistý vítězstvím u mé sestry, jestliže Kónigsau zemře?"

"Naprosto."
"Dobrá, ujednáno! Tento člověk je především Němec a pak můj nepřítel. Nebude stát v cestě ani mně, ani vám."
"Jak to chcete zařídit?"
"Nic snadnějšího! Večer stráví přirozeně u své nevěsty."
"Zajisté."
243

"Milenci si mají mnoho co povídat. Jistě půjde teprve pozdě v noci domů."
"Ano, to se dá předvídat."
"Dobrá. Půjde sice domů, ale už tam nepřijde."
Baron škodolibě přisvědčil hlavou. Ať přepadení skončí jakkoliv, bude mít kapitána ještě více v rukou než teď. Naoko starostlivě řekl:
"Jsem s vámi spokojený, ale ještě mám radu, pro vás prospěšnou."
"Mluvte!"
"Jsou případy, kdy je dobré přestrojit se."
"Eh!" řekl kapitán opovržlivě. "Zdá se, že mě považujete za hlupáka. Vím stejně dobře jako vy, co je radno a co ne."
"Dobrá, jsme tedy domluveni."
"Doufám."
"Mohu vás opustit. Kde a kdy se dovím výsledek?"
"Přijďte dnes večer do naší kavárny. Dříve nebo později mne tam spatříte. Rozhodně doufám, že ve vás najdu svědka, který mi pomůže dokázat své alibi, a tím svou nevinu."
"Jsem vám rád k službám a doufám, že náš plán se setká s úspěchem. Adieu, kapitáne!"
"Adieu, barone!"
Baron šel. Byl pevně přesvědčen, že kapitán učiní vše možné, aby se pomstil za opovržení, kterého se mu od obou mužů dostalo.

XXVy.
Richemonte zůstal ve svém pokoji, chvíli po něm přecházel a pak se odebral do vedlejší místnosti, kde obyčejně pracoval. Tato práce byla ovšem jen napsání listu anebo letmé čtení některého románu. Tady visely na zdi různé zbraně. Vzal ze zdi jednu pistoli, prohlédl si ji a přitom bručel:
"Taje nejlepší, kterou mám. S tou jsem se ještě ani jednou neminul cíle. Neopustila by mne ani dnes. Mám ji použít? Mhm! Výstřel nadělá mnoho hluku, a to by mohlo být nebezpečné. Ne!"
Pověsil ji zase na hřebík a sáhl po pušce, která visela vedle.
"Tato větrovka nedělá hluk. Bylo by lépe vzít ji. Také z ní jde vypálit častěji, aniž by bylo třeba nabíjet, ale není spolehlivá. Ne, tu také ne. Musím jít najisto. Tento chlap mi nesmí rozhodně ujít."
Pověsil úkladnou zbraň zase na stěnu a hledal dál.
"Ach, tady je stará benátská banditská dýka. Je ostrá a špičatá a je zhotovena z nejlepšího skla. Při bodnutí se špička ulomí a uvízne v ráně, takže zahojení je pak nemožné, neodstraníli velmi obtížná a obratná operace sklo z těla oběti. Pevná a silná rána stačí. Tato zbraň je jistá a tichá. Neozve se ani nejmenší zvuk. Tu si vezmu a žádnou jinou."
Uvažoval, jak by svého nepřítele nejjistěji skolil. Ten byl v nejšťastnější náladě u své milenky. Stál s ní opět u okna a vřele ji držel. .Maršál seděl zatím u její matky a bavil se s ní o minulých věcech. Tento staroch dovedl být velmi roztomilý, když chtěl, a dnes byl právě velmi dobře naladěný. Všichni tři jím byli přímo nadšení. Pak se zadíval na dívku a řekl:

244
245

"Jenom se podívejte, madame! Tu stojí oba a pevně se drží, jako by sem šla celá armáda, aby je roztrhla. Ale taková je láska, takoví jsou mladí lidé! No, nečervenejte se, mademoiselle! Byl jsem kdysi také mladý. Teď se ze mě stal starý ledový medvěd, o kterého se už nechce nikdo starat!" Margot si dodala odvahu a odpověděla:
"Snad nemyslíte, excelence, že jenom mládí je s to vzbudit lásku?"
"Ano, tak to je, milé dítě!"
"Pak se mýlíte, excelence!"
"Myslíte? Můžete mi to dokázat?"

"Zajisté, Je to stará zkušenost, že jsou dámy, které dovedou snít o starších pánech. Znám několik přítelkyň, jejichž ideálem není jinoch, ale zralý muž."
Blycher přisvědčil svou šedivou hlavou a řekl:
"Ano, mluvil jsem o tom jednou se starým profesorem, který byl proslulý psycholog. Ten muž řekl, že zejména mezi mladými dámami jsou učené dívky, které nejraději vidí muže s šedivou hlavou. Později se však toto myšlení mění a upadnou přece jen do pasti, kterou jim nalíčil mladý, hezký myslivec. Našinec se musí spokojit s tím, že vytahuje jinému kaštany z ohně, jako na příklad já tady poručíkovi."
"Já jsem tedy kaštan?" smála se Margot.
"Ano, a sice kaštan k nakousnutí. Já bych -já hm, hrome, ano, já sám bych chtěl, abych směl také trochu zakousnout!"
"Nevypadáte však příliš kousavě, excelence!"
"Myslíte?" smál se vesele. "Nu, pak se tuze mýlíte a hned vám to také dokážu. Každý dělník je hoden své mzdy, zní staré přísloví. Teď jsem se hrozně namáhal, abych vás dostal dohromady, musím tedy dostat odměnu. A co si myslíte, že budu žádat?"
Margot se zarděla. Tušila, co přijde dál.
"No," pokračoval, "dítě se červená jako mák! Už si tedy myslí, nač jsem dostal zálusk. Bude moje prosba splněná, mademoiselle?"
"Vždyť jste ji dosud nevyslovil, excelence," odpověděla, zardívajíc se ještě více.
"Dobrá, řeknu to tedy. Žádám o hubičku jako odměnu."
Dala se do čtveráckého, veselého smíchu a odpověděla:
"O hubičku? A koho? Mého ženicha?"
"Toho? Ani mne nenapadne! Co je mi do jeho knírů! Ne,

od vás, mademoiselle. Nejsem žádný poručík, který by vám hlavinku popletl, ale vaše hezká hubinka snad také svede takovou společenskou, dědečkovskou hubičku. Že ne?"
"Snad," odpověděla. "Ale to abyste přece jen dříve požádal tohoto poručíka o dovolení!"
"Toho?" ptal se Blycher komickým hlasem. "Pročpak? Ani mne nenapadne! Dobyl jsem Paříž a také jsem se neptal po dovolení žádného poručíka. Vždyť jsem vlastně dobyl i tyto krásné rty! Vždy jen vpřed, pravím, a to bude i teď mé heslo. Jenom mi směle nastavíte svá hezká ústa. Neukousnu vám je celá, kousek vám ještě nechám."
Zvedl se z pohovky a blížil se k dívce. Ta se červenala hluboko na šíji, ale přece mu šla dva kroky vstříc.
"Excelence," pravila Margot, "od vás políbení je největší čest, která se může dámě dostat. V tom smyslu si troufám uposlechnout váš rozkaz."
"Pomalu, pomalu, myslím to jinak. Ale, no, sem s políbením čestným, ostatek přijde později."
Kráčel krokem z doby Ludvíka XIV. a políbil ji tiše a zdvořile na tvář, ale pak řekl:
"Tak, to byl polní maršálek Ale teď přijde starý Gebhard Blycher, který by rád viděl, dostaneli čtverácké políbení pro sebe, a ne jen pro maršála. Co myslíte, Margotičko?"
"Ó, je tak milý a dobrý, že dostane dvě místo jedné!"
A po těch slovech mupoložila důvěrně ruce kolem krku, jako by to byl její otec, přivinula se k němu s nelíčenou něžností a srdečně ho políbila na rty.
"U všech hromů," řekl, "to byla lahůdka, jakou našinec teď tak často nedostane!"
Oči se mu leskly. Držel ještě Margot pevně za ruku a ptal se:
"Šlo to opravdu od srdce, ty malá, sladká čarodějko?"
"Ano, excelence," potvrdila.
"Nu, díky, díky, moje dcero! Udělala jsi radost mně, starému chlapovi, radost tak velikou, že si to ani nedovedeš představit. Nezapomenu na vás a očekávám, že i vy si na mě vzpomenete, až jednou budete mít pořádného hocha, abyste věděli, kde hledat kmotra. Ale teď je můj obchod ukončen. Mám ještě jinou práci, kde nedostanu hubičku. Co ty, hochu, ty tu ještě zůstaneš?"
Konigsau přišel s Blucherem. Bylo by nevhodné, kdyby

ho nechal odejít samotného. Proto řekl ihned, ačkoli by u milenky nejraději zůstal ještě hodně dlouho:
"Dovolíteli, excelence, připojím se k vám. I já mám ještě službu."
"Vykonej ji tedy rychle. Služba tady u srdcové dámy ti bude asi nejpříjemnější.

Doufám, že si pranic nezadáš!"
Königsau musel Margot slíbit, že navečer opět přijde. Pak se oba rozloučili s dámami, které si dnešní návštěvy velice vážily.
Když vstoupili oba důstojníci do předsíně, otevřely se protější dveře a na prahu se objevil kapitán. Chystal se odejít z domova, ale když je zpozoroval, ještě se vrátil. Jeho tvář byla plná zášti.
Když přišli na ulici, ptal se Blücher poručíka:
"Viděl jsi pohled, kterým tě kapitán změřil?"
"Ano."
"Nu, a co tomu říkáš?"
"Nic. Nic mi po něm není!"
"Neber to tak na lehkou váhu!" varoval ho Blücher.
"Nemůže mi ublížit."
"Ovšem způsobem poctivým, přímým ne ale jeho obličej se mi naprosto nelíbí. Víš, co jsem četl v jeho očích?"
"Rozumí se, že nenávist."
"Nenávist a mstivost, palčivou pomstychtivost. Zdá se mi, že by sis měl dát na něho pozor. Ten člověk je zlosyn, má to napsáno na čele."
"Snad máte pravdu, excelence," řekl Königsau zamyšleně. "Je dlužný baronovi značné částky a ten, jak se zdá, by byl asi ochotný odpustit mu je, dostaneli ruku Margot. Vyplývá to z rozhovoru, který jsem náhodou vyslechl. Ano, baron mu chtěl vyplatit značnou hotovost. Nemyslím si, že tento úmysl je poctivý - "
"Nu, jen uvažuj dál! Rád bych viděl, nejsili padlý na hlavu."
"Baron prve pohrozil, že mu směnky předloží. Učiníli to, dostane se kapitán do vězení pro dluhy a musí vystoupit z armády. Nasadí vše, aby se vyhnul této potupě."
"A jakým způsobem to nejjistěji dosáhne?"
"Tím, že mne odstraní."
"Ano. Pouze tím. Nejsi tedy přece jen nejhloupější, můj hochu. Oči se mu leskly jako kočce, kníry vytáhl do výše,
248

jako by tě chtěl kousnout. Ten má něco zlého za lubem, chce se ti dostat na límec, to je jisté! Měj se na pozoru! Chceš jít dnes večer opravdu ke své nejmilejší?"
"Ano."
"Nuže, nechoď aspoň beze zbraně."
Rozešli se. Königsau se ubíral do svého bytu.
Výstraha mu nešla z hlavy. V duchu si znovu představil situaci. Myslel na výraz kapitánovy tváře a musel si přiznat, že z ní sálala opravdová vražednost. Umínil si, že bude nanejvýš opatrný. Jako všude, kam se Němci vetřeli, ani v Paříži je neměli rádi. Rvačky s nimi byly na denním pořádku. Proto, sotva přišel domů, poslal svého sluhu k známému kyrysnickému důstojníkovi se žádostí, aby mu pro dnešní večer půjčil kyrys. Důstojník se tomu sice smál, ale kyrys mu přece půjčil.
Když šel Königsau ke své milé, byl v civilu. Kyrys měl pod pláštěm a v kapse nabitou pistoli. Také šel oklikou a přišel z jiné strany do ulice, v níž dámy bydlely.
V předsíni svítila lampa. Při jejím svitu se mu zdálo, že dveře, vedoucí do kapitánova bytu, jsou poněkud pootevřené a tím vznikla nepatrná skulina. Také se mu zdálo, že se z té skuliny někdo dívá. Ale nezkoumal blíže tuto okolnost. Nechtěl se prozradit, že se má na pozoru.
Zazvonil. Margot mu přiběhla v ústrety a přivítala ho srdečným políbením. Při vroucím objetí ucítila pod jeho pláštěm tvrdý kyrys. Pohlédla na něho a ptala se úzkostlivým hlasem:
"Co je to, Hugo?"
"Nic, milé dítě," odpověděl konejšivě, "to je jen pancíř."
"Pancíř? A proč ho nosíš?"
"Neměj starosti, mé srdce. Měl jsem ho přinést svému příteli, který je u kyrysníků. V ruce by se mi špatně nesl, proto jsem ho vzal na sebe."
Zdálo se, že ji upokojil. Neřekla už ani slovo, kterým by prozradila pochybnosti. Ale láska má bystrý zrak a žena bývá mnohdy bystřejší než muž. Uhodne ihned, co muž najde teprve po delším přemýšlení a uvažování.
Königsau odložil v předsíni plášť, pancíř i klobouk a vstoupil do salónu. Sotva však začal s matkou mluvit, vyšla Margot z pokoje a vyhledala služku. Ptala se jí:
"Je můj bratr doma?"
249

"Do této chvíle byl, ale právě jsem ho slyšela odcházet," zněla odpověď.
"Slyšela jsi ho jistě?"
"Ano."
"Mohl to být někdo jiný. Jdi tam a přesvědč se!"
Služka měla na starosti i pořádek v bytě kapitána, proto měla k němu klíč. Uklízela mu jen, když nebyl doma. Odešla a brzy se vrátila se zprávou, že kapitán skutečně odešel. Přesvědčil se, že Kónigsau přišel, a protože čekání o samotě, než zase dům opustí, se zdálo dlouhé, rozhodl se, že půjde do kavárny a počká si pak na svou oběť na ulici, aby ji přepadl.
Margot vzala klíč a světlo a odebrala se do bytu svého nevlastního bratra. Jako by to cítila, prošla se služkou přední pokoj a vstoupila do druhé světnice, kde kapitán pracovával. Svítila si na stěnu, kde visely zbraně, a spatřila prázdný hřebík. Nemohla si hned vzpomenout, co tli viselo. Ptala se služebné:
"Oprašuješ také tyto zbraně?"
"Ano."
"Znáš je všecky?"
"Myslím, že ano. Vždyť jsem je měla velmi často v ruce."
"Vzpomeň si, co viselo na tomto hřebíku!"
Služka pohlédla na svou paní poněkud překvapeně nad tím, že se tak náhle stará o sbírku svého bratra, ale přece se chvilku rozmýšlela a pak odpověděla nerozhodně:
"V tomto okamžiku to jistě nevím, mademoiselle, ale počkejte! Zde pušky, tam pistole, tam kordy a lovecké nože, a už vím! Tam visela dýka!"
"Dýka?" ptala se Margot, stěží tajíc své leknutí.
"Ano, dýka. Její rukojeť byla z černého dřeva, čepel ze skla. Velmi často jsem se divila tomu, proč dělají takové věci ze skla a ne ze železa. Vždyť sklo se tak snadno zláme."
"Ano, měl benátskou dýku," řekla Margot. "Pojď!"
Věděla velmi dobře, proč se takové čepele vyrábějí ze skla. Jakmile špička narazí na kost, ulomí se a rána se stává dvojnásobně nebezpečná, neli smrtelná. Proč si vzal bratr tuto dýku dnes? Uhodla to. Věděla, že nemá srdce ani odvahu, znala ho jako krutého egoistu, který neušetří ani lidský život, jeli v cestě jeho cílům. Dokázal svou chladnou, všeho citu zbavenou nesrdečnost už svým chováním k ní a k matce.
250

Když vstoupila zase do svého bytu, nadarmo pátrala v miláčkovi. Nespatřila ani nejmenší známku úzkosti nebo starosti. Viděla jen veselý výraz nevýslovného štěstí, které naplňovalo jeho nitro, a jeho oči se na ni smály tak nevinně, že byla skoro přesvědčená, že pouze ona ví, že jen ona uhodla, v jakém se ocitl nebezpečí.
Má ho varovat? Má zničit jeho veselou, šťastnou náladu? Má snad bez důvodů vznést na svého bratra, beztak už dost pokořeného, podezření úkladné vraždy? Má věřit, že Kónigsau jí řekl skutečně pravdu, že má pancíř na sobě jen náhodou? Anebo má sám podezření, které má ona, aniž by věděla proč? A nechtěl jí o tom nic říct, aby jí nezpůsobil úzkost?
Tyto otázky jí tanuly na mysli, zatímco se s ním bavila, pokud možno vesele, aby zatajila svůj nepokoj.
Ale vtom ji napadla nová myšlenka. Máli Kónigsau skutečně podezření, pak má nejen pancíř, ale jistě i zbraň při sobě. Vymyslela si důvod, aby mohla opět vyjít, a prohledala jeho plášť, který visel v předsíni. Byl prázdný. Už se upokojovala, ale vtom si pomyslela, že by sotva nosil zbraň na obranu v plášti, který měl přehozený. Zbraň se schovává jen tam, kde se okamžitě najde.
Proto se vrátila do salónu, ale nebyla klidná. Když ji objal, položila mu něžně hlavičku na rameno a lehce ho hladila po prsou, jako by se s ním mazlila. Ano, tu to cítila. V náprsní kapse, která byla velmi hluboká, vězela pistole. Cítila zcela přesně její obrysy, aniž by to on pozoroval.
Teď už věděla, že má stejné podezření jako ona, a byla nucená mluvit. Před matkou neměla nikdy žádné tajemství a nevadila jí ani teď její přítomnost. Položila mu ruku na kapsu a ptala se:
"Co máš tady schovaného, milý Hugo?"
Teprve teď zpozoroval, k čemu se upírá její pozornost. Nemohl hned zakrýt rozpačitost, přesto však odpověděl naoko klidně:
"Tady v kapse? To je má pistole, dítě!"
"Pistole? A proč ji máš při sobě?"
"Z pouhého zvyku. My důstojníci nosíváme vždy při sobě zbraň, zvláště v cizí zemi, ve válce."

"Máš tedy obavy?"
"Vlastně nemám, ale je přece válka a musíme být opatrní,
251

i když jsme v civilu. Vždyť víš, že jste byly vy ohrožené demonstrací. Tím spíše máme důvod my, cizinci a nepřátelé země, abychom se tu měli na pozoru."
"A myslíš snad při tom na určitou osobu?"
"Nikoliv, Margot!"
Namáhal se, aby se zdál být pokud možno upřímný, a podařilo se mu to dost dobře tak, že se Margot skutečně domnívala, že si vzal zbraň jen ze zvyku. Přesto však nebyla úplně spokojená a ptala se:
"Máš snad také osobního nepřítele, kterému nedůvěřuješ?"
"Myslím, že ne."
"A s kyrysem je to také tak, jak jsi mi vypravoval?"
"Zajisté, milé dítě."
"Kyrys?" tázala se vtom matka. "Co je s kyrysem?"
"Ó," odpověděla Margot, "Hugo měl na sobě kyrys, když přišel. Vjrfedsíhi ho odložil, milá mamá."
"Kyrys jste měl na sobě?" ptala se paní Richemontová, udivená i postrašená. "Proč taková opatrnost? Bojíte se snad nějakého nebezpečí?"
"Nevím o jiném nebezpečí, než že jsme v nepřátelské zemi. Je to nebezpečí illuzorní," odpověděl Kónigsau. "Pancíř mám na sobě jen docela náhodou, pistoli mám v kapse od své poslední vycházky. Nemá to naprosto a zcela žádný význam."
Tím se matka sice upokojila, ale nikoliv dcera. Rozhodla se sice, že bude mlčet, ale později také jednat. Bylá to dívka odvážná, neměla, čeho by se bála, a ženicha milovala více, než sebe samu. Proto si umínila, že ho bude sledovat, až odejde, pokud se nedostane bezpečně domů.
Nařídila služce, aby jí snesla dolů do lože portýrovy klobouk a přehoz, a řekla jí, aby nechodila ještě spát, že ještě půjde z domu. Až pak se uklidnila.
Bylo to zcela tak, jak si baron a kapitán myslel. Milenci si měli tolik co říct a vyprávět, že uplynula delší doba, než se odhodlali k loučení. Když Kónigsau vyšel, bylo už po půlnoci.
Rozloučil se s matkou, která si ho ještě více oblíbila, venku v předsíni se ustrojil a nemálo byl udivený, když místo služky se Margot chopila sama lampy, aby mu posvítila.
Dole v průjezde ho objala a vřele políbila.
"Smím zítra opět přijít, má drahá?" ptal se.
252

"Ano, Hugo," odpověděla radostně. "Budu tě toužebně očekávat, proto tě prosím, abys raději přišel dříve. Ale o něco tě chci ještě poprosit."
"Mluv!"
"Buď dnes večer opatrný! Mám zvláštní úzkost."
Přivinul ji vroucně k sobě a šeptal jí:
"To jsou obavy lásky, má Margot. Poznávám, že jsem ti opravdu drahý a děkuji ti, že mi to takovým způsobem dáváš najevo."
"Tyto obavy mají kromě lásky ještě jiný důvod."
"Jaký?"
"Mám tušení, že ti hrozí nebezpečí."
"Nevěř tomu. Ulice jsou klidné. Nebezpečí bych mohl očekávat pouze od osobního nepřítele. Neznám však nikoho, o kom bych se mohl domnívat, že by byl schopný takového násilí. Ostatně nežijeme ve středověku a také nejsme v Itály, v zemi úkladných vrahů."
Zachvěla se. Vždyť ta dýka byla právě italská!
"Ó, miláčku," šeptala, "nejde to, ale musím na někoho myslet, před jehož mstou by ses měl mít na pozoru!"
"Kdo by to mohl být?"
"Můjbratr!"
Překvapilo ho to. Tedy i ona má už podezření! Odtud tedy ta pozornost, kterou věnovala jeho zbraním! Byla nepokojná. Cítil, jak se její postava lehce chvěje, proto odpověděl:
"Tvůj bratr? Ten mi neublíží! K tomu by neměl přece odvahu!"
"Myslíš, zeje zbabělý? Ne, ne, nebyl nikdy zbabělec. A je schopný všeho, co si umínil. Je to smutné, mámli takto líčit svého bratra, ale musím to udělat pro tvou bezpečnost. Není snad úkladný vrah, ale myslím, že by si dovedl najmout vrahy a poštvat je na tebe, aby tě odstranili."
"V tom případě bych se dovedl bránit, milé dítě. Neměj žádné starosti. Naopak, spi sladce a nech si o mně zdát!"

Rozloučil se pro dnešek a vyšel z domu.
Venku byla tma. Kónigsau si stáhl pevněji plášť, aby mu nebyl při nahodilé obraně na překážku, a vytáhl z kapsy pistoli, natáhl kohoutek, aby byl připravený k výstřelu. Pak kráčel dál. Tlumil podle možnosti kroky, aby slyšel, jestli ho zezadu někdo nepronásleduje.
Nejraději by šel prostředkem ulice, ale tím by prozradil
253

svým nepřátelům, že je připravený. Půjdeli po chodníku, poskytnou mu také zdi domů z jedné strany ochranu. Budeli napadený.
Tak prošel ulicí, aniž by byl obtěžován. Šel tou oklikou, kterou přišel. Dostal se do druhé ulice, už minul polovici, když se z pouhé opatrnosti ohlédl. Neslyšel nic, ale zdálo se mu, že vidí tmavou postavu, která se zastavila ve vzdálenosti asi patnácti kroků stejně jako on, aby neprozradila svou přítomnost.
"To je on," myslel si Konigsau. "Počkej, darebáku, tebe dostanu!"
A kráčel zvolna dál, pozpátku tak, že zůstal obrácený obličejem k postavě. Viděl, že ho postava sleduje tichými kroky.
254

XXVyI.
Sotvaže milenec odešel, vešla Margot do portýrova lože a oblékla si rychle přehoz a klobouk.
"Ale, slečno, kam chcete ještě tak pozdě?" tázal se portýr udiveně.
"Nedaleko, jen za roh!" odpověděla mu.
"Ale sama a v této válečné době! Dovolte, abych vás doprovodil."
"Děkuji vám! Musím jít sama, chci něco pozorovat."
"Ah, rozumím," mínil portýr kousavě. "Chcete vědět, kam půjde pán, který vás právě opustil?"
"Mýlíte se," řekla mu káravě. "Slušná dáma zajisté nepoběží za žádným pánem, aby ho stopovala. Pusťte mne z domu tak, aby dveře netropily hluk. Nikdo nesmí slyšet ani vidět, že vycházím na ulici."
Poslechl ji.
Když se ocitla venku, zastavila se, aby naslouchala. Konigsau byl sotva dvacet kroků před ní. Zastavil se na ulici, aby si stáhl plášť a připravil pistoli.
Její zrak pátral ulicí. Zdálo se, že jí starosti dodaly dvojnásobnou sílu. Právě naproti z výklenku vrat vyklouzla tmavá postava, přeběhla tichými kroky ulici a plížila se za milencem.
To nebyl nikdo jiný než kapitán, její bratr.Srdce se jí sevřelo. Sama nedovedla ani říct, zdali strachem o Kónigsaua či z hanby nad bratrem.
Z opatrnosti se ani neobula. Měla na nohou trepky, které nosívala doma. Byly měkké, a proto nebyly kroky slyšet. Tak se ubírala za oběma celou ulicí a zabočila do ulice druhé. Tady zpozorovala, že Konigsau, kterého sice slyšela, ale neviděla, se zastavil.
255

"Zpozoroval něco?" ptala se v duchu. "Bude teď opatrný?"
Za okamžik už zase slyšela jeho kroky. Zněly podivně, nemohla si to vysvětlit. Brzy jí to došlo:
"Ach, použil lsti! Jde pozpátku, aby měl na očích toho, kdo ho stopuje. Teď jsem skoro klidná!"
Spěchala dál a brzy spatřila tajného stopaře, jehož pozornost byla výhradě upřená na poručíka, takže ani nepozoroval, že má za sebou postavu, která ho sleduje stejně bystře, jako on poručíka.
Margot se nemýlila. Byl to její bratr. Opustil před půlnocí kavárnu a postavil se na číhanou do výklenku vrat protějšího domu. Viděl nahoře v oknech své matky stíny osob, které se tam pohybovaly. Plný vzteku myslel na svého úhlavního nepřítele, který se teď mazlí s jeho sestrou, jejíž provdání se za barona Reillaca ho mohlo vykoupit ze všech trapných a tísnivých dluhů.
"Jsi u ní dnes naposledy!" bručel si. "Tato dýka se postará, abys zmizel a uvolnil nám opět cestu."
Vytáhl z kapsy dýku a zkoušel špičku prstem.
"Je špičatá jako jehla, zatočená v ráně a ulomená v ní přinese neodvratnou smrt. Kéž bych ho už měl před sebou!"
Tato slova by nejraději křičel z plných plic, aby ulevil svému rozezlenému srdci. Musel však mlčet, aby se nevyzradil. Kdyby byl den, bylo by vidět, jak se mu oči krvelačně lesknou a jeho rty se stahují v ono cenění zubů, které vždy ve vzteku ukazoval.
Sevřel rukojeť dýky pevněji a chtěl sledovat svou oběť, ale už po prvním kroku

se opatrně zastavil.
"U všech čertů!" bručel si, "boty mi vržou! To by mne určitě prozradilo. Že jsem i na to hned nemyslel! Musím je zout. Ale nést je s sebou, překážely by mi. Mám je nechat tady u vrat? Je tady tma! Ale ne, někdo by mohl vyjít z domu nebo přijít sem a našel by je. To by mne prozradilo. Při takových příležitostech musí být člověk opatrný. Vezmu šije přece s sebou. Ponesuli je v levé ruce, bude mít pravá dost síly, aby zasadila dobrou ránu."
Zul si rychle boty, vzal je do levé ruky a přeběhl ulici, aby sledoval poručíka, za kterým se plížil jen v takové vzdálenosti, aby jeho postavu ve tmě rozeznal. V ulici, ve které sám bydlel, nechtěl útok provést.
"Zasáhnu ho přímo do srdce," řekl si. "Svalí se, aniž by

pronesl slovo. Pak ho okradu. Až bude nalezený, musí mu scházet tobolka, hodinky i prsteny. Nikdo si nepomyslí, že tu byla spáchána vražda z pomsty, nýbrž jenom sprostá loupež."
Tak minul polovici ulice. Když zpozoroval, že se Konigsau zastavil, v okamžiku stál též. Vášeň, jež jím lomcovala při pomyšlení na chystaný útok, nedopustila, aby poznal změněný zvuk poručíkových kroků, který byl Margot přece ihned nápadný. Ubíral se za nenáviděným, a to na pohled úplně bezpečně. V Paříži nesvítila žádná svítilna.
Vtom, když byla ulice u konce, zdálo se mu, že nadešel pravý okamžik. Chvátal rychleji vpřed, až dorazil k poručíkovi asi na čtyři kroky. Upřel na něho ostře zrak, aby mohl bezpečně bodnout, ale málem by uskočil leknutím, protože zpozoroval, že Kónigsau šel pozpátku a že se zastavil, obrácený obličejem k němu, aby ho přivítal. "Kdo to? Co chcete?" ptal se poručík zvučným hlasem.
Kapitánovo leknutí trvalo jen okamžik. Jednalo se o to, aby byl zločin spáchaný přes to, že nepřítel byl připravený. Domníval se, že Kónigsau je neozbrojený a že bude slabší. Také měl za to, že ho nepoznal, protože byla tma. Ostatně - co na tom? I kdyby ho poznal - mrtvý jeho jméno nepoví! "Tebe, německý pse!"
Vykřikl tato slova změněným hlasem a vrhl se s dýkou na Kónigsaua. Rána padla, ale k útočníkově hrůze se v zápětí ozval zvonivý, hlasitý zvuk a dýka se setkala s pevným odporem. Svezla se a zaryla se do ramene přepadeného. Ten chytil útočníka za levou ruku a zvolal: "Nechci tě zabít, ale chci vidět, kdo jsi!"
Vypálil pistoli těsně před obličej zákeřníka. Rána zableskla a na okamžik jasně ozářila obličej.
"Ach, kapitáne, myslel jsem si, že jste to vy! Prchněte, sic vás zastřelím!"
Při těch slovech odstrčil muže plamenem z pistole napolo oslepeného a chystal se k další cestě, když cítil, že ho někdo chytil. Už se domníval, že bude nucený bránit se novému nepříteli, ale v tom slyšel úzkostlivým hlasem pronesená slova:
"Hugo, probůh, zasáhl tě?"
"Ach, Margot!" odpověděl překvapeně. "Jak ty sem přicházíš? Co ty děláš na ulici?"

Přivinula se k němu pevně a vroucně a odpověděla.
"Viděla jsem, jak se za tebou plíží. Měla jsem hroznou úzkost, musela jsem se vydat za vámi."
"Tys to viděla? Tys tedy vyšla z domu, když jsem odešel?"
"Ano. On stál naproti ve vratech."
"Ty má milá, milá dívko!" zvolal a tulil se k ní ještě pevněji. "Jaká skvostná žena z tebe bude! Ale víš, kdo to byl?"
"Ano," zašeptala.
"Nuže?"
"Kapitán."
Neřekla "bratr". Styděla se vyslovit toto slovo. Ale posud nebyly pryč starosti o milence. Ptala se po druhé a naléhavě:
"Zasáhl tě?"
"Ne, myslím, že ne. Ale tady jsem do čehosi vrazil. Co je to?"
Shýbnul se a našel boty, které kapitán upustil, když byl po výstřelu odstrčený.
"Ach, boty!" smál se. "To je veselé. Musím mu je poslat! Ale pojď, dítě! Lidé jsou na nás mým výstřelem upozornění, už otvírají okna a dveře. Pojďme!"
Vzal ji za ruku, dal si ji pod paží, aby ji vedl. Vtom se ho zeptala:
"Ty se chceš vrátit ke mně, Hugo?"
"Ano. Nesmím přece dopustit, abys šla domů sama!"
"O přece! Nesmíš jít se mnou. Bude tě znovu čekat a znovu tě přepadne!"
"Nevěř tomu," odpověděl s přesvědčením. "Utekl jako zajíc. A kdyby se i odvážil napadnout mne, zastřelil bych ho, třebaže je tvůj bratr. Pojď, milovaná, abychom

nebyli těmito lidmi ještě obtěžováni! Musel bych jim vyprávět, co se přihodilo, a já nechci vystoupit jako žalobce, když se jedná o člověka, který je tvůj příbuzný, třeba by nebyl hoden být jím."
"Ty jsi dobrý, ty mu chceš odpustit?" ptala se, když se vraceli.
"Ano, ale promluvím si s ním."
"Nedělej to, vyhni • se mu!. Mohl by být znova nebezpečný!"
"Postarám se o to, aby se to nestalo."
Protože po výstřelu nebyl už žádný hluk, zavřeli obyvatelé
258

ulice opět okna. Vždyť v tuto dobu se stávalo velmi často, že se střílelo. Mysleli si, že někdo žertoval.
Kónigsau položil pravou ruku kolem milenčiny šíje a její levou ruku si dal kolem svého pasu. Tak šli mlčky vedle sebe, oddávajíce se oba jen svým citům, které v nich vyvolaly nebezpečí. Margot ucítila něco teplého a vlhkého na krku. Zastavila se celá vyděšená.
"Můj Bože, co to?" ptala se. "Ukaž sem ruku, můj Hugo!" Poslechl ji. Prohlížela mu rameno a pak polekaně řekla: "Bože, ty jsi zraněný! Nahoře z ramene ti prýští krev!" Necítil ránu, kterou dostal, ale teď začal cítit, že byl bodnut.
"Je to možné?" tázal se. "Vždyť jsem to nezpozoroval."
"Pojď tedy, pojď rychle domů, abychom ránu prohlédli!" řekla plná úzkosti.
"Nebesa, snad nebude nebezpečná!"
"Dojista ne," uklidňoval ji. "Čepel dýky se smekla o krunýř a trochu mě škrábla na rameno. Nic to nebude."
"Jak je dobře, že jsi měl na sobě kyrys! Byl by tě zavraždil!"
Táhla ho s sebou odtud plná úzkosti. Tyto starosti rychlily její kroky tak, že jí stěží mohl stačit. Dostali se do domu, v němž bydlela. Dala portýrovi znamení, aby otevřel. Místo, aby otevřel pouhým zatažením šňůry ve světnici, přišel otevřít sám. Toho hned využila, aby se ho zeptala:
"Vstoupil někdo do domu v době, kdy jsem byla pryč?"
"Ano," odpověděl váhavě.
"Kdo to byl?"
"O, mademoiselle, nemám to říkat."
"Kdo vám to zakázal?"
"On sám."
"Můj bratr?"
"Ach, vy to už víte! Nejsem tedy nediskrétní, pripustímli, že to byl on."
"Přece tedy! Je teď doma?"
"Nikoli. Zdá se, že pan kapitán měl tuze naspěch."
"Zase odešel?"
"Ano. Když přišel, myslel jsem si, že jste to vy. Víte, že vám rád osobně posloužím, proto jsem vyšel ze své lože. Poznal jsem kapitána."
"Co říkal?"
259

"Dal mi pět franků a nařídil mi, abych nikomu neříkal, že byl tady. Musel asi zažít malé a zvláštní dobrodružství."
"Jaké?"
"Pozoroval jsem ke svému velikému úžasu, že - že - že - že"
"Nu, co? Prosím, jen mluvte."
"Nevím, smímli to říct, mademoiselle. Zakázal mi to přísně."
"Myslím, že můžete učinit výjimku. Vždyť jsem jeho sestra."
"Také si to myslím. Viděl jsem při svitu lampy, že neměl na sobě žádné boty. Byl jen v ponožkách. Ani jsem svým očím nevěřil, ale když minul průjezd a šel po schodech, poznal jsem, že jsem se přece nemýlil. Pan kapitán asi zažil malé dobrodružství."
"Možná. Zdržel se dlouho ve svém bytě?"
"Ne, jen minutu, asi tolik, co by si obul boty."
"A pak?"
"No, pak šel dolů. Byl už obutý, kývnul na mne a opustil dům s největší rychlostí."
"Kterým směrem?"
"Vpravo. Dával jsem velmi dobrý pozor. Bylo to přece jen trochu nezvyklé, takže jsem poslouchal, kam šel. Slyšel jsem, že se obrátil napravo, i když se namáhal, aby šel potichu."
"Děkuji a také vás prosím, abyste se o této malé příhodě nezmiňoval."
"Ó, mademoiselle, vždyť znáte mou oddanost," ujišťoval dobrý muž. "Kdybyste nebyla jeho sestra, ani bych se o tom nezmínil. Portýr musí umět mlčet. Na mě se

můžete spolehnout."
"To si myslíme!" řekl také Kónigsau. "Zde máte ještě maličkost."
Sáhl do kapsy a podal portýrovi zlaťák. Ten, když spatřil zalesknout se zlato, učinil hlubokou poklonu a řekl:
"Jste neobyčejně dobrotivý, monsieur. Takový dar je v tomto domě vzácný. Můžete se zcela a úplně na mne spolehnout, vzácné panstvo."
Provázel je s vybranou zdvořilostí ke schodům. V duchu byl přesvědčený, že tito dva mladí lidé také zažili malé
260

dobrodružství. Vždyť tento mladý muž opustil teprve před chvílí dům a mademoiselle šla za ním.
Když oba zmizeli, vrátil se do své lože a prohlédl si peníz.
"Safra!" bručel si. "Myslel jsem, zeje to dvacet franků, a teď vidím, že jsem dostal čtyřicet franků! To je vznešené, velmi vznešené jednání. Takový dar není z lásky k portýrovi, ale k dámě, která byla přítomná. Myslím, že tento důstojník pokračuje u mademoiselly Margot v útocích, které podnikl už na naši vlast! No, vidím, že je to vzdělaný pán, a ona je také dáma výtečná, hodí se k sobě, ač bych ji raději dopřál Francouzovi."
Schoval zlaťák do tajné schránky, díval se naň ještě chvíli a pak pokračoval ve svém monologu:
"Odešel a ona se tajně pustila za ním. Stalo se něco neobyčejného. Skoro považuju za možné, že její dobrodružství souvisí s dobrodružstvím, které zažil kapitán. No, nic mi po tom není!"
Nezpozoroval naštěstí, že Kónigsau byl zraněný. Zatím stáli oba milenci nahoře před matkou, které Margot spěšně vyprávěla, co se přihodilo.
"Můj Bože, je to možné?" naříkala poděšená paní. "Můj syn vrah, zákeřník, přepadající na ulici svou oběť! Ne, ani není možné, abych tomu věřila. Ale dítě, do jakého nebezpečí jsi se ty vydala?!"
Margot sháněla vodu a plátno na obvazy a spěch jí nepřekážel, aby se živě nezúčastnila rozhovoru. Přeslechla matčinu laskavou výčitku a odpověděla:
"Jakže? Tobě je těžké uvěřit, že to byl Albín?" Paní Richemontová jí žalostně odpověděla se slzou v oku: "Musím přiznat, že ho považuji za schopného takové hanebnosti. Kdo jedná se členy své rodiny jako on, je s to odstranit z cesty i cizince, který se postavil do cesty jeho plánům. Ale přesto je nesmírně těžké věřit takovému činu." "Podívej se tedy, to jsou jeho boty!" "Dítě, nemohly by to být boty jiného muže?" "Ne. Portýr pozoroval, že Albín přišel v ponožkách."
"Snad to je jen podivná náhoda, i když si nemohu vysvětlit, jak by se mohlo stát, aby gardový kapitán musel jít domů v ponožkách."
"Zavolám tedy služku. Posluhuje mu, bude dobře znát jeho boty."
261

"Ne, ne! Služka nesmí být do těchto záležitostí zasvěcená. Ale pospěš si! Nevidíš, že pan Kónigsau ztrácí mnoho krve?"
"Můj Bože, ano! Musela jsem dříve sehnat vodu a obvazy. Pojď, můj dobrý! Mám nesmírný strach, že tvá rána je nebezpečná. Obvážeme ji jen spěšně pro první chvíli a pošleme hned pro lékaře."
Kónigsau se konejšivě usmál a odpověděl:
"Nestrachuj se, milá Margot. Jedná se jistě jen o malé škrábnutí nebo bodnutí, které .bude úplně bez nebezpečí."
"Svlékni se rychle. Mamá to ráda dovolí."
Paní Richemontová poodešla, protože Kónigsau byl nucený částečně se svléknout. Odložil kyrys a kabát, rukáv kabátu i košile měl prosáklý krví. Na hladce vyleštěném krunýři bylo možné poznat místo, které bylo špičkou dýky zasažené. Bez této ochrany by zbraň vnikla do srdce.
Margot mu vyhrnula rukáv košile nahoru. Byla na smrt bledá úzkostí, ale ruce se jí netřásly. Když spatřila ránu, vykřikla leknutím.
"Svatý Bože! Jak je veliká a hluboká! To je nebezpečné!" zvolala.
"Ó ne, milá Margot," říkal Kónigsau. "To se ti jen zdá tak zlé, protože není umytá krev. Vem houbu a vymyj mi ránu, uvidíš hned, že jsi se klamala."
Poslechla toto vyzvání. Jak byla krásná v těch úzkostech o milého! Jak lehký a něžný byl její dotek! Měl předtuchu štěstí, které bude mít, až tato hezká, rozmilá dívka mu bude úplně náležet, až bude jeho milovanou ženou. Nedíval se na svou ránu, ale na ni, jen na ni, na její bledé tváře, na ústa v úzkostlivém napětí pootevřená, na nádherné zuby, na její tmavé oči, ze kterých zářila nekonečná něha a nejvroucnější soucit.
Konečně byla rána očištěná a mohla být podrobněji prohlédnutá.
"Není tak veliká, jak jsem myslela. Bohudík!" šeptala Margot. "Ale je hluboká!

Co?"
"Ne," odpověděl. "Špička dýky se ulomila o krunýř a protože tím byla rána zeslabená, nemohla tupá čepel hluboko vniknout."
"Ale proč tolik krvácíš? Nebyla snad zasažená hlavní tepna?"
262

"Pak by bylo krvácení zcela jiné, milé dítě. Tupý nástroj způsobil přirozeně širší zranění, než kdyby měl ještě špičku. Několik menších žilek bylo přetrženo. Vypadá to horší nežli to je."
"Ale tupým bodnutím bude rána mnohem bolestivější."
"Vždyť jsem voják!" řekl prostě.
"Hugo, milý Hugo, přála bych si, abych mohla za tebe tuto bolest převzít!"
Objal ji zdravou rukou, přivinul k sobě, díval sejí hluboko, hluboko do vlhkých očí a ptal se jí třesoucím hlasem:
"Máš mě tolik, tolik ráda?"
"Nesmírně!" šeptala, vinouc se k němu.
"Opravdu?"
"Opravdu. Věř mi to!"
Políbila ho vroucně na rty a pak ho rychle obvazovala. Desetkrát, stokrát se ho ptala, zdali to bolí, a Königsau měl co dělat, aby překonal starost, kterou o něho měla.
263

XXIX.
Zatím spěchal kapitán, když se opřel doma novými botami, do kavárny, v níž ho očekával baron de Reillac, aby vyslechl, jak přepadení skončilo. Reillac si z opatrnosti najal zvláštní pokojík, aby mohli nerušené hovořit. Zde ho Richemonte našel.
"Nu?"
V této jediné slabice, kterou baron pronesl, byly obsažené všecky otázky.
"Víno!"
To bylo jediné slovo, kterým Richemonte odpověděl. Jeho líce byly v tu chvíli opravdu ledové.
"Ach!" řekl baron s úsměvem. "Ta odpověď se mi líbí. Kdo tak naléhavěžádá víno, ten asi vykonal kus řádné práce, námahu, která zasluhuje odměnu. Mám pravdu, milý kapitáne?"
"Ano, byla to proklatá práce," odpověděl dvojsmyslně.
Baron mu neporozuměl. Domníval se, že se dílo podařilo a řekl:
"Dostanete víno, nejlepší a kolik budete chtít."
Zazvonil a objednal. Než se číšník s vínem vrátil, oba mlčeli, ale když byly láhve otevřené a služebník odešel, sáhl Reillac pro sklenici a řekl:
"Nu, vyprázdněte číši, kapitáne a vypravujte!"
Oslovený rychle vypil víno, postavil sklenici a začal:
"Vy jste šťastný, že moje práce zasluhuje odměnu?"
"A ne?!"
"Ale, co kdybyste se mýlií?"
"Jak to myslíte?"
"Tak, jak jste slyšel."
"Já že bych e mýlil?"
"Ano."
264

"Eh! Chcete mě napnout na skřipec a pak překvapit dobrou zprávou. Ale mne neoklamete. Lichotím si, že jsem znalec lidí. Tak, jako vy, když jste vstoupil a teď tu sedíte, může vypadat jenom muž, který přichází právě z takové práce, jakou jsme si smluvili."
"Snad máte pravdu, ačkoli jsou větší znalci lidí než jste vy. Přicházím ovšem z takové práce, ale zdali se podařila, to je ještě otázka."
"No, doufám, že dovedete zasadit dobrou ránu."
"To si také myslím!" řekl kapitán podrážděně.
"Nuže, tedy!" řekl jeho spojenec spokojeným hlasem.
"Ale i nejlepší rána se může jednou minout cíle."
"No, pak to nebyla rána nejlepší, ale velice špatná."
"Vyjádřím se tedy jinak. I nejlepší rána může být odražená nebo padnout na nenadálou překážku."
"Myslím, že lidské maso netvoří žádné značné překážky."
"Ne, ale pancíř bývá proklatě tvrdý."
Baron byl nepříjemně překvapený a ptal se rychle:

"Snad tím nechcete říct, že měl na sobě pancíř?"
"Ano, to chci říct a nic jiného."
"Hrome! Kónigsau je přece důstojník u husarů a jen kyrysníci jsou opásáni ocelí!"
"A přece měl na sobě kyrys."
Baron se chvíli pátravě díval do obličeje kapitána, pak udělal rukou opovržlivý posunek a řekl hlasem skoro urážlivým:
"Ach, vy jste se setkal s nezdarem?"
"Pohříchu!"
"A chcete ho vykrášlit?"
"Ani mě nenapadá!"
"A přec vás to napadá! Vy jste ani nebodl anebo jste se snad nadobro vzdal celého podniku. Byl jste zbabělý a abyste se omluvil, říkáte, že měl na sobě pancíř."
Kapitánovy oči se zlostně zaleskly, jeho rty se pootevřely, aby se objevily zuby. Bylo to opět ono nebezpečné, dravci cenění, které mu zůstalo věrné až do pozdního stáří.
Zvolna a výhružně se zvedl.
"Barone!"
Řekl jen toto slovo, ale s takovým důrazem, že sám Reillac se ho lekl. Opřel se zády o lenoch židle a ptal se:
"Co si přejete?"

"Zmíníteli se ještě jednou o zbabělosti, dokážu vám na vašem vlastním ‚lidském.mase', že skutečně jen pancíř je s to zadržet mou ránu!"
"Tisíc hromů! Vy mi hrozíte?"
"Ano," řekl kapitán.
"To si vyprosím!"
"Hoho! Vyprošení vám nebude pranic platné, budeteli pokračovat v takových nestydatých urážkách!"
"Ale snad mi nechcete opravdu namluvit, že Kónigsau měl na sobě kyrys?"
"Věřte si tomu nebo ne! Já o to čerta dbám!" řekl kapitán.
"Jak by mohl mít takový nápad? To nemohu pochopit!"
"Já také ne!"
"To něco tušil? Měl snad podezření, že mu hrozí něco takového?"
"Snad. Zeptejte se ho!"
"Nebo snad nosí pruští důstojníci ve válce pancíř pod kabátem, aby byli bezpeční?"
"Hlouposti! Takový nápad může mít jen ten, kdo není voják."
"Ach, opravdu?"
"Voják smí nosit jen předepsané věci a zbraně."
"Proč?"
"Ostatně byl by vidět důkaz nesmírné zbabělosti v tom, kdyby si husar oblékl na sebe kyrys. Za to by byl jistě zbavený cti."
"Skutečně? To jsem opravdu nevěděl."
"A pak je tu věc, na kterou jste ovšem nepřišel. Je to důkaz, že vaše znalost lidí není právě veliká!"
"Začínáte být kousavý, kapitáne!" To si vyprosím! Co tím myslíte?"
"I kdyby měl husar dovoleno, aby nosil železnou vestu, je už válka u konce, jak víte. Jak by mohlo toho proklatého chlapa napadnout, aby si v míru, a to právě dnes, vzal na sebe takovou ochranu?"
"To je ovšem nepochopitelné! Je snad tak vtipný?"
"Myslíte opravdu, že by to sám dovedl? Že má sám tolik vtipu?"
"Ano!"
"Pak vás lituji."
"Proč?"

"Ach, to může mít barbar tolik vtipu?"
"Jen jděte k Indiánům a jiným nevzdělaným národům. Ti vám podají důkaz bystrostí, že budete nanejvýš žasnout!"
"Hm! To je pravda!"
"A naši protivní sousedé nejsou přece takovými barbary, jak se domníváme."
"Nezabíhejme daleko ve všeobecné úvahy, to nám tu nepomůže. Zůstaňme raději u své věci. Pravíte tedy skutečně, že jste se setkal s nezdarem a že vám Kónigsau unikl?"
"Ano."

"U všech rohatých! A jen proto, že mel na sobě krunýř?" / "Jen proto," přisvědčil kapitán rozčileně."
"Vypravujte!"
"Byl u mé sestry, jak jsme se správně domnívali, a odešel od ní velmi pozdě."
"Vy jste na něho číhal?"
"Ano."
"Jakou zbraň jste měl?"
"Skleněnou benátskou dýku."
"Taková zbraň je hrozná. Kdy odešel?"
"Byla už půlnoc."
Richemonte pak líčil všechny podrobnosti svého přepadení, i to, že ho Kónigsau a jeho sestra při tom poznali.
"Nebudou vám přesto moct nic udělat," odvětil baron, "neboť vám dokážu alibi. Byl jste po celou dobu u mne."
"Ale budeteli donucený přísahat, barone?"
"Přísahal bych... Jsme spojenci a musíme se podporovat. Rozhodně vás neopustím, ale to také je vše, co můžete z mé strany očekávat."
Kapitán mu dobře rozuměl, ale nedal to nijak najevo. NaT plnil si sklenici, vyp az na no a řekl pak naoko klidně:
"Co tím chcete říct?"
"Že jsme spolu u konce."
"Ach, jak to?"
"Vy jste nevykonal svou úlohu a přivedl jste se do osudného postavení. Pomůžu vám, abyste se z něho dostal, ale více pro vás nemohu učinit. Jsem nucený předložit vám zítra vaše směnky."
"Nesmysl."
"Proč nesmysl? Je jen jeden prostředek, jak se toho
267

nenáviděného soka zbavit, a to je smrt. To jste nedokázal a také to nedokážete."
"Kdo to říká?"
"Já. Vždyť vás znám. Ostatně je teď poučený. Ano, kdyby se mohlo něco stát ještě dnes! Ale on už bude doma."
"O tom tuze pochybuji."
"Jak to?"
"A to si říkáte znalec lidí? Dovolte, abych o tom pochyboval! Moje dýka se sice smekla z jeho hrudi, ale zaryla se mu hluboko do ramene. Cítil jsem to zcela dobře. Myslíte, že ho moje sestra pustí? Odvedla ho zcela jistě k sobě, aby mu ránu obvázala."
"Hm, není těžké tomu uvěřit! Jen kdybychom se mohli dovědět, jeli u vás!"
"Jak znám Margot, ručím za to!"
"A kdy zase půjde?"
"Jistě ne hned."
"Hm!" bručel si baron zamyšleně a díval se před sebe.
"Co myslíte?"
"Mám nápad."
"Jaký?"
"Jsou tyto dveře opravdu dobře zavřené tak, že nás nemůže nikdo slyšet?"
"Jistě."
Baron se položil na stůl a ptal se s číhavým pohledem:
"Chcete dopustit, aby vám chlap unikl?"
"Ani mně nenapadne!" odsekl kapitán zamračeně. "Teď teprve ne. Vždyť je naprosto nemožné, abych svůj účet s ním roztrhal."
"Ale on se bude mít dvojnásobně na pozoru."
"To je mi lhostejné."
"A zítra vás snad udá!"
"Ať."
"Snad opustí Paříž a unikne vám."
"To nejde tak rychle!"
"Vždyť se mluví o brzkém odchodu cizinců!"
"Musím jednat tím rychleji."
"Dobrá! Ale kdy?"
"Pozítří, zítra, kdy se hodí! Rozmyslím si to."
"Pozítří? Zítra? Rozmýšlet se? Jste moudrý či ne, kapitáne?"
"Co chcete?"
268

"Zítra a pozítří bude už pozdě. Víte, kdy musí být konec?"

"Ne."
"Už dnes!"
"U všech čertů, vy máte naspěch!"
"Protože to je nejlepší a nejmoudřejší!"
"Ale víte, co je k tomu potřeba?"
"Nic víc než trochu odhodlanosti."
"Ta je. Ate kdo mi opatří vhodné podmínky, bez nichž to nejde?"
"Já."
"Vy?" ptal se kapitán udiveně.
"Ano, já," odpověděl.
"Vyjádřete se jasněji."
"Nuže, věc je velmi jednoduchá. Umřeli chlap ještě dnes, nebude moct proti vám vystoupit. Já roztrhám vaše směnky a dostanu Margot za ženu."
"Ale pancíř!"
"Dáme mu kuli."
"To nadělá hluk."
"Však nezůstaneme stát."
"Mluvíte v množném čísle. Myslíte tedy na sebe?"
"Ano. Musím mít Margot stůj co stůj. Nevím, jak je to možné, ale Bůh ví, jsem do ní tak poblázněný, že bych obětoval vše, jen aby byla má. Vidím, že vám samému je těžké toho Prušáka odstranit, a budu vás podporovat."
"To je - chcete mne doprovodit?"
"Ano."
Kapitán se s úžasem na něho díval. Nakonec se mu zdálo, že uhodl, jaký důvod baron má, aby se osobně zúčastnil tohoto nebezpečného dobrodružství. Řekl:
"Ach, vy půjdete jako jakýsi druh dozorce?"
"Hm!" zabručel a nedával jinou odpověď.
"Abyste se přesvědčil, jsemli zbabělec či ne?"
Richemonte uhodl. Ale Reillac si ho nechtěl znova rozhněvat, proto odpověděl:
"Nesmysl! Dát někomu kuli lebkou je lehčí, než zápasit s ním s dýkou v hrsti, jako jste to dělal vy."
"To si také myslím," řekl kapitán.
"Jsem přesvědčený, že nechybíte. Prohlašujili, že se osobně zúčastním, není to nedůvěra, ale jiné důvody."
"Jaké?"

"Druh může druhu přispět, kdyby se přihodilo něco neočekávaného. A pak je dnešní noc velice tmavá. Před výstřelem je třeba přesvědčit se, míříteli na pravého."
"Myslíte, že bude třeba podívat se na něho?"
"Ano."
Kapitán se dal do smíchu.
"To je ovšem velmi neobyčejný názor," řekl. "Požádáme každého, kdo půjde kolem, aby se zastavil a dal se prohlédnout. Tím na sebe také upozorníme. A až přijde pravý, podíváme se mu také na nos, takže bude mít čas, aby uhodl náš úmysl, postavil se na obranu a unikl nám."
"Ale to ne, kapitáne!"
"A jak to tedy máme udělat, když se chcete na něho podívat?"
"Podívat? Hm!" usmál" se Reillac rozvážně. "Myslím, že si na něho i posvítíme."
"Šílíte?"
"Docela ne. Mám doma roztomilou malou zavírací svítilničku."
"Tu si přineseme?"
"Ano. Dále mám dvojitou výtečnou pistoli," řekl Reillac důvěřivě.
"To je ovšem příjemné," odpověděl Richemonte. "Nerad bych se vracel zase domů, abych si mohl vzít své pistole."
"Vidíte, že ještě úplně nešílím! Musíme tedy pracovat najisto. Chodců není na ulici mnoho, nebudeme nápadní. Ostatně poznáme na každém příchozím už podle chůze, jeli voják nebo ne. Dále nevíme, kterou cestou Kónigsau půjde, až se bude vracet domů. Musíme ho očekávat před jeho bytem. Tak nám aspoň padne zcela jistě do rukou."
"A co světlo?"
"Představuji si to tak, že mu na okamžik vrhneme světlo ze svítilny do obličeje. Tak se přesvědčíme, že je to skutečně on, a vy zároveň budete mít bezpečný cíl. Vy budete mít pistoli, já svítilnu. Mezitím, co já na něho posvítím, vystřelíte."
"Hm, to není špatně vymyšlené! Ale poználi nás?"
"Zůstaneme ve tmě a'on bude náhlým světlem oslněný, takže nebude moct vůbec nic poznat. Ostatně nebude moct beztak vůbec nic vyzradit, protože bude v nejbližší

chvíli mrtvý."
270

Kapitán ještě uvažoval. Návrh přišel náhle a rychle. Sotva minul nezdařený útok, už zase znova opakoval:
"A zdaříli se, co potom?"
"Rozumí se, že se vzdálíme!" smál se baron.
"Kam?"
"Do mého bytu. To bude alibi."
"Pochybuji. Vaši lidé budou přece pozorovat váš příchod. Bude tedy jasné, že jsme u vás nebyli."
"Kapitáne, lituji vás. Nejsem přece tak pošetilý, jak se vám zdá. Moji lidé se domnívají, že jsem ve své knihovně. Svítí tam lampa a nikdo nemá přístup, ba ani můj komorník, na něhož bych se mohl ostatně úplně spolehnout."
"Ach, máte tedy tajný východ?"
"Ano."
"Ó, vy jste chytrý, barone."
"Co chcete? V této době se nikdy neví co se může stát. Ostatně, člověk má i jiná různá dobrodružství... A tak je vždy dobře, můželi služebnictvo s čistým svědomím přísahat, že byl člověk doma. Doufám, že můj návrh přijmete!"
"Hm! A zničíte pak směnky opravdu?"
"Ano, na mou čest!"
"A po zasnoubení mně vyplatíte určitě slíbenou částku?"
"Dávám vám své čestné slovo!"
"Dobrá, souhlasím tedy, barone! Tady je ruka!"
"A tady moje!"
Stiskli si pravice - nad Konigsauem byl vynesen znova soud.
"Ale pak nemáme čas k maření, kapitáne," mínil Reillac.
"Ano, musíme si pospíšit. Činím návrh."
"Jaký?"
"Půjdete domů, abyste přinesl svítilnu a pistole "
"A vy?"
"Půjdu do rue ďAnge. Podle stínu na záclonách poznám, jeli ještě tam."
"Ach, dobrá! Máte pravdu! A kde se setkáme?"
"U vrat domu naproti Kónigsauovi."
"Dobrá! Jak dlouho se zdržíte?"
"Pět minut."
"A já deset. Zazvoňte na číšníka! Zaplatím."
Kapitán zazvonil a baron zaplatil. Pak opustili místnost. Venku se rozešli, protože kapitán musel jít vlevo a baron vpravo.
271

Richemonte neměl do rue ďAnge daleko. Byla tmavá a pustá noc. Bylo už pozdě. Jen tu a tam bylo osvětlené okno. Také v bytě jeho matky bylo světlo. Stíny se míhaly sem a tam a za nějaký čas pozoroval obrysy muže, jehož stín byl zcela jasně na záclonč.
"To je on," hučel si. "Dobře, že je ještě tady. Tentokrát mi neujde!"
Obrátil se a šel na dostaveníčko.
Baron také nemusel jít daleko. Dostal se domů velmi brzy, ale nevstoupil do dvora, nýbrž se odebral do úzké, tmavé postranní uličky. Zde byla zeď jeho zahrady, ve zdi byla malá branka. Otevřel ji klíčem, který vytáhl z kapsy, vstoupil do zahrady a odtud se dostal do dvora, který dům dělil od zahrady. Tady byla veranda, spočívající na čtyřech sloupech. Sloupy byly spojené latěmi, po kterých se pnuly rostliny. Latě byly dobře upevněné.
Baron po nich vylezl nahoru. Když byl nahoře na verandě, stál právě před oknem v prvním patře. Okno bylo zavřené. Zaklepal na ně potichu. Asi za minutu se otevřelo.
"Kdo to?" ptal se tichý mužský hlas.
"Já!" odpověděl Reillac.
"Milostivý pán?".
"Ano. Jsi slepý, Pierre?"
"Račte prominout, pane barone! Dnes je taková tma."
"Odstup, chci domů."
"Mám rozsvítit?"
"Ne. Půjdeme do knihovny."
Vstoupil oknem do pokoje a odtud se se sluhou odebral do knihovny, která byla . osvětlená. Bylo tady množství skvostných knih.
Baron se tedy'nedostal do svého bytu jen tak zcela nepozorovaně, jak kapitánovi

namluvil. Komorník byl jeho důvěrníkem, na něhož se mohl ve všem spolehnout. Pierre měl na sobě šedivou livrej, sametové kamaše a bílý nákrčník. Byl hubený a vysoký, stejně jako jeho pán. V obličeji měl vášeň a potutelnost. Tento muž byl seznámený se všemi dovolenými i nedovolenými požitky a měl ve své lišácké, špičaté hlavě dost chytrosti, že vycházel přátelsky se společenskými řády, i když byl jejich úhlavní nepřítel.
"Milostivý pán se dnes vrací velice rychle," řekl.
"Půjdu zase."
272

"Ach, pan baron si přichází jen pro peníze?" "Ne."
"Já myslel, že kapitán po vykonané práci " "Žádal hned odměnu?" smál se baron.
"Nikoli, vykonal svou věc velmi špatně, tak špatně, že se mu naprosto nepodařila."
"Osel!"
Bylo zvláštní, s jakým výrazem dovedl sluha toto slovo vyslovit. Opovržení, pýcha, sebevědomí, hrdý soucit, to vše bylo v jeho hlase. Jsho zvuk hlásal, že by to lépe provedl, než kapitán. Pierre byl jinak ke svému pánovi velmi zdvořilý a úplně oddaný, ale přitom důvěrně vždy ochotný, jak to bývá u starých služebníků, kteří se dovedli vetřít do tajemství svého panstva.
"Nu, je osel," mínil baron.
"Bodnutí, pouhé bodnutí! Jak je to snadné, milostivý pane!"
"Ano. Aleje tu omluva."
"Ne! Není!"
"Ba, ano! Průsak měl na sobě krunýř."
"Hrome!"
"Ano. Dýka ho nemohla prorazit."
"Pak je třeba střílet!"
"Ano, tak to je. Kde jsou moje pistole?"
"Tam ve skříni. Snad pan baron nechce ?"
"Jasně, že chci!"
"Sám ?"
"Ano," přisvědčil baron hrdě.
"A to kapitán nemůže sám ?"
"Ne. Potřebuje někoho, kdo mu dodá odvahu. Jsou nabité?"
"Ne."
"Nabij jednu, ale opatrně!"
"Ale nebezpečí, milostivý pane!"
"Eh! Jaké nebezpečí? Vše zařídíme tak, abychom si byli jistí."
"Opravdu?" ptal se Pierre starostlivým hlasem. "Ano, neměj o mě strach, staroušku. Budeli třeba, máme alibi."
"Vždyť jste byl dnbs celý večer doma a já jsem vás obsluhoval. Ale co kapitán, kde ten byl?" "Byl u mne."
273

"Výborně!"
Při těch slovech otevřel Pierre zásuvku, vyňal skřínku s pistolemi a jednu z nich nabíjel."
"Kde je svítilnička?" ptal se pán.
"Také ve skříni."
"Připrav ji!"
"To je dobře, milostivý pane. Člověk neví - - "
Zdálo se, že nalézal zalíbení v tom, že mluvil jen ve větách napolo vyslovených. Ostatně nebyla to příležitost, aby také odpověděl, co si myslel.
"Okno jenom přivřeš!" poručil Reillac.
"Ach! Proč, milostivý pane?"
"Možná, že kapitán přijde se mnou. Nesmí vědět, že jsi můj důvěrník, ve všem. Pospěš si! Mám málo času!"
Pistole byla nabitá, ještě přinesl svítilnu.
"Jen aby to dobře dopadlo!" mínil sluha.
"Jak jinak by to dopadlo?"
"Ó, často v takových záležitostech nastrčí čert prsty - - !"
"Nu, zde budeme čerty my sami," smál se baron.
"Ale přec - ! Milostivý pane, nemám toho Prasáka rád, přál bych mu spíše deset kulí než jednu, ale na vašem místě bych přece jen tuto záležitost urovnal jinak."
"Jinak? Hm! A jak?" ptal se baron zvědavě.
Sluha našpulil ústa jako Faun, políbil si špičky prstů a odpověděl:

"Tuze, tuze zajímavým způsobem."
"Ach, znám tvou pantominu, ale přece nevím, co myslíš. Ven s tím!"
"Hm! Dejme tomu, že bych miloval mademoiselle Margot a ona mou lásku neopětovala. Přece by byla nejjednodušším způsobem na světě mou ženou."
"Ach! Řekni mi o tom způsobu!"
"Tvrdím docela, že by mne prosila, abych se stal jejím mužem!"
"Pierre, ty nejsi chytrý!"
"Ale také ne hloupý, jak musím ke své slávě sám říct."
"Pověz, jak bys ji chtěl donutit?"
"Pozval bych ji k sobě!"
"A ona by přišla?"
"Až do mé ložnice, milostivý pane!"
Jeho obličej nabyl výraz tak chtivý, že se jeho pán musel dát do smíchu.
274

"Mýlíš se, ty stará šelmo!" řekl.
"Jsem přesvědčený!"
"Třeštíš?"
"Ó, jsem úplně při rozumu!"
"Pak neznáš Margot!"
"Není třeba, abych ji znal. Záleží jen na způsobu, jak dostane moje pozvání."
Baron začal být pozorný. Viděl, že jeho sluha měl nějaký plán, proto se ptal:
"A jak by ho dostala?"
"Hm!" bručel zamyšleně. "Podle okolností. Navštívila už mademoiselle někdy svého snoubence v bytě?"
"Myslím, že ne."
"Nevypravoval mi milostivý pán, že Blycher dělal námluvčího?" "Ano."
"Je tedy Kónigsau ve styku s maršálkem?"
"Zdá se."
"Takže by ho mohl pozvat, aby s ním povečeřel?"
"Zajisté. Blycher je prý velmi společenský a má rád společnost."
"Dobrá, dobrá, tedy hned bychom měli způsob!"
"Vyjádři se jasněji."
"Dobrá! K madame Richemontové přijede v ekvipáži ordonanční důstojník. Musí to být pruský důstojník, milostivý pane!"
"Dál, dál!" řekl Reillac, všecek zvědavý, jaký je Pierrův plán.
"Tento důstojník vyřídí poručení od maršála. Mademoiselle Margot je pozvaná, aby přišla k němu na večeři. Její ženich je rovněž pozvaný, ale nepřijede pro ni. Její přítomnost má pro něho být překvapení. Ani neví, že mademoiselle se také dostaví!"
"Chytráku. Začínám už tušit!"
"Opravdu?"
"Aleje v tom chyba, velmi veliká chyba!"
"Jaká, milostivý pane?"
"Není také pozvaná matka, to by bylo velmi nápadné."
"Ale neříkal milostivý pán, že jí není dobře?"
"Ale ano."
"No, zde je hned dobrá výmluva. Důstojník oznámí, že
275

maršál tuze lituje, že milostivou paní nebude moct pro její nevolnost také pozvat. To přece stačí."
"Zajisté."
"A tecf znám tady u Seiny v malé uličce sešlého lékárníka, který je živ z toho, že prodává svým dobrým přátelům jisté věci, které soukromník nikde nedostane."
"A ty patříš mezi tyto dobré přátele?"
"Lichotím si, že ano," odpověděl Pierre s úsměvem. "Má voňavku. Několik kapek do kapesníku postačí, aby dáma, které se dá kapesník k obličeji, ihned ztratila vědomí,"
"Lotře!" smál se baron. "Zkusil jsi už někdy sám tuto voňavku?"
"Ano, s vaším milostivým dovolením," odpověděl Pierre cynicky.
"Na kom? Na dámě?"
"Ano! U pána by nebyla zkouška zajímavá."
"Ty jsi a zůstaneš špatný chlap!"
"Děkuji, milostivý pane!" řekl Pierre a posměšně se poklonil.
"Pokračuj!"
"Mademoiselle sedí tedy s ordonancí v kočáře. Důstojník nakape dvě kapky voňavky na kapesník a dá jí ho k riosíčku."

"Bůh ví, ty jsi lotr!" prohodil baron. "Dál! Ztratí hned vědomí?"
"Ihned," odpověděl prohnaný sluha.
"Na jak dlouho?" vyzvídal baron dále.
"Na půl hodiny," vysvětlil komorník.
"A neuškodí jí to?" ptal se baron zvědavě.
"Naopak. To ji neobyčejně posílí. Procitne jako po dlouhém, zdravém spánku a bude se cítit docela svěží a zdravá," upokojoval lotrovský sluha svého pána.
"A pak? Ach, kde se probudí? U polního maršálka?"
"Tím by vám asi moc nepomohlo."
"Kde tedy?"
"Rozumí se, že u vás."
"Ach, dable!"
"Ano, ve vašem salónu nebo v předsíni, probudí se vůbec tam, kde uznáte za vhodné, milostivý pane.! . "Poslyš, tvůj plán má něco do sebe, ale je trochu fantastický."
276

"Jakže? Fantastický?"
"Nedá se provést."
"To se mi nezdá, milostivý pane."
"Člověk je přímo vydán na milost a nemilost ordonance a vozky."
"To není naprosto třeba."
"Kde sehnat ordonanci?"
"Znám mladého člověka, který by se rád oblékl do uniformy pruského důstojníka na půl hodinky, dostaneli za to dvě stě nebo tři sta franků."
"A hodí se k tomu?"
"Ó, velice! Je herec."
"Hm! Musí umět také německy. '\
"To umí, úplně."
"Musel by mlčet."
"To také mlčí."
"Můžeš se za něho zaručit?"
"Úplně."
"Musíš to vědět určitě, protože při nejmenším žvanění jsi ztratil ihned své místo. Rozumíš?"
"Rozumím, ale nemusím mít obavy. Ten mladý muž je můj syn."
Baron se podíval udiveně na sluhu.
"Tvůj syn?" řekl. "Vždyť jsi nebyl nikdy ženatý. Nebo jsi mě klamal?"
Pierre pokrčil rameny, zakašlal potichu a odpověděl:
"Nikdy neobelhávám milostivého pána. Nebyl jsem sice ženatý, ale jsem přece otcem mladého muže. Člověk mívá malé chybičky, milostivý pane!"
"Dobrá, dobrá! A ví, zeje tvůj syn?"
"Ano! Vždyť jsem ho dal na své útraty vychovat. Jeho matka je mrtvá. Byla to Němka, a proto umí německy stejně jako francouzsky."
Baron byl tak zaujatý tímto plánem, že ani nepomyslel na to, že ho kapitán už očekává. Přecházel po pokoji a začal uvažovat. Sluha ho při tom pozoroval a usmíval se potají.
"Hm, hm!" řekl konečně. "Tys tedy učinil tu dívku nešťastnou?"
"Nešťastnou? O nikoliv! Byla to Němka a ty jsou vždy rády, když je Francouz miluje."
"Tvůj syn je v Paříži?"
"Ano."
277

"Mohl by tedy být kdykoliv k službám?"
"Ano, kdykoliv. Je teď bez práce."
"Dobrá. Ale kočí! Kde by se sehnal takový spolehlivý kočí?"
"I o to je postaráno. Vím o jednom, na něhož se můžete spolehnout."
"Kde? Kdo?"
"Zde, já sám."
"Ach, u všech kozlů, na tebe jsem si ani nevzpomněl. Ano, máš úplně pravdu, jsi chytrák první třídy. Ale povoz? Nesmím přece vzít svůj kočár, to by se mohlo přece jen vyzradit."
"Znám půjčovatele ekvipáží, milostivý pane!"
"Je spolehlivý?"
"Nemusí být spolehlivý. Nedoví se, k čemu budu kočár potřebovat."
"Ale to ti ho nedá."
"Ó, a jak rád! Jsme dobří známí. Je denním hostem ve vinárně, do které si někdy

zajdu, když mně milostivý pán dá dovolenou."
"Tak! Hm! Uvážím celý tvůj plán. Vypadá slibně, kdyby moje namáhání bylo marné. Obavy, které jsem měl, zmizely, ale největší potíž nastane pak."
"Jaká?"
"Jak dostat slečnu sem?"
"Ó, zahradou."
"Bude to vidět."
"Nikoliv, protože sluhové dostanou dovolenou. Mohou si vyjít. Nebudou doma!"
"Skutečně, to by ušlo! Ale pak procitnutí!"
"Bude nadmíru zajímavé."
"Naopak! Co tomu řekne? Co bude dělat? Bude křičet?"
"To nikoliv, protože bude svázaná a v ústech bude mít šátek."
"Tisíc hromů! Nejsem žádný bandita!"
"Ale obezřelý muž, milostivý pane. Později může být dáma osvobozená, protože bude už sama mlčet."
"A když ne?"
"Bude to přece v jejím vlastním zájmu. Vrátí se domů, jako by byla u maršála na večeři. Milenec se pak doví, že to není pravda, ale ona mu nebude moct říci, kde a jak tyto ho
278

diny strávila. Pohněvají se a milostivý pán pak bude mít volné pole."
"Pierre, ty jsi opravdu satan, ale tvé nápady jsou dobré a správné. Uvážím důkladně tento plán. Ale teď hrome, musím už jít, kapitán mne očekává!"
Schoval pistoli a svítilnu a chystal se k odchodu.
"Milostivý pán tedy chce skutečně střílet?" ptal se Pierre.
"Já ne. Udělá to Richemonte."
"Ale pan baron bude přítomný?"
"No a?"
"Pak prosím velmi poníženě, aby se milostivý pán nevystavoval nebezpečí. Ta věc je opravdu nebezpečná."
"Vím to, vím, Pierre. Budu opatrný. Okno tedy z vnitřku nezavírej. Přijdemeli dva, neukazuj se dříve,dokud pro tebe nepřijdu."
279

XXX.
Baron se vrátil do pokoje, vylezl oknem a dolů po verandě. Dostal se na ulici, kterou přišel a odebral se rychle k dostaveníčku.
Tam byl už delší chvíli očekávaný kapitánem.
"Můj Bože, kde vězíte tak dlouho?" ptal se Richemonte.
"Nebylo možné přijít dříve. Měl jsem v cestě zamilované," odpověděl Reillac.
"Čert vzal všecky zamilované! Čekám tu už tři čtvrtě hodiny!"
‚Šel už kolem?"
"Ne, ale musí už přijít každou chvíli. Máte svítilnu?"
"Mám a hned ji rozsvítím."
"A pistoli?"
"Ano. Tady je."
"Nabitá?"
"Obě hlavně."
Kapitán dostal zbraň a pozorně ji zkoumal, můželi se na ni spolehnout.
Baron zatím vstoupil do hlubokého výklenku vrat a rozsvítil svítilnu. Pak ji zavřel a schoval do vnější kapsy kabátu tak, aby ji mohl každou chvíli použít.
"Teď naproti, na druhou stranu," řekl, "vždyť tam bydlí."
"Počkejte!" řekl kapitán. "Dříve si musíme promluvit o tom, jak se vrátíme."
"Proč?"
"Nikdo nemůže vědět, co se stane. Však jste mi slíbil pro případ nezdaru alibi."
"Dobrá! Zůstanete tuto noc u mne. Byl jste vůbec celý večer mým hostem."
280

"Utečeme tedy do vašeho domu, jestli se stane něco neočekávaného?"
"Ano, ale ne předními dveřmi. Znáte postranní uličku?"
"Ano."
"Moje zahrada s ní hraničí. Venku je malá branka. Najde se velmi snadno, protože v celé uličce jiná není. Tam budeme čekat na sebe, kdybychom byli nuceni se rozejít. Ale teď pojďte! Střílejte však jen tehdy, až budeme mít opravdu Konigsaua před sebou!"
Přešli potichu ulici a čekali. Minul dlouhý čas, když zaslechli blížící se kroky. Přitlačili se hluboko do výklenku u vrat, aby nebyli vidět. Kapitán

vytáhl pistoli, baron sáhl rukou po svítilně.
"Pozor!" šeptal baron. "To bude on. Jakmile se zastaví, aby zazvonil na portýra, posvítím mu náhle do obličeje. Vy mu namíříte hlavní těsně na spánek a stisknete. Bude hned mrtvý."
Kroky se blížily.
Vtom se ozval potichu kapitán:
"Tentokrát z toho není nic. Tyto kroky nezní jako chůze důstojníka. Ale přesto budeme připravení."
Očekávaný se zvolna blížil. Oběma bušilo rozčilením srdce, ale nadarmo. Muž šel kolem nich dál.
Teprve po chvíli řekl kapitán:
"Měl jsem pravdu, ale přál bych si, aby to byl raději KÓnigsau."
"Proč?"
"Bylo by po všem." ,
"Ach, máte strach?"
"Ale, strach! Stále mě ještě podceňujete. Ale počkejme!"
A čekali.
Uplynuly sotva dvě minuty a slyšeli opět kroky, které se ozývaly po této straně ulice. Richemonte naslouchal a pak prohlásil:
"To je voják. To bude on!"
"Opravdu?"
"Vsadil bych se o cokoliv."
"Dobrá, vždyť jste v tom znalec. Zastavíli se, posvítím na něho. Ale vy vystřelíte jen tehdy, budeli to on."
Těžké, odměřené kroky se blížily. Příchozí byl už jen deset kroků od nich, pak osm, šest, čtyři a vtom se zastavil.

Ve tmě nemohli vidět, co dělá, ale zdálo se jim, že se podíval nahoru, jako by si prohlížel dům. Kapitán vrazil do barona. Ten vytáhl svítilnu, přední stranu namířil přesně na postavu a otevřel ji. Postava chodce byla rázem ozářená jasným oslňujícím světlem. Oba dva zůstali v hluboké tmě.
"Tisíc hromů!" zvolal muž a dodal hned v lámané francouzštině, která zněla opravdu hrozně:
"Kdo jste? Co tu děláte?"
Oba muži byli nemálo vyděšení, protože poznali maršálka Bluchera. Baron rychle zavřel svítilnu, aby předešel tomu, že by ho světlo ozářilo. Při tom však udělal rukou pohyb a světlo padlo na okamžik stranou, tam kde stál kapitán. Ten měl pistoli už připravenu k výstřelu, ale z překvapení mu ruka klesla. Světlo nepadlo na něho, ale jen na ruku s pistolí.
Blticher, jako voják, poznal ihned zbraň, ale byl dost chytrý, aby se nedopustil chyby. Když mu leknutím nemohli hned odpovědět, opakoval:
"Ptám se, kdo jste, a co tu chcete?"
Kapitán se vzpamatoval a odpověděl:
"Jsme ponocní." "Proč tu stojíte?"
"Čekáme, až budeme vystřídáni."
"Tak, tak! Ukažte mi své obličeje! Vytáhněte svítilnu!"
Byl to zlý rozkaz, ale baron si uměl pomoct. Na svítilně bylo malé šoupátko, které zhasínalo světlo. Lehký stisk prstu stačil, aby se tak stalo.
"Hned!" odpověděl.
Po těch slovech sáhnul do kapsy, stiskl šoupátko a vytáhl svítilnu.
"Ach!" zvolal lítostivým hlasem. "Právě zhasla."
"Dobrá! S Bohem!"
Po těch slovech se Blíicher otočil a šel dále.
"Hrome, maršál!" řekl kapitán. "Kdo by si to pomyslel?"
"Měl jste pravdu, že to je důstojník!"
"Víte barone, že jsme se dopustili veliké chyby?"
"Jaké?"
"Měl jsem ho zastřelit."
"Nebesa! Proč?"
"Francie by byla pomstěná."
"Ano, a já také, protože dělal námluvčího."
"Bůh ví, provedl jsem hloupost!"

"Ne, lépe tak! Kdybychom teď střelili, unikl by nám Kónigsau. A chceme přece zastřelit jeho."
Oba cítili, ale nemluvili o tom, že je maršálek polekal a spletl. Pocit, který

vyvolal, způsobil, že ozbrojená ruka také klesla.
"Jen zdali věří, že jsme ponocní?" ptal se Richemont.
"Zdá se, že ne."
"Ano, chtěl nás vidět. "Jak je dobře, že vás napadlo, abyste zhasl svítilnu! Poznal by nás hned."
"To jistě. Ale není mi příliš dobře. Rád bych věděl, vstoupíli do svého bytu nebo ne."
"Proč?"
"Půjdeli domů, je to dobře. Ale půjdeli dál, mám strach, že uhodl, na koho čekáme!"
"Poslouchejme!"
Poslouchali, ale kroky nebylo už vůbec slyšet.
"Zdá se, že přece šel domů," řekl kapitán. "Není nic slyšet."
"Hm, jistě. Mluvili jsme, místo abychom poslouchali. Ale musíme mít jistotu, to je pro nás nejnutnější!"
"Ale jak si ji zajistit?"
"Velmi snadno. Má u dveří čestnou stráž, dva vojáky. Půjdu a zeptám se jich."
"Dobrá! Ale co když přijde zatím Kónigsau?"
"Vpálíte mu kuli sám,.anebo dvě. Já jdu!"
Šel zvolna pohodlně, jako by se vracel z hostince, až k samému paláci, ve kterém bydlel Blucher. Vojáci tu stáli z obou stran.
"Dobrý večer!" pozdravil je.
Jeden z vojáků uměl trochu francouzsky a opakoval jeho pozdrav.
"Byl muž, který teď tudy šel, sám maršál Blucher?"
"Ano," odpověděl voják na tuto otázku.
"Šel ještě dál?"
"Ne."
"Vstoupil tedy do domu?"
"Ano."
"Děkuji!"
Baron se spokojeně obrátil a vrátil se ke svému příteli, kterému řekl, co slyšel. Pak se zase skrčil a svítilnu znova rozsvítil, kdyby se jejich oběť objevila.
283

Domnívali se, že jsou si jistí, ale přece se zklamali.
Blůcher byl známý svou zvláštní chytrostí. Měl podezření, ale varoval se dát je najevo. Když od nich odcházel, bručel si:
"To že jsou ponocní? Počkejte, já vás vyponocuji! Jeden má svítilnu, druhý pistoli!, Je to proklatá holota, která tu na někoho číhá! A kdo je tento někdo? Tisíc kozlů, snad ne Kónigsau? Varoval jsem ho. Je snad ještě u své holky? Možná, ačkoliv je už velmi pozdě. Zamilovaný nedává pozor na švarcvaldské kyvadlo. Musím tam hned poslat, ale koho? Kdo zná ten dům a kdo ho najde? Nikdo. Musím tam jít sám!"
Otočil se hned, ale hned se zastavil. Rukou se udeřil do čela a hučel:
"Cože? To chceš být polní maršál? Hlupák jsi! Poženešli se kolem těch dvou chlapů, poznají rázem vše! Musím udělat okliku. Ale, u čerta, co když chlapi něco větří, he? Snad zpozorovali, že jim nevěřím. Chtěl jsem, aby si na sebe posvítili. Lotr, jistě zhasl svítilnu úmyslně! Domnívajíli se, že mám podezření, půjdou jistě ke stráži a budou se ptát, zdali jsem se položil do hnízda nebo ne. Ne, Bluchere, nejsi přece jen tak hloupý, jak jsem si právě myslel! Tys měl být spíše policista nebo soudní úředník! Ale počkejte, chlapi, mne nepřelstíte! Z x vám udělám , že oba naběhnete, jako staré baby o vánocích!"
Pustil se rychle ke svému paláci. Stráže ho slyšely přicházet. Když chtěl vstoupit do domu, zvolal jeden vojín:
"Stůj! Kdo to?"
"Hochu, neukvap se!" mínil Blůcher dobromyslně. "To jsem já!"
"Kdo je to?"
"No, já!"
"To není žádné jméno. Tady nesmí nikdo bez povolali projít."
"Hm, vy mne nehlídáte opravdu špatně!" Poslyšte, neznáte starého Bltchera, he?"
"Známe."
"No, nakoukněte mi trochu pod čepec,"
"Tady venku je příliš tma. Vstupte do průjezdu, svítí tu lampa, podívám se na vás."
"Dobře, hochu. Nepočínáš si právě zle."
284

Šel do průjezdu, kde malá lampa osvětlovala místnost a obličej bylo možné jasně rozeznat.
"No, pojď sem, ty nevěřící Tomáši, a vezmi si brýle!" říkal Blůcher. "Moc toho neuvidíš."
Vojín si prohlédl maršálka, poznal, ho, ale nelekl se. Znal podivínství starého a věděl, že by byl jistě potrestaný, kdyby ho nechal prostě projít.
"No, znáš mě teď?" ptal se Blůcher.
"Ano, excelence!" odpověděl muž, vzdávaje čest zbraní.
"Poslyš, dej pušku z ruky, mohla by spustit! Co myslíš teď, smím vstoupit nebo musím přenocovat venku?"
"Excelence může vstoupit."
"Dobrá, hochu! Teď bylo po tvé vůli, ale já ti také ukážu, že chci, aby se dělo i po mé vůli. Umíním si, že právě teď zůstanu venku. Ale to si pamatujte, chlapci: Snad sem teď někdo přijde a bude se ptát, zdali jsem vstoupil, či ne. Tomu namluvíte, že jsem v posteli. Rozumíte?"
"Ano, excelence!"
"Dobrá! No, oči otevřte, aby mne neokradli. A protože jste tak na hrázi, dostane se vám také radosti. Přijměte každý osmigrošák!"
Sáhl do kapsy a podával jim peníze.
"Excelence odpustí!" mínil jeden z nich. "Na stráži nesmí voják přijímat dary. Měl bych vás vlastně oznámit."
Starý maršál mu poklepal na rameno a řekl:
"Ty jsi prokletý chlap! Myslím, že tobě nikdo neukradne ani koně, když na něm sedíš. Přijďte zítra v devět hodin ráno ke mně, dostanete místo osmigrošáku po tolaru a ještě dýmku tabáku k tomu. Ale musíte mi oznámit, že jsem vás chtěl svést. Rozumíte?"
"Ano, excelence!"
"Dobrá, tedy mne udáte! To si vyprosím, sic bude s vámi čert metat kozelce, vy proklatí chlapi!"
A šel. Poznal, že se u vojáků zdržel trochu dlouho, proto přidal do kroku. Zanedlouho po jeho odchodu přišel opravdu baron Reillac, aby se na něho zeptal, a dostal odpověď, jak maršál poručil.
Blůcher se dostal oklikou do rue d"Ange a viděl, že v bytě paní Richemontové je ještě světlo. Zazvonil na portýra. Ten myslel, že se vrací domů některý domácí obyvatel, proto ani nevyšel z lože, ale jen zatáhl za provaz a dveře se otevřely.

Blůcher nechtěl ztrácet čas, aby s ním mluvil, ale pustil se rychle po schodech mu známých nahoru a zazvonil u bytu.
Uvnitř se ozvaly váhavé kroky. Dveře se pootevřely a objevila se hlava Margot.
"Kdo je tu?" ptala se do tmavé síně.
"Já, má milá slečno!"
Při zvuku tohoto hlasu div že jí překvapením světlo nevypadlo z ruky. Byla sice v pyžamu, ale přece dveře otevřela a řekla:
"Vy tady, excelence! Tak pozdě!"
"Ano. Odpusťte! Je Konigsau dosud tady?"
"Ne, excelence.Ale račte vstoupit!"
"Bůh uchovej! Neníli tady, pak mám naspěch. Kdy odešel?"
"Asi přede dvěma minutami."
"Hrome! Teď ho rota dostane! Dobrou noc!"
Neodpověděl ani na úzkostlivou otázku děvčete a spěchal ze schodů a dole rychle ze dveří, které mu portýr otevřel. Venku se'však zastavil.
"Svatá smůlo!" řekl si. "Kam teď. Šel vpravo či vlevo? Ach, z levé strany jsem přišel sám, to bych ho musel potkat. Šel tedy vpravo."
A starý maršál se dal do klusu pro pouhého poručíka. Proběhl rychle ulicí a zabočil do té, ve které sám bydlel. Byl to notný kus cesty, ale přece běžel. Dech mu docházel. Vtom ho napadla nejlepší myšlenka, jakou jen mohl mít: zastavil se a poslouchal.
Ano, tam nahoře duněly hlasité, odměřené kroky muže, který byl jistě voják. Ale tento chodec podle zvuku kroků nemohl být už daleko od nebezpečného místa. Proto přiložil Blůcher ruce k ústům a křičel, co mu hrdlo stačilo:
"Konigsau! Stůj! Zpátky! Chtějí tě zahubit!"
Vtom okamžiku spatřil, jak světlo svítilny ozářilo ulici, a vzápětí padly rychle za sebou dva výstřely.
"Bože, je po něm!"
Staroch vykřikl a znova se rozběhl. Za minutu byl u vrat, kde stáli oba ponocní. Neviděl tu nic. Hrábl nohou po zemi a narazil na dva předměty. Sehnul se a zvedl

je. Byla to svítilna a vypálená pistole.
"Proklatý chlap!" zvolal radostně. "Tedy ho čert dosud nevzal!"
286

Teprve teď si několikrát zhluboka oddechl. A tu už přicházelo několik vojáků se svítilnami. Byla to část hlídky, která střežila maršálkův palác. Slyšeli tam výstřely a chtěli vědět, co to bylo.
"Sem, hoši!" volal na ně. "Tady to bylo!"
Přední muž, desátník, si na něho posvítil.
"Probůh, excelence, snad stříleli po vás?" ptal se, když poznal maršála.
"Ne, můj hochu, na mne ne, ani na tebe, ale na někoho jiného. Hledejte tady v okolí, neležíli tu někde zabitý husarský poručík!"
"Husarský poručík?"
"Ano, velevážený pane desátníku! Ale nemáš se vyptávat, nýbrž hledat, nebo ti přidělám oči i nohy, ty zvědavý kocoure!"
Hledali, ale nenašli nic a nikoho. Ani krůpěj krve nikde neviděli.
"To je dobře, to mne těší!" mínil Blíicher. "Desátníku, pojď sem, zvedni trochu tu svou kometu!"
Volaný poslechl a zvedl svítilnu. Blůcher si dal posvítit na oba předměty.
"Co je tohle, desátníku?" ptal se.
"Svítilna," odpověděl poslušně.
"Dobrá, můj hochu! A toto?"
"Pistole."
"Velmi dobře, můj hochu! Máš znamenité znalosti fyziky a znáš nauku o zbraních. Až se jednou poděkuji, přihlásím tě za polního maršála. Ale teď si lehni uchem zase na svou pryčnu, protože tady jsme zbyteční."
Lidé poslechli. Blůcher se nedivil že střelba nevyvolala více ruchu. Na ulici bylo zcela ticho. Tehdy byli lidé zvyklí na noční rvačky.
Přistoupil k oběma vojákům, kteří stáli u jeho domu na stráži. Nebyli dosud vystřídaní.
"Znáte mne ještě?"
"Ano, excelence!" zněla odpověď.
"No, přišel někdo?"
"Ano!",
"A ptal se, jsemli v posteli?"
"Ano!"
"A vy jste přisvědčili?"
"Ano!"
287

"Dobrá! Ale jak to bylo s těmi výstřely? Kde padly?"
"Kus cesty odtud."
"Tedy tam? A nezpozorovali jste, kdo střílel?"
"Ne. Nesmíme opustit místo, excelence!"
"Dobrá! Jste hodní chlapci. Nebudu hubovat. Museli byste mě zítra dvakrát udat. Tedy dva muži to byli, kteří tudy běželi?"
"Ano, a třetí přiběhl za nimi."
"Ach! A honil je?"
"Zdálo se, zeje pronásleduje. A tam u druhých vrat, tam - tam"
"Tam tam! Co tam?"
"Tam se zastavil."
"Hlupák! Proč se zastavoval?"
"On - on si - on si zul boty."
"Boty? Svaté hromobití! Hlupák, zouvá si boty, místo aby za nimi lletěl. Ten si zasluhuje výprask!" x"Pak běžel zase za nimi."
"To mu bylo asi co platné! S botami v ruce! Takový nesmysl!"
"Odpusťte, excelence! Nechal boty tady!"
"Tady? Tím hůř! Co když mu je ukradnou?"
"Volal na nás, abychom na ně dali pozor!"
"Cože? Pozor na jeho boty? To blázní ten chlap? Naposledy snad abyste jeho starým rozšmaťchaným bačkorám vzdávali čest zbraní, Ne, něco takového! Čestná stráž maršála Bluchera má dávat pozor na blátošlapy kdo ví jakého chlapa! Kdybych věděl, kdo to byl, dal bych si ho zavolat a otloukl bych mu vlastnoručně jeho holínkové sandály o nos! Strachem by kýchal sirup a podmáslí!"
"Excelence, řekl nám svoje jméno."
"A to ještě! Jaká drzost! A jak se jmenoval?"
"Poručík voň Kónigsau."
"Po ru čík voň K6 nigs au? Safřaporte, on to byl? Já starý osel! Mohl jsem

si to myslet. No, čím výše člověk postoupí v hodnostech, tím je pošetilejší! A u polního maršálka jde hlava nadobro do mořských lázní. Hoši, hleďte, abyste se jednou nestali maršálky. Musel bych vás litovat! Řekl opravdu toto jméno?"
"Ano."
"A pak běžel za nimi?"
"Ano."
288

"To je prohnaný fíjon! Neslyšeli více jeho kroky, protože běžel v punčochách, a mysleli si, že nemají nikoho za sebou. Tím způsobem je chytí. Neřekl vám, zdali ho zabili?"
"Ne."
"No, pak jistě ještě žije. Ale boty mu musíme dát do bezpečí. Jdi, hochu, a přines je!"
"Odpusťte, excelence, to nemohu!"
"Ne? Proč ne, he?"
"Nesmím opustit své místo."
"U všech čertů, to je pravda! No, ať tedy jde druhý!"
"Ani ten nesmí."
"Milé děti, vás má vzít čert! No, nejdeli to jinak, udělám to jak starý Fric a budu stát na stráži. Dej mi sem pušku, synu můj! Zastoupím tě, zatím co půjdeš a boty mi přineseš."
"Excelence, to také nejde!"
"Tisíc hromů! Také ne? A proč ne, canaille?"
"Excelence je v civilu a ne v uniformě."
"Kýho šlaka, to je pravda! Poslyš, hochu, ty nejsi špatný chlap. Znáš, předpisy lépe než já. Ale není divu, je to už přes padesát let, co jsem se to učil: Jak se jmenuješ?"
"Augustin Liebmann."
"Dobrá, můj milý Augustine! Přijď ode dneška přesně za dvaapadesát let ke mně a odříkej mi reglement. Budešli ho umět ještě zpaměti, nazvu tě panem Liebmannem a ne Augustem! Budeš moct na to být ještě více pyšný, než já na boty, které si teď musím sám přinést. Kde jsou?"
"Tam, u druhé brány."
"Dobrá! Budete tam moci postavit ještě svoje. Když jsem už v tom, přinesu vám je. Vzbuďte mě, budeli je potřebovat!"
Šel opravdu do druhých vrat, vzal boty, strčil si pod každou paži jednu, vrátil se a řekl:
"Poručík Kónigsau sejistě vrátí a bude se ptát po svých troubách na kyselé zelí. Řekněte mu, že jsou u mě. Ať přijde ihned a hlásí se, i kdybych spal. Ale v punčochách. Dříve nesmí rozhodně jít domů. Rozuměli jste mi?"
"Ano, excelence!"
"A kdybyste byli vystřídaní, než se vrátí, předáte tento rozkaz nové stráži, která se podle toho zachová!"
"Ano, excelence!"
"Dobrou noc, milý Augustine!"
"Dobrou noc, excelence!"
289

l

XXXI.
Když Blycher před tím přiběhl tak pozdě k Margot, byla tou pozdní návštěvou nesmírně překvapená. Když však slyšela jeho slova, zmocnila se jí hrozná úzkost, kterou nemohla přemoct.
"Hrome! Teď ho rota dostane! Dobrou noc!" řekl a hned se obrátil a šel. Šel? Ne, skákal ze schodů, jako by se jednalo o veliké nebezpečí.
Komu hrozilo toto nebezpečí? Jistě tomu, koho tady hledal, tedy Konigsauovi. A jaké bylo toto nebezpečí? Kdo byla "rota", o níž maršál mluvil? Už jednou byl její miláček v nebezpečí života, teď snad zase!
Měla probudit matku a služebnou, které už spaly? Ne, ty nemohly také pomoct. Měly by jen úzkost, jako ona.
Teď přecházela Margot po pokoji. Bylo jí úzko, bylo jí horko. Nemohla déle vydržet. Musela ven, na svěží vzduch. Chtělajít k miláčkovu bytu, aby se podívala, jsouli jeho okna osvětlená. Nebyla tam sice ještě nikdy, ale dnes jí vše popsal tak jasně, že se ani nemohla zmýlit.
Oblékla se, přes rameno si přehodila šátek a šla.
Portýr se nemálo divil, když poznal, kdo to byl, jemuž měl zase otevřít.

"Probůh, mademoiselle, co se stalo, že opět jdete?" ptal se.
"Nic. Jen rychle otevřte!"
Viděl při svitu své lampy, jak je Margot bledá, i ptal se dále:
"Kdo byl ten pán, který prve u vás zazvonil a pak tak bouřlivě dům opustil? Ani jsem mu nedovedl dost rychle otevřít."
"Byl to maršálek Blucher."

"Můj Bože, pak se asi jedná o věci nanejvýš důležité. Jděte!"
Pustil ji z domu.
Věděla, že miláček se pustil vpravo, a šla tou cestou. Sotva udělala několik kroků, zdálo sejí, že se v dáli ozvaly dva výstřely rychle za sebou. Komu asi byly určené? Byly v souvislosti s nebezpečím, které Blucher naznačil? Zazněly z místa, kde bydlel Kónigsau.
Zmocnila se jí strašlivá úzkost. Běžela rychle po ulici a zabočila za roh. Pak běžela dál. Viděla v dáli svítilny, daleko, daleko dole. Spěchala dál, stále dál. Svítilny opět zmizely. Pak se dostala k domu, v němž podle popisu Kónigsau bydlel. Nikde v žádném okně nebylo světlo. Kdyby miláček přišel domů, jistě by si aspoň svíčku rozsvítil.
Margotina úzkost vzrůstala stále víc.
Pak slyšela o něco dále hlasy. Šla za nimi. Snad tady něco uslyší. Blížila se stále víc. Pojednou zaslechla slova.
"Dobrou noc, milý Augustine!"
Poznala ihned hlas, který tato slova pronesl. Byl to hlas maršálka.
Běžela k tomuto místu a přišla ke vratům. Tady viděla oba vojáky na stráži.
"Byl maršálek tady?" ptala se jich.
"Ano."
"Pak musím k němu!"
Chtěla vstoupit do průjezdu, ale jeden voják jí nasadil pušku vstříc a řekl:
"Sem nesmí nikdo vstoupit!"
"Ale já musím k němu!"
"Přijďte až ve dne!"
Blucher byl už na schodech, když slyšel venku hlasitý hovor. Slyšel ženský hlas a pak odpověď vojáka, že má přijít až ve dne. Vykřikl hlasitě:
"Kdopak je tam ještě venku?"
"Ženská, excelence!" odpověděl jeden vojín.
Byl to sprostý Průsak, kterému bylo jedno, jeli to dáma či paní, dívka nebo slečna.
"Ženská?' odpověděl Blucher. "Nic víc? Ať se klidí k čertu! V noci ve tři hodiny neposkytnu žádné staré škatuli rozhovor."

290
291

"Je mladá, excelence," odvážil se voják prohodit, ale stále zvučným hlasem, aby ho maršál mohl slyšet.
"Mladá?" řval ze schodů. "Nedej si nic namluvit, hochu. Všecky si odečtou jedenáct let, aby byly mladší. Odežeň ji!"
"Říká, zeji znáte, excelence!"
"To není pravda!"
"Byl jste před chvíli u ní, excelence!"
"To je lež! Nenavštěvuji žádné ženské. Dej ji jednu přes zobák!"
"Říká, abych jen vyslovil jméno Richemonte," volal voják.
"Richemonte? Svatá bído! Chlape, zbláznil jsi se, můj synu?"
Při těch slovech se obrátil a spěchal zpět. Když přiběhl do průjezdu, měl ještě obě boty pod pažemi. Spatřil tu stát Margot a hned ji poznal.
Přistoupil k vojínovi a řekl:
"Člověče, osle, Auguste! Ty jsi největší velbloud, co žere v poušti saharské datle a rajská jablíčka! Podívej se sem! Tohle je ženská, he, ženská?"
Zaražený muž pohlížel na maršála a odpověděl:
"Jak poroučíte, excelence!"
"Ženská? Opravdu?"
"Jak poroučíte, excelence!"
"Drž hubu s tím poroučením! Kdo ti poručil, abys slečnu vydával za ženskou, ty medvěde, ty mývale, co?"
"Odpusťte, excelence, muž to přece není!"
Tento důkaz maršála v prvním okamžiku zdrtil. Bylo mu tódiyné a řekl: /

"Hrnuto nebylo zle řečenoKDáma je vlastně také ženská, ale vidíš, můj synu v Paříži jsou jen madame a mademoiselle. Kdybys mi řekl, zeje tu mademoiselle, nebyl bych ti poroučel, abys ji hnal k čertu. Měl bych ti vlastně za tvůj nesmysl trochu otlouci tuto botu o hlavu, ale poněvadž ve své nevinnosti ani nevíš, co je mademoiselle, a přece jsi na ní hned poznal, že to není mužská osoba, dám přednost milosti před právem a uděluji ti prostou důtku. Vezmi si to k srdci, ale neumři na to, neboť takového Augusta by byla věčná škoda!"
Tím byl s vojákem hotový a obrátil se přímo k Margot. Ta přistoupila blíž a prosila.
292

"Odpusťte, excelence! Nemohla jsem doma vydržet úzkostí a pak jsem slyšela ještě výstřely - "
"Nemám, co bych vám odpouštěl, spíše vy mně, mademoiselle," odpověděl. "Vyrušil jsem vás velmi pozdě a odešel jsem, aniž bych vám podal vysvětlení. Bylo to ode mne nanejvýš nezdvořilé. Prosím, pojďte se mnou!"
Šel napřed, ona ho následovala. Vedl ji po schodech do jasně ozářeného pokoje. Byl to dříve dojista dámský budoár. Rokokový nábytek byl z růžového dřeva, vykládaný santalem. Opěradla a podušky byly z nejlepšího hedvábí. Byly tady vzácné hodiny a vázy, nádherné lustry a svícny a drobnůstky, ale vedle stojacích hodin v ceně aspoň pěti tisíc franků ležel zouvák, na mramorové Venuši byl zavěšený sáček z měchuřiny na tabák a na loži z pravého perského hedvábí byly rozloženy umazané vysoké boty. Překrásná skříňka byla naplněná rozbitými dýmkovými hlavičkami a všude i na podlaze ležely mapy, rozházené obálky, zprávy a nákresy.
"Tak, mademoiselle, to je moje studovna," pravil. "Posaďte se! Sedněte si, kam chcete, jenom ne na mne, a povězte mi směle, co máte na srdci!"
Stál před ní a držel stále boty pod pažemi. Byla jistě plná úzkosti a strachu, ale přece se musela usmát, když tak viděla tohoto starého válečníka, který se podobal skoro starému příštipkáři.
"Návštěva vaší excelence mě znepokojila," řekla. "Jednalo se o mého ženicha?"
"Ano. K vám bych přece v tuto dobu už nesměl jinak přijít."
"O, řekl jste, že Hugo je v nebezpečí?"
"Hugo? Hm! Kdo je to?"
"Pan Kónigsau se jmenuje Hugo."
"Ach tak! Vidíš, starý, ty jsi tedy Hugo? Tak, tak! Nu ovšem, tento Hugo byl v nebezpečí, mademoiselle!"
"Můj Bože! Bylo veliké?"
"Hm! Chtěli ho trochu zastřelit."
"Je to možné, excelence?" vykřikla zděšeně.
"Ano. Číhali na něho u domovních dveří jeho bytu. Byli dva."
"Co mu udělali, excelance? Ó, prosím, prosím, povězte to rychle!"
293

Zbledla. Bylo mu jí líto. Chtěl ji rázem upokojit a domníval se, že to dokáže nejlépe tím, když vytáhl z pod pravého lokte botu a ptal se jí:
"Znáte tuto botu, mademoiselle?"
"Ne," odpověděla s úžasem.
"Nu, tedy snad znáte tu druhou?"
Vytáhl z pod levého ramene botu a podával jí ji.
"Ani tu ne, excelence."
"No, to se divím. Ale tyto boty vás přece velice potěší."
"Tyto boty? Mne? Odpusťte, excelence, že vám nerozumím!"
"Tyto boty mluví řečí, kterou byste měla vlastně znát. Máme je, totiž tyto boty, a to je hlavní věc. On už přijde sám a sice v ponožkách."
Margot byla v rozpacích. Maršál k ní mluvil v hádankách.
"On? Prosím, račte mi říct, kdo?"
"No, Hugo."
"Hugo? Ach, tyto boty jsou jeho?"
"Ano."
"Ach!"
Začervenala se a pak pokračovala:
"Ale jak k tomu přišel ?"
"Že má takové boty? Ty má u nás každý slušný důstojník."
"Ne, ne! Myslím, jak jste přišel k nim vy, excelence?"
"Myslíte snad, že jsem si je od něho vypůjčil? Ne. Stály dole u vrat."
"Ale, jak se tam dostaly?" ptala se Margot stále udiveněji.
"Postavil je tam a řekl mým strážím, aby mu daly na ně pozor."

"Ale, excelence, dosud nechápu, proč je tam postavil. Jak to vůbec souvisí s nebezpečím, které mu hrozí?"
"Velmi úzce. U dveří domu, ve kterém bydlí, stáli totiž dva lidé, kteří ho chtěli zastřelit. Jeden měl svítilnu, druhý pistoli. Unikl jim, jakým způsobem, sám dosud nevím. Oba se dali na útěk a on běžel za nimi. Aby pak neslyšeli, že je pronásleduje, zul si tyto boty a dal mi je, vlastně mé stráži, ale to je jedno."
"On je pronásleduje? Jaká je to neopatrnost!"
"Nemějte starost, mademoiselle! Jen když máme jeho boty. On už přijde. Chce se asi jen podívat, kdo to byl."
"Já tuším, kdo to je."
294

"Ach, vy tušíte?"
"Ano. Zajisté byl při tom ten, kdo ho dnes večer bodl."
"Bodl? Hrome! On byl bodnutý?"
"Bohužel."
"A kam?"
"Do ramene!"
"Ach, to nebude zlé."
"Ale mířil mu na srdce."
"Hrom a blesky! Bylo to míněno zcela vážně!"
"Ano! Kdyby neměl na sobě pancíř, byl by už mrtvý."
"Ach, on měl na těle kyrys?"
"Vypůjčil si ho."
"Byl tedy přece rozumný. Ale kdo ho bodl?"
"Můj Bože, je skoro nemožné, abych vám to řekla."
"Už tuším, kdo to byl. Mluvte se mnou směle a upřímně. Snad vám budu moct pomoct. Vypravujte mi vše, ale dříve mi dovolte, abych si nacpal dýmku. Nevydržím doma, nečpíli mi knastr do nosu."
Blíicher si nacpal krátkou hliněnou dýmku, a když ji zapálil, posadil se na otevřenou skřínku se šitím, která stála na podlaze, a Margot se musela posadit na taburet a vyprávěla události dnešního dne.

Zatím se vedlo Kónigsauovi velmi podivuhodně.
U Margot se zdržel velmi dlouho. Nechtěli ho dlouho pustit. Matka mu sama nabídla pro tuto noc světničku, aby nemusel odcházet. Obě dámy se strachovaly, že by mohl být znova napaden. On však toto pohostinství nepřijal a odešel. Margot ho doprovodila ke dveřím a tam ho prosila, aby byl hodně opatrný a velmi často se rozhlížel na všechny strany, neníli někde nablízku nebezpečí.
To také učinil. Vždyť se také sám domníval, že se nezdařené dílo může znova opakovat. Ano, i to si v duchu řekl, že útok nebud; dýkou ani nožem, ale střelnou zbraní.
Obrana byla obtížná, neli nemožná. Proto také nešel po chodníku, ale prostředkem ulice. Jeho nepřítel stál někde u vrat a takto ho aspoň snadno nepozná.
Dostal se až skoro ke svému domu.
Teď ho teprve napadlo, že by se útočník musel schovat zde, aby ho střelil. Zmírnil své kroky a šel zvolna, pátraje po okolí.
295

Byl již jen asi čtyři kroky od domovních vrat, když zaslechl z dáli volání:
"Konigsau! Stůj! Zpátky! Chtějí tě zahubit!"
Věděl ihned, kdo ho varuje. Byl to hlas i způsob maršálka. Tato výstraha měla důvod, proto se chtěl obrátit, chtěl poslechnout, když vtom se před ním zableskla svítilna.
V okamžiku ho napadlo, že má být osvětlený, aby poskytl bezpečný cíl, a že vzápětí padne výstřel. Vrhl se rychle jako blesk na zem. Tato duchapřítomnost mu zachránila život, neboť se nedotkl ještě země a už třeskla rána. Kule by mu proletěla lebkou.
"Svalil se! Posviťte na zem!"
Slyšel tlumeně zvolání. Poznal hlas. Byl to kapitán. Světlo svítilny k němu obrácené padlo hned dolů. Viděl, že je jasně osvětlený, ale vymrštil se s napětím všech sil na stranu. Padla druhá rána a slyšel zcela jasně, že kule udeřila těsně vedle něho do kamene.
Střelec vypálil obě hlavně. Měli při sobě ještě jinou pistoli, byl by Kónigsau ztracený. Proto se ho zmocnilo tupé zoufalství. Vyskočil a vrhl se na oba muže. Pěstí udeřil toho, který držel svítilnu. Ten ji upustil a dal se na útěk. A pak se obrátil na kapitána.

"Tentokrát tě už nepustím, lotře!" řekl mu.
Držel ho v objetí a chtěl ho strhnout k zemi.
Kapitán pustil pistoli, aby měl ruku volnou, a popadl ho za prsa. Ta však byla chráněna kovem.
"Zbabělce!" zasoptil Francouz. "Schováváš se do kyrysu?"
Popadl ho za ruku právě tam, kde byl poraněný.
Kónigsau vykřikl bolestí.
"Ach, to je pravé místo?" řekl sok tlumeným hlasem.
Sáhl po poraněném rameni oběma rukama, a to ze všech sil. Kónigsau nemohl jinak, musel ho pustit, aby vymanil zraněnou ruku. Podařilo se mu to, ale tím byl jeho protivník volný a odskočil. Kónigsau se domníval, že je ještě u něho blízko, a skočil po něm, ale upadl při tom. A prchající získal čas.
Kónigsau běžel za ním, ale brzy zjistil, že je to pošetilé, neboť pro hlučný dupot svých vlastních kroků neslyšel kroky těch, které pronásledoval. Zastavil se ihned a strhl si boty dolů. Viděl, že je právě u bytu Bluchera. Udělal několik skoků kolem obou vojáků a volal na ně ve spěchu:
296

"Jsem poručík Kónigsau. Dejte pozor na moje boty!"
A pádil dále za nepřáteli, kteří zatím uběhli značný kus cesty.
Naštěstí slyšel ještě jejich hlučné, rychlé kroky. Byl výtečný běžec, proto si umínil, že je rychle dohoní. Kyrys však nebyl zhotovený na jeho tělo. Mel ho veliký a překážel mu v běhu. Přesto však poznával, že vzdálenost mezi ním a oběma se rychle menší. Jejich kroky slyšel stále zřetelněji.
Náhle se však zastavil, aby poslouchal.
Zjistil, že se rozešli.
Jeden z nich zabočil vlevo do postranní uličky, kdežto druhý běžel přímo dál.
Koho z nich má sledovat?
Postranní ulička, jak se zdálo, nebyla dlážděná, kroky prchajícího nebylo možné slyšet daleko, proto bylo pronásledování velmi ztížené, nehledě k tomu, že tato ulička mohla vést do uzlu ulic, ve kterém by se stopa uprchlíka ihned ztratila.
Rozhodl se, že se pustí za druhým, který prchal přímo dál.
Běžel za ním, ale brzy poznal, že i on zabočil nalevo.
Na vzdáleném rohu se musel zase zastavit, aby poslechl, odkud kroky zaznívají.
To ho zdrželo. U třetího rohu to bylo totéž. Také veliká tma mu vadila v rychlém běhu.
Konečně stál opět u postranní uličky, ve které, jak se zdálo, kroky prchajícího zanikly.
Vrazil do ní a zjistil, zeje to táž ulička, kde se ztratil první.
Musel se mít na pozoru. Jistě se umluvili, že se zase sejdou.
Tápal ve tmě napravo i nalevo. Ulička byla sotva osm stop široká. Napravo byly zadní fronty domů, nalevo dlouhá zeď. Tiše a pomalu se plížil dál.
A tu se mu zdálo, že zaslechl hluk, jako když se otáčí klíč ve starém zámku.
Napjal sluch. A skutečně, zvláštní skřípavý zvuk se opakoval zcela blízko u něho, po levé straně, tedy v ohradní zdi.
Plížil se dál a zaslechl dva tiché, šeptající hlasy.
Kónigsau nahmatal rukou branku, která byla ve zdi. A za ní, tedy v zahradě, stáli oba mluvící, kteří jistě netušili, zeje jim pronásledoval tak nablízku.
"To byl proklatý den!" slyšel jeden hlas.
"Kdo jiný je tím vinen než vy!" zněl druhý.
"Já? Jakto?"
297

"Nejdříve bodnete obráceně a pak špatně míříte."
"Mohl jsem mířit, když jste mi špatně svítil? Ostatně proč jste se dal na útěk? Mohli jsme ho zabít, kdybyste byl zůstal. Já sám jsem to nemohl dokázat. Stále jste mi říkal, že jsem zbabělý, ale teď vám toto slovo vracím s dvojnásobným úrokem."
"Ó, mne by ani nenapadlo utéct, kdyby nepřišla pomoc."
"Neslyšel jste zavolání, právě když jsem sahal po svítilně?"
"Ano. Kdo to asi byl? Zdá se, že se nám vše maří. Ale zítra je také den. Odložené není uložené."
"Zajisté! Ale pojďte!"
"Jak se dostaneme dovnitř? Dveřmi?"
"Ne. To by nás mohli vidět. Všichni moji lidé mají zato, že ještě pracuji v knihovně. Vylezeme na verandu a pak oknem dovnitř."
Vzdálili se.
Kónigsau ani nedutal.

Po delší chvíli slyšel, jak okno zazvonilo a věděl, že jsou už v domě.
Zeď byla vysoká tak, že se na ni nemohl rukou dostat. Ale veliké skuliny a trhliny ňleži kameny poskytovaly prstům a špičkám nohou ne sice pohodlnou, ale přece dostatečnou oporu, takže mohl vylézt. Na druhé straně opět seskočil.
Nebylo to podnikání bez nebezpečí, do něhož se pustil. Byl v Paříži nepřítel a teď pronásledoval dva své osobní nepřátele. Budeli přistižen, nastane zápas na život a na smrt. Na milost a slitování rozhodně nemohl myslet.
Byl už v zahradě, ale byla v ní taková tma, že musel pomalu tápat kolem sebe. Protože soudil, že průčelí domu bude mít stejnou čáru jako zeď, pustil se pravým úhlem od zdi a dostal se brzy na dvůr, kde byla veranda, o které jeden z nich mluvil.
"Tudy tedy vylezli nahoru," myslel si. "Uneslali je, unese jistě i mne. Rozhodně se o to pokusím."
Ucítil v rukou příční latě a lezl po nich nahoru jako po žebříku. Když se vyšplhal vzhůru, prozkoumal strop verandy, zdali ho udrží. Byl dost pevný. Vylezl nahoru na verandu, postavil se a stál u okna, které bylo sice z vnitřku zavřené, ale jistě to bylo ono, kterým vnikli do budovy.
Jediný pohled ho přesvědčil, že okno vede do místnosti
298

neosvětlené. Odtud vedly dveře, které byly skoro celé otevřené, do vedlejšího pokoje, dostatečně osvětleného velikou lampou. Mohl vše vidět.
Dva muži tím pokojem přecházeli. Viděl je, kdykoliv se mihli kolem otevřených dveří.
"Ach, kapitán a baron Reillac! Hned jsem si to myslel!"
To byla Konigsauova myšlenka, když je tajně pozoroval.
Museli být zabráni do hovoru velmi ostře, jak bylo vidět z jejich řeči a posunků. Nemohl je úplně slyšet, jen tu a tam zaslechl několik slov.
"To, ano, to bude nejlepší!" slyšel hlas kapitána.
"... dostanu ji tedy bez krveprolévání do své moci," mínil na to baron. "Ale zaplatímli pak totéž, to..."
"Ale to se rozumí samo sebou, neboť nedámli své svolení, nebude z tohoto plánu..."
"Nu, budiž tedy. Myslím... na slíbené částce mi nebude záležet... Vždyť budete mým švagrem a tu jako slušný člověk nesmím..."
Tato baronova slova zaslechl z jeho delší řeči. Kapitán na to odpověděl:
"Podaříli se to, pak... hledání marné... zvláště ten prokletý Kónigsau... který mně..."
"Hlavní je," pokračoval baron, "zdali budeme moct už... kdy obyčejně přicházívá... musí vše být odbyté... sice by bylo jistě pozdě."
"Vyptám se zítra podrobně," mínil kapitán, "a včas vám... budeli odporovat."
"Odpor dovedu zlomit, mohuli se při tom spoléhat na vaši pomoc," řekl baron.
"Rozhodně možno očekávat... zachránit čest... nezbude jí nic jiného, než... Na to se spoléhám!"
Při posledních slovech dveře zavřel. Nastala tma a Kónigsau neslyšel už ani slůvko. Čekal ještě delší čas, ale nadarmo. Rozhodl se, že se vrátí.
Návrat se mu zdařil. Zahrada byla vyšší než ulice a mohl z vnitřku snadněji vylézt na zeď než z věnčí. Nyní byla hlavní úloha, aby si tuto uličku zapamatoval. Mohlo by mu to být také prospěšné.
Prošel ji několikrát, prošel i sousední části ulic, až si byl jistý, že ji ve dne velmi snadno najde.
Pak se vrátil domů.
Na zpáteční cestě uvažoval o tom, co slyšel. Poznal z toho,
299

že byl proti němu a Margot smluvený nový úklad, ale nemohl se domysle jaký by to mohl být. Slyšel, že mluvili o tom, že kapitán se chce zítra vyptat, slyšel, že má být zachráněná Margotina čest, že její odpor má být přemožen. Ale z toho všeho se nedalo soudit na nic určitého. Jen to bylo jisté, že nový úklad má být co nejdříve uskutečněný.
Kónigsau se brzy dostal do své ulice a k maršálově paláci. Stáli tu opět dva vojáci jako dříve. V místech, kde složil boty, se shýbl, ale nebyly tu.
Přistoupil tedy k vojákům. Protože šel potichu a byla tma, neslyšeli ho ani blížit se. Když ho však spatřili, okřikli ho:
"Kdo tu?"
"Pruský husarský důstojník," odpověděl. "Jak dlouho tu stojíte?"
"Necelou hodinu."
"Nebyly vám odevzdány žádné boty?"

"Ne."
"A nebylo vám také řečeno jméno nějakého důstojníka?"
"Ó, ano, pane poručíku, to jsem slyšel."
"Jaké?"
"Poručík Kónigsau."
"Dobrá, to jsem já."
"Pán poručík má přijít ihned k maršálkovi."
"Tak pozdě?"
"Ihned! Ani nemáte chodit dříve domů!"
"Safra! A nemám na sobě boty."
"Excelence si je vzal s sebou nahoru."
"U všech čertů! Konfiskoval je?"
"Nevím. Ale máme vyřídit, že pan poručík má k němu ihned přijít, a to v ponožkách."
"Nu, musím to tedy volky nevolky udělat."
Vstoupil a šel p3 schodech nahoru.
Nahoře v předsíni stál poddůstojník, který byl velitelem spodní stráže.
"Co tu děláte tak pozdě?" ptal se poručík.
"Mám ohlásit pana poručíka."
"Ach, jsem tedy očekáván?"
"Ano."
"Nu, ohlaste mě!"
Poddůstojník zmizel za dveřmi a dlouho trvalo, než se vrátil, aby Konigsauovi řekl, že může vstoupit,Tolik času
300

potřeboval maršál k tomu, aby schoval Margot, která dosud byla u něho.
Když poručík za sebou zavřel dveře, popošel tři kroky do pokoje a poklonil se.
Blucher měl v ústech dýmku a v pokoji bylo hrozně mnoho tabákového kouře. Na stole stála drahocenná japonská váza, kterou maršál používal k tomu, že do ní vyklepával vykouřené dýmky. Sirky a hubka ležely ve stříbrném košíku na ovoce.
"Ach, co je to?" tázal se Blucher udiveně. "Vy mi sem přicházíte tak tiše jako nějaký taškář! Vypadáte, jako by před vámi nebyla jistá žádná peněženka! Ach, u čerta, vy nemáte ani boty!"
"Prosím, excelence!"
"A kde vězí vaše boty?"
"Nezůstaly jisty před prsty vaší excelence!"
Blucher si zabručel, zvedl hrozivě ruku a zvolal:
"Hochu, nedělej vtipy! Víš, špatné ti odpustím, ale za dobré ti vyměřím vězení!"
A vážně dodal:
"Tohle se mi ještě nikdy nestalo, aby se mi hlásil poručík v punčochách! To je nepochopitelné!"
"Tím nepochopitelnější je, že vaše excelence nařizuje poručíkovi, aby přišel v ponožkách."
"Ty, to je špatný vtip. Nebudu ti ho počítat. Nebuď domýšlivý! Ostatně utržil by sis málem hroznou ostudu. Je tu někdo, kdo by se pěkně podivil tvým punčochám. Jen se na ně podívej, milý synu! Jsou špinavější, než boty koňského obchodníka. A prsty ti jistě lezou ach, ukaž! No, ještě ne, jde to ještě! Jdi do stříbrníku a vlez si do svých trub!"
Kónigsau poslechl a otevřel skříň. Věru, stály tu jeho boty mezi lesknoucím se zlatým a stříbrným náčiním. Vytáhl je a obul si je před očima maršála.
"Tak," řekl. "Teď jsi opět Hugo, který se může někomu ukázat. Jdi k těmto dveřím a zaklepej na ně!"
Kónigsau poslechl.
Dveře se ihned otevřely.
"Margot!"
"Hugo!"
Padli si do objetí. Přítomnost maršálova jim nepřekážela. Ten si škubal kníry, jeho tvář se měnila hned ve veselou, hned v mrzutou, až řekl:
301

"Ano, ti se drží! Ale kdepak je starý maršál Blucher? Toho nikdo nevezme za uši!"
"Ba, ano!" odpověděla Margot.
Přiskočila k němu plná radosti, beze strachu ho vzala kolem krku a vtiskla mu na tvář srdečné políbení.
"Holka," řekl, "to je falešná adresa. To tě Hugo lépe nenaučil? Pojď sem!"
Vzal ji za hlavu a políbil ji na rty. Pak řekl Kónigsauovi:

"Nechcešli to strpět, žaluj mne nebo mne sekni! Ale seděl jsem teď celou hodinu s touto čarodějkou. Učarovala mně a shodli jsme se tak hezky, že bych si přál, abys ty byl generálem a já poručíkem. Vypravovala mi vše, co se dnes přihodilo. A teď vypravuj dál ty, můj synu!"
Kónigsau se posadil k Margot, objal ji jednou rukou a začal vyprávět. Blucher zatím přecházel po pokoji a dýmal jako sopka.
Poručík nevynechal ani nejmenší podrobnost. Margot mu položila hlavu na rameno a plakala štěstím, že se mu nic nestalo. Zdálo se, že Blucher tu byl jakoby otec, před kterým se nemuseli ostýchat.
Když Kónigsau dopověděl, řekl maršálek:
"To je hrozné! Co teď zamýšlíš, můj hochu?"
"Skolit je oba, kdekoli je najdu!"
"Ne. To nejde. Zakazuji ti to! Rozumíš?"
"Excelence!"
"Nic, žádné excelence! Musel jsem to slíbit zde této."
Při těch slovech ukázal na Margot. Kónigsau pohlédl sličné dívce do tmavých, velkých očí a ptal se:
"Margot, ty si přeješ, abych se nepomstil?"
"Hugo, vždyť je to přece jen můj nevlastní bratr!" prosila ho.
"Dobrá! Ale co baron Reillac?"
"Ani tomu se nemá nic stát, můj milý Hugo!"
"Ano, jako stojí v bibli," řekl Blucher s pohnutím. "Rebeka také shromažďovala žhavé kamenné uhlí na hlavě Herodesově."
Poručík se nemohl zdržet, aby se neusmál.
Maršál to viděl a ptal se trochu rozpačitě:
"Proč se směješ, he? Byla to jen rašelina a ne kamenné uhlí!"
302

"Muselo to být přece kamenné uhlí, excelence. Vždyť Herodesovi uhořela při tom celá polovička hlavy.
Ostatně nechci říct, že bude snadné nechat barona uniknout. Po něm nám nic není, nejsme k němu vázáni žádnými ohledy, a on přece zuří proti nám jako úhlavní nepřítel."
"Mohl bys jednat proti němu, aniž bys zasáhl také mého bratra?" tázala se Margot.
"To je ovšem pravda. Ale nezneškodnímeli je, hrozí nám jistě nové nebezpečí. Vždyť jsi slyšela, co jsem zaslechl v zahradě. Kuli už proti nám nový plán."
"Věděl bych o pomoci sám," mínil Blucher. "Místo abychom je zneškodnili, způsobím, aby vám nemohli ublížit. Oboje vede k témuž cíli. Což, synu můj, kdybych tě teď poslal do Berlína?"
"Ó, excelence, a Margot má tady zůstat bez mé ochrany?"
"Nikoliv. Mluvil jsem s ní o tom. Paní Richemontová má v Belgy blízkou příbuznou. Zítra odjedou obě dámy k ní a nikdo se ani nedoví, kam se poděly. Tam oba ti darebáci Margot jistě nevyslídí."
"To je znamenitý návrh, excelence! Provedemeli ho, zbavíme se pronásledování a nejsme nuceni mstít se."
"Vidíš! Dnes jsem už jednou viděl, že by se mohl Blucher stát soudním koncipistou. A co se tebe týče, doprovodíš pěkně obě dámy až na místo a pak půjdeš do Berlína. Proč, dovíš se ještě. Ale musíš být dnes celý den u mě, abys mi pomohl sepsat potřebné věci."
"Jsem vám úplně k službám, excelence."
"Dobrá! Doveď tedy nyní svou Margot domů, jak se sluší na pořádného hocha. Přesně o deváté hodině ať jsi u mne. Pustíme se do práce a teprve na večer se zase všichni shledáme. Ale aby se vám po cestě nic zlého nepřihodilo, dám vám s sebou osm mužů s puškami ostře nabitými a půjdou čtyři z každé strany ulice a vy půjdete uprostřed. Zde je rozkaz hochu, odevzdej ten hadr dole na strážnici. A teď dobrou noc, děti! A když se líbáte, netropte při tom příliš mnoho hluku. Potichu a něžně chutnají hubičky mnohem lip/'
Šli a dostali se pod vojenskou ochranou šťastně k bytu Margot. Portýr sám opět přišel otevřít.
"Odpusťte, mademoiselle," řekl, "byla jste u maršála Blíichera?"
"Ano," odpověděla.
303

Poklonil se hluboce a když se všichni dost vzdálili, bručel si tiše do vousů:
"To jistě není žádný poručík, ale spíše nějaký princ, který nechce být poznaný, jinak by nebyli tak důvěrní se starým maršálem. No, přeji z celého srdce, aby se mademoiselle Margot stala princeznou."

Margot byla plná dojmů, které prožila a o kterých s maršálem mluvila. Nemohla jinak, vzbudila matku a ta, když slyšela, oč se jedná, ráda jí odpustila, zeji vyrušila ze spaní. Konigsaua už nepustili, musel u nich zůstat.
Paní Richemontová se sice neméně polekala, když slyšela, v jakém nebezpečí života se poručík nalézal a že Margot byla znova tak odvážná, že vyšla na ulici, ale protože vše dobře a šťastně dopadlo, nebylo těžké, aby se uklidnila.
Blucherův návrh, aby navštívila svou přítelkyni, její velice zamlouval. Tato dáma ji zvala stokrát, aniž by kdy mohla její pozvání přijat. Byla jistá, že bude přijatá s otevřenou náručí, a napsala jí hned psaní, ve kterém jí svůj příjezd ohlašovala. Kónigsau slíbil, že psaní co nejrychleji odešle.
Bylo ujednáno, že přípravy na cestu budou vykonány pokud možno tajně. Služka měla být propuštěná a ani neměla vědět, kam jdou. Matka a dcera přijedou pak od přítelkyně také do Berlína, kde se měla konat svatba. Proto se rozhodli, že těžké zavazadla s sebou nepovezou a nábytek a ostatní nářadí pod rukou prodají. To už zařídí dobrý papá Blycher, takže se nebude moct vyzradit, kde se obě dámy zdržují.
Za takové rozmluvy míjel čas. Nadešel den, a když odbíjela osmá, musel Kónigsau vyrazit, aby mohl být v určitou dobu u maršála.
Zatímco Kónigsau byl zabrán do důležitého a tajného psaní, které mu maršálek uložil, měly matka a dcera dost práce, aby uspořádaly své hospodářské otázky a záležitosti, aby je zítra nic nezdržovalo. Matka byla delší čas churavá, starosti a žal nad nevlastním synem na ni působily příliš hluboce, a když nadešel večer, byla tak vysílená a unavená, že si musela lehnout, aby si na cestu odpočinula.
"Myslíš, že maršál přijde?" ptala se při tom Margot.
"Buď přijde, anebo nás pozve k sobě, mamá., Řekl zcela určitě, že dnes večer si ještě promluvíme o všem potřebném."
"Přijdeli, vstanu. Ale pošleli pozvání, budeš mne muset

omluvit. Jsem dnes opravdu příliš slabá, než abych mohla odejít. Snad ještě najda čas zítra, abych se s ním rozloučila a poděkovala mu za vše, co pro nás tak laskavě a dobrotivě vykonal."

XXXy.
Venku se setmělo.
Margot rozsvítila asi před čtvrt hodinou světlo, Vtom slyšela na ulici hrkot kočáru, který, jak se zdálo, zůstal stát před domem. Po malé chvíli se ozval zvonek. Šla sama otevřít a spatřila mladého důstojníka v pruské uniformě, přepásaného pobočnickou šerpou.
"Odpusťte, mademoiselle," řekl a poklonil se elegantně, "bydlí tady paní Richemontová?"
"Zajisté, vstupte, prosím, pane poručíku!"
Zavedla ho do salonu a přiměla k posazení. On zdvořile poděkoval:
"Dovolte, abych dříve vyřídil svůj úkol, než uposlechnu váš rozkaz! Je možné mluvit s paní Richemontovou?"
"Není jí dobře."
V důstojníkově líci se mihl rychlý, spokojený úsměv, kterého si Margot nevšimla. Řekl lítostivým hlasem:
"Dovolte tedy, abych vám vyslovil svou soustrast, slečno! Mám čest mluvit se slečnou Richemontovou?"
Odpověděla mu poklonou, jíž přisvědčila.
"Sděluji vám, že přicházím jako posel jeho excelence pana polního maršála Bluchera. Jeho excelence prosí obě dámy co nejuctivěji, abyste u něho povečeřely. A protože pan maršál věděl, že vaše milostivá pžaíí mamá v poslední době stále churaví, uložil mi, že se máte domluvit spolu."
"Děkuji vám, pane můj! Očekávaly jsme toto pozvání a už jsme se dohodly, že mamá ho nemůže přijmout! Ale já půjdu ihned s vámi a prosím jen o okamžik strpení, abych dala matce zprávu. Je poručík Kónigsau u jeho excelence?"
"Zajisté."

"Bude mně tam očekávat. Jsem připravená, moje toaleta nebude vyžadovat čas. Jsem hned hotová!"
"Když vstoupila do vedlejšího pokoje, rozhlédl se důstojník s úžasem a šeptal si:
"U Boha, to je překvapení! Domníval jsem se, že se tu setkám s potížemi, které

bude možné odstranit jen s největšími diplomatickými finesami, a zatím jde vše jako po másle! Už je připravená, ba docela i ustrojená a mamá zůstane doma. Není tohle1 div? Jen nepřijdeli mi do cesty ten proklatý Kónigsau! Pak bude vyhráno."
Sotva za dvě minuty se Margot opět objevila a prohlásila, že je připravená. Protože znala jednoduchost maršála, měla jednoduché šaty. Byla oblečená velmi prostě, ale přece s neobyčejným vkusem. Ale právě tato jednoduchost zvyšovala její krásu a půvaby. Důstojník se s velkým údivem na ni zadíval. Zdála se být tak vznešená, tak důstojná a přitom přece tak dětinská, tak dětinsky milá a dobrá, že podvodník s ní cítil soustrast a lítost.
"Jak je krásná!" myslel si. "Jak vypadá čistá a ctnostná! A tato dobrá, nádherná bytost má padnout v oběť tomu starému, suchému baronovi! Ach, kdyby můj otec nebyl jeho sluha, nedělal bych to! Kdyby byl aspoň mladý a hezký! Ale takto ji mohu jen litovat!"
Dal jí poklonou znamení, že je připravený jít s ní, a tak nastoupila cestu, o které netušila, jak jí bude osudnou.
Dole čekala ekvipáž. Na kozlíku seděl komorník, přestrojený za vozku. Důstojník otevřel dvířka, Margot vstoupila a pak se kočár rozjel.
Na ulici byla tma.
Tu a tam svítila lampa, ale její světlo nestačilo, aby vydalo náležitý jas. Důstojník začal rozmlouvat. Nechtěl, aby se Margot dívala na ulici. Musela by poznat, že vůz zabočil sice do ulice, ve které byl byt Bluchera, ale nezůstal v ní.
Přesto byla upozorněna. Vlastnost každému vrozená, že bezděky dovedeme odhadnout čas, jí řekla, že by už měli být na místě. Proto přerušila zábavu otázkou:
"Ale, monsieur, neměli bychom už být u paláce?"
"Zajisté, mademoiselle," odpověděl tázaný. "Pozoruji však, že vozka jede oklikou. Dovolte, abych se přesvědčil, zdali se nemýlím."
307

Podíval se oknem po své straně a tvářil se, jako by odtud nemohl nic poznat. Pak se naklonil na protější stranu a řekl:
"Dovolte! Odtud bude lépe vidět."
Naklonila se nazad, aby mu udělala místo, ale v tom okamžiku cítila, že ji popadl a vší silou tiskl do kouta.
"Svatý Bože, co je to? Co chcete ?"
Nemohla dále mluvit. Její ústa byla uzavřená šátkem, a z tohoto šátku vycházela silná, nepříjemná vůně, která se jí drala do dýchacích cest a skoro okamžitě ji zbavila síly. Pokoušela se sice ještě odstrčit útočníka od sebe, ale tak slabě, že by ani dítě neodstrčila. Za několik okamžiků na to ležela v rohu bez vědomí.
"Ach, to šlo snadně!" šeptal si herec. "Představoval jsem si to mnohem těžší. Ale teď si vezmu odměnu, která nebyla smluvená. Budu ji líbat, dokud se vůz nezastaví!"
Posadil se vedle ní, přitáhl její hlavu k sobě a přitiskl svá ústa na její. Při tom však ucítil ostrou vůni voňavky, která mu zatahovala dech.
"Hrome, to nejde!" řekl. "Musím se mít na pozoru, abych neztratil vědomí stejně jako ona. Jaká škoda! Ach, však by to byl jen krátký okamžik. Jsme u cíle. Vůz se zastavuje."
Ekvipáž dorazila k uličce, zabočila do ní a zastavila se u zahradní branky. Ta se ihned otevřela a vyšli z ní dva muži.
Byli to baron Reillac a kapitán Richemonte.
"Nu? Povedlo se?" tázal se prvý kočího.
"Nevím přesně!" odpověděl.
"Přesně ne? U všech čertů! Musíš přece vědět, zdali ji máte!"
"Máme ji, ale "
"Co, ale?"
"Zdali se podařilo uspat ji !"
"To uvidíme hned!"
Otevřel dvířka.
"Povedlo se?" ptal se.
"Úplně," odpověděl přestrojený herec.
"Ven s ní!"
Sáhl do vozu a kapitán mu pomáhal.
"Teď odstraňte vůz! Zde jsou peníze!"
Podal herci tobolku, ve které byla smluvená hříšná mzda. Muž ji schoval, poděkoval a sedl si opět do kočáru.
"Jak dlouho mám zůstat vzdálený?" ptal se kočí.
308

"Pokud kočár neodvedeš, snad tě budu nutně potřebovat."
"To půjde pomalu!"
"Proč?"
"Musíme kočár dříve vykouřit. Vůně by nás mohla vyzradit."
"Ach! A jak to chceš udělat?"
"Mám u sebe vše potřebné. Vyjedeme za město, kde bychom byli v širém poli nepozorováni. Před půlnocí se snad ani nevrátíme."
"Musíme si tedy hledět pomoct bez vás. Kupředu!"
Vůz se opět rozejel a opustil uličku.
"Neste svou sestru," mínil baron ke kapitánovi. "Já budu otvírat a zavírat dveře."
Richemonte poslech. Tak dopravili Margot do domu a nato do knihovny. Mohlo se to stát nepozorovaně, protože baron dal lidem dovolení k odchodu a ostatní rozeslal na všecky strany.
Uvnitř posadil kapitán svou sestru na židli.
"Svážeme ji?"
"Svázat? To bude třeba?"
"Myslím, že ano. Postaví se vám na odpor."
"Pah, takový odpor dovedeme přece zvládnout!"
"Bude volat o pomoc!"
"Zavážeme jí tedy ústa!"
"Strhne to, nesvážemeli ji také ruce."
"Dobrá, přivážeme ji tedy na židli. Jak je bledá! Jako mrtvola!"
"Snad není zadušená?" ptal se kapitán a jeho oči se příšerně zaleskly;
"Doufám, že ne!"
"Ale to by byla kaňka, barone, co?"
"Ve vašich účtech také!"
"Eh! Mně by to bylo lhostejné!"
"O tom pochybuji. Nestal bych se v tom případě vaším švagrem a směnky bych tudíž neroztrhal."
Kapitán se ušklíbl a vycenil při tom zuby.
"Ó, těch směnek se od této chvíle už nebojím!"
"Že ne? Proč?" ptal se baron s náhlou pozorností.
"Máte v rukou mou sestru a já na vás chci směnky."
"Ale dosud není mou paní!"
"Budeli jí či ne, bude úplně záležet jenom na vaší obratnosti."

"Může mně být ještě vyrvána."
"Po tom mně nic není!"
"Nechápu vás, kapitáne. Slíbil jsem vám, že zničím vaše akcepty, jakmile se stane Margot mou paní. Svému slovu dostojím, ale dříve ne."
Kapitán pokrčil rameny a odpověděl:
"Jak si přejete. Pro mne ponechte si je třeba úplně. Vždyť jsou jako zničené."
Baron ho udiveně pozoroval a tázal se:
"Ach, jak to myslíte?"
"To vám opravdu musím vykládat?"
"Prosím vás o to!"
"Víte, jaký trest klade zákoník na neoprávněné zkrácení osobní svobody?"
Obličej baronův se rozpálil vztekem.
"Ano. A víte, jaký trest má vzápětí únos dámy a zneuctění?"
"Vzal vás čert!" řekl. "Snad si nemyslíte, že se bojím?"
"To si ovšem nemyslím, ale žádám vás, abyste si totéž myslel o mně!"
"Chcete mi hrozit?"
"Ani zdaleka. Chci jenom poznamenat a říct, že se teď již vašich směnek nebojím. Nezaplatím vám je!"
"A já vám je přece předložím, nebudouli splněna moje přání, pokud se vaší sestry týkají!"
"Jen předložte, ve jménu Páně! Ale zaplaceny nebudou!"
"Pak by se vám mohly otevřít dveře vězení dlužníků!"
"A vám dveře kriminálu!"
"Ach, vy byste mne udal?"
"Zajisté!"
Baron na něho pohlédl rozpačitě a odpověděl:
"Jste špatný počtář. Zapomněl jste na významnou okolnost."
"Jakou?" ptal se kapitán lhostejně.
"Vždyť jste spoluviník!"

Kapitán se posměšně ušklíbl a odpověděl:
"Jak mi chcete vinu dokázat? Mluvil jsem já s vaším komorníkem o vašem kousku?"
"Ne."
"Nebo s kýmkoli jiným?"
"Kromě mne ovšem s nikým."
310

"Jak tedy dokážete, že jsem váš spoluviník?"
"Vždyť vás oba jmenovaní viděli před chvílí se mnou u dvířek."
"Ano, ale nebudou moct přísahat, že jsem věděl, oč se jedná. Počínám si v této záležitosti tak opatrně, že mi nebude moct později nikdo ublížit. Jenom Margot ukážu, že jsem proti ní s vámi mluvil. Nenávidím ji, ať ví, že její mstím."
"Kapitáne, vy jste hrozný člověk!"
"Ó," odpověděl chladně, "jsme si oba dojista rovni. Ale dejte si pozor, barone! Zdá se mi, že brzo procitne. Líce se začínají červenat. Musíme ji svázat."
Obalili šátky kolem dívky i židle a zároveň ji zavázali ústa šátkem, aby nemohla volat.
311

XXXyI.
Když si přestrojený herec v saloně Margot myslel: "Jen nepřijdeli mi do cesty ten proklatý Kónigsau pak bude vyhráno!". nenadal se,.že splnění této myšlenky záviselo skoro na jediném okamžiku.
Kónigsau pracoval s Blůcherem pilně celý den. Měl jít do Berlína s maršálovými veřejnými i tajnými rozkazy a ten mu diktoval celý den.
"Povídá se o tom," řekl starý voják, "že veličenstva půjdou do Anglie, aby se tam dala jako ochránci Evropy okukovat a vykrmit. Jsme pozváni. Přijmeli král toto pozvání, musím také s ním. Budou nás tam celé týdny tahat sem a tam, zpáteční cesta potrvá také několik neděl. Proto se musím ohlédnout po spolehlivém člověku, který by měl po tu dobu oči otevřené, abych se dověděl, co se doma děje. Mám dost nepřátel, velikých i malých.
Rozumíš?"
"Velmi dobře, excelence!" odpověděl Kónigsau nadšeně.
"No, vidím, že nejsi na hlavu padlý, můj hochu, proto jsem si tě vybral. Vím, že mohu být k tobě upřímný. Pověz mi jednou přece, co udělali s tím Napolium?"
"Zapudili ho."
"Kam?"
"Na Elbu."
"Dobrá! Ať jsem hned mrtvý, jestli vím, jaká je to země. Ba, přiznávám se, že jsem to nikde ani neslyšel. Až teď mi řekli, co si mám pod slovem Elba myslet. Co ty soudíš?"
"Je to ostrov."
"Ano. Jaký?"
"Otevřený."
312

"Velmi dobrá odpověď, můj hochu! Otevřený ostrov, beze zdí a opevnění, tak otevřený, že ten Bonašvart může ihned zmizet. A hlavní věc: kde leží tento ostrov?"
"U Itálie."
"Ano, zcela blízko italského pobřeží, tam, kde sesazeného císaře zbožňují. Čert aby vzal tuto hloupost! Ano, mohli ho poslat do vyhnanství třeba do Itálie, nikoli však na Elbu, nýbrž rovnou do Vesuvu. Tam by mu bylo teplicko. Povídám ti, že tomu nevěřím! Napoleon se vrátí!"
"Také si to myslím, excelence!"
"Opravdu?"
"Má ve Francy nesmírně mnoho přívržencu. Jeho návrat bude uvítán s jásotem!"
"To si také myslím. My, vojáci, jsme se tolik namáhali, abychom ho svrhli, a ti čertovští škrabalové mu nechají otevřená dvířka, aby se mohl hodně brzy vrátit! Člověk by je utloukl ve hmoždíři a prach z nich foukl z pistole do vzduchu. Svolají si kongres míru. Vezmou tady kus Evropy, tam zase kousek ulomí a jinde cár přilepí. Ale než budou s klížením a trháním hotovi, bude za nimi stát Napoleon a klepne je přes prsty. A co se stane pak, můj synu?"
"Budou volat po vojsku."
"Ano, máš pravdu. Vojsko evropských mocností bude nucené rozsekat šavlemi, co tito političtí krejčíři sešněrují, sešijí a slátají. Proto musím mít otevřené oči a ty půjdeš také proto do Berlína, abys mi pomohl sbírat trošku prušáckého rozumu. Nebudešli moct dopisy přečíst, hodíš je raději do ohně, než abys je

ukázal jinému. Ale teď piš! Dám ti písemnou instrukci."
Oba pracovali do večera. Když byl učiněný poslední tah perem, pravil Blůcher:
"Teď hoď pero do kamen, kalamář na zeď a všecku mou škrabanici si strč do kapsy. Mám toho už po krk. Jdi ke své Margot a řekni jí, aby se svou matkou přišly sem. Vždyť si musíme ještě o mnohém promluvit."
To Kónigsau vítal. Rychle se vypravil, aby rozkazu vyhověl.
Byla tma, když vyšel na ulici. Cestou právě když vcházel do rue d"Ange potkal ekvipáž, která ujížděla tryskem. Ani si jí nevšiml. Netušil, že v tomto voze mu právě unášejí milenku.
313

Když přišel do bytu, otevřela mu dveře služebná, která byla doma, když Margot odjížděla. Zítra mělo být toto děvče propuštěné. Pozdravil a tázal se:
"Mademoiselle Margot?"
"Právě odjela."
"Ach! Kam?"
"K maršálkovi Blůcherovi."
"Opravdu? To je zvláštní náhoda! Paní Richemontová jela ovšem s ní?"
"Ne."
"Slečna Margot jela tedy sama?"
"Byl s ní důstojník."
Kónigsau žasl ještě více.
"Jaký důstojník?" ptal se. "Němec?"
"Nevím. Madame to bude vědět."
"Ohlaste mne tedy ihned!"
Paní Richemontová se rovněž divila, když slyšela, že Kónigsau chce s ní mluvit. Pustila ho k sobě a řekla:
"Margot jela k maršálovi, pane poručíku."
"Kdy?"
"Před několika minutami."
"Ach! V kočáře?"
"Ano."
"Potkal jsem ho. Slyšel jsem, že jel s ní německý důstojník."
"Ano. Byl to ordonanční maršálův důstojník."
"Ordonance? Není možné!"
"Anebo pobočník."
"To je rovněž nemožné!"
"Ale, můj Bože, vždyť maršál poslal sám toho pána, aby nás odvezl k večeři."
Kónigsau zbledl, ale před churavou paní se sebral a ptal se:
"Jak se jmenoval?"
"To nevím, neptala jsem se. Já jsem ho ani neviděla."
"Vy jste byla také pozvaná, madame?"
"Ano. Dala jsem se omluvit, protože cítím velikou nevolnost."
"Ach, pak je omyl z mé strany."
"Jaký?"
"Nevěděl jsem, že maršál byl tak pozorný a poslal už pro vás. Myslel jsem, že vás musím odvézt. Promiňte mi, můj čas je velmi odměřený."
314

"Jděte, můj milý poručíku a buďte tak laskavý, omluvte mne maršálovi ještě jednou. Až bude určena hodina našeho odjezdu, uvidím, zbudeli mi čas, abych se s ním ještě střetla."
Kónigsau šel.
Nedal před ní najevo své leknutí. Byl skoro přesvědčený, že je to nová lest proti Margot, a spěchal nazpět k maršálovi, k němuž vrazil skoro bez dechu a rozpálený.
"Tisíc pum, to jste asi běžel!" řekl Blycher. "Co se stalo?"
"Je Margot tady, excelence?" zasípěl poručík.
"Ne. Mám za to, zeji sám přivádíte."
"Ach, excelence, vy jste pro dámy neposlal?"
"Ne."
"Žádný kočár?"
"Ne."
"Žádného pobočníka nebo ordonančního důstojníka?"
"Ne. Co se stalo?"
"Pak byla Margot unesena."
Maršál vyskočil a zvolal:
"Tisíc dablů! Unesena? Máte rozum či ne?"

"Nebyl by to div, excelence, kdybych ho ztratil. Musím pryč, okamžitě musím pryč!"
Obrátil se, aby se rychle vzdálil, ale Blycher po vojensku velel:
"Stůj! Čelem vzad! On, safřaporte, neví, že má zůstat, pokud ho nepropustím? Co tedy je s Margot? Musím to vědět! Jednáli se o novou čertovinu, nesmí se člověk bez hlavy do ní vrhnout, ale musí si počínat velmi chytře a moudře. Rozumíš, hochu?"
Kónigsau uznal, že starý voják má pravdu. Nutil se, pokud mohl, do klidu a opakoval:
"Margot byla unesena, excelence."
"To jsem už jednou slyšel. Ale dokaž mi to!"
"Před několika minutami tam přijela ekvipáž."
"Ach! S důstojníkem?"
"Ano."
"Jakým?"
"To nevím. Mamá ho vůbec neviděla. Vydával se za ordonanci "
"S mým jménem?"
"Ano, anebo za pobočníka "
315

"S mým jménem?"
"Ano, a vyřídil pozvání vaší excelence k večeři."
"U sta hromů!"
"Mamá se dala omluvit, je velmi unavená a nemohla jet."
"AMargotjela?"
"Ano."
"Kam?"
"Sem do této ulice. Potkal jsem povoz."
Xónigsau se stěží přemáhal a nutil do klidu. Jeho hlas sípěl rozčilením.
Také Blíicher přecházel dlouhými kroky po pokoji.
"To je lež, proklatá lež, podvod, jemuž není rovno!" řekl. "Neposlal jsem nikoho. Ano, je unesena! Ale kým?"
"Kým jiným, než baronem Reillacem?"
"U sta hromů! Sám si to myslím! A její čistý bratr je do toho zasvěcený!"
"Dojista, excelence!"
"Ale kam ji dopravili? Kdybychom to věděli?"
"Myslím, že jsem to uhodí."
"Ach, opravdu?"
"Ano. A nemyslím, že. bych se mýlil!"
"To by bylo dobře! Mohli bychom táhnout na tu boudu. Kde tedy?"
"Dopravili ji do bytu Reillacova."
"Hm! Proč si to myslíš?"
"Protože jsem včera pozoroval, že tam byly ještě jiné tajnosti. Pamatujete si, excelence, co jsem tam vyslechl?"
"Co?"
"Novou lest. Kapitán se chtěl dnes přeptat. Ó, tuším, co s Margot zamýšlejí!"
Sevřel pěsti a obrátil se, jako by chtěl utéct.
"Co?" ptal se Blíicher znova.
"Slyšel jsem včera, že má být donucená, aby svolila ke sňatku s baronem. Dnes vím, čím! Vaše excelence to neuhodne?"
Blíicher ustoupil o krok a z očí mu sršely blesky, když pravil:
"Ach! Člověče! Je to možné?"
"Jsem o tom přesvědčený!"
Pak je rozsekám na kaši, oba!"
"Dříve je musíme mít, excelence! Musím pryč! Prosím, račte mě propustit!"
316

"Propustit? Nesmysl! Musím také pryč a s tebou. Máš zbraně?"
"Teď nemám u sebe žádnou!"
"Vezmi si tedy několik mých pistolí. Myslíš, že najdeme baronův dům?"
"Zapamatoval jsem si ho velmi dobře."
"Dobrá, půjdeme tedy a vezmeme ho útokem."
Blíicher se opásal šavlí a sňal ze zdi čtyři pistole. Vypadalo to opravdu, jako by chtěl jít do bitvy.
Konigsau nechtěl ztrácet čas, ale přece se rozmyslel a řekl:
"Excelence, šavle nám budou překážet."
"Proč?"
"Protože budeme muset přelézat zeď a vyšplhat se na verandu."

"Dobrá, nechám ji tedy doma. Dokážeme to sami?"
"To se nedá říct. Bude záležet na okolnostech."
"Dobrá, vezmeme si tedy ze strážnice několik silných chlapíků."
Vtom byl zase Konigsau v rozpacích.
"Excelence, smíme jen tak prostě vniknout do domu?" tázal se.
"Proč ne? Vylezeme nahoru a vyrazíme okno."
"Porušení domovního práva!"
"Pro mne třeba světového! Kdo nám může co udělat?"
"Je zakázané vniknout do domu bez dovolení."
"Unesli dívku. To nás omluví."
"Ale když tam Margot nebude?"
"Bude, zcela jistě."
"Můžeme to dokázat? Nechají nás hledat?"
Blíicher se zamračil.
"Hochu, snad máš pravdu," řekl a trochu se zamyslel.
"A jaký to vzbudí rozruch?"
"Hm! Ano."
"Maršál, kníže Blíicher na lavici obžalovaných pro porušení domácího práva!"
"Proklatě!"
"A v nepřátelské zemi! Bylo by to velmi mrzuté!"
"Ano, ano. Ale musíme jí pomoct stůj co stůj!"
"Avšak pokud možno podle zákona!"
"Pak může Margot na nás čekat dvacet let! Vím, jaká je rychlost zákona. Hlemýžď je proti němu vlaštovka. Máš nějaký nápad?"
"Ano."

"Vystřel ho tedy!"
"Půjdeme k mairovi tohoto arrondissementu."
"Ach, k starostovi městské části! Dobrá! Přijdeli k němu Blycher, nebude jistě dělat mnoho okolků."
"Také si to myslím. Povíme mu, jaké máme podezření. Musí jít s námi, aby také hledal."
"Ale jistě nevyškrábe svému krajanovi oči."
"Budeme ho podporovat."
"Dobrá! Navrhuji, abychom si přibrali také ještě několik granátníků."
"Ano, excelence, ale jen tajně. Schováme je nahoře na verandě, kde budou čekat na naše znamení. Snad tam také něco vyslechnou."
"Tato myšlenka je velmi dobrá. Máme tedy plán a hned ho provedeme. Víš, kde je mairie?"
"Ano. Naproti uličce, o kterou se jedná."
"To se hodí. Aspoň neztratíme mnoho času. Zde máš dvě pistole, pojď!"
Schovali do kapes všecky nabité pistole a šli dolů do strážnice.
Tam vyvolal maršálkův příchod nemalý rozruch. Mužstvo seskákalo rychle z pryčen a stálo jako sochy.
Blycher je rychlým pohledem přehlédl a pak stanul před jedním z nich.
"Ty, čtveráku, nejsi ten Augustýn, s kterým jsem včera mluvil?"
"Ano, excelence," odvětil muž.
"Udal jsi mne?"
"Ano."
"Byl ti oznámen rozsudek?"
"Ano, excelence."
"Jak zní?"
"Důtka."
Dobrá, tolik jsem dostal také já, arci že písemně. Ano, milý Augustýne, teď se můžeš chlubit, že jsi udal starého Blůcherá a přivedl na něho trest. To se ti budou divit, můj hochu! Ale pro peníze jste si nepřišli!"
"Excelence!"
"Co, excelence?"
"Vypadalo by to příliš žebrácky."
"Hrome, Augustýne, ty jsi hrdý, ty máš cit něžnosti! To
318

mě těší, ty starý Švejdo. Proto ti dám nyní příležitost, aby ses vyznamenal. Umíš šplhat?"
"Ano, excelence!"
"Přes zeď?"
"Ano."
"A na verandu, po příčných latích?"

"Ano."
"Dobrá. Vezmi si ještě tři muže, kteří také dovedou lézt. Pušky nepotřebujete. Ostatní se dovíte. Ale hezky zčerstva."
V minutě byli čtyři muži vybráni a dali se na pochod.
Kónigsau je vedl.
Když přišli do uličky a stanuli u branky, řekl šeptem:
"Hledáme dámu, o které se domníváme, že ji násilím přivezli sem. Přelezte tuto zeď a budete se plížit přímo na dvůr a přes dvůr k verandě, Jcterou tam najdete. Vyšplháte se na ni a budete dávat pozor na vše, co se bude dít. Ale mějte se na pozoru, aby vás nikdo neviděl. Budemeli vás volat, skočíte oknem do světnice."
"Ano," řekl maršál, ,jakmile zvolám: ,Augustýne, pojď sem!' vyrazíte okno a skočíte do pokoje."
Augustýn Liebman cítil, že je to pro něho vyznamenání. Nebyl hloupý, napadlo ho něco a hned to také vyslovil:
"Excelence, šla ta dáma pěšky nebo jela?"
"Rozumí se, že jela! Proč?"
"Asi před čtvrt hodinou jel kočár do této uličky."
"Aj! Jaký kočár?"
"Pěkný, vzácný."
"Safra! Jak to víš?"
"Sám jsem ho viděl. Byl jsem poslaný velitelem stráže na mairy. Tu jsem viděl povoz, který sem zajížděl."
"Augustýne, ty nejsi špatný chlap! Máš už milou?"
"Nemám, excelence!"
"Nu, hleď, zbydeli mi někdy jedna dcera, nabídnu ti ji. A teď lezte, kuliferdi. Ale ať vás nikdo nevidí!"
Mezitím, co se čtyři vojáci tiše a pokud možno bez hluku šplhali přes zeď, odebrali se oba muži na okresní úřad. Ptali se nižšího úředníka po mairovi a byli odkázáni do pokoje, ve kterém seděl a pracoval. Ani se po nich neohlédl, na pozdrav poděkoval pokynem hlavy a psal dál.
Blucher mu položil ruku na rameno a ptal se ho:
"Umíte německy?"
319

"Ano," řekl maire. "Ale, monsieur, jak se můžete opovážit, zde v mé "
Náhle umlkl. Poznal pozdního hosta a byl hned zdvořilejší.
"Ach, zdá se, že mne znáte?" ptal se Blíicher vlídně.
Maire se uklonil.
"Ano, mám čest. Co si přejete, excelence?"
"Půjdete s námi."
"Kam?"
"Znáte barona de Reillaca?"
"Velmi dobře. Je to můj švagr."
"Švagr? Hm! Jak je to možné?"
"Jeho sestra je má choť."
"U všech čertů! Takového ničemy!"
Maire uraženě řekl:
"Zapomínáte asi, excelence, že jste na úřadě!"
"Dobře, že mi to připomínáte. Jste přece zdejší maire?"
"Ano."
"Dobrá. Vezměte si klobouk a pojďte."
"Kam?"
"K vašemu milému švagrovi."
"Proč?"
"Uvidíte, pane."
"Dovolte mi poznámku, excelence, že to musím vědět."
"Spíše dovolte vy mně poznámku, že se to dovíte až tam. Půjdete nebo ne?"
"Vlastně bych nemusel jít."
"Jen si zůstaňte! Ale dám si vás přivést."
"AjIAkým?"
"Ó, mám zde v Paříži čtvrt milionu hochů v modrých kabátech. Každý z nich mi prokáže laskavost, že vás přivede."
"Když mi hrozíte, excelence, nemohu odporovat..."
"Dobrá! Pojďte s námi. Nic víc na vás nežádáme."
Maire si oblékl plášť, nasadil si klobouk a šel.
Na ulici ho vzali páni mezí sebe a Blůcher začal:
"Pane starosto, snad jste slyšel, že jsem trochu podivín. Po dobrém jde vše, po zlém nic! Mluvím nyní s vámi jako se zástupcem policie. Potřebujeme vaši pomoc."

"V jaké záležitosti?"
"Jedné matce byla unesena dcera."
"Ach, milenec s ní utekl?"
320

"Nikoliv, je to horší. Byla ukradena."
"Ach, tedy únos? To by bylo zlé! Kdo je tato dívka?"
"Mademoiselle Richemontová."
"Ach, snad sestra kapitána Richemonta?"
"Ano. Znáte ho?"
"Viděl jsem ho několikrát u svého švagra. Kdy byla unesená?"
"Ani ne před půl hodinou."
"A kým?"
"Máme v podezření právě vašeho švagra."
Maire se zděšeně zastavil a řekl:
"Mého švagra? Barona?"
"Ano, barona."
"Ale proč, excelence?"
"Protože je to lotr, schopný takové podlosti."
"Excelence, promiňte. Nemohu slyšet, aby můj blízký příbuzný "
"Láry fáry! Po vašem příbuzenstvu mi nic není. Váš švagr chce stůj co stůj mít slečnu za choť. Ona ho nemiluje. Zde tento mladý pán je její snoubenec. Včera večer ho váš švagr na ulici zákeřně přepadl a vypálil na něho dvě kule. Vražda se nepovedla, baron se tedy rozhodl, že mu uloupí dívku."
"To není možné!"
"Řeknuli to já, starý Blycher, je to pravda. Užil k této špatnosti docela i mého jména a poslal k dámě člověka, přestrojeného za pruského důstojníka, který ji měl odvézt ke mně na večeři. Kočár jel k budově barona."
"Ale, excelence, jak znám svého švagra "
"Pane!" osopil se na něho Blůcher. "Myslíte si, že jsem sem proto přišel, abych vás bavil báchorkami? Co říkám, je pravda!"
"Ale co si přejete ode mne?"
"Váš švagr bydlí ve vašem okrese. Je tomu tak?"
"Ano."
"Nuže, chceme u něho vykonat domovní prohlídku."
"Můj Bože, je to možné?"
"Ano. A nemá to být prohlídka tajná, nýbrž úřední."
"A já vám mám pomoct?"
"Arciže. Ctím zákony, pane maire."
"Pak vám musím říct, že prohlídka domu je nemožná."
"AjíAproč?"
321

"K tomu je třeba jisté přípravy, pánové, jež "
"Jež jsou zde pohotově," přerušil ho Blíicher.
"Naopak, naopak."
"Co? Co pravíte?" ptal se maršál. "K domovní prohlídce je třeba jen dvojí!"
"Ó, více, mnohem více!"
"Láry fáry! K domovní prohlídce je třeba především dům a pak toho, kdo ho prohlídne. Dům je tu, ti, kdo ho prohlídnou, také. Nemáte žádný důvod k výmluvám."
"Přesto musím frva.t na svém rozhodnutí, messieurs."
"Trvejte tedy, ale to nás nebude rušit. Doprovodíte nás však laskavě k svému milému panu švagrovi."
"Mám vlastně plné ruce práce "
"Ta vám neuteče, monsieur. Kde je ten dům, poručíku?"
"Tady, excelence!"
Nešli ovšem uličkou, ale k přednímu průčelí v hlavní ulici. V prvním patře bylo osvětleno jen několik oken.
Maršál zazvonil a portýr otevřel.
"Bydlí tu baron Reillac?" ptal se Konigsau.
"Ano, monsieur."
"Odešel?"
"Ne."
"je tedy doma?"
"Ano."
"Má návštěvu?"
"Zdá se mi, že je u něho pan kapitán Richemonte."

"Ach! A kdo ještě?"
"Více nikdo."
"Tu to slyšíte!" řekl maire spokojeně.
"Co slyšíme?" ptal se Blucher a strkal úředníka na schody. "Myslíte, že jsme tak hloupí? To se snad hlásí portýrovi, když někdo unese dívku a přivede ji do domu? To jsou nápady! Poručíku, zazvoňte! Uvidíme, kam Margot schovali!"
322

XXXIV.
Mezitím, co Konigsau mluvil s Blůcherem a s ním se pak odebral k mairovi, nabyla Margot vědomí.
Rozhlédla se a poznala, zeje v cizím pokoji. Nevěděla, jak se sem dostala, a chtěla si sáhnout rukou na čelo, jak člověk dělá, když se chce na něco upamatovat. Teď teprve poznala, že je svázaná. A rázem jí bylo jasné vše. Napadlo ji, že ji odvedl ordonanční důstojník. Vzpomněla si na prudkou vůni, kterou vdechovala, a zachvěla se jistotou, že se stala obětí podvodu.
Pátrala zrakem po pokoji. Nikde nebyla živá duše.
Kde byla?
Úzkostí ji rozpálilo horko.
Vtom zaslechla za sebou šumot. Hlavou nemohla pohybovat, ale nebylo to třeba, protože ten, kdo hlomoz způsobil, stál hned před ní.
Byl to její bratr.
Založil ruce křížem na prsou a díval se na ni.
Zavřela oči, aby se na něho nemusela dívat. Po chvíli vyrazil ze sebe krátký, posměšný chechtot a řekl:
"To má člověk z toho, když se sníží k tomu být za snoubenku Němci!"
Nemohla mu odpovědět. Měl velikou chuť hrát si s nijako kočka s myší, proto přistoupil blíž a odhrnul jí šátek z úst.
"Jaký to vzduch! Co? Jenom moje přítomnost ho otravuje!"
Měla dosud oči zavřené. Chtěla se dovědět, jaký má úmysl, než mu odpoví.
"Jaká škoda, že musíš být tady u mne, zatímco jsi myslela, že budeš moct hodovat s Blůcherem a se svým vojákem!"
A posměšně dodal:
323

"Kdo se vlastně může chlubit, že ho oblažuješ svým štěstím? Starý či mladý?"
I teď ještě mlčela. To ho zlobilo a řekl proto:
"Ale to je jedno. Od té chvíle budeš náležet jinému!"
To pomohlo. Otevřela oči a ptala se:
"Komu?"
"Ty to nevíš?"
"Ne."
"Nu, baronovi!"
"Ach! On mne dal unést! A tys mu pomáhal?"
"Tak je!"
"Můj Bože, bratr!"
"Můj Bože, sestra!" ušklíbl se.
"Ví mamá, kde jsem?"
Úzkost o matku ji vnukla tuto otázku. On se zachechtal a odpověděl:
"Ta? Víli to? To nás považuješ za šílené?"
"Doví se o tom!"
"Zajisté, to také chceme!"
"Kdy?"
"Jakmile se ti zachce!"
"Nerozumím ti."
"Porozumíš mi hned. Dej si pozor!"
Vtom okamžiku se naklonil baron přes lenoch židle a políbil ji na ústa. Nevěděla, že stojí za ní. Vykřikla o pomoc, ale bratr jí rychle řekl:
"Zadrž! Ani muk! Jakmile bude? volat, dostaneš roubík do úst, á to nezpříjemní tvoje postavení!"
"Kdo se mě teď dotkl?" ptala se a třásla se hrůzou.
Ta "
"já.
Při tom baron vystoupil vpřed tak, že ho mohla jasně vidět.
"Lumpe!" hněvala se.
"Jen hubujte!" smál se jí. "Jste v mé moci. Dovedu vás zkrotit!"

"Ne, nikdy!"
"Ach, nevěříte tomu?" tázal se. "Nuže, slyšte, co vás čeká. Miluji vás a vy mne zapuzujete. Prosil jsem vás a hrozil jsem váni, ale vše nadarmo. Nyní sahám k poslednímu, ale nezvratnému, prostředku: stanete se mou milenkou, dnes, ještě tento večer. A budete jí tak dlouho, pokud se mi bude líbit, abych vás propustil. Nebudete pak moct se ctí náležet
324

někomu jinému a budete mne prosit na kolenou, abych z vás sejmul hanbu a učinil vás baronkou z Reillaců. A to potom snad udělám. Snad."
"Ďáble!"
"Ano, jsem ďábel a vy jste anděl. Bude to zajímavé spojení."
"Ne, nikdy!" zvolala.
pEh, nemůžete odolat!" smál se jí.
"Bůh mne ochrání!"
"Nevěřte tomu. Bůh má více práce, než se starat o malou Margot."
"Zemřu!" zašeptala.
"Neumírá se tak snadno a tak rychle. Moje něžnosti se vám budou líbit a pak budete ráda na světě. "
Zbledla na smrt, pohlédla mu úzkostlivě do obličeje a řekla:
"Barone, to nemůže být váš úmysl!"
"Ó, ba ano!"
"Nemohu vás nikdy milovat!"
"To se naučíte!"
"Mějte slitování! Vzpomeňte si na mého otce, jehož jste byl kdysi přítelem, a na mou ubohou matku, která už tolik vytrpěla."
"Váš otec je mrtvý a po vaší matce mi teď nic není. Ale jako tchyně bude velmi příjemná a vítaná."
"Považte tedy na Boha, který vše vidí!"
"Tak?" smál se. "Spatří roztomilý milostný pár."
"A který vše trestá."
5iTrestu se nebojím."
Margot se zachvěla. Ten člověk je opravdu satan. Obrátila se k bratrovi:
"Slituj se tedy ty nade mnou, vždyť jsi přece můj bratr!"
"Nesmysl!" odpověděl. "Měla jsi ty se mnou slitování?"
"Albíne!" řekla nri s výčitkou, "vždyť víš, že mamá i já jsme potají pro tebe pracovaly a hladověly."
"To se ti vyplatilo," řekl necitelně. "Až budeš chotí barona, bude on mé dluhy kvitovat. Jako dobrá sestra to jistě budeš mít na paměti a svolíš už z dobré vůle. Rozhodni se teď. Ptám se tě: Chceš být dobrovolně jeho ženou, či z přinucení?"
Viděla, že se nemůže spolehnout na soucit ani slitování, a odpověděla:
325

"Nestanu se jí ani dobrovolně ani z přinucení. Bůh mne ochrání!"
Myslela při tom na to, co jí včera vyprávěl Kónigsau, když seděli u Bluchera.
"Ty jsi tedy volila tak?" řekl její bratr. "Barone, odevzdávám vám ji. Dělejte s ní, co chcete! Může si to jen sama sobě připsat."
"Albíne!" pravila. "Ne, to neučiníš! Neopustíš mne!"
"Láry fáry!" odpověděl a pokrčil rameny.
"Vzpomeň si na otce!"
"Ó, ten je vinen, že jsem se stal lehkomyslný. Vzpomínka na něho nemůže zlepšit tvoje postavení."
"Bože, co bych ještě řekla!" bědovala. "Vy nejste lidi!"
"Ó, aspoň já ano," mínil baron. "Dokážu vám, že moje srdce je lidské."
Blížil se k ní, aby ji políbil.
"Jděte, jděte, netvore!" zvolala.
Našpulil přesto ústa. Nemohla hlavu odvrátit, neměla jiný prostředek k ochraně. Plivla mu do očí.
"Protivo, obludo!" vykřikla. "Uvolněte mi aspoň údy, abych mohla s vámi bojovat!"
"Ani mne nenapadne!" smál se baron a utřel si obličej. "Přijímáte zvláštním způsobem polibky. Zaváži vám ústa, abych předešel opakování."
Stáhl jí šátek opět na ústa. Tím se její šíje odhalila. Bílá se odrážela ve výstřihu šatů. Sem řídil nyní baron své polibky.
"Je teď má?" tázal se.
"Ano."
"Slibujete, že budete mlčet?"

"Zajisté."
"Nuže, dobrá, vrátím vám hned jednu vaši směnku."
"Jen jednu?"
"Po svatbě ostatní."
"Ale co když nedojde ke svatbě?"
"Ó, ona jistě svolí!"
"Myslím však, budeteli vy ten, kdo od svatby upustí?"
"Já? To je nemožné!"
"Ó, jsou známé případy, že vášnivá láska vyslyšená ochladne."
"Nu, v tom případě se k vám zachovám, jako by se vaše sestra stala mou ženou."
326

"Tedy šém se směnkou!"
"Mám ji v psacím stole. Pojďte! Dříve však dopravíme Margot do bezpečí."
"Kam?"
"Mám tu nablízku velice pohodlný pokoj, jehož dveře neotevře nikdo, kdo není. do tajemství zasvěcený. Tam bude jistá jako v lůně Abrahamově."
"Pospěšte si, nejraději bych byl už odtud."
"Dobrá, kupředu!"
Otevřel dveře vedlejšího pokoje. Byla to táž místnost, kde se včera umlouvali. Venku na střeše verandy leželi čtyři granátníci. Podařilo se jim dostat se zcela nepozorovaně nahoru. Čekali tu už značnou dobu, ale neviděli ani neslyšeli nic.
"Proklatě zdlouhavé!" šeptal jeden.
"Jako na přední stráži," pravil druhý.
"Tiše!" mínil Augustýn. "Máme dávat pozor!"
"Nač?"
"Na holku."
"Kde je?"
"Tady uvnitř."
"Lepší by bylo, kdyby byla tady."
"Nesmysl! Nechci žádné holky!"
"Proč ne?"
"V úterý jsem se do jedné zamiloval."
"Ach! A ona?"
"Ona se zamilovala do mne. Doprovodil jsem ji domů. Byla to Němka."
"Gratuluji!"
"Drž hubu! Když jsem k ní přišel ve středu, seděl u ní jiný."
"Také nejmilejší?"
"Arciže! Strážník."
"Fuj tajxl!"
"Ve čtvrtek mne zase podvedla."
"To bylo hloupé."
"V pátek si vzala zase jiného domů."
"Co dělal?"
"Hadráře."
"Fuj tajxl!"
"A v sobotu, tu "
327

"Tu tě zase podvedla, aby to nebylo tak jednotvárné?"
"Skoro by mne dostala. Byla hezká, ale neslyšíte tam uvnitř hovor?"
"Ano."
Čtyři vojáci napjali sluch.
"Teď to vypadalo, jako by tam vykřikla ženská," mínil Augustýn Liebmann.
"To bude ona."
"Vrazíme tam?" ptal se jeden.
"Ne. Víte, že mne máte poslouchat," řekl Augustýn. "Blíicher vložil celou záležitost do mých rukou. Ba i za heslo zvolil moje jméno. Pst, tu je světlo."
Uvnitř se otevřely dveře a pak druhé. Oba muži přenášeli Margot do světnice, u jejíhož okna čtyři muži leželi.
"Probůh, ať vás nezpozorují!" řekl Augustýn. "Ale dejte si dobrý pozor!"Vojáci si šeptali vše, co viděli.
"Je přivázána k židli."
"A má zavázaná ústa."
"Hrome, ta musí být hezká!"
"Ano, kdyby nebylo těch proklatých dveří!"
"Ale kdo jsou ti dva chlapi?"
"Poslyšte, mám tušení," říkal Augustýn.

"Jaké?"
"Nejsouli to ti dva darebáci, kteří včera stříleli po poručíkovi Kónigsauovi?"
"Ti! To by bylo možné."
"A tato holka bude snad ta, která přišla k Blycherovi. Kvůli ní mi starý nadával, že jsem ji nazval ženskou."
"Víš to opravdu?"
""Teď to jasně vidím. Vždyť jsme ji pak také vedli domů."
"Safra, co s ní dělají? To vypadá, jako by s ní na židli chtěli vyrazit zeď."
"Však to také dělají. Vidíte, to jsou čalounové dveře! Viděli jste, jak se otvírají?"
"Já ano," řekl Augustýn hrdě.
"Jak? Já jsem to neviděl, bylo to příliš rychle."
"Tobě to nemusím hlásit, od toho je tu Blíicher."
Baron s kapitánem zmizeli za tapetovými dveřmi, ale velmi brzy se opět vrátili. Šli spolu opět do knihovny. Zde otevřel baron psací stůl, vytáhl tajnou zásuvku a vyňal z ní směnku.
"Zde!" pravil.
328

Kapitán po ní rychle sáhl, přečetl a roztrhal na kusy.
Vtom se ozval venku zvonek.
"Kdo to asi může být?" ptal se baron.
"Snad váš komorník."
"Možná. Počkejte, otevřu."
Prošel rychle předními pokoji do předsíně a otevřel závoru na dveřích. Místo sluhy poznal maira. Další stáli poněkud opodál, takže je nemohL vidět.
"Ach, to jsi ty?" ptal se. "Co tě přivádí ke mně v tak neobyčejnou hodinu?"
"Mám ti představit tyto dva pány," odpověděl úředník.
"Koho?"
Reillac vstoupil do síně a poznal ke svému nemalému překvapení, koho má před sebou.
"Baron Reillac?" tázal se Blycher krátce.
"Tak."
"Je u vás pan de Richemonte?"
"Ano," odpověděl tázaný váhavě.
"A nikdo víc?" Ne."
Uvidíme!"
Chystal se, že vstoupí dál, ale baron se mu postavil do cesty.
"Pardon, pane!" řekl. "Teď není doba k návštěvám."
"Ale ano," řekl maršál, odstrčil ho a vešel do pokoje.
Baron cítil, že je přemožen. Musel připustit, aby i druzí vstoupili. Byl neobyčejně rád, že Margot byla schovaná v tajném pokojíku. Kdyby přišli dříve, byli by ho překvapili.
Ale co u něho hledali? Hledali snad Margot? Mysleli si, že je u něho?
"Kde je ten Richemonte?" ptal se Blycher.
"V mé knihovně," odpověděl baron.
"Pojďme tedy tam. Veďte nás!"
Když vešli do knihovny, zarazil se Richemonte neméně, než před tím jeho spojenec. Nebylo na něm vidět ten strach, to leknutí. Dovedl se dobře ovládat, ale v duchu si pravil, že mu nastává zlá hodina a že jen největší odvaha a smělost mu mohou pomoct.
"Kapitán Richemonte, polní mař " představoval baron pány, ale Blycher ho rychle předešel a vpadl mu do řeči:
"Dobře, dobře! K čemu tolik okolků! Kde je slečna Margot?"
329

Bylo vidět, že starý maršál útočí hned přímou otázkou na nepřítele.
"Nejspíše doma," odpověděl kapitán.
"Ach, doma, hm!" hučel maršál a rozhlížel se po pokoji.
"Excelence," ozval se v tom Konjgsau, "necítíte nic?"
Blíicher nasál do sebe vzduch a řekl:
"Hm! To je proklatá vůně! Skoro jako sirný éter! Poručíku, mám za to, že byla omámená."
"Bůh jim buď milostiv, jestli jí ublížili!" řekl.
"Ovšem. Nuže, barone Reillacu, kde máte slečnu Margot?"
"Excelence," odpověděl tázaný, "nevím opravdu, jak jste na to přišel. Poručík Konigsau vám dá o ní spíše zprávu."
"Ano, to také učinil," řekl Blycher.

"Nuže, proč se ptáte mne?"
"Protože poručík tvrdí, že ta dáma se nalézá u vás."
"Ach," usmál se baron, "neměl jsem ještě niKdy čest mít mademoiselle u sebe."
"Tedy ani dnes ne?"
"Ne."
"Smíme se přesvědčit?"
"Vy pochybujete o pravdivosti mého tvrzení?"
"Ano."
"Považujete mne za lháře?"
"Ano."
"Ach, jaká je to urážka! Žádám vás, abyste ihned odešel z mého domu! Jak mne mohlo napadnout, abych dovolil, abyste vstoupili do mého bytu."
Staroch popošel k němu a beze slova ho udeřil do obličeje. Maire rychle přiskočil a zvolal:
"Excelence, probůh!"
Také kapitán se chystal, že baronovi pomůže, ale vtom vytáhl Konigsau obě pistole a zvolal:
"Stůjte! Kdo se dotkne maršála, toho zastřelím!"
Kapitán zase rychle uskočil.
Baron byl políčky tak překvapený, že ani nepomyslel na obranu. Ale když ho Blycher pustil, zvedl vztekle ruku. Zdálo se, že chce maršála rovněž zpolíčkovat. Vtom však se mu zaleskla hlaveň maršálovy pistole u očí.
"Ruku dolů, darebáku!" ječel maršál.
Baronovi ruka klesla, viděl, že by voják hned po něm střelil.

"Ale, messieurs, takový výstup!" zvolal maire. "Excelence, musím poznamenat, že se mi zdá podivný "
"Eh!" přerušil ho staroch. "Nevidím tady nic podivného. Tam ten byl zpolíčkovaný poručíkem, tento mnou."
"Ale, excelence, vždyť máte v ruce také pistoli!"
"Ano, z opatrnosti! Včera večer jeden z těchto dvou střelil dvakrát po poručíkovi, přičemž mu druhý svítil. Mezi takovými lidmi se musí člověk mít na pozoru."
"Jaká je to pomluva!" zvolal baron.
"Jaká lež!" opakoval kapitán.
"Vidíte, že tady ani políček nepomůže. A protože se jim včera nepodařilo zabít ženicha, zmocnili se dnes nevěsty. Ale myji najdeme!"
Baron se rychle vzpamatoval. Obrátil se k mairovi:
"Ty jsi úředník, nemůžešli nás ochránit, budu si stěžovat. Neopustíli tito lidé můj dům, odejdu, abych se vyhnul jejich útokům. Pojďte, kapitáne!"
Obrátil se k odchodu, ale proti úmyslu maršála. Ten zvedl znovu pistoli a řekl:
"Bez mého výslovného dovolení odtud neodejde nikdo."
"Excelence!" ozval se maire, "to je přespříliš!"
"Nesmysl! Vím zcela dobře, co smím!" odsekl mu staroch. "Naopak, tuším, že se tu bude dít dnes ještě mnohem více."
"Vy si chcete vynutit domovní prohlídku?"
"Ano."
"Sám? S ozbrojenou rukou?"
"Jak vidíte."
"Proti tomu protestuji!"
"To není nic platné."
"Upozorňuji vás na následky, excelence!"
"Není třeba."
"Dobrá. Myji si tedy ruce v nevinnosti."
"Pro mne třebas v sirupu nebo podmáslí! Můžeme začít?"
"Protože mne nutíte tímto způsobem, musím se podrobit. Prohlašuji jako nejvyšší úředník tohoto okresu, že maršál kníže Blycher tvrdí, že v. tomto domě je ukrytá mladá dáma, která byla lstí a násilím unesena. Prohledám nyní všechny místnosti, ale následky této prohlídky odmítám!"
"Dovedu je snést sám!" mínil Blycher.
"Já snad budu asi zbavený účasti při této výzkumné cestě?" ptal se kapitán posměšně.

Maire pohlédl tázavě na Blíichera. Ten odpověděl:
"Zůstanete tady. Poručíku, nepusťte ty dva chlapíky z očí."
Domovní prohlídka začala a celý baronův byt byl prohledán. Odbývala se s

největší pozorností a se vším důrazem, ale naprosto bez výsledku.
Když se vrátili do knihovny, neměli posud ani nejmenší stopu.
Baron a kapitán na sebe radostně pohlédli.
"Budu žádat zadostiučinění!" hrozil prvý.
"Já rovněž!" přisvědčil druhý.
Maire pokrčil rameny.
"Nemohu vás zrazovat," řekl. "Sám jsem byl znásilněný, takže jsem nucený zakročit úředně, aby moje poškozená úřední čest byla očištěná. Ostatně mám nyní povinnost upozornit na to, že pan baron může bezpodmínečně žádat, aby oba cizí pánové opustili jeho dům."
"Také si to ihned přeju!" řekl Reillac.
Blucher se dal do smíchu. Obrátil se ke Kónigsauovi:
"Podívej se, hochu, jak jim narostl hřebínek! Ale uvidíme, zdali ještě nepřilezou ke kříži. Pojď!"
Obrátil se, jako by chtěl znova vstoupit do prohledaných místností, ale tu baron vykřikl.
"Stůjte! Moje trpělivost je v koncích. Sem už nevstoupíte."
"Zvolna, zvolna!" odpověděl staroch. "Všichni půjdete se mnou ještě jednou, nebo začne hromobití!"
"Excelence!" ozval se maire.
"Žádné odmlouvání! Kupředu! Všichni sem, sice budu střílet."
Poslechli a museli se odebrat do světnice, před kterou leželi vojáci.
Maršál se znova obrátil k mairovi:
"Tvrdíte tedy, že hledaná dáma není v tomto domě?"
"Mohu na to přísahat."
"Dobrá. Neviděl jsem také nic. Ale často si s člověkem zahraje sám das a proto si chci promluvit s lidmi. Augustýne, ke mně!"
Při těch slovech zaklepal na okno.
Venku se ozval Augustýnův povel:
"Četa v pochod!"
Čtyři granátníci skočili do pokoje. Maire žasl a oba se zděsili. Bylili tito vojáci delší čas na verandě, bylo tajemství vyzrazené.
332

Kapitán se snažil dostat se nepozorovaně blízko ke dveřím. Ale nepodařilo se mu to, neboť Kónigsauova pistole se hned zvedla směrem k jeho hlavě.
"Stůj! Zpátky!"
"Ach!" řekl Blucher. "Chlapíci by chtěli couvnout? To nedělejte, nebo Kupředu! Všichni tři do tohoto kouta!"
"Aj, já též?" ptal se maire.
"Nu ovšem! Dovedlli jsem obléhat Paříž, zvládnu i vás. Kupředu!"
Zvedl pistoli a maire s oběma odstoupil do rohu, odkud nemohli uniknout.
Po té se Blucher obrátil ke granátníkům:
"Okno zavřete děti a tři z vás ke dveřím. Tito tři pánové nesmějí odtud. A teď, milý Augustýne: dával jsi pozor?"
Liebmann vážně přisvědčil a odpověděl:
"Viděl jsem ji, excelence."
"Koho?"
"Mademoiselle, která není ženská."
"Hrome! Opravdu?"
"Ano."
"Kde je?"
"Zde!"
Ukázal rukou na čalouněné dveře.
"Zde? Tam je přece zeď."
"Ano, ale za ní!"
"U všech čertů! Snad tu nejsou čalounové dveře?"
"Ano."
"Jak se otvírají?"
"Zde na podlaze u zdi je suk. Je třeba se sehnout a stisknout ho."
"Chlape, jak to víš?"
"Dával jsem dobrý pozor," šklebil se granátník.
"Člověče, příteli, ochránce, Augustýne, jsouli tvá slova pravdivá, pak jsi chlap, který by měl být zasazený do zlata!"
Blucher viděl suk, o kterém Liebmann mluvil, a stiskl jej rukou. Ihned se otevřely čalounové dveře a objevil se pokojík. Byla v něm tma, z tohoto pokoje světlo vzít nesměli. Maršál poručil granátníkovi, aby přinesl lampu z pracovny. To se stalo a pak vstoupil Konigsau do pokojíku, zatím co ostatní dávali pozor

na zajaté.
Vykřikl hrůzou.
333

"Ó, Bože, má Margot!"
"Co je?" ptal se Blucher venku.
"Je spoutaná, přivázaná na židli! I ústa má zavázané!"
"U všech čertů, to přestávají všecky ohledy! Augustýne!"
"Excelence!"
"Strhejte zde tyto záclony a nadělejte z nich provazy a dobře svažte tyto pány! Hezky pevně, i kdyby jim měla vytrysknout z prstů krev!"
To byla voda na mlýn německých granátníků. V okamžiku byly záclony proměněny v provazy. Baron a kapitán se chtěli bránit, ale gřanátníci byli přece silnější.
"A teď pojďte, pane maire a podívejte se na tuto nadílku!" zvolal Blucher na úředníka, který nebyl schopný slova.
Poslechl ho. Když vstoupili do pokojíka, spatřili Margot, přivázanou dosud na židli. Jen jí Kónigsau vytáhl šátek z úst, oba milenci se vroucně líbali, Kónigsau držel při tom celou židli v objetí.
"Konečně! Konečně!" řekl. "Jakou úzkost jsem měl!"
"Ó, já mnohem větší!" šeptala mu, všecka slabá tím náhlým štěstím. "Slyšela jsem vás, jak jste hledali."
"Tys to slyšela?"
"Ano. Rozuměla jsem každému slovu, které bylo řečeno."
"A pak jsme odešli, viď?"
"Ano. Odcházeli jste a já jsem považovala vše za ztracené!"
"Ubohá, ubohá, co jsi vytrpěla!"
"Ale pak, pak jste zase přišli!" usmála se.
"A slyšela jsi, že tajné dveře byly odhalené?"
"Ano a bylo rázem dobře."
\,O ne, ještě není vše vyhrané," řekl maršálek. "Je tu ještě vehni mnoho práce. Ale, poručíku, hochu, zdalipak ji konečně odvážeš?"
Oba rhilenci byli nenadálým setkáním tak oblažení, že ani nepomysleh\na pouta, kterými byla Margot přivázaná stále ještě k židli, Ted je rychle rozvázali.
Sotva se mohla zvednout, letěla k Bucherovi; přitiskla jeho ruku ke rtům a řekla:
"Excelence, za to vám mohu jen děkovat!"
"Že jsi byla unesená?" tázal se s úsměvem.
"Ó, nikoliv, ale osvobozená!"
"Pak se velice mýlíš, má zlatá dceruško. To vše vykonal
/ 334

tvůj poklad. Já bych čerta věděl, kde tě hledat, ale on to tušil."
"A přece by mě nevysvobodil. Kdo by tu dal na jeho slovo?!"
"Ach, ty myslíš tedy důraz, který starý Blucher mohl dát na to, co si přeje? No ano. Ale poručík by si tě také sám přinesl. Byl by prorazil hlavou všecky stěny. Ale teď nám především vyprávěj, jak si to zařídili, aby tě dostali do této pasti."
Margot vyprávěla celou svou příhodu až do konce. Mluvila při tom tak hlasitě, že ji všichni mohli slyšet, i oba zajatí, kteří leželi spoutaní na podlaze. Jak jim asi při tom bylo!
Nezapřela ani to, zeji baron líbal.
To však starého maršála hrozně rozzuřilo.
"Cože? On tě líbal?" ptal se.
"Ano."
"Kde?"
"Jednou na rty."
"A pak?"
"Zde."
Ukázala při tom místo na krku, kterého se dotkly rty Reillacovy.
"Ach, to se mu nevyplatí! Líbat naši Margotičku! Hej, Konigsaue, vymysli si trest! Mne právě nic nenapadá!"
"Uškrtil bych ho!" soptil poručík.
"Dobrá, přiškrtíme ho trochu!" zvolal Blucher. "Zaslouží si to."
Maire se odvážil namítnout:
"Považte, excelence, že trestat může jen zákon."
Blucher se na něho rozzuřeně podíval a odsekl:
"Mám dost vaší moudrosti, pane! Prve byl také jen zákon oprávněn vykonat tady domovní prohlídku, ale co jste tu našel, vy muž zákona, he? Byl bych největší

osel z celé Francie, kdyby mne napadlo, že mám dva chlapy odevzdat vašim zákonům. Dostalo by se jim snad ještě odměny za jejich špatnost!"
Maire mlčel, ale zato se ozval jiný přítulný hlas, byla to Margot.
"Excelence, nechtěje!" prosila.
"Ano, je to tvůj bratr a tak dále, právě jako dříve, že ano?"
"Tak."
335

"To dnes už neplatí. Na to, co učinili, je trest smrti."
"Probůh, excelence!"
Prosila a úpěla, ale nedal se dlouho obměkčit. Kónigsau se při tom choval zcela pasivně. Přál oběma potrestání, a přece nechtěl milence odporovat.
Konečně Blycher řekl:
"Bez trestu nemohou vyjít. Oni nejen že tebe unesli, ale stříleli po našem důstojníkovi a dnes mě urazili. Zasloužili si dvakrát smrt. Stačí pouhé mé slovo a oba budou zítra viset na šibenici. Ale nechci tě tak velice zarmoutit. Ať jim život zůstane."
"A svoboda ne?" tázala se.
"To si rozmyslím!"
Začala znovu prosit, až posléze zvolal:
"Aby tě vzal čas, ty zlaté dítě! Tobě se nedá nic odříct. Daruju jim i svobodu, ale řeknešli ještě jediné slovo, odvolám vše a dám je ještě dnes večer pověsit!"
Myslela, že už dost dosáhla, a přestala prosit. Blůcher tajně kývl na poručíka, na znamení, že ho ani nenapadne nechat je úplně bez trestu. Pak řekl:
"Co tu budeme ještě dělat, je pro dámu příliš jednotvárné. Sepisovat zápisy a spisy není zábava. Mám za to, abys ty, Kónigsaue, zavedl Margot domů. Přijdu hned za vámi, jen co budu hotový."
"Do bytu vaší excelence?" -,Ne, k matce. Musíme ji ještě dnes vidět."
Poručík srnedal dvakrát říkat. Vložil ruku své milované pod paží a šel.
JeštěVpoděkovala Margot dobrým granátníkům.
Poté měl začít výslech. Blůcher nedělal mnoho cavyků.
"Psát spisy a protokoly nebudu," řekl. "To byla jen výmluva, aby mademoiselle odešla. Myslím, že jste oba slyšeli, že vám daruju život i svobodu. Ale činím to jen s podmínkou, že mi odpovíte na dvě/otázky, jinak vám slibuju na svou Čest, že budete zítra poVěšení."
Oba zajatí si umínili, že jeho otázky zodpoví, budeli to jen trochu možné.
"Kdo byl ten chlap, který hrál úlohu mého důstojníka?" ptal se maršál.
"Herec, syn mého komorníka," odpověděl baron.
"A kdo byl vozka?"
"Můj komorník."
336

"Ach, kde je?"
"Musí být doma. Slyšel jsem, že přišel, když se konala prohlídka. Portýr mu asi řekl, kdo je u mne."
"Ach, a asi se bojí?"
"Nejspíš."
"Zavolám si ho tedy."
Maršál šel do knihovny, ve které viděl zvonek, a zazvonil. Zanedlouho nato se ozval zvonek v síni, která byla zavřená. Maršál otevřel. Stál tu dlouhý muž, oblečený do livreje.
"Kdo jsi?" ptal se Blůcher.
"Komorník," odpověděl muž.
"Dobrá, tvůj pán už dlouho na tebe čeká. Kde je tvůj syn?"
"Dole u portýra. Nechtěl se ještě se mnou rozloučit."
"Přiveďho nahoru, můj synu. Baron vás nutně potřebuje."
Za minutu přišel také herec, teď už přestrojený. Blycher oba pustil a zavedl je do místnosti, kde byl výslech.
"Je to tvůj komorník?" ptal se barona.
"Ano," odpověděl.
"A toto je jeho syn?"
"Ano."
"Dobrá, vynesu tedy rozsudek."
Teprve teď zpozoroval komorník, do jaké pasti vlezl. Ohlížel se po dveřích, ale viděl, že na únik není ani pomyšlení.
Maršál se obrátil ke granátníkům a řekl:
"Vykonali jste svou povinnost znamenitě. Proto vám rád popřeji zotavení. Jen kdybych věděl, kde by bylo možné nalézt pěkné proutky a hůlky!"

To bylo něco pro granátníky. Augustýn hned předstoupil, ušklíbnul se a řekl:
"S odpuštěním, excelence, to by se v tomto hospodářství nenašla ohebná hůlka s několika součky?"
"Safra, ano, máš pravdu. Hledej tedy, můj hochu!"
Augustýn si nedal dvakrát říkat. V malé chvíli našel všechny baronovy hůlky.
"Půjde to, Augustýne?" ptal se staroch.
"Znamenitě!" Zvlášť tady tyto tři bambusy!"
"Dobrá! Začneme tedy. Zde je především komorník, který při únosech dělá kočího a svádí k takovým činům i svého vlastního syna. Dostane šedesát, a sice fortissimo. Svažte ho, zacpěte mu také ústa. Nechci slyšet jeho nářek."
337

Stalo se, jak maršál poručil. Když komorník dostaf šedesát, přišel na řadu jeho syn.
"Tento se vydával za mého pobočníka. Chlap má vlohy. Dostane sto."
I to se stalo. Krev obou potřísnila podlahu.
Po té vrazil Blucher nohou do kapitána.
"Ten je už spoutaný. Ústa mu nezacpávejte, ten dovede mlčet. Prodal svoji sestru a střílel na mého důstojníka. Dostane dvě stě, až zůstane pak ležet. Aspoň budeme jistí, že nejméně rok si nebude vymýšlet nové špatnosti. K dílu, hoši!"
Dvě stě ran je pro každého člověka hrozný trest. Kapitán je vydržel, aniž by hlesl. Když byli hotoví, měl rty rozhryzané a oči krví podlité. Nepronesl ani slovo, ale jeho pohled se upíral na maršála s dabelskou pomstychtivostí.
Řada došla na barona.
"Tento muž unesl dívku a střelil po důstojníkovi," rozhodl Blucher. "Dostane také dvě stě. A za polibky, které dal, zasluhuje kromě toho dáreček, padesát dalších ran. Nešetřte ho, hoši!"
Maire až dosud mlčel. Nyní, kdy se jednalo o jeho švagra, myslel, že se ho musí ujat. Řekl:
"Dovolte mi otázku, excelence. Patří tyto případy do vaší kompetence?"
"Ne, nepatří. Ale co připadlo na tyto zde na zemi, hikdo jim už nevezme. Nebudouli mlčet, dokáži jim, že moje moc je větší, než moc přednosty tohoto okresu."
Baronovi byla ústa ucpaná. O něm se nemohlo předpokládat, že se dovede přemoct jako kapitán. Dostal, co mu bylo vyměřeno, úplně beze srážky, a tím bylo dílo odplaty vykonané.
"Tak, teď můžeme jít, děti," řekl staroch. "Tito čtyři budou s námi spokojení, protože jsme je nepodvedli ani o jedinou ránu. Panínaire tu může zůstat, aby se podíval, jaká mast jim prospěje. Naše byla věru velmi zdravá. Neníli mu moje zakročení vhod, jsem vždy ochotný oznámit dodatečně únos děvčete a vražWbié přepadení pruského důstojníka příslušným úřadům. Dobrou noc, pane maire tohoto okresu!"
kudy přišli, ale šl
Odešel se svými granátníky. Ti neodešli z domu cestou,
také hlavním vchodem. 338

Když přišel ke svému paláci, rozloučil se Blucher s nimi, aby se podíval k paní Richemontové, ale dříve řekl:
"Poslyš, milý Augustýne, vy jste dnes získali nesmírné zásluhy velikými činy. Zítra ráno dostanete po pěti tolarech a tolik dýmek tabáku, kolik ran jste dnes dali. Kolik to bylo?"
"Šest set deset," odpověděl Liebmann rychle.
"To je hochu mnoho tabáku pro ty, kteří je dostali, i pro mne, kdo vám ho musí dát. Ale to je dobře. Zasloužili jste si ho. Štěstí, že jsem nedal naklepat ještě ostatním, nevěděl bych, kde toho tolik natrhat. Dobrou noc, hoši!"
Ubíral se v nejlepší náladě dál.
339

Část třetí XXXV.
Od toho večera minul delší čas.
Francie dostala nového panovníka, vojsko spojenců vytáhlo z Francie a vrátilo se domů. Blticher byl v Angly, kde ho skvěle oslavovali, a také doma byl přivítaný s nevýslovným jásotem. Měl mnoho vznešených nepřátel, ale v srdci lidu měl své místečko všude ho měli rádi.
V srdci měl hluboký hněv. Věděl nejlépe, jaké oběti přinesly Francy evropské státy, aby svrhly z trůnu muže, který diktoval celému světu a který nenazýval Němce jinak než cochons = prasata.
Ve Vídni se sešel proslulý kongres, jehož úlohou bylo dát do souladu výsledky

války. Ale zástupci mocností si nevěděli rady, chtěli urovnat všecky nároky a rozpory, které tu byly předneseny. Začali hořce pomlouvat pařížský mír. Francouzům byla prý ponechána příliš veliká moc a dobyté výhody byly opět z rukou puštěny.
Tento názor Blucher hájil.
"Francie se zase ozve," říkával. "Už zase má hlavní slovo v Evropě, a my, kdo jsme vybojovali mír a toužíme po klidu, máme vlastně jen krátký odpočinek, který nebude mít dlouhé trvání."
Všude uplatňoval svůj varovný hlas. Učinil vše, aby armáda byla vycvičená a připravená, a toto jednání bylo správné.
Napoleon byl vyhnán z Francie, ale zanechal tu tisíce, ano, milióny přívrženců. Právě v jeho neštěstí se osvědčilo jeho válečné nadání. Vojáci ho zbožňovali, a kdo v té době nebyl ve Francy ještě voják nebo voják vysloužilý! Nikdo nevylíčil
340

oddanost válečníků k tomuto neobyčejnému vojevůdci lépe, než básník Heine ve svých verších:
"Co ženy dbán, co dítě mi?
Já mnohem lepší touhu mám.
Ať žebrají, trpíli hlad,
Můj císař zajat, můj to pán!"
Napoleon znal tyto poměry a rozhodl se, že jich využije. Nebyl mužem, který by hrálna Elbě úlohu sesazeného vladaře. Dopustil se však veliké chyby: opustil ostrov příliš předčasně, protože nepřátelé se nevrátili ještě úplně do svých zemí. Mohli dostat jen rozkaz, aby se vrátili, byli připravení k válce. Také ta okolnost, že zástupci mocností meškali pohromadě ve Vídni, způsobila, že se mohli rychle dohodnout, aby se spojenými silami, znovu vrhli na Korsikána.
Přesto se náhle rozletěla světem zvěst, že Napoleon dne 27. února ostrov opustil a přistál s houfem ozbrojenců ve Francy.
Tento krok, který se zprvu zdál příliš dobrodružný, vzrostl obrovsky ve svém dalším rozvoji. Za několik neděl byl už Napoleon opět v Paříži a znova jako císař byl pán celé Francie.
Mocnostem vzkázal, že nepřináší válku, ale že zamýšlí mír. Protože si mohl myslet a také se brzy dověděl, že celá Evropa se spojí, aby byl přemožený, vykonal nejrozsáhlejší přípravy k válce, kterou chtěl vést na belgických a holandských hranicích.
Všichni jeho přívrženci se k němu hrnuli ze všech stran, mezi nimi také dva, které už známe, totiž kapitán Richemonte a baron Reillac.
Oba prožili zlé časy. Trest, jehož se jim tehdy od maršála dostalo, je tělesně zdržel na delší čas. Uplynuly celé měsíce, než se jim rány zhojily. Za tu dobu u nich vzrostla nenávist ke všemu německému a oba hořeli touhou, aby se osobně zvláště maršálovi pomstili.
Právě v době, kdy přišla zvěst, že Napoleon se opět vrátil, zlepšil se jejich zdravotní stav tak dalece, že mohli myslet na to, aby císaři nabídli své služby. A také to učinili.
Baron Reillac se Napoleonovi představil, a ten mu ihned svěřil dodavky pro první armádní sbor, jemuž velel generál Drouet.
Richemonte měl v úmyslu vstoupit opět do staré gardy, ale
341

dostal pomocí Reillaca novou gardu. Ta byla přidělená k pluku, který byl v prvním armádním sboru.
Dříve totiž tvořila garda vždy vlastní sbor, který byl šetřený pro rozhodné útoky. Nyní však, když byla utvořená nová garda, byly její pluky a prapory přiděleny také k ostatním armádním sborům.
Rozkaz k pochodu byl už vydán. Kapitán měl zítra opustit Paříž. Seděl ve známé kavárně u snídaně. Reillac mu slíbil, že přijde také, ač ho dozor nad dodávkami velice zaměstnával. Dostál však slovu, přišel přece, i když pozdě.
Oba muži nejednali spolu tak odměřeně jako dřív, kdy baron vyhrožoval při každé příležitosti směnkami. Nyní to nebylo tak často. Měli příčinu, aby mlčeli o jistých věcech, které se obou týkaly. To je sblížilo, ač jistě žádného z nich nenapadlo, aby druha považoval za opravdového přítele.
Dnes měl obličej Reillacův výraz, který ihned vzbudil pozornost kapitána. Bylo v něm něco velmi podnikavého.
"Co je? Co se stalo? Co přinášíte?" ptal se Richemonte.
"Něco pro vás!" odpověděl tázaný.
"Ah, něco dobrého?"
"Ano, tak příjemného, že bych to ihned vykonal, kdybych byl aktivní voják."

"Co je to?"
"Znáte generála Droueta?"
"Arciže."
"Myslím jeho vlastnosti."
"To už méně."
"No, jedna z těchto vlastností nápadně souhlasí s našimi osobními zájmy. Nenávidí Blůchera na smrt."
"Hrome! To je pěkná vlastnost!"
"Dověděl se, že Blycher odcestoval z Berlína a přes Kolín přijel do Lutychu, kde je jeho hlavní sídlo. Kdyby se mu tam mohlo něco provést!"
"Má tedy už určitý plán?"
"Snad, Generál je připravený přijmout vás."
Oči kapitánovy se zaleskly.
"Půjdu k němu!" řekl.
"Učiňte tak! Chtěl byste přece také povýšit?"
"To se rozumí!"
"No, tady se vám naskytne nejlepší příležitost. Ostatně musím vám říct, že ani já nezůstamrv Paříži."

"Připojíte se k našemu armádnímu sboru?"
"Ano. Generál má za to, že to bude pro dodávky veliká výhoda! Bude mne mít při ruce."
"Tentokrát nenahrabete veliké bohatství!" smál se Richemonte.
"Možná! A mám pro vás ještě třetí zprávu, která se týká vaší osoby. Uhodl byste to? Vaše sestra "
"Aj.!" vykřikl Richemonte. "Podařilo se vám konečně nalézt její stopu?"
A s posměšným hlasem dodal:
"Rozumí se, že bych se neskonale radoval, kdybych ji opět spatřil."
"Dosud ani nejmenší stopy. Ale dostal jsem psaní z Berlína. Poručík Konigsau není dosud ženatý."
"Copak se ztratili?"
"Ach!"
"Vše je možné!"
"To není správná myšlenka. Ten Konigsau je prohnaný chytrák. Ví, že se nás musí obávat, proto tají místo pobytu své .nevěsty."
"Dal bych mnoho za to, kdybych se ho dověděl."
"Já jistě víc, a tu jsem měl dnes v noci, když jsem nemohl v posteli usnout a o různých věcech uvažoval, velmi znamenitý nápad."
"Nápad? Aj! Mít nápady je u vás taková vzácnost, že považujete za nutné, abyste ten div zvláště konstatoval?"
"Netropte špatné žerty! Hned se ukáže, že'můj nápad je neobyčejně dobrý."
"Račte mi ho tedy laskavě říct!"
"Mm! Namáhali jsme se ze všech sil, abychom se dověděli adresy vaší sestry, ale vše bylo marné. Ale teď mi povězte: nedostává vaše matka z Paříže rentu?"
"Ano!"
"A kdo ji vyplácí?"
"Bankéř Vaubois."
"Ten muž musí mít její adresu!"
"Hrom a peklo! Ano, to je pravda!" zvolal kapitán. "To je div, že jsem na to nikdy nepřišel. Půjdu k němu!"
"Počkejte, jen žádný kvap! Co když vaše matka bankéřovi zakázala, aby její adresu někomu řekl?"
"To by ovšem bylo možné!"

"Ba pravděpodobné. A nedověděl byste se zhola nic."
"Vy také ne."
"Ano, jistě ho před námi oběma zvláště varovala."
"Musíme tedy najít jinou cestu."
"Jednu už mám!"
"Ven s tím!"
"Hm! Moje pradlena má roztomilou dcerušku."
"Aj! Vám se zdá být roztomilá?"
"Proč ne? Ale buďte klidný, já jsem tomu dítěti neškodný."
"Vzhledem k věku?" smál se kapitán.
"To snad méně, ale mrská má už milého."
"To se dalo předpokládat. Která sličná děva by neměla \mileho!"

"Ale je tady fakt, že ten milenec je zřízencem u jistého bankéře."
"Ach, snad ne u Vauboise?"
"Nikoliv. Ale občas dám maličké nějaký dárek. Ta mi udělá něco po vůli. Také její milenec splní rád moje přání."
"Tuším váš navrhl"
"Není to těžké. Ten mladý muž půjde k Vauboisovi a vyptá se na to, co potřebujeme."
"Ale budeli se ho ptát, proč to chce vědět?"
"To on neví. Posílá ho jeho pán."
"A neřeknouli mu to?"
"Pak vylíčí záležitost jako velmi důležitou!"
"Hm, snad se to podaří. Ale musím odjet."
"Proč toho litujete?"
"Nezbude mi čas, abych se dověděl o té tak dlouho kýžené novince."
"Proč ne? Ten zřízenec půjde ve dvanáct hodin domů. Obědvá totiž u mé pradleny. Teď je jedenáct hodin. Půjduli hned, bude ještě dost času, aby se malá lest podařila. Dnes večer sem opět přijdete, podaříli se nám to, budu vám už moct říct jejich adresu."
"To by šlo, na mou věru! Jděte, pospěšte si, barone!"
Kapitán ho nemusel pobízet. Baron držel už klobouk i hůl v ruce a opustil rychlými kroky kavárnu.
Richemonte se zdržel ještě chvíli, aby si vše dobře uvážil, pak dopil a šel ke generálu Drouetovi.
Byl to muž velmi 'energický a smělý, ale při vší odvaze nezapomněl být také opatrný a chytrý. Byloli možné dosáh

nout nějakého cíle lstí stejně jako odvahou, vždy měl raději první než druhou variantu.
Protože bylo právě před odchodem armády, měl mnoho práce, ale když mu kapitána ohlásili, přece ho hned pozval k sobě. To se zdálo být dobrým znamením.
Generálův pohled utkvěl pátrávě na důstojníkovi.
"Bojoval jste ve Španělsku?" ptal se ho.
"Ano, generále."
"Pod kým?"
"Pod Suhetem."
"To byl statečný generál, snad nejlepší, který ve Španělsku velel. Bylo tam mnoho práce s povstalci. Poznal jste tedy jistě dobře takovou válku?"
"Myslím, že ano, generále!"
"Nuže, bude vám známé, že vítězství závisí mnohdy na věcech jinak na pohled úplně vedlejších, na znalosti krajiny, náladě obyvatelstva a tak dále. Také ve velikých válkách se nesmí rozhodně zanedbat tyto okolnosti. Potáhneme teď do Nizozemí. Tam mají velení Wellington a Blycher. Máte rád Blychera?"
"Nemám důvod mít ho rád."
"Ale snad ho také nenávidíte?"
"Přál bych si, aby ho čerti vzali, a mám k tomu své důvody."
"Toto přání mu mnoho neuškodí," zasmál se generál. Ale pohled, kterým při tom kapitána změřil, byl nedočkavý.
"Přál bych si, abych mohl své přání uskutečnit!"
"Víte, kde se nyní zdržuje?"
"V Lutychu, jak jsem slyšel."
"Tak je, kapitáne. Hořím touhou, abych se něco dověděl o jeho válečných záměrech, ale je to neobyčejně obtížné."
"Mně se to zdá být snadné."
"Nemáme k tomu dost spolehlivých mužů."
"Je jich přece mnoho!"
"Snad vy ?"
"Doufám!"
"Dobrá, kapitáne. Byl jste mi doporučený. Co soudíte o cestě do Lutychu nebo okolí?"
"Musela by být velmi zajímavá a poučná."
"Ale také nebezpečná!"
"Blůchera se nebojím!"

"Má tam však své sídlo Blycher sám, a ten je velmi nebezpečný!"
"Bude třeba mít se na pozoru."
"Přál bych si zejména vědět, jakou moc tam stahují a jaké mají úmysly. Hlavně mi

však záleží na tom, abych věděl vše, co se týče Blychera."
"Budu po tom horlivě pátrat."
"Znáte ho osobně?"
"Ano."
"A on vás též?"
"Tak."
"Mohlo by to tedy být setkání velmi nebezpečné!"
"Pro mne rozhodně ne."
"Myslíte, že pro něho?"
"To spíš!"
"No, však uslyšíme, co zažijete. O mě se nestarejte, třebaže není možné, abych vám své přání anebo spíše své hlavní přání naznačil."
"Dovedu je uhodnout, generále."
"Snad hádáte dobře. Dělejte, co si myslíte! Ale vaše cesta je spojena s výlohami. Smím se ptát, máteli dostatek prostředků?"
"Žiju ze svého žoldu, který mám teprve dostat."
"Ach, to je trapné! Zde přijměte tuto malou odměnu. Bu douli o vás dobré zprávy, dostane se vám vděčnosti. Adieu, kapitáne!"
Xíenerál mu vtiskl do ruky svitek peněz. Když ho Richernonte doma rozbalil, viděl, že obsahuje pět set franků.
"Pět šeMranků za hlavu Bluchera! Ale Bůh ví, že větší cenu nemá! A bručel si.
"Uvidíme, co k tomu ještě přidají."
Když přiset odpoledne do kasáren, dověděl se od plukovníka, že rriu generál nařídil, aby mu poskytl neurčitou dovolenou a vyWatil mu tříměsíční služné. Tyto peníze hned také dostal a současně mu byl doručen zapečetěný list. Pak byl propuštěný.
Z obálky, kdytž ji otevřel, vytáhl několik cestovních pasů, které zněly na různé stavy a různá jména. Popis těchto osob se úplně shodoval s jeho'zevnějškem. Znal nyní svou povinnost, aniž by mu ji přesně přepsali, ale byl příliš hrdý, než aby si řekl, že je vyslaný vládou jako vyzvědač.
Večer přišel do kavárny a našel tu barona, který už na

něho čekal. Ten mu ihned objednal víno. To nasvědčovalo tomu, že dnešní úmluva se setkala s dobrým výsledkem.
"Byl jste u generála?" ptal se Reillac.
"Ano."
"Čeho jste dosáhl?"
"Dostal jsem dovolenou na neurčitou dobu a několik dobrých pasů."
"Gratuluji!"
"To je ironie! Posměch!"
"Proč?"
"Co s dovolenou, když ji nemohu využít! Neptal se vás generál na mé poměry?"
"Trochu "
"Co jste mu řekl?"
"Že nejste bohatý."
"A přece se domnívá, že jsem asi muž velmi zámožný."
"Z čeho tak soudíte?"
"Protože mi poukázal na neurčitou dovolenou jen tříměsíční žold."
"To je zlé! Hm! Kdybych věděl ! Ale sám jsem se skoro úplně vydal z peněz."
"Co vy! Vy máte obchodní styky, četné přátele, ale já!"
"Máte pravdu, a proto vám půjčím ještě tisíc franků, slíbíteli mi něco."
"Co?"
"Že navštívíte na své nynější cestě svou sestru."
"Tisíc hromů! Máte její adresu?"
"Ano."
"Vyžadovalo to mnoho práce?"
"Zhola žádnou. Zřízenec se ptal a dostal ihned odpověď."
"Jak zní její adresa?"
"Dvorec Jeanette u Roncourtu."
"Roncourt? To místo je mi naprosto neznámé. Kde leží?"
"V argonském lese, nedaleko Sedanu."
"Ach, tam je moje cesta!"
"Bude to pro vás dojista jen zcela nepatrná objížďka. Prokážete mi tu laskavost? Navštívíte dvorec?"
"Ano."
"A podáte mi zprávu, jaké jsou tam poměry totiž vzhledem k mým přáním?"

"Ano, zvláště, jednáli se o tisíc franků."
347

"Ach, myslíte, že jsem už zapomněl?" smál se baron. "Podívám se, mámli tolik při sobě."
"Nepochybuji o tom."
"Hm! Člověk má nyní mnoho vydání. Na všech stranách samér peníze. Všechno své jmění a všechen svůj úvěr jsem vložil do vojenských dodávek."
"Ale při tom se vydělají hojné sumy."
"Ba jenom maličkost, můj milý. Budeli císař znova poražený, jsem na vždy zničen."
"Pak nebude už nijak zhoršeno vaše postavení, když mi teď dáte tisíc franků!"
"Ne. A proto peníze dostanete. Zde jsou! Ale budete mi psát zcela jistě?"
"Ano. Ale kam?"
"Prozatím zůstanu ještě zde. A později mi budou vaše dopisy bezpečně poslány na mou nynější adresu."
348

XXXVI.
Skoro v tutéž dobu, kdy vyjel kapitán z Paříže, se ubíral po silnici z Bouillonu k Sedanu mladý muž.
Bouillon je smutné místo, leží na říčce Semoyi v hluboké ardenské roklině. Je to místo, které se stalo známé jménem křižáckého válečníka,který dobyl Jeruzalém Gottřriedem z Bouillonu.
Byl ponurý, bouřlivý den.
Šeřilo se už, v proudech padal liják z mračen. Bláto na silnici bylo tak hluboké, že stěží bylo možné z něho nohy vytáhnout. Proto byl poutník z celé duše rád, když spatřil první světla Bouillonu, kde chtěl zůstat.
Hledal nocleh v hostinci, a přesto že se jen lilo a byla už tma, našel hostinec. Poznal ho podle veliké sklenice, která visela nade dveřmi. V nízké světnici, osvětlené jen loučí, nebyl žádný host. U dřevěného stolu seděl hostinský se svou ženou. Oba byli už staří.
Vstupující zdvořile pozdravil, ale na pozdrav dostal mrzutou odpověď.
"Smím si osušit u kamen šaty?" ptal se.
"Sedněte si k nim," zněla odpověď.
"A dostanu večeři?"
"Mléko a kus chleba. Jsme chudý lid. Kam ještě jdete?"
"V této nepohodě nepůjdu dál."
"Ach, snad tu nechcete zůstat?"
"Proč ne?"
Hostinský se na něho podíval a ptal se:
"Odkud jste?"
"Z Paříže."
"A odkud přicházíte?"
"Z Lutychu."
349

"Můj Bože, tam, co jsou teď Prajzi?" "Ano. Utekl jsem před nimi."
"To jste dobře udělal. Chtějí opět začít válku, ale císař je klepne přes prsty. Kdo vlastně jste?" "Hudebník."
"Vždyť nemáte žádný nástroj!" "Prušáci mi ukradli housle."
"Ubožáku! Ano, jsou to zloději a vrahové, ale císař je brzy zazené. Máte při sobě nějaké průkazy?" "Ano."
"To je dobře. Ukažte je sem! Bez takových papírů nesmí být žádný cizinec přijat. Bylo nám to přísně nakázáno." "Proč?" ptal se cizinec.
"Protože Prajzi sem posílají mnoho vyzvědačů." "Ale dobře placené, zatímco počestní lidé hynou hladem." "Což Bouillon je tak chudé místo?" "Bylo už před válkou chudé, ale válkou zchudlo ještě více. To zavinil válečný poklad." "Jaký válečný poklad?" "To vy nevíte?"
"Ne. Vždyť jsem z Paříže a ne odtud." Stařec upřel pozorně zrak na cizince a ptal se: "Čím jsou vaši rodiče,, pane?" "Můj otec je chudý tkadlec."
"Ach, tkadlec! Obyvatelé bouillonští jsou vesměs chudí tkalci. Vypadáte tak poctivě, že by člověk mohl mít k vám důvěru."
"Myslím si také, že mi můžete důvěřovat." "Dobrá tedy. Přiložte poleno do kamen, budu vám pak vyprávět history o válečné kase." Cizinec poslechl, a když přikládal, ptala se ho žena: "Chtěl byste si sníst mléko a chléb teď hned?"
"Pokud to půjde, ano."
"Buďte tedy tak laskavý a ukažte nám svůj pas." Mladý muž sáhl do kapsy a vytáhl

z ní velmi otřepanou knížku, kterou podal ženě. Ta ji dala muži, pak šla ven, aby mu opatřila večeři. Hostinský vyhledal v zásuvce u stolu veliké brýle, nasadil si je na nos a začal knihu od začátku do konce prohlížet. Když byl hotový, řekl: "Vy jste už musel přejít velký kus světa, co, pane?"
350

"Byl jsem velmi daleko," přisvědčil cizinec.
"Je to vidět na četných razítcích, které jsou ve vaší knize. Číst to nemůžu, ale bude to asi v pořádku. Co?"
"Zajisté!"
Pak se vrátila zase žena a položila na stůl mísu. Bylo v ní mléko. K ní položila kus chleba. To byla celá hostina. Mezitím, co se cizinec s chutí a s hladem pustil do této chudé večeře, ptala se hostinského, který cestovní knížku právě zavíral i s brýlemi do stolu:
"Je to v pořádku, otče?"
"Ano, jsou tam jména a razítka."
Změřila znova hosta, velmi podrobně si ho prohlídla a pak šeptala:
"Zdá se, že je to syn chudých, ale hodných rodičů."
"Ano," přisvědčil starý.
"A housle mu ukradli!"
"Právě! Je mi ho líto!"
"Ty, uděláme to?"
"Myslím, ano."
"Dobrá. Povíš mu to?"
"Řekni mu to raději ty, stará! Vím, že ti to působí radost."
Kývla spokojeně a obrátila se k cizinci:
"Poslyšte, pane, my jsme vás zprvu přijali s nedůvěrou."
"Pozoroval jsem to," řekl vlídně.
"Ale teď myslíme, že nejste snad přece žádný lajdák."
"To také nejsem, milá matko."
Při posledních slovech vrhla stará hrdý pohled na svého muže, neboť tak ji nenazval žádný jejich host. Pak řekla:
"Proto oba myslíme, abyste spal na půdě v seně."
"Ach, na půdě?" ptal se, přece jen poněkud v duchu zklamaný.
"Ano. Nechceme vás položit tam, kde spávají obyčejní lidé, zdáte se nám dobrý a slušný."
"Děkuji vám srdečně. Ale kde tu spávají obyčejní lidé?"
"V kozím chlívku."
"Ach, v kozím chlívku! Jsou tam kozy?"
"Dvě. Ale tam je jen podestlané listí, a to je vlhké. Mohl byste tam nastydnout. Chutnalo vám mléko?"
"Velmi!"
"Ano, to bylo také od našich dvou koz. Ale, starý, nechtěl jsi vyprávět příhodu o válečné pokladně?"
351

"Ovšem, ale vždyť se nemohu dostat ke slovu."
"Nu, vypravuJ tedy! Já budu tiše."
"Ano, vypravujte!" pravil host. "Jsem zvědavý."
"Ó, není to nic veselého, pane. Tedy o Blíicherovi jste už slyšel?"
"Velmi mnoho."
"Tento maršál sem přišel loni přes Rýn. Přišel do Toulu, je to obec na jihu hor, a poslal jednoho svého generála, knížete Šišerbatova, s 10.000 nepřáteli do Voidu a Ligny. Tam byli naši s velikým válečným pokladem!"
"Ach, tu máme tu válečnou pokladnu!"
"Ó, kdybychom ji měli! Francouzů bylo málo, byli příliš slabí, aby mohli dlouho odporovat. Jednalo se jim zvláště o válečnou pokladnu."
"To si myslím!" prohodil cizinec a usmál se při tom.
"Přes rovinu směrem k Marně nemohla být zachráněna."
"Nejspíše proto, že Němci měli mnoho jízdy?"
"Ano. Proto se vybral kapitán s polovicí setniny, aby se s ní protloukl do hor a dopravil ji skrz Argonnský les, stále podél Mousy."
"Nepřítel to nepozoroval?"
"Ne. Ušlo mu to."
"Byla tedy zachráněna?"
"Ba ne, nebyla. Je to velmi smutná historie. Při pochodu začaly brzy padat na ubohé lidi zprava i zleva rány: Už první večer ztratil dvanáct mužů. A druhý den

zase dvanáct."
"A kdo na ně střílel?"
"To nebylo možné zjistit. Když přišli do míst, odkud padl výstřel, nebyl tam nikdy nikdo."
"To se dalo čekat."
"Po čtyřech dnech zbývalo už jen deset mužů, pátého dne jen šest a šestého dne čtyři. Ti přišli s kasou do Bouillonu. , Chtěli dál a žádali na násochranný průvod, ale protože jsme si mysleli, že bychom byli postříleni stejně jako vojáci, prchli jsme raději do hor. Nechtěli\jsme."
"Nikdo vám to nemůže zazlívat."
"Následujícího dne byli nalezeni zbývající čtyři granátníci mrtví, zastřelení, u samé vesnice, ale kasa byla ta tam. Za několik dní pak opustili Nějnci okolí a pak sem přišla potají četa našich a pátrala po pokladně. Dověděli se, co se stalo, a my za trest museli platit těžkou daň, která nás přivedla nadobro na mizinu."

"To je ovšem smutné. Ale to se nenašla nikdy víc stopa ztracené pokladny?"
"Ne."
"A také se nikdo nedověděl, kdo byli ti střelci, kteří tehdy všecko mužstvo postříleli?"
"Ne."
"A to nebyla tato záležitost soudně vyšetřována?"
"Co si myslíte, pane! Vždyť byla válka. Nebyla žádná vláda, neměli jsme císaře a pak nastala vláda, která nic nebyla platná. Vše zůstalo tak, jak bylo dřív."
"Snad ji ukradli němečtí tuláci?"
"Ba ne. Německé vojsko neznalo krajinu."
"Nebo francouzští marodéři?"
"Kdo ví! Ale mlčme už raději o této hrozné a smutné history. Raději nám povězte, přicházíteli teď přímo z Paříže?"
"Ano."
"Pak se vám snad dostalo štěstí, že jste viděl velikého císaře?"
"Zajisté!"
"Chtěl bych být na vašem místě, na mou věru. Půjdete ovšem přes Sedan?"
"Ano."
"Snad se dotknete vísky Roncourtu?"
"Možná, že ano."
"Pak nezapomeňte podívat se tam na dvorec Jeannettu!"
"Jeannettu? A proč?"
"Protože tam bydlí nejkrásnější dívka z celé Francie."
"Jakže? Otče, vy jste ještě nadšený pro krásu dívek?"
"Nu ano, který Francouz by nebyl!? Ale ve vší počestností."
"To je opravdu její krása tak veliká?"
"Hm, nejsem znalec, jak můžete také poznat zde na mé staré, ale říká se to všeobecně."
Teď se konečně ozvala zase hospodská, to už nemohla mlčet.
"Co?" ptala se. "Na mně to může poznat?"
"Že nejsem znalec? Ano."
"Jak to myslíš?"
"Nu, kdybych byl znalec, vzal bych si přece krasavici!"
"Ó, to říkáš teď," smála se spokojeně. "Byl jsi se mnou spokojený."

"Ano, právě, že nejsem žádný znalec."
"Hm, myslím, že jsem byla dost hezká, třeba jsem nebyla krasavice jako tam ta ze dvora Jeannetty. Ano, pane, měl byste se opravdu na ni podívat."
"Děláte mi chutě, abych tam šel."
"Jděte! Vždyť jdeli člověk daleko, aby viděl krásný obraz, proč by nemohl učinit totéž, aby se podíval na krásného člověka?"
"Vy jste ji viděli?"
"Ano. Vždyť byla tady u nás."
"Na návštěvě?"
"Ne. Byla tu jen půl hodiny, než opatřili novou nápravu."
"Stala se jí nehoda?"
"Ovšem. Chtěla jet do Lutychu, aby tam navštívila své příbuzné. Zde nedaleko se jí zlomila u vozu náprava a byla nucená zastavit se u nás. Pak už nejela dál."
"Je tedy pověrčivá?"

"Pane, zlomíli se náprava, znamená to vždy něco zlého!"
"Máte pravdu!" smál se cizinec.
"A pak ti Němci! Prajzi byli už v Lutychu! Sami jsme ji zrazovali z další cesty. A tak se skutečně vrátila."
"To je jistě dcera majitele dvorce?"
"Ne. Je tam pouze na návštěvě."
"Ach! A odkud je?"
"To nikdo neví."
"Jak se jmenuje?"
"Nemohu říct. Zde u nás byla se svou matkou a ta jí říkala Margot."
"To je krásné jméno!"
"Ano, hodí se pro tuto dívku. Ale není také příliš dobré, jeli někdo tak příliš krásný, u ní se to osvědčilo plnou pravdou."
"Jakto?"
"Protože její krása stála už dva lidské životy."
"I šlaka!"
"Ano. Považte si, že celá sedanská posádka se pobláznila a chce ji vidět. Každý by s ní aspoň jednou rád promluvil. Byly pro to už tři souboje. Ve dvou byl vždy jeden důstojník zabit."
"Běda! Je to tedy koketa?"
"Ani zdaleka ne. Nechodí nikam na plesy, ani kdyby ji
354

desetkrát zvali. Nevychází nikdy sama, ale vždy jen ve společnosti své matky. Nikdo se nemůže pochlubit, že by jí políbil byť i jen špičku prstu."
"A přece byly souboje?"
"Ó, právě tato zdrženlivost připravuje muž o rozum. Jsou přímo ztřeštění."
"No, stará, já jsem tehdy nebyl do tebe poblázněn!" škádlil ji hostinsky.
"Také by ti to neslušelo. Ale mladý pán bude unavený. I my chodíme časně spát."
Oba staří lidé byli nadmíru sdílní. Dříve byli uzavření a nedůvěřiví.
Cizinec by se rád s nimi bavil, zvlášť o dívce. Ta ho zajímala ještě více než válečná pokladna. Vždyť znal tuto dívku a také věděl, proč žije tak v ústraní... Byla to jeho milenkaj jeho nevěsta. Byl to nadporučík Hugo Kónigsau.
"Půjdete opravdu tak brzo spát?" ptal se jich.
"Ano. Ráno musíme časně vstávat."
"Nu, nebudu vás tedy zdržovat. Ukažte mi, kde budu spát!"
"To není tady ve stavení, ale na dvoře. Pojďte!"
Muž rozsvítil svítilnu a svítil mu přes malý, otevřený dvoreček. Tady stála malá, osamělá budova, kozí chlév, nad nímž byla zavřená půda.
"Seno musíme zavírat, aby se nám neztratilo," vysvětloval hostinský. "Tady je opřený žebřík, vezměte si ho a vylezte nahoru. Žebřík můžete vytáhnout za sebou na půdu, bude to lepší. Teď, ve válce, se toulá y okolí dost podezřelých lidí. A když budete mít žebřík nahoře u sebe, nebude moct k vám nikdo přilézt. Uschly vám šaty?"
"Uschly. Děkuji vám."
"Mám vás probudit ráno?"
"Ne. Probudím se sám."
"Spěte tedy dobře. Přeji vám dobrou noc."
"Dobrou noc!"
Kónigsau uposlechl radu hospodského a vytáhl žebřík za sebou, když vylezl nahoru, ač mu to bylo směšné.
Tedy tato malá, nízká, sotva pět loket široká půda se senem byla první třída a kozí chlívek dole druhá třída! Mohli lidé tam dole mezi kozami opravdu spát na špinavém stelivu?
355

Hospodský byl člověk velice chudý, když neměl ani krávy, ale jenom dvě kozy!
Venku šplíchal stále ještě déšť.
Na seně se leželo opravdu velmi pěkně. Nadporučík myslel na sličnou dívku ze dvorce Jeannetty, na ztracenou válečno pokladnu.
Nevěděl, jak dlouho tak ležel, nevěděl ani, zdali snil či bděl, ale náhle byl vzhůru, protože zaslechl venku před chlévem jakýsi hlomoz.
Poslouchal napjatěji a uslyšel otázku, pronesenou hlasem napolo přitlumeným:
"Podíval jsi se dobře?"
"Ano."
"Jsou už opravdu v posteli?"
"Ano. V celém domě není světlo."
"Pojdme tedy do chléva."

"Ale jeli v něm už někdo?"
"Uvidíme."
Dveře kozího chléva se otevřely a Kónigsau slyšel, že někdo vstoupil dovnitř. Kozy byly nepokojné, ale po několika chlácholivých slovech zase utichly a pak se ozvalo z vnitřku vyzvání:
"Pojď dál, není tu nikdo."
"Ach, to je dobře!"
"Ano, je tu teplo, mnohem lip než venku. Vklouzl jsem sem pokaždé, kdykoli jsme šel do hor."
"Tajně?"
"Ano, tajně. Je to tak lepší, aspoň nikdo neví, že jsem tu byl."
Kónigsau mohl slyšet všechna tato slova, i když mluvili jen šeptem. Nesměl se ovšem ani maličko pohnout, neboť zašustění sena by vyzradilo jeho přítomnost. Kdo byli oba muži tam dole?
Ptal se v duchu.
Hostinský mluvil o lecjaké lůze, která se v této válečné době tudy potloukala. A tito lidé vlezli tak tajně do chléva a také slova, která zaslechl, zněla tak podivně, tak tajemně!
"Co by tomu hospodský řekl, kdyby nás tady našel?"
"Nic. Přišli jsme, když už spal, a šli jsme sem sami, proto

že jsme ho nechtěli burcovat. Nezazlíval by nám to, ale museli bychom mu zaplatit sou za nocleh."
"Na tom by ti tuze nezáleželo, vždyť jsi bohatý."
"Ano!" smál se druhý muž. "Ale vždy je lépe, nevíli vůbec nikdo o mé přítomnosti."
"Zdali pak budou lopaty a motyky ještě schované?"
"Zajisté. Vždyť jsou zahrabané."
"Ach, kdyby ti lidé věděli "
"Nu, postaral jsem se o to, aby se nedověděli nic."
"Ale jak tě napadlo, že mi svěřuješ tajemství, když ostatní přec za to hm?"
"Povím ti to. Bylo nás šest. Ujednali jsme si, že jenom nás všech šest máme v určitý čas místo vyhledat. Ale já jsem záhy zpozoroval, že chlapi přicházejí jednotlivě a vybírají si peníze. Druha za druhem jsem pak odklidil. Čtyři já sám, pátého předevčírem ty. To byla tvoje zkouška. Obstál jsi v ní dobře."
"Ó, myslíš, že to bylo poprvé?" smál se pochválený.
"Ach, tys již "
"Až posud šest."
"Šest si jich zprovodil?"
"Ano."
"Hm, to je už ctihodné číslo. A ty si opravdu myslíš na mou dceru?"
"Ano."
"A ona? Co tomu říká? Mluvil jsi s ní o tom?"
"Samozřejmě, že mě chce. Dohodli jsme se."
"Jestli je to tak, mohu ti důvěřovat. Můj zeť mne přece nevyzradí."
"To mne ani ve snu nenapadne! Ale jak jsi vlastně přišel k tomu, že jsisi vzal právě kasu na mušku? To přece byla velmi těžká věc!"
"Byla to pouhá náhoda. Byly zlé doby a pytláctví se už nedařilo. Každý si střelil sám, co potřeboval. Nevěděl jsem, z čeho budu žít. Popadl jsem tedy pušku a mířil na lidi."
"Hm!"
"Co?"
"A to jsi dokázal?"
"Proč ne? Ostatně to nebylo tak často. Byli také mrtví nebo ranění, v jejichž kapsách bylo vždy něco pro mne. Pak se ke mně připojilo více mužů. Bylo nás pět šest mužů a já.

Řemeslo jsme prováděli metodicky, vynášelo nám. Tady, při vpádu Průsaků do Ligny, jsme jim byli nablízku. Z vrcholu hory jsme pozorovali celé okolí a vše, co se tu dělo."
"To bylo velmi pohodlné."
"Ovšem. A viděli jsme, že pojednou vyjel vůz tažený čtyřmi koni. Byl provázený asi padesáti pěšáky. To nám bylo nápadné. Radili jsme se, poslouchali jsme a dospěli k názoru, že to je válečný poklad. To byla voda na náš mlýn."
"Co jste udělali?"
"Někteří byli tak šílení, že se chtěli odvážit přímého přepadení, ale přesvědčil

jsem je, že by to byl holý nesmysl a šílenství. Bylo jasné, že chtěli dostat pokladnu do hor. Mohli jsme jen jít za nimi a ochranné mužstvo znenáhla a zcela pohodlně postřílet. A to se také stalo. Nedaleko odtud padli poslední čtyři. Pak jsme se zmocnili otěží a vyjeli jsme nahoru do rokle, kterou jsem znal. Tam byla zahrabaná pokladna."
"A koně s vozem?"
"Vůz jsme rozbili a spálili, na koně jsme se pak posadili a odjeli, abychom je prodali."
"Kolik bylo v pokladně?"
"To nevím. Nemohli jsme to počítat."
"U všech čertů, tolik toho bylo?"
"Ano. Počítání by vyžadovalo příliš mnoho času. Každý si směl vzít po tisíci francích, pak byla zakopána."
"A chodili jste pro peníze?"
"Já dvakrát, pak jsem odstranil i ty ostatní."
"Kde je ta rokle?"
"Dá se snadno najít, ale její polohu jde těžko popsat. Však ji zítra uvidíš."
"Kdy vyrazíme?"
"Jakmile bude svítat, aby nás nikdo neviděl."
"Mohu ti říct, že se třesu radostí, dostal jsem z toho opravdu horečku."
"Mně bylo z počátku také tak, ale teď jsem klidný."
"Ale co zamýšlíš dělat s tolika penězi?"
"Počkám, až bude v zemi klid, pak půjdu do Ameriky."
"A peníze vezmeš s sebou?"
"Ano."
"To bude vidět."
"Stěží. Neboj se, však se o to postarám."

"Ale já? Co bude se mnou?"
"Hlupáku! Ty budeš můj zeť a půjdeš se mnou!"
"Opravdu?"
"Ovšemže!"
"Ach, jaká radost! Poslouchej, uvidíš, že budeš mít ve mně vždy oddaného a statného i věrného chlapíka."
"To také doufám. Ale teď spěchejme. Potřebujeme odpočinek. Dobrou noc!"
"Dobrou noc!"
Stelivo dole chrastilo a šustilo a pak bylo ticho.
Konigsau potřeboval čas, aby se vžil do toho, co slyšel.
Sotva zaslechl vyprávět o válečné pokladně, znal už celé jejich tajemství.
Vtom se znova ozval zdola šustot a ten, který chtěl dceru druhého, řekl:
"Ty už spíš?"
"Ne."
"Co je nad námi?"
"Seník."
"Byl jsi tam někdy?"
"Ne. Spí tam jen zřídka lidé, kteří chtějí být lepší než našinec."
"Tisíc hromů! Aby tak někdo nahoře ležel!"
"To je pravda! Chlap by slyšel všecko!"
"Musel by se odstranit!"
"Pojď, musíme se hned podívat!"
Opět oba vstali a vyšli z chléva.
Konigsau zastrčil z vnitřku závoru, byl si tedy jistý. Ale i jinak by se nelekl, neboť byl ozbrojený dvěma kapesními pistolemi. A přece bylo štěstí, že vytáhl žebřík, neboť slyšel zdola slova:
"Nahoře je zavřené."
"Není tam tedy nikdo?"
"Kdyby tam někdo byl, byl by tu také opřený žebřík."
"To je pravda. Zbytečně jsme se polekali."
"Také si to myslím. Pojď, převalme se zase!"
Šustot a hlomoz, který nyní dělali, poskytl Kónigsauovi příležitost, že si mohl lehnout tak pohodlně, aby mohl v té poloze už zůstat a nemusel se strachovat, že způsobí sám rámus.
"Kdo byli ti dva chlapi?" ptal se v duchu.

Dojista ničemové, padouši, hyeny bojiště!
Rozhodl se, že vyčká celou noc a že ráno půjde za nimi. Myšlenka na nesmírné

množství peněz, o které se jednalo, nedala mu zpočátku klid, ale pak se přece dostavovala únava, zvolna a jistě, a spal. Ráno slyšel rozhovor: '
"Spíš ještě?" 1
"Ne. Právě jsem se probudil."
"Já také. Kolik je asi hodin?"
"Podívám se."
Dveře chléva se otevřely a pak řekl tentýž hlas:
"Začíná den. Můžeme kdykoliv vyrazit."
"Co je s deštěm?"
"Není liják jako včera, ale prší stále."
"Proklatě! Dobrá pohoda by mi byla milejší!"
"A mně se líbí tato nepohoda. V horách nebude živé duše."
"Jak dlouho musíme jít?"
"To je dlouho. Promokneme na kůži."
"Ale budeme mít peněz jako smetí! V uhlířské chatě rozděláme oheň a ohřejeme se a osušíme."
"Máme ji na cestě?"
"Ano."
"A bydlí v ní někdo?"
"Už dlouhý čas tam není živá duše. Tam si budeme docela jistí. Pojď, seber se."
Druhý se zvedl, vyšel z chléva, protahoval se a pak řekl:
"Tak! Jsem připravený. Napravo či nalevo?"
"Napravo? Hlouposti! Nepůjdeme přece opět městem. Musíme nalevo k břehu. U tří velikých olší jde cesta do hor! Pojď!"
Vzdálili se.
Kónigsau se nemusel za nimi pouštět, znal směr, kudy se má dát.
Jeho úkol byl snadný. Liják a nepohoda mu přišly vhod. Rozmočená půda měla jasné otisky jejich stop.
Počkal, až kroky obou ničemů úplně zanikly, pak otevřel dveře, vystrčil z nich žebřík a slezl. Stopy obou byly dobře vidět.
Ubíral se za nimi podél říčky až k zmíněným třem velikým olším. Odbočovaly nalevo.
Kdyby byla krásná pohoda, byl by už jasný den, ale dnes se mísil déšť s mlhou, takže bylo vidět sotva na deset kroků.
360

Tak to šlo dobrou hodinu, sledoval stopy do hor. Pak začal vysoký les, teď musel být opatrnější.
Kónigsau zrychlil své kroky, aby se přiblížil k oběma mužům vpředu.
Za nějaký čas zaslechl jejich hlasy, mluvili spolu hlasitě. Záhy pak, chráněný stromy, se k nim mohl tiše přiblížit ještě víc, aniž by se musel obávat, že ho zpozorují.
Zločinci se ubírali až posud po jakési stezce, po které se mohlo případně jet i s vozem, ale cesta končila náhle na malé pasece, na které stála budova velmi prostá a jednoduchá. To asi byla uhlířská chatrč, o které spolu mluvili.
Muži do ní nevstoupili, ale přešli přímo přes paseku.
Kónigsau se kradl za nimi, schovávaje se za stromy po kraji paseky.
Zde stezka přestala, ale stromy byly dost široko od sebe a půda stoupala jen mírně, takže se tu mohlo ještě jet.
Posléze přišli do širokého údolního koryta, o kterém se zdálo, že se táhne až nahoru ke hřebenu hor, ale náhle se proměnilo v širokou rokli, táhnoucí se nalevo.
Do ní zabočili oba muži a Kónigsau je následoval i sem. Kraje této rokle byly hustě prorostlé silnými kmeny a pod nimi bujelo nízké křoví. Protože šli dole v rokli, mohl snadno jít s nimi v jedné čáře, o něco výše na srázu. Slyšel je, aniž by ho viděli.
Teď poprvé také viděl, že to byl starší a mladší muž.
První měl obličej zarostlý hustými vousy, jeho chůze i chování připomínalo lesníka. Byl to asi propuštěný hajný. Jeho rysy byly smělé.
Druhý měl také vousy, ale ty byly krátké a chundelaté, nebyly ještě staré. Jeho postava byla sehnutá, jeho chůze byla plíživá, v obličeji byly stopy mládí, vášněmi už valně otřeseného. Kónigsau ho považoval za schopného jakékoliv hanebnosti.
"Jak je to ještě daleko?" ptal se ten mladší.
"Počkej!" řekl tázaný s úsměvem. Zkoumal půdu a pak dodal:
"Jdi teď zvolna dvanáct kroků přímo před sebe!"
Vyzvaný tak učinil.
"Stůj!" velel druhý.

"Stůj? Proč?"
"Protože teď stojíš přímo nad válečnou pokladnou."
361

"Ach, leží právě pode mnou?"
"Ano."
"Jak hluboko?"
"Asi pět stop."
"To budeme nuceni proklatě hluboko kopat."
"Ne, jde to docela dobře. Půda je kyprá."
"Ale motyky a lopaty?"
"Jdi ještě pět kroků přímým směrem!"
Druhý tak učinil.
"Stůj!"
"Zde jsou?"
"Ano, pod tvýma nohama."
"Jak hluboko?"
"Jen tolik, že ti postačí nůž, abys je dostal."
"Začneme hned?"
"Ano. Ale dříve se posilníme douškem."
Při tom vytáhl z kapsy láhev s kořalkou, napil se, dal ji příteli, který se také napil a pak mu láhev vrátil.
Poté vyhrabali nástroje ze země. Byly to dvě lopaty a dvě ostré, špičaté motyky.
"Pověz mi tedy, jak mám kopat. Jak je jáma široká a dlouhá?"
"Tvoří čtverec. Než se chopíme motyk, musíme drn dříve opatrně lopatami odrýpnout a sundat. Později ho sem zase dáme. Jinak by mohli poznat, že tu někdo kopal."
Vzal lopatu a vypíchal s ní čtverec v trávníku. Tento drn opatrně vybrali s půdou a odložili na stranu.
Pak začali kopat.
Kónigsau viděl a slyšel vše zcela jasně. Posadil se pohodlně, nejvýše patnáct kroků nad nimi, pod svislé větve silného smrku, které splývaly až k zemi. Déšť sem nepronikal, měl tedy pohodlné sedadlo a byl malým, vyčnívajícím keříkem úplně zakrytý, takže nemohl být pozorován, sám však vše mohl sledovat.
Oba pracovali střídavě motykou ,a lopatou už přes půl hodiny.
Konečně se ozval při úderu temný, tvrdý zvuk.
"Co to bylo?" ptal se mladší.
"Narazili jsme na bednu."
"Ach! Peníze jsou v bedně?"
"Nikoliv, v zelené skříni, ale ta je opět v bedně."
362

"Poslouchej," řekl mladší, "musím ti říct, že jsem až dosud pochyboval o pravdivosti tvého tvrzení."
"Hlupáku!"
"Myslel jsem si, že mě tím chceš jen navnadit, abych si vzal tvou dceru."
"Nesmysl! Ta by dostala ještě jiného chlapíka, než jsi ty!"
"No, hezká není!"
"Nehodíli se ti, vždyť můžeš jít!"
"To mě ani nenapadne! V této bedně je tedy opravdu válečná pokladna?"
Jeho obličej byl rozpálený a rudý rozčilením, jeho oči zářily jako plameny.
"Nu, co jiného?"
"Kopejme tedy dál!"
Popadl motyku, druhý odhazoval zemi lopatou. Když se však více shýbl, rozpřáhl se motykou a udeřil ho vší silou do zadní části hlavy. Zasažený se svalil beze zvuku a s lebkou úplně roztříštěnou do jámy...
Vrah odhodil motyku, spráskl rukama a zvolal:
"Tady máš svou odměnu, hlupáku! Aby ses zmocnil pokladny, vraždil jsi jiné. Teď jsi sám mrtvý a musíš mi ji přenechat! Ó, teď jsem bohatý, bohatý, bohatý! A nikdo to neví, a nikdo z toho nedostane nic! Teď ať si holku vezme ďas! Mohu si najít nejkrásnější na světě, mohu teď jít na námluvy do dvorce Jeannetty!"
Hrozný čin byl spáchaný tak rychle a tak neočekávaně, že Kónigsauovi bylo naprosto nemožné zamezit tomu. Vyskočil, zděšením byl všecek strnulý, ale zůstal tak jen krátký čas, malou chvíli, pak vytáhl obě pistoledvojky, natáhl je a plížil se dolů.
Vrah stál nad svou obětí.
"Nezasáhl jsem tě znamenitě?" řekl. "Pojď ven! Musím dolů k pokladně, ležíš mi v cestě!"

Vzal zavražděného za nohy a vytáhl ho z jámy. Pak sebral ze země lopatu a chystal se znova k práci. Náhle však vyboulil hrozně oči, lopata mu vypadla z rukou. Stál leknutím úplně bez pohnutí.
Spatřil Königsaua, který stál dva kroky před ním a mířil na něho pistolemi.
"Vrahu!"
Muž nemohl odpovědět. Zdálo se, že ztratil řeč.
363

"Hned se podívej, zdali ještě žije!"
Ten rozkaz mu navrátil opět řeč.
"Peklo a ďáble, kdo jste?" ptal se.
"To se ukáže. Teď se přesvědč, zdali ještě žije, sice ti vpálím kuli do hlavy. Rychle, kupředu!"
Hlas i jednání Königsaua byly takové, že se muž neodvážil odporovat. Shýbl se, prohlédl druhého a řekl:
"Nadobro mrtvý! Proč byl tak hloupý!"
"Kdo je hlupákem, to se ještě ukáže. Jak se jmenuješ?"
Muž se zatím vzpamatoval ze svého leknutí. Odpověděl:
"Komu je co po tom?"
"Mně! Ostatně tě uppzorňuju, že ti proženu ihned kuli hlavou,' dášli mi ještě jednu takovou odpověď. No, jak se .jmenuješ?"
"Fabier."
"Odkud?"
"Z Roncourtu."
"Co jsi?"
"Řezník."
"Jak se jmenoval ten muž?"
"Barchand."
"Odkud?"
"Také z Roncourtu."
"Čím byl?"
"Také řezník."
"Dobrá, to prozatím stačí. Vezmi motyku a rýč a idi napřed!" Ji
"Proč?"
"To se dovíš."
"Víte, co je v této jámě?"
"Ano."
"Ne, nevíte to, nemůžete vědět."
"Vím to."
"Nuže, co?"
"Válečná pokladna z Ligny."
"Ó, ďáble! Odkud to víte?"
"Jsem důstojník. To ti musí stačit."
"Důstojník? Pane, rozdělme se o poklad "
"Nesmysl!"
"Spokojím se jen s třetinou!"
"Mlč a poslechni!"
"Jen čtvrtinu!"
364

"Chopíš se motyky a rýče nebo ne?"
"Poslechnu a s vámi také se dohodnu."
Zvedl ze země nástroje.
Königsau, maje zbraň stále na něho namířenou, nechal ho vstoupit kus cesty do rokliny. Pak ukázal na zem a poručil:
"Zde vykopeš hrob pro zabitého!"
"S radostí, monsieur! Ale nepromluvíme si dříve o válečné pokladně?"
"Až později! Dříve uklidíme mrtvého, aby měl pokoj."
"Dobrá, poslechnu."
Pustil se do práce. Myšlenka na pokladnu ho pobízela k největšímu chvatu. V krátké době byl vykopaný hrob šest stop dlouhý a čtyři stopy hluboký.
Muž pohlédl tázavě na Königsaua.
"Ještě jednou tak široký!" poručil.
"Proč? To přece stačí!"
"Pracuj tak, jak ti poroučím!"
Muž musel poslechnout. Hrob měl brzy nařízenou šířku.
"Teď přines svého kamaráda a polož ho sem!"

Muž poslechl, ale přitom nesmírně zbledl.
Zdálo se, že tuší, proč musel kopat hrob o dvojnásobné šířce.
"Co teď?" ptal se na pohled pokorně.
Kónigsau však dobře pozoroval pohled, kterým ho několikrát změřil.
Šlo tu o život a o smrt. Musel na muže dávat nejpřísnější pozor.
"Teď bude pokladna opět zasypaná," řekl důstojník.
"Zasypaná? Proč?"
"Aby ji nikdo nezpozoroval. Proč?" .
"Myslím, že se o ni rozdělíme!"
"Zůstane netknutá."
"Pane, dokažte aspoň, že máte na ni právo!"
"Ty nejsi ten, komu bych to dokazoval. Dělej, nebo ti proženu kuli hlavou!"
"Ale co bude pak, až pokladnu zasypu?"
"Uvidíš."
"Pane, nesmíte si o mně nic špatného myslet."
"Ó, nikoliv. Šest jsi už ze světa zprovodÚ a ten je sedmý."
Mužova tvář zesinala leknutím a rychle odpověděl:

"Nu, když to víte, budete mi asi také věřit, že vás teď poslouchám jen proto, že mám k tomu důvod."
"Bojíš se mé kule."
"Ó, mýlíte se nesmírně. Každá kule netrefí."
"Moje jistě."
"Přijde na to."
Kónigsau pokrčil rameny.
"Hlupáku!" řekl. "Myslíš, že mne svedeš ke střelbě? Poslechni, co ti poroučím, nebo uvidíš ihned, jak dobře umím střílet!"
Muž začal jámu zasypávat. I drn byl opět na vrch položený a ušlapaný tak, že nebylo vidět, že zde byla před několika minutami hluboká díra.
Pak řekl vrah:
"Tak jsme hotovi. Naše tajemství je zajištěné. Doufám, že se domluvíme. Jak jste vlastně poznal toto místo, kde je poklad zakopaný?"
Kónigsau si řekl, že pravda bude jen přiostřením trestu, a proto odpověděl s rozvážným úsměvem:
"Od vás!"
"Od nás? Koho tím myslíte?" ptal se s úžasem.
"Myslím tebe a tam tvého průvodce, kterého jsi zavraždil."
"Jakže? Od nás jste se to dověděl?"
"Ano."
"Ale jakto?" \ "Mluvili jste o tom včera večer v kozím chlívě."
"Tisjc hromů! Kde jste byl?"
"Nad\yámi, v seně."
Muž stál všecek zmatený.
"Ale vždyť jsme se přesvědčili," řekl. "Nikdo nahoře nebyl." \
"Byl jsem! tam já."
"Ale vždyť; bylo zavřené!"
"Já jsem se zavřel z vnitřku."
"A nebyl tam žebřík."
"Vytáhl jsem si ho nahoru."
"A je to pravda? Je to všecko pravda?"
"Zcela jistě. Když jste se vymluvili, dali jste si dobrou noc, ale za chvíli jsi se ptal, co je nad vámi. Napadlo vás, že by vás někdo mohl poslouchat, a vy jste si umínili, že ho odstraníte!"

"Na mou věru, to souhlasí, souhlasí! Ó, jaká hloupost, ó, jaká hloupost!"
"Že jste mne neodstranili?"
"Ano, to bychomzcela jistě učinili."
"Dnes ráno jste si povídali o cestě, vlevo od řeky, kde stojí tři vysoké olše. Tudy jsem šel za vámi až sem."
"Jaká to byla hloupost! Ale mluvte, co jste si předsevzal? Co chcete dělat?"
"Chtěl jsem poznat úkryt a odnést pokladnu. Snad bych vás oba zastřelil, jako jsi ty zavraždil jeho, a já tě také usmrtím."
"Mne? Usmrtit?" ptal se vrah a rty mu zbledly.
"Ano. Tak je," odpověděl Kónigsau určitě a vážně.
"Ale proč? Vždyť jsem vám nic neudělal."
"Ty bys mě už dávno zabil, kdybych tě nedržel svými pistolemi na uzdě. Tys

zavraždil svého přítele a místo, kde je pokladna ukrytá, kde je zakopaná, musí zůstat utajené. To jsou dvě pádné příčiny, abys byl odsouzený k smrti. Svůj hrob sis vykopal sám. Zhniješ vedle své oběti."
Muž upíral oči k zemi, jako by byl úplně zdrcený nebo zničený. Ale pak stáhl nohu nazad a vzápětí se vrhl rychle jako blesk mocným skokem na muže, který tu chtěl být jeho soudcem.
"Ještě to není tak daleko!" vykřikl. "Zhyn, darebáku!"
Ale přestrojený husarský důstojník nebyl muž, který by se dal takovým způsobem překvapit.
Jeho bystré oko odhadlo zcela dobře vrahův pohyb nohou. Když se na něho vrhl, udělal současně krok stranou, zvedl pistoli a odpověděl:
"Táhni tedy bez zpovědi a modlitby!"
Rána třeskla a vrah, zasažený do hlavy, padl na mokrou půdu.
Povraždění bývalí strážci pokladu byli pomstěni, a vítěz sám jak se domníval znal tajemství jeho úkrytu, tajemství tak drahocenné.
"Teď jsem jediný, kdo to místo zná," řekl si. "Němci vpadnou opět do Francie. Pak vyzvednu poklad a odevzdám ho maršálovi. Povýšení mě nemine. Ze jsem toho člověka zastřelil, to mě nemusí tížit svědomí. Byl to zrádce, i svého dobrodince zradil, vrah, jemuž se dostalo odplaty."
Hodil mrtvolu zastřeleného do hrobu, který si sám vyko

pal, a zasypal oba mrtvé zemí. Když místo i okolí upravil tak, že jen stěží by se poznalo, co se tu přihodilo, rozházel po lese hlínu, která mu ještě přebyla. Také se všemožně přičinil, aby upravil místo, kde byl poklad zakopaný, tak přirozeně, aby nikoho nemohlo ani napadnout, že zde v zemi je zahrabaný poklad tak nesmírné ceny.
Zbývalo jen jedno: aby i nástroje byly uschovány. Učinil to právě tak, jako dřív. Nenapadlo ho nic lepšího, jak by to mohl uschovat. Nato změřil polohu tohoto zlatodolu a pak vytáhl z kapsy zápisník, aby si do něho zapsal poznámky a načrtl plánek situace.
Když byl hotový, nastoupil zpáteční cestu.
V domě, v němž včera večer našel útulek, našel hostinského i se ženou už dávno vzhůru. Nestarali se však o něho a měli za to, že teprve teď vstal.
Bylo mu to milé.
Posnídal nadmíru prostě, zaplatil a ubíral se dál, provázený nejlepším přáním obou málomluvných starých manželů, kteří byli včera večer k němu tak sdílní.

Následuje román Otec a syn

Válka skončila, Napoleon byl poražen a Francie dostala nového panovníka. Vítězné německá armáda je ubytována v Paříži. Ve Vídni zasedá kongres, který se zabývá výsledky války, ale zástupci velmocí se nemohou domluvit. Pařížský mír je ohrožen a nastávají znovu nepokoje. Mladý důstojník německé armády Hugo Königsau se v Paříži zamiluje, ale svoji nevěstu ztrácí. Při pátrání po ní se dostává na stopu ukradeného válečného pokladu.

Karel May
HULÁNOVA LASKÁ
IV
1.díl Válečná pokladna
2. díl Otec a syn
3. díl V Paříži
4. díl Vyzvědač z Ortry
5. díl Osvobození a nalezení

KAREL MAY
ULANOVA LASKÁ
Ilustroval Adam Glajc
KLÁRA 1993, Český Těšín

(c) Illustration Adam Glajc
Vydalo nakladatelství Klára
Vytiskly Brněnské papírny, s.p., závod Český Těšín
Výhradní prodej zajišťuje PEMIC, distribuce,
Drážní ulice 372,
719 00 OstravaKunčice, tel. 0697 282334,
fax: 069 7282187

Doporučená cena nakladatelem 59 Ke včetně DPH
ISBN 808576722